

زراعت و تجارت کتبخانه‌ی هدید : ۷

عثمانی زراعت و تجارت غزنه سنك ۱۳۳۰ سنه سنه
مخصوص مخاطره فرموده شد.

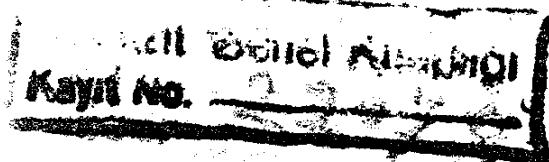
حرداری

عثمانی زراعت و تجارت غزنه سی
هیئت تحریریه سندن مدبر و سرحراری
و اوقاف نظاری فن ماہور لندن

محمد رأفت صالح ذکی

دو سعادت

محمود بلک مطبوعه
۱۲۳۰

الحمد لله رب العالمين

باب هال جوارنده أبوالسمود بجادة سنده نوس و ٧٢

١٣٣٢

مقدمة

هر مسلک اربابنک هر زمان عرض احتیاج ایندکلری معلو .
مات و حسابات فنیه نک اجمالی محبوی اولیق وجیبده طاشینه بیله جک
حجمده بولونتی اوزره اوروپاده هر سنه نک بداینده « آژاندا
Agenda » نامیله متعدد تقویملر ، مخاطره لر ، سالنامه لر نشر
ایدیلیر .

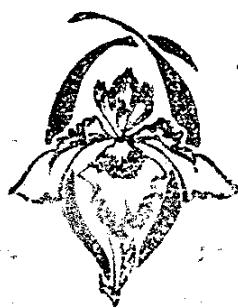
هر فن و صنعته عالی رساله و مجموعه اداره لرندن اکثریستنک
هر سنه باشنده لسانزده نامیله مقابله اولیان بر (آژاندا) نشر
ایتمه لری اوروبا و آمریقاده تعاملی حکمنه کیرمشدر ، او زالرده
هر سنه متعدد جفتچیلک ، با غجیلیق ، با غچچو والق ، او رمانجیلیق ،
الکتریقچیلک ، مهندسلک ، عسکرلک ، معدنجیلک ، بحریه ،
طبیه و سائمه نوسالری ، مخاطره لری انتشار ایدر و اربابی
طرفدن فوق العاده رغبته مظہر اولور ، دینیله بیلیر که مجالک
متعددنده مسلکنکه متعلق جیبنده بر مخاطره نامه طاشیه ایان
کیمسه یوق کبیدر ، فی الحقیقه هر ھانکی فن و صنعته متعلق
حسابات و معلوماتی ذهننده طونق ممکن اولیدنی کی هر برده
مفصل کتابلره مراجعت اینکده مشکل اولدیغندن جیبنده
بر تقویم خصوصی بولتیران کیمسه ھان اورایه مراجعت
ایدرک تقویعه ، حسابه ، هندسه به ، حکمنه ، کیمیا به متعلق
آرزو ایندیکی قواعد عمومیه یی و کندی مسلکنکه عالی معلومات

خصوصیتی همان اخذ و تاق و دیگر تفصیلاتی در خاطر ایده بیاید.
بو کی جیب مختره لرینک برچوق معلوماتی محتوی اوله بیامسی
و یک نظرده کوروله بیامسی ایچون جلدی دلخواهی تفصیلاتی
روحلی نقطه لری اکثرا جدول طرزینه افراغ و ممکن اولدانی
قدرت اجمال ایدلشدر.

هنوز بو طرزه تقویلر، مختره لر نشر ایدله بنملکتمنزد
زراع و تجارتی توسعه معلوماتی خدمت ایتمک او زره غزنه مژ
هیئت اداره و تحریریه سی ۳۲۳ سنه سنده رساله مژک از میرده
حين انتشارنده بیویلده بر نوسال وجوده کتیرمه که تشیت ایتش
ایدی . فقط دور استبداده طبع و نشر ایدله جك آثارک
 بش قطعه مسوده سنک بدایه معارف نظارته تقديم ایدله سی
و تدقیق و تصدیق ایدلیجه یه قدر آلتی آی حتی بر سنه بکله بیامسی
وبالآخره برچوق کلمات و عباراتی طی واخراج ایدلادکدن
صوکره طبع و نشر اولونمه سی او وقتک اصول و نظامی افتضا .
سنده بولوندیغندن بومشکلات هوسمزی کسر ایده رک تشیشمی
عقم براقتی ایدی . اعلان مشروطیتیند بری پکیردیکمز غواصی
داخلیه و خارجیه بو کی آثارک نشریه جسارت بخش اولادیغندن
بنهالکریم ۳۳۰ سنه سنده اعتبارا « نوسال زراعت و تجارت » که
برنجی سنه سنی نشره مباشرت ایدیورز . انشا الله هر سنه یکی
ودها متنوع معلوماتی و متعدد رسملری محتوی اولدینی حالده نشر
ایدله سی مقرزدر . ایلک سنه سی اولدینی ایچون بعض نقصانلری
حاوی اولامسی ضروری و هر شیئک کیتدیکه ترقی و تکمل ایتمه سی
بر امر طبیعیدر . ایکنچی سنه سنده درج ایدلک او زره مملکتمنز
حقنده شیمدیدن بر چوق معلومات احضارینه تشیت ایتدیکمز

کی مسلک کدا شلر بیز طرفندن و قوع بوله جق اخطاراتی ده ممنونیتله
تلقی ایده جکه زی عرض ایدر ز . توفیق جناب حقدن ، تقدیری
محترم خلفدن بکار ز .

محمد رافت صالح ذکی

سنه قمری سنه شمسی سنه مالی سنه ميلادي
۱۴۳۲ ۱۲۹۲ ۱۳۳۰ ۱۹۱۴

موسم و صاپیلی کوئنلر	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
کیجه ایله کوندو زک	۱۲۷	۱۰۶۴	۶۱۰	۱۲۵۲	۱	۱۶	جمعه ایر	
تساو بیسی	۱۲۸	۲۱	۹	۱۲۵۰	۲	۱۷	بازار	
	۱۲۹	۱۸	۷۱۱,۵۷	۳	۱۸	بازار ایر		
برذ المجوزک صوکی	۱۳۰	۱۵	۶	۵۴	۴	۱۹	صالی	
	۱۳۱	۱۳	۴	۵۱	۰	۲۰	چهارشنبه	
	۱۳۲	۱۰	۳	۴۸	۶	۲۱	پنجشنبه	
خیینک صوکی	۱۳۳	۷	۲	۴۶	۷	۲۲	جمعه	
نوروز ساطانی	۱۳۴	۳	۶,۰۰	۴۳	۸	۲۳	جمعه ایر	
	۱۳۵	۱۰,۰۰	۵,۰۹	۴۰	۹	۲۴	بازار	
	۱۳۶	۹,۵۷	۵۸	۳۷	۱۰	۲۵	بازار ایر	
	۱۳۷	۹۵	۵۶	۳۴	۱۱	۲۶	صالی	
	۱۳۸	۵۲	۵۰	۳۲	۱۲	۲۷	چهارشنبه	
	۱۳۹	۴۹	۵۳	۲۹	۱۳	۲۸	پنجشنبه	
	۱۴۰	۴۶	۵۲	۲۶	۱۴	۲۹	جمعه	
جادی لاول ابتدائی	۱۴۱	۴۳	۵۱	۲۳	۱۵	۱	جمعه ایر	
	۱۴۲	۴۰	۴۹	۲۱	۱۶	۲	بازار	
جايلافلزک کلنسی	۱۴۳	۳۷	۴۸	۱۸	۱۷	۳	بازار ایر	
	۱۴۴	۳۴	۴۷	۱۶	۱۸	۴	صالی	
	۱۴۵	۳۱	۴۵	۱۳	۱۹	۰	چهارشنبه	
	۱۴۶	۲۸	۴۴	۱۰	۲۰	۶	پنجشنبه	
	۱۴۷	۲۵	۴۳	۷	۲۱	۷	جمعه	
	۱۴۸	۲۲	۴۱	۰	۲۲	۸	جمعه ایر	
	۱۴۹	۱۹	۴۰	۲	۲۳	۹	بازار	
	۱۵۰	۱۸	۳۹,۱۰,۵۹	۲۴	۱۰	بازار ایر		

سنه قري سنه شمسى سنه مالى سنه ملادى
١٢٩٢ ١٣٣٠ ١٩١٤

موسم روحاپيلى كونلر	ج	ك	م	ج	م	ب	ج	م	ب
قرلانچق فورتەسى	١٥١	٩,١٦	٥,٥٧	٥٦	٢٥	١١	صالى		
	١٥٢	١٤	٣٦	٥٤	٢٦	١٢	چهارشنبه		
	١٥٣	١٠	٣٥	٥١	٢٧	١٣	پنجشنبه		
	١٥٤	٧	٣٨	٤٩	٢٨	١٤	جمعه		
	١٥٥	٤	٣٢	٤٦	٢٩	١٥	جمعة ابر		
	١٥٦	١	٣٢	٤٤	٣٠	١٦	بازار		
	١٥٧	٨,٥٨	٣١	٤١	٣١	١٧	بازار ابر		
نيسان بايىتلىرى	١٥٨	٤٢	٢٨	١٠,٣٨	١	١٨	صالى		
دوسم لالە	١٥٩	٤٩	٢٧	٣٥	٢	١٩	چهارشنبه		
	١٦٠	٤٧	٢٥	٣٢	٣	٢٠	پنجشنبه		
	١٦١	٤٣	٢٤	٣٠	٤	٢١	جمعه		
يونان محاربهسى «اعلان	١٦٢	٤٠	٢٢	٢٧	٥	٢٢	جمعة ابر		
حرب ١٢١٢	١٦٣	٤٧	٢١	٢٥	٦	٢٣	بازار		
	١٦٤	٣٤	٢٠	٢٢	٧	٢٤	بازار ابر		
سنه تۈركى ابتدايى	١٦٥	٣١	١٩	٢٠	٨	٢٥	صالى		
	١٦٦	٢٨	١٨	١٨	٩	٢٦	چهارشنبه		
	١٦٧	٢٥	١٧	١٦	١٠	٢٧	پنجشنبه		
	١٦٨	٢٢	١٥	١٣	١١	٢٨	جمعه		
	١٦٩	١٩	١٤	١٠	١٢	٢٩	جمعة ابر		
سنه تۈركى صوكي	١٧٠	١٦	١٣	٨	١٤	٣٠	بازار		
چماذىي الاخترى ابتدايى	١٧١	١٣	١٢	٥	١٤	١	بازار ابر		
اچلوس ھابۇن ١٣٢٥	١٧٢	١٠	١٠	٣	١٥	٢	صالى		
	١٧٣	٧	٩١٠,٠٠	١٦	٣	چهارشنبه			
	١٧٤	٤	٨,٩,٥١	١٧	٤	پنجشنبه			

سنه قمری - سنه شمسی - سنه مالی - سنه ميلادي
 ١٩١٤ - ١٣٣٠ - ١٢٩٢ - ١٣٤٢

موسملار و صاييلىك كونلار	جىمعىت	كۈمەن	كۈنى	كۈنى	كۈنى	كۈنى	كۈنى	كۈنى	كۈنى	كۈنى	
175	8,1	5,6	9,56	18	0	جىمعىت					
176	7,58	5	53	19	6	جىمعه ابر					
177	59	4	51	20	7	پازار					
178	53	3	49	21	8	پازار ابر					
179	50	2	46	22	9	صالى					
دوز خضر		1	44	23	10	چەهارشنبه					
	2	44	5,00	24	11	پنجشنبه					
	3	42	4,09	25	12	جىمعه ابر					
	4	38	58	26	13	پازار					
	5	36	57	27	14	پازار ابر					
	6	33	56	28	15	صالى					
	7	30	55	29	16	چەهارشنبه					
	8	28	54	30	17	پنجشنبه					
	9	25	53	28	18	جىمعه ابر					
	10	23	52	26	19	پازار					
	11	19	51	24	20	چەهارشنبه					
	12	17	50	21	21	پازار ابر					
	13	15	49	20	22	صالى					
	14	13	48	18	23	چەهارشنبه					
	15	10	47	16	24	پنجشنبه					
	16	8	46	14	25	جىمعىت					
	17	6	45	12	26	جىمعه ابر					
	18	4	45	11	10	چەهارشنبه					
	19	1	44	10	11	پازار					

سنه قمری سنه شمسی سنه مالی سنه ميلادي
 ١٣٣٢ ١٢٩٢ ١٣٣٠ ١٩١٤

موسم و صافیل کونلر	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
	٢٠	٦,٥٨	٤,٤٣	٩,٨	١٢	٢٩	بازار ایر
دجت ابتدائي	٢١	٥٦	٤٢	٦	١٣	١	صالی
	٢٢	٥٤	٤١	٥	١٤	٢	چهارشنبه
ليله و غائب	٢٣	٥٢	٤٠	٤	١٥	٣	پنجشنبه
	٢٤	٥٠	٣٩	٢	١٦	٤	جمعه
	٢٥	٤٨	٣٩	٩,٠٠	١٧	٥	بازار ایر
	٢٦	٤٦	٣٨	٨,٥٩	١٨	٦	بازار
	٢٧	٤٤	٣٧	٥٨	١٩	٧	بازار ایر
اونکلیز قرنیز طوغد	٢٨	٤٣	٣٧	٥٦	٢٠	٨	صالی
ینی کون ١٨٦٥	٢٩	٤١	٣٦	٥٥	٢١	٩	چهارشنبه
	٣٠	٣٩	٣٦	٥٤	٢٢	١٠	پنجشنبه
	٣١	٣٨	٣٥	٥٣	٢٣	١١	جمعه
	٣٢	٣٦	٣٥	٥٢	٢٤	١٢	بازار ایر
	٣٣	٣٥	٣٤	٥١	٢٥	١٣	بازار
	٣٤	٣٤	٣٤	٥٠	٢٦	١٤	بازار ایر
	٣٥	٣٣	٣٣	٤٩	٢٧	١٥	صالی
	٣٦	٣١	٣٣	٤٨	٢٨	١٦	چهارشنبه
	٣٧	٣٠	٣٣	٤٨	٢٩	١٧	پنجشنبه
	٣٨	٢٩	٣٢	٤٧	٣٠	١٨	جمعه
	٣٩	٢٩	٣٢	٤٧	٣١	١٩	بازار ایر
حزيران	٤٠	٢٨	٣٢	٤٦	١	٢٠	بازار ایر
	٤١	٢٧	٣٢	٤٦	٢	٢١	صالی
	٤٢	٢٦	٣٢	٤٥	٣	٢٢	چهارشنبه
	٤٣	٢٦	٣٢	٤٥	٤	٢٣	

سنه قمری - سنه شمسی - سنه مالی - سنه ميلادي
 ۱۹۱۴ ۱۳۳۰ ۱۲۹۲ ۸۳۳۲

موسم و صافی کوئنٹر	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	کمی
	۴۴	۶,۲۰	۴,۳۲	۸,۴۵	۰	۲۴		پنجشنبه
	۴۵	۲۰	۳۲	۴۵	۷	۲۰		جمعه
	۴۶	۲۰	۳۱	۴۴	۷	۲۲		جمعه ابر
لیلہ و مراج	۴۷	۲۰	۳۱	۴۴	۸	۲۷		بازار
	۴۸	۲۰	۳۱	۴۴	۹	۲۸		بازار ایر
یاز و سمنک ابتدائی	۴۹	۲۰	۳۱	۴۴	۱۰	۲۹		صلی
	۵۰	۲۰	۴۱	۴۵	۱۱	۳۰		چهارشنبه
شعبان ابتدائی	۵۱	۲۰	۳۲	۴۵	۱۲	۱		پنجشنبه
	۵۲	۲۰	۳۲	۴۵	۱۳	۲		جمعه
	۵۳	۲۰	۳۲	۴۵	۱۴	۳		جمعه ابر
پاپراق آشپزی زمانی	۵۴	۲۰	۳۲	۴۶	۱۵	۴		بازار
	۵۵	۲۰	۳۲	۴۶	۱۶	۵		بازار ایر
	۵۶	۲۰	۳۲	۴۶	۱۷	۶		صلی
	۵۷	۲۰	۳۲	۴۷	۱۸	۷		چهارشنبه
	۵۸	۲۰	۳۲	۴۸	۱۹	۸		پنجشنبه
	۵۹	۲۰	۳۲	۴۸	۲۰	۹		جمعه
	۶۰	۲۰	۳۲	۴۹	۲۱	۱۰		جمعه ابر
میلاد بھی (عاصم)	۶۱	۲۰	۳۴	۵۰	۲۲	۱۱		بازار
آنس کی جمی	۶۲	۲۰	۳۴	۵۰	۲۳	۱۲		بازار ایر
	۶۳	۲۰	۳۵	۵۱	۲۴	۱۳		صلی
لبھ برات	۶۴	۲۰	۳۵	۵۲	۲۵	۱۴		چهارشنبه
	۶۵	۲۰	۳۶	۵۳	۲۶	۱۵		پنجشنبه
	۶۶	۲۰	۳۶	۵۴	۲۷	۱۶		جمعه
	۶۷	۲۰	۳۷	۵۶	۲۸	۱۷		جمعه ایر

سنه قمری سنه شمسی سنه مالی سنه ميلادي
 ۱۹۱۴ ۱۲۹۲ ۱۳۳۰ ۱۳۳۲

مو-چلرو و صایلی کو-نلر	ب	ج	د	ه	و	ز	م	ن	پ	ل	ک
	۶۸	۶,۴۳	۴,۳۷	۸,۵۷	۲۹	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
	۶۹	۴۵	۴۸	۵۸	۳۰	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
تموز استبدامی فرانسلر	۷۰	۴۷	۴۸	۵۹	۱	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
(حریت بایر آمی	۷۱	۴۹	۳۹	۹,۰۰	۲	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
	۷۲	۵۱	۴۰	۲	۳	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
	۷۳	۵۳	۴۰	۳	۴	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
	۷۴	۵۵	۴۱	۴	۵	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
	۷۵	۵۷	۴۲	۵	۶	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
	۷۶	۵۹	۴۳	۷	۷	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
	۷۷	۷,۰۲	۴۴	۹	۸	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
	۷۸	۴	۴۴	۱۱	۹	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
عمانلیلرک حریت بایر آمی	۷۹	۶	۴۵	۱۲	۱۰	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹
رمضان شریف	۸۰	۹	۴۶	۱۰	۱۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
ادرنہ نک اتردادی	۸۱	۱۱	۴۷	۱۲	۱۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۱۳۲۹	۸۲	۱۴	۴۸	۱۷	۱۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
	۸۳	۱۷	۴۹	۱۹	۱۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
	۸۴	۱۹	۵۰	۲۱	۱۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵
	۸۵	۲۱	۵۱	۲۲	۱۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶
	۸۶	۲۴	۵۱	۲۰	۱۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷
ایام باخود رک ایتامی	۸۷	۲۶	۵۲	۲۷	۱۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸
	۸۸	۲۹	۵۲	۲۹	۱۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹
	۸۹	۳۲	۵۴	۳۰	۲۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	۹۰	۳۲	۵۵	۳۲	۲۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
	۹۱	۳۷	۵۶	۳۴	۲۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲

سنة قمرى سنة شمسي سنة مالى سنة ميلادي
١٩١٤ ١٣٣٠ ١٢٩٢ ١٣٢٢

موسم لزو صابلي كونلر	سبتمبر	أكتوبر	نوفمبر	ديسمبر	январ	فبراير	مارس	نيسان	مايو	يونيه
خرقة شريف زيارتى	٩٢	٧,٤٠	٤,٥٧	٩,٣٧	٢٣	١٣	چهارشنبه			
ايم باخودك صوكى	٩٣	٤٣	٥٩	٤٠	٢٤	١٤	پنجشنبه			
(اغستوس ابتداسى اول)	٩٤	٤٥	٥,٠٠	٤٢	٢٥	١٥	جمعه			
(صوم صريم)	٩٥	٤٨	١	٤٤	٢٦	١٦	جمعة اير			
اوستريافرالننك دوغدىغ	٩٦	٥١	٢	٤٦	٢٧	١٧	پازار			
قدر كيجه سى	٩٧	٥٤	٣	٤٨	٢٨	١٨	پازار اير			
كونشن طوتولسى	٩٨	٥٧	٤	٥١	٢٩	١٩	صالى			
شوال بايرام عازى	٩٩	٨,٠٠	٥	٥٣	٣٠	٢٠	چهارشنبه			
١٠٠	٣	٧	٥٥	٣١	٢١	٢١	پنجشنبه			
١٠١	٥	٨	٥٨	١	٢٢	٢٢	جمعه			
١٠٢	٨	٩	١٠٥٠٠	٢	٢٣	٢٣	جمعة اير			
١٠٣	١١	١٠	٢	٣	٢٤	٢٤	پازار			
١٠٤	١٤	١١	٥	٤	٢٥	٢٥	پازار اير			
١٠٥	١٧	١٢	٧	٥	٢٦	٢٦	صالى			
١٠٦	٢٠	١٤	١٠	٦	٢٧	٢٧	چهارشنبه			
١٠٧	٢٣	١٥	١٢	٧	٢٨	٢٨	پنجشنبه			
١٠٨	٢٦	١٦	١٤	٨	٢٩	٢٩	جمعه			
١٠٩	٢٩	١٧	١٧	٩	٣٠	٣٠	جمعة اير			
١١٠	٣٢	١٨	١٩	١٠	١	١	پازار			
١١١	٣٥	٢٠	٢٢	١١	٢	٢	پازار اير			
١١٢	٣٨	٢١	٢٤	١٢	٣	٣	صالى			
١١٣	٤١	٢٢	٢٧	١٣	٤	٤	چهارشنبه			
١١٤	٤٤	٢٤	٣٠	١٤	٥	٥	پنجشنبه			
١١٥	٤٧	٢٥	٣٢	٦	٦	٦	جمعه			

سنة فجري سنة شمسى سنة مالى
١٣٢٤ ١٢٩٢ ١٣٣٠ ١١٩٤ سنة ميلادي

موسم وصايفلى كونلر	جعه	بظ	بظ	بظ	بظ	بظ	بظ	بظ
	١١٦	٨,٥٠	٥,٢٦	١٠,٣٥	١٦	٧	جعه اير	
	١١٧	٥٢	٢٧	٣٧	١٧	٨	بازار	
	١١٨	٥٦	٢٩	٤٠	١٨	٩	بازار اير	
	١١٩	٥٩	٣٠	٤٢	١٩	١٠	صالى	
	١٢٠	٩,٠٢	٣١	٤٥	٢٠	١١	چهار شنبه	
	١٢١	٥	٣٢	٤٨	٢١	١٢	پنجشنبه	
	١٢٢	٨	٣٤	٥٠	٢٢	١٣	جمه	
	١٢٣	١٠	٣٥	٥٣	٢٣	١٤	جعه اير	
بىلد برجىن كچىمى زمانى	١٢٤	١٢	٣٦	٥٦	٢٤	١٥	بازار	
قوج آيرمه زمانى	١٢٥	١٦	٣٨	٥٨	٢٥	١٦	بازار اير	
ولادت صريم بور طيسى	١٢٦	١٩	٣٩	١١,٠١	٢٦	١٧	صالى	
	١٢٧	٢٢	٤٠	٤	٢٧	١٨	چهار شنبه	
	١٢٨	٢٥	٤٢	٦	٢٨	١٩	پنجشنبه	
ولادت پادشاهى	١٢٩	٢٨	٤٣	٩	٢٩	٢٠	جمه	
چايلاق فور تنه بى	١٣٠	٣١	٤٤	١٢	٣٠	٢١	جعه اير	
	١٣١	٣٤	٤٦	١٤	٣١	٢٢	بازار	
ايلول ابتدامى	١٣٢	٣٧	٤٧	١٧	١	٢٣	بازار اير	
	١٣٣	٤٠	٤٨	٢٠	٢	٢٤	صالى	
	١٣٤	٤٣	٥٠	٢٢	٣	٢٥	چهار شنبه	
	١٣٥	٤٦	٥١	٢٥	٤	٢٦	پنجشنبه	
	١٣٦	٤٩	٥٢	٢٨	٥	٢٧	جمه	
	١٣٧	٥١	٥٤	٣٠	٦	٢٨	جعه اير	
بىلد صريم	١٣٨	٥٤	٥٥	٣٢	٧	٢٩	بازار	
ذى القعده استدامى	١٣٩	٥٧	٥٦	٣٥	٨	١	بازار اير	

سنتہ قمری	سنتہ شمسی	سنتہ مالی	سنتہ ميلادي
۱۳۲۲	۱۲۹۳	۱۳۳۰	۱۹۶۴

سنه قمری سنه شمسی سنه مالی سنه ميلادي
 ۱۳۳۲ ۱۲۹۲ ۱۲۹۰ ۱۹۴۴

موسم و صابیل کو نظر	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
فرلانچ فورتنه سی	۱۶۶	۱۱۰۷	۷۶۳۰	۱۲۴۳	۳	۲۶	۹۵				
	۱۶۷	۸	۲۲	۴۶	۴	۲۷	جمعه اير				
	۱۶۸	۱۱	۲۳	۴۸	۵	۲۸	بازار				
	۱۶۹	۱۴	۲۴	۵۱	۶	۲۹	بازار آيز				
ذی الحجه	۱۷۰	۱۶	۲۶	۵۴	۷	۳۰	صالی				
سیانج بوزومی	۱۷۱	۱۹	۲۷	۵۶	۸	۱	چهارشنبه				
	۱۷۲	۲۱	۲۸	۵۹	۹	۲	پنجشنبه				
	۱۷۳	۲۴	۲۹	۶۰۲	۱۰	۳	جمعه				
	۱۷۴	۲۶	۳۱	۶۴	۱۱	۴	جمعه اير				
	۱۷۵	۲۹	۳۲	۶۷	۱۲	۵	بازار				
اغاج کشمہ زمانی	۱۷۶	۳۲	۳۳	۶۹	۱۳	۶	چهارشنبه				
باقی فورتنه سی	۱۷۷	۳۶	۳۴	۷۱	۱۴	۷	پنجشنبه				
قربان بايرام عازی ساعت	۱۷۸	۴۰	۳۸	۷۳	۱۵	۸	جمعه				
۲۹۵	۱۷۹	۴۳	۴۰	۷۴	۱۶	۹	جمعه اير				
	۱۸۰	۴۵	۴۲	۷۵	۱۷	۱۰	بازار				
اغاج بودامه زمانی	۱۸۱	۴۷	۴۵	۷۶	۱۸	۱۱	چهارشنبه				
	۱۸۲	۵۰	۴۷	۷۷	۱۹	۱۲	صالی				
	۱۸۳	۵۲	۴۹	۷۸	۲۰	۱۳	چهارشنبه				
	۱۸۴	۵۴	۵۱	۷۹	۲۱	۱۴	پنجشنبه				
	۱۸۵	۵۶	۵۳	۸۰	۲۲	۱۵	چهارشنبه				
	۱۸۶	۵۸	۵۵	۸۱	۲۳	۱۶	پنجشنبه				
	۱۸۷	۶۰	۵۷	۸۲	۲۴	۱۷	چهارشنبه				
قاسم استادی	۱۸۸	۶۲	۵۹	۸۳	۲۵	۱۸	چهارشنبه				
	۱۸۹	۶۴	۶۱	۸۴	۲۶	۱۹	چهارشنبه				

سنه قمری - سنه شمسی - سنه ملادي
 ۱۹۱۴ ۱۳۳۰ ۱۲۹۳ ۱۳۳۲

موسم و صایلی کوئلر	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان
	۱۲،۰۳	۷،۰۰	۱،۶۳	۲۷	۲۰	پازار ایم			
	۰	۱	۴۵	۲۸	۲۱	صالی			
	۷	۳	۴۷	۲۹	۲۲	چهارشنبه			
	۹	۴	۵۰	۳۰	۲۳	پنجشنبه			
	۱۱	۵	۵۲	۳۱	۲۴	جمعه			
	۱۲	۶	۵۴	۳۱	۲۵	جمعه ایم			
	۱۴	۷	۵۶	۲	۲۶	پازار			
	۱۶	۸	۵۸	۴	۲۷	پازار ایم			
	۱۷	۹	۲،۰۰	۴	۲۸	صالی			
قوچ قاتمی فورتنه سی	۱۹	۹	۲،۰۰	۴	۲۹	چهارشنبه			
	۲۰	۱۰	۲	۵	۱	پنجشنبه			
محرم ابتداسی	۲۲	۱۱	۴	۶	۲	جمعه			
	۲۳	۱۲	۶	۷	۳	جمعه ایم			
	۲۵	۱۳	۸	۸	۴	پازار			
	۲۶	۱۴	۹	۱۹	۵	پازار ایم			
	۲۷	۱۵	۱۱	۱۰	۶	صالی			
	۲۸	۱۶	۱۱	۱۰	۷	چهارشنبه			
اگاچلردن صوچکلامسی	۳۰	۱۵	۱۳	۱۱	۸	پنجشنبه			
	۳۱	۱۶	۱۵	۱۲	۹	جمعه			
	۳۲	۱۷	۱۶	۱۳	۸	جمعه ایم			
	۳۴	۱۸	۱۸	۱۴	۹	پازار			
یوم عاشورا	۳۵	۱۹	۱۹	۱۵	۱۰	پازار ایم			
اول لکر فورتنه سی	۳۷	۲۰	۲۱	۱۶	۱۱	صالی			
	۳۸	۲۰	۲۲	۱۷	۱۲	چهارشنبه			
	۴۰	۲۱	۲۴	۱۸	۱۳	پازار			
	۴۰	۲۱	۲۵	۱۹	۱۴	چهارشنبه			

سندھ قری

1293 1393

سنه شمسی

سنه مالي سنه ميلاد

1913

| بیان
ساز |
|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| پنجشنبه | جمعه | جمعه ابر | بazaar | بazaar ابر | صالی | چهارشنبه | جمعه ابر | بazaar | بزار ابر |
| ۱۵ | ۱۶ | ۱۷ | ۱۸ | ۱۹ | ۲۰ | ۲۱ | ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ |
| ۱۶ | ۱۷ | ۱۸ | ۱۹ | ۲۰ | ۲۱ | ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ |
| ۱۷ | ۱۸ | ۱۹ | ۲۰ | ۲۱ | ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ |
| ۱۸ | ۱۹ | ۲۰ | ۲۱ | ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ |
| ۱۹ | ۲۰ | ۲۱ | ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ |
| ۲۰ | ۲۱ | ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ |
| ۲۱ | ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ |
| ۲۲ | ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ |
| ۲۳ | ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ |
| ۲۴ | ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ |
| ۲۵ | ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ |
| ۲۶ | ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ |
| ۲۷ | ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ |
| ۲۸ | ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ |
| ۲۹ | ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ |
| ۳۰ | ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ |
| ۳۱ | ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ |
| ۳۲ | ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ |
| ۳۳ | ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ |
| ۳۴ | ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ |
| ۳۵ | ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ |
| ۳۶ | ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ |
| ۳۷ | ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ |
| ۳۸ | ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ |
| ۳۹ | ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ |
| ۴۰ | ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ |
| ۴۱ | ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ |
| ۴۲ | ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ |
| ۴۳ | ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ | ۵۲ |
| ۴۴ | ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ | ۵۲ | ۵۳ |
| ۴۵ | ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ | ۵۲ | ۵۳ | ۵۴ |
| ۴۶ | ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ | ۵۲ | ۵۳ | ۵۴ | ۵۵ |
| ۴۷ | ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ | ۵۲ | ۵۳ | ۵۴ | ۵۵ | ۵۶ |
| ۴۸ | ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ | ۵۲ | ۵۳ | ۵۴ | ۵۵ | ۵۶ | ۵۷ |
| ۴۹ | ۵۰ | ۵۱ | ۵۲ | ۵۳ | ۵۴ | ۵۵ | ۵۶ | ۵۷ | ۵۸ |

سنه قري سنه شمسی سنه ميلادي
1914 1330 1293 1443

موسم و صابیلی کونلر	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان	بیان
شب يلدامك صوكى	50	12,52	7,28	2,38	14	9	بازار		
کون دونى فورتنه سى	51	51	28	38	15	10	بازار اير		
	52	50	28	37	16	11	صالى		
استقلال عثمانى كوفى	53	50	28	37	17	12	چهارشنبه		
	700		27	36	18	13	پنجشنبه		
سنة ميلادي ابتدائي	55	49	27	36	19	14	جمعه		
1915	56	48	27	35	20	15	جمعه اير		
	57	47	27	34	21	16	بازار		
فورتنه	58	47	26	33	22	17	بازار اير		
	59	46	26	33	23	17	صالى		
اور تودوقىلىك ميلاد	60	45	25	32	24	19	چهارشنبه		
عيسى كوفى	61	44	25	31	25	20	پنجشنبه		
زمهيرير فورتنه سى	62	43	24	30	26	21	جمعه		
	63	42	24	28	27	22	جمعه اير		
	64	41	23	27	28	23	بازار		
	65	40	22	26	29	24	بازار اير		
	66	37	21	25	30	25	صالى		
	67	37	21	23	31	26	چهارشنبه		
اور تودوقىلىك يېيل	68	37	20	22	1	27	پنجشنبه		
باشىسى 1915	69	36	19	20	2	28	جمعه		
	70	34	18	19	3	29	جمعه اير		
ربيع الاول ابتدائي	71	33	17	17	4	1	بازار		
	72	31	16	16	5	2	بازار اير		
خاچىك صوبىه آتىلەمىسى	73	30	15	14	6	3	صالى		

سنة قمری سنة شمسی سنة مالی سنة ميلادي
 ١٢٩٣ ١٣٣٠ ١٩١٤ ١٣٣٣

موسملار و صابيلي كونلار	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
	٧٤	١٢,٢٨	٧,٦٤	٢,٦٢	٧	٤	چهارشنبه		
	٧٥	٢٧	١٤	١٠	٨	٥	پنجشنبه		
	٧٦	٢٥	١٣	٩	٩	٦	جمعه		
	٧٧	٢٣	١٢	٧	١٠	٧	جمعه ايير		
	٧٨	٢٢	١١	٥	١١	٨	بازار		
	٧٩	٢٠	١٠	٣	١٢	٩	بازار ايير		
فورته	٨٠	١٨	٩	١	١٣	١٠	صالى		
اللان ايمراطور بىنك طوغ	٨١	١٦	٨	١,٥٩	١٤	١١	چهارشنبه		
ليله مولدالنى علية	٨٢	١٤	٧	٥٧	١٥	١٢	پنجشنبه		
السلام	٨٣	١٢	٦	٥٥	١٦	١٣	جمعه		
	٨٤	١١	٥	٥٣	١٧	١٤	جمعه ايير		
أربعينك صوکى	٨٥	٩	٤	٥١	١٨	١٥	بازار		
خمسينك ابتدائي	٨٦	٧	٣	٤٨	١٩	١٦	بازار ايير		
	٨٧	٥	٢	٤٦	٢٠	١٧	صالى		
	٨٨	٣	١	٤٤	٢١	١٨	چهارشنبه		
حيوانلر چفتلىشمسى	٨٩	١	٧,٥٠	٤٢	٢١	١٩	پنجشنبه		
	٩٠	١١,٥٩	٦,٥٩	٣٨	٢٣	٢٠	جمعه		
	٩١	٥٦	٥٧	٣٧	٢٤	٢١	بازار ايير		
	٩٢	٥٤	٥٦	٣٥	٢٥	٢٢	بازار		
فورته	٩٣	٥٢	٥٥	٣٢	٢٦	٢٣	بازار ايير		
	٩٤	٤٩	٥٤	٣٠	٢٧	٢٤	صالى		
	٩٥	٤٧	٥٣	٢٨	٢٨	٢٥	چهارشنبه		
	٩٦	٤٥	٥١	٢٥	٢٩	٢٦	پنجشنبه		
	٩٧	٤٢	٥٠	٢٢	٣٠	٢٧	جمعه		

سنه قمری سنه شمسی سنه میلادی
 ۱۲۹۳ ۱۳۳۰ ۱۱۹۴

موسم و صایبلی کوئنر	جمعه	پنجشنبه	شنبه	جمع	چهارشنبه	جمع	پنجشنبه	شنبه	جمع
فورطہ	۹۸	۱۱,۴۰	۶,۴۹	۱۶۲۰	۳۱	۲۸	۹۷	۱۰۰	۲۸
شبات ابتدائی اغاج	۹۹	۳۸	۴۸	۱۸	۱	۲۹	۳۰	۳۰	۲۹
دیکمہ زمانی	۱۰۰	۴۵	۴۶	۱۵	۲	۳۰	۱	۲	۳۰
ربیع الآخر کا ابتدائی	۱۰۱	۳۳	۴۵	۱۳	۳	۱	۲	۲	۱
قوشلرک چھتمشی	۱۰۲	۳۱	۴۴	۱۰	۴	۳	۵	۴	۳
	۱۰۳	۲۸	۴۲	۸	۵	۴	۶	۵	۴
	۱۰۴	۲۵	۴۱	۵	۶	۵	۷	۶	۵
برنجی جرہ (هوایہ)	۱۰۵	۲۳	۴۰	۳	۷	۵	۶	۶	۵
	۱۰۶	۲۰	۳۹	۱,۰۰	۸	۷	۷	۶	۷
	۱۰۷	۱۸	۳۷	۱۲,۵۷	۹	۸	۸	۷	۸
فورتہ	۱۰۸	۱۵	۳۶	۵۵	۱۰	۸	۹	۸	۹
	۱۰۹	۱۳	۳۵	۵۳	۱۱	۹	۱۰	۹	۱۰
	۱۱۰	۱۰	۳۳	۴۹	۱۲	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	۱۱۱	۸	۳۲	۴۷	۱۳	۸۱	۹۰	۸۱	۹۰
ایکنچی جرہ (صویہ)	۱۱۲	۵	۳۱	۴۴	۱۴	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
	۱۱۳	۳	۲۹	۴۱	۱۵	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
لیکلرک کلسی	۱۱۴	۱۱,۰۰	۲۸	۳۸	۱۶	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
	۱۱۵	۱۰,۵۸	۲۷	۳۶	۱۷	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
	۱۱۶	۵۴	۲۵	۳۲	۱۸	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
	۱۱۷	۵۲	۲۴	۳۰	۱۹	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
فورتہ	۱۱۸	۴۹	۲۳	۲۸	۲۰	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
اوچنچی جرہ طور پراغہ	۱۱۹	۴۶	۲۱	۲۵	۲۱	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
اگاچرہ صوبوری	۱۲۰	۴۳	۲۰	۲۲	۲۲	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
باغ بودامہ زمانی	۱۲۱	۲۱	۱۸	۲۰	۲۳	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱

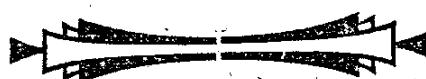
سنه قري سنه شمسي سنه ميلادي
 ١٣٤٤ ١٢٩٣ ١٩١٤

موسم و صاييلى كونلر	يولىي	آغىزى	ئاپار	ئەنۋەتىن	ئەنۋەتىن	ئەنۋەتىن	ئەنۋەتىن	ئەنۋەتىن
قلم آشىسى موسى	١٢٢	١٠,٣٨	٦,١٧	١٢,١٧	٢٤	٢٢	صالى	
	١٢٣	٣٥	١٦	١٤	٢٥	٢٣	چئوار شنبه	
برده عجوزك ابتدامى	١٢٤	٣٢	١٤	١١	٢٦	٢٤	پنځيشنبه	
	١٢٥	٣٠	١٣	٩	٢٧	٢٥	جمعه	
آصمه لره صوپورىمى	١٢٦	٢٧	١٢	٦	٢٨	٢٦	چەماير	

كونش طوتولى (كسوف) . — بو سنه اغستوسك سـکـنـجـى جـعـهـ كـونـشـ طـوتـولـىـ جـقـ وـسـاعـتـ آـلـفـيـ الـىـ بـرـ دقـيـقـهـ پـكـدـكـدـنـ صـوـكـرـهـ باـشـلاـيـهـ رـقـ سـاعـتـ طـقـوـزـىـ يـدـىـ دـقـيـقـهـ پـكـنـجـهـ يـهـ قـدـرـ دـوـامـ اـيـدـهـ جـكـدـرـ .

آى طوتولى . — كذلك بو سنه اغستوسك يـكـرىـمىـ اـيـكـنـجـىـ كـونـشـ آـىـ طـوتـولـىـ جـاـكـ (خـسـوـفـ) اـيـسـدـهـ مـلـكـتـمـزـدـنـ اـنـجـقـ بـلـكـ جـزـئـىـ كـوـرـيـلـهـ يـلـهـ جـكـدـرـ .

﴿ اـنـجـىـ آـيـكـ كـوتـىـ بـولـقـ اـنـچـونـ مـالـىـ آـيـكـ كـونـلـرـ اوـزـرـىـنـهـ ١٣ـ عـلـاوـهـ اـيـتـهـ لـيدـرـ .

تقویم زراعت

مارت ده یا پیله حق زراعت ایشلری

مارت ، زراعت ایشلری ایچون اک اهمیتلى بىرآيدى .
چونكە بىرچوق پىرلەدە آغاچلر ، اوتلر ، اکینلر جانلانغە ،
یشىرمە باشلار . بوايىدە صو يورۇن نباتاتى بىردىن بىرە طوك
وقىراغى اورود و سىرت پۇيراز روزكارلىرى اکینلری ، آغاچلرك
بىكى آچىلمە باشلايان كوزلېنى ياقار قاوروور .

جىفتىك مدېرىنىك وظيفەسى — جىفتىك مدېرىسى سوڭ بەار
(كوز) اکینلېنى كۆزدىن كېرىپ، قىش طوكلەرنىن ، سىللەردىن
بوزولىشلىرى وار ايسە پېرىنە يازلىق مەھسۇلات اككە اوزىزە تارلايى
حاضرلايدىر ، كۆزىن سەمىرىدىلوب صالىق اوزىزە آلتىش اولان
حېۋانلاردىن كىرى فالانلىرىنى بوايىدە هەر حالده الدن چىقارمە
غىرت ايدىر .

كۈرپە يېيشن چايىلەرنىن اسەفادە اېتك ایچون دېشارىدىن
ضعىف حېوانات آلهرق اوئلەغە صالحوبىرى . كۆزدىن طوغىمىش
اولان قوزولرى صانغە غىرت ايدىر . بىوک شەھرلەر جوارىندە كى
جىفتىكلىرى حاصل اولان سودلىرى تەخچارىتە صانغى اوزىزە پازاراگە
كىرىشىر . زراعت ماكىنەلەرنىڭ نەصانازىنى اكماڭ و تەممىزە مەحتاج
اولانلىرى تەعەمير ايتدىرىر . ياغلايدىر ، بويادىر ، حاضرايدىر .

تارلا ايشلىرى

صوک بەردىن بىرى تارلا لە ئاشنە ئاشلۇنىش اولان
 كوبىرە نەقلىاتە دوام ايلە بۇ آيدە نەهايت وېرىپىلەر و كول ،
 كېيك توئى ، قورۇم و فوسفورلى و چوربىش كوبىرەلە ئاشنېر .
 قىشىدىن باشلۇنىش اولان چاپر بوزمە ، بوز و قىراچ يېردىن تارلا آچە
 عملىياتە بۇ آبىدە نەهايت وېرىپىلەر . جىلىز قامش و صارارمىش
 اكينلەر آزو تىلى كىمبىوي كوبىرەلە سېرىپىلەر . و يۈنچە ئەفلەنە صىنى
 بىنى الدن يېشىدىرەنە چاپر لە آچىي صاجىلەر . يازلىق اكىله جىك
 حبوبات تەخملەر ئالبۇرلانىر ، علاجلانىر ، اكىلمىش تارلا لەردىكى
 يىانى او تىلر ئېزلىپ . غايىت قوتلى اولەرق يېشىمىش و طوكلەردىن
 طوپراغى قباروب كوكلارى آچقىدە قامش اولان اكينلەر او زىرنىن
 خەفيف بىرسدا نە كېپىلەر . وايدىپىدە يائىغە مىل كوسىتەمىش
 اولان اكينلەر آزغىنلىقك او كىنى آلمق وزىادە بۇ يالانلىرىنە
 مانع اولىق وضعىف اولان اكينلەر ئاردا شلاندىرىمىق ايجون
 تارلا يە قويون سورىسى سالوب او جىلىپىلۇر . (بۇ خصوص
 اكينلەر ايجون بىرنوچ بودامە ئاپىلەر .) يازلىق بوغدايى ،
 آرپە ، يولاف و سائىر حبوبات تارلا لەرلى صوّوق يېرلىدە قىشىدىن
 اوڭىز بىزىلە سۈرۈلىش او لەجىفتىن بۇ آيدە بىر دەرگەر دە سۈرپىلۇر
 واكىلەر . حاووج ، بىلە ، - آمى بىلە ؛ هەندىياغى تەخى [كىنە
 كرچىك اونى] حاشىحاش ، يۈنچە ، طرفىل ، اولىيا اونى ، صارى
 يۈنچە ، يىانى هەنبا ، رەدى غراس دىنەن انكابىز چىم اونى ،
 بورچاق ، نخود ، سەمجەك ، كوك بۇيا ، توتون ، چىوبىداونى ،
 شالقام ، يازلىق قولزا ، سىياه خىرداڭ تەخملەر ئاكىلەر . و شىباتىدە
 اكىلمىكە باشلۇنىش اولان كوبىكى لاحنە ، اينىكارە بىرپىلەن

بیانی لاحنه ، لاحنه شالغامی ، لاحنه طورپی امکنکه دوام اولنور . باتانس ، کوک بویا ، برا ماسی ، شربخی اوئی (بیراجیلەندە فوللانیلان بىرنوچ قىمتلى نبات) دېكىلير . و هوالر الويرىشلى ايسە تىخملق اىچون كچن سىنه دن صاقلاقمىش اولان پانجمار ، قىشلىق طورپ . لاحنه ، حاوج ، كوكارىنىڭ تارلايە دېكىلمىسىنە نەھايت و بىرىلىر . خود و حاشىخاش ، هواسى اولدقچە صىبجاق اولان يىرلردىھ صوک بەرادە اكىلىرسەدە قىش . شەتنىلى اولان يىرلردىھ بوايىدە اكىلىر .

صىبجاق يىرلردىھ بوايىك صوكلەندە مىصر بوغدايى ، (لازوت ، قوقوروز) دارى ، قاۋون ، قاربۇز ، خىار ، فاصولىيە ، پانجمار ، آى چىچكى ، كىتىن ، كىندير ، اكىلىر و طوک قورقوسى اولىيان يىرلردىھ بوايىك صوكلەرنە دوغرى يىلى پاموق تىخىي تارلايە اكىلىمكە باشلانىر . قوزە باغلامسى مەلکەتىمىزك بعض يىرلردىھ قىشە قالان آمىيقا پاموق تىخىي بوايىدە ياصىقلەرە اكىلىر . و نەھايت اوئى بش كون صوکرە تارلايە قالدىرىلىر . صولاق تارلالدە ، باتاقلىق يىرلردىھ درىن حىندىلى آچىلەرق صولو آقىدىلىر . طوکدىن قورقولىان يىرلردىھ چاپرلىق اىچون برافىلەجق تارلارە لزوم كورىلورسە صو صالىو بىرىلىر .

پانجىخىملق

مارتىدە هوالر اىي كىدىيورسە اقلىيى مەتىدل اولان يىرلردىھ بودامە يە نەھايت و بىرىلىر . صو ۋوق يىرلردىھ ايسە باغلە ھەنۋز بودانغە باشلانىر . ايلك بەرارك طوک و قىرغىزلىرىنى و قورىي صو ۋوقلىدىن

قورقولان يرلرده باغلىرى وبا خصوص ايركىن اويانان آسمەلرى بودامق
 ايچون عجلە ايتە مىلىدەر . فقط باغلىرى كولالە خستە لفندن قورتارمۇ
 ايچون آسمەلرى ايركىن بودامق ايمجاپ ايدن صوئوق يرلرده
 آسمەلرک اوياناسىنىه مانع اولىق اوزىرە داللارى يوزدە اوئوز
 نسبىتىنده زاج قېرىسلە يعنى قره بويا محلولىلە بادانا ايتە مىلىدە .
 وياخود بوزدە اوئى نسبىتىنده زاج ياغى سورى مىلىدە . بۇ عمليات
 يعنى زمانىدە كومور (آنترافۇز) خستە لفنكىدە ايلر بىلە مىستە
 مانع اولور . ممالىك ئەمانىيەتك آق دكز سواحلىلە اقلىسى
 بورالرە بىكزەين يرلرده چىوق ديكامەسنه نەھايت ويريلور .
 وھواسى صوئوق يرلرده بو آيدن صوکرە باشلانىز . معتمدىل
 يرلرده آشى بو آيدە يايپىلە بىلەرسەدە صوئوق يرلرده نىسانە قدر
 تائىخىر اولنور . باگدە بوش يرلردى باغلىر بىللە نىز ويا ضبانە سوراولور .
 بوداندىنى صرەدە باغلىردى مضرىت ويرىن طرطىللارك ، بوجكلارك
 يومورطەلرى محو ايدىلك اوزىرە آسمەلرک قابوقلارى صوپىلىر .
 قره بويا محلولىلە بادانا ايدىلىر . مارت ابتدالرۇنە بعض باغلىردى
 ظھور ايدەرك هنوز اويانان كوزلرى خراب ايدن بىتلەرى
 اوئىدىرىمك ايچون آسمەتك داللارىنە (قره) يعنى زيتون ياغىلە
 قارىشىدىرىمىش غازخانە زيفىتى سورىلور .

حيوانات اهلیه

مارتىدە كې قىصراقلر خېيىف خدمتاردى قوللائىلىر . چىت
 وقوشوم آتلارىنىك يى آزىزىلىرىن بۇ آيدە فىصراقلر دوغورمعە
 باشلار . دوغوران قىصراقلر آيغىرە كوسىزلىرى . سىغىزلىر آخرىدە

سەيرىمكە دوام اولنور فەمىساعىد هوالرەدى دېشارى چىقارماق
باشلانىر . سوداينىكلرىنە بوآيدە پانجار ، شالغانم لاخنەسى حاوج،
لاخنە يايپاراغى بىدىرىلىر . يكى دوغوران اينىكلەر ئىلىق بولاماج
واون چورباسى وېرىلىر . برايىكى آيلق اولان دانالار يىم بېرىلىر
بونلەر سود وصو ايله آرپا ، مىرىبوغىدايى وپاتاتس اوشىنى
ياپىلىمش بولاماج ويرمك لازىمىر . اينك اخورلىرنە صائىلەجق
بوزاغىلىرى بى به قۇنور ، قوشۇ اوکۈزلىرى مىرعابىه صالحوبىرىلىرى
هوالر كۈزل اولدقىچە قويۇن سورولرى يايپىلمە كۇنوربىلور
بونلەر ارەصرە طوز ويرمكە دوام اولنور . سود قوزىلىرى
حەانىلمە باشلانىر .

ياشلى قوج وقوبۇنلەر پىشىمش پاتاتس ايله سەيرىمكەدە
دوام ايدىلىر . كۆز موسىي شەيتىرنە آشدىرىلىش اولان قوبۇنلار
قوزولامە باشلار . هواسى ايچە يىصىنەمامش اولان يېلىرىدە
قوزىلىرى دېشارى چىقارماق اليرىمن . ئازە اوتلارك هنوز
ياش اولىسىنى دولايى ايركىنچە مىرعابىه صالحوبىرىلىن قوبۇنلار
وقوزولىدە شىشىكىنلەك وختەلق ظەھور ايدە جىكىندەن هوالرایى
اولسە بىلە كونش چىقىمانىن وچى قالقىمەدن دېشارى چىقارماق
وآغىللار دەوكلەرنە براز قورى يىم آتىق لازىمىر . آغىللەر هوا
و كونشىك مەمكىن اولىدىنى قدر زىيادە جە كىرمىستە دقت و غىرت
ايچەلىدر . كانون اوول ئەننىدە دوغىمش اولان قوزىلىرك ائمەستە
يعنى بورولىسى دوام اولنور . كېچىلەر بوآيدە دوغورماق باشلار .

طاووقلىق

طاووق وەندىلىر مارتىن اعتباراً بولجە يومور طلامە

باشلارلى . طاووق ويا اوردىك يومورطهلى . ديشى هندىلرك [مصى طاوجى] آلتىه قونىلور جبو جبو چىقارىلير وسائىر طاوجار قولوجة يه او طوردىلور . قولوجتە يه او طورمىيان قازلرك انجە توبىرى يولۇر . يولاف يدېرىلەن طاوجارلىك بول يول يومور طلامقە دوام ايدىر طاوجارلىك ايركىن يومور طلامسى اىچۈن شبات اىچىنده ويرلىكە باشلامش او لان سىجاق صوايىلە يوغۇرىلىش كېڭىك ، بىقلە و آربا او نلىرى وا كەك قىرىنتىلىرى و صوفرا آزىزلىرى ، يولاف و سائىر سىجاق بىار ويرمەك دوام او لۇر . طاوجارە مىضرت وىرن خستەلىق و بوجىك تىخمارىنى محو اىتىك او زىزە كومىك دىوارلىرى و قولوجقە لىقلە كىرچە بادانە ايدىلير . كۆملىرى غايىت تىمىز طۇنغا و يالاقلەندە كى صوبى سېقى سېقى دەكشىدىرىمەك دقت اىتمەلەيدىر . كۆك كەنەتكەر مىساعىدەلى هوالىدە تىمىزلىنىز . وتارلا لاردە هۇز بىه جىك بىرىشى بولۇنمادىنى اىچۈن بىم آنۇن دوام او لۇر .

آرىمەجىلەق

ھوالر كۆزلى او لەپىنى صۇرتىدە صاندىق شىكىنە بوانان چىر جىوهلى يىكى قووانلىك قېانلىرى قالىبىرىلير اىچىرسى مۇايىنە او لۇر بىتكەرلى حاوى او لان چىرچوملۇ چىقارىلير . قووانلىك كىنارلىرى تىمىزلىنىز ، كۆوه كورىلورسى بوزمانىدە محو ايدىلير ، كۆمجلە دقت ايدىلەرك چورىيىتلەرى ، بوزولىشلەرى وارايىسە چىقارىلير . هۇز چىچكەر آچىلماشى ايسە اىچىنده بال قالمىش او لان قووانلىرە يەلك اىچۈن بال و شىكىلى صوقۇنىلور . يىكى قووانلىر آلىم ساتىيىنە بىو آيدىه باشلانىز . هواسى مەتىل او لان

پىرلەدە قووانلىرى قىشلاق مەھلارندن چىقارىلما يېرىز، پۇنجە، قولزا، يېانى شالغانم تارلالىرى و مىوه باغچەلىرى جوازىدە آغزىلرى قبلە بە قارشى كەلك اوزرە قونىلور.

اپاك بوجىكچىلىكى

دۇت آغاچى قىدانلىرىنىڭ دېكىلەمەسە بۇآيدە نەهايت ويرىلەر، دۇت باغچەسىنىڭ بىللەتسە ويا سۇرۇولىسىنىڭ باشلانىر يېكىدىن دۇت فدانى يېشىدىرىمك ايمچۇن تەخملەرنىڭ قوم ايلە قارىشىدىرىلەرق اوچى ئەخاضى لانمىش اولان ياصىدىقلەر اكىلىر، آشىلادە جق چاغە كېلىش اولان فيدانلىرى بۇآيدە باپراق و يابورى آشىسى اودىلىلور، آشى قىمنى اوزارى بىر محلە كۈندرەتكە لازىم كەلىرسە قىلمك تېپەسى بال مومى ايلە قىپانىقدەن و آشاغىيىكى اوچىلىنى باچىقىلە صىۋادىقەن صوکىرە اطرافى ايصالاق بىر بىز و يائىلى يوصۇنلە صارمانلى و ياخود پتاسە باتىرمالىدۇر، بوجىكخانەلر يېقاينىر، تىيزىلەنلىر، دیوارلىرى آسىدەنىك قارىشىدىرىلىش كېرىچەلە بادانە ايدىلىر، اوزىزىدە بوجىك بىلەنەجك رافلەر، اسقىرەلر، كەرتلەر اىچىرىسىنى يۈزدە اوچ نىسبىتىدە كۆز طاشى قارىشىدىرىلىش صوایلە يېقاينىر، بوجىكخانەدە بولنان خىستەلەق تەخملەرنى (مېقروپىرىخى)، مەۋا اىتكى ايمچۇن او طەنك قاپۇ و پىنجەرەلىنى صىقىيەت قىادىقەن، صوکىرە جوق مەقدارىدە كۆكۈرت قۇتسۇمى ويرىلەر و بوندىن صوکىرە قاپۇ و پىنجەرەلىرى آچىلوب هوالاندىرىلەر.

اور ماڭھىملىق

كراستىئەلەك، او دونلىق آغاچلىك، كىشىمنە خاتام ويرىلەر.

خصوصى اورمانلرده ، پارقلارده کنج فیدانلرک بودا سىز كووده تشکيل ايتسى ايجون فيليزلرک بودانە سنه وسازلرک كەلمىنە نهایت ويرىلىر . يكىدىن اورمان يتشدىرىمك ايجون قىشىن يابرااغنى دوکن آغازلرک تخلمىرى ياصىدقىرە اكىلمىكە دوام اوكتور . قىشىن يابرااغنى دوكمىن رچينەلى (ساقزلى) آغازلرک يعنى چام ، كوكىنار ، لادىن ، سدرلبنان (قطران) ، پورسوق وسائلرىنىڭ تخلمىرى اكىلمىكە باشلانىر . اوچىجە ياصىدقىرە يتشدىرىلىش اولان فیدانلرده اورمان اولە جىق محلە نقل ايدىلەزك دېكىلىر ، قواق ، سوكودچىلىكلىرى وقامش قىشقىنلىرى يېرىنە غرس ايدىلەزك ، ياصىبغە اكىلمىش تخلمىرك اوستى جالى ، چۈپى ، قاطر طرۇناغى ويا حىصىراولىنى كېي شىلارا بىلە اورتىلەرلرک قوشىردىن مخافظە ايدىلەزك . فیدانلرک بىر طرفدىن چىقارىلوب دېكىلىمىسىنە ختام ويرىلىر . ايرتىسى سنه كىسile جىك آغازلر مىرى ئەۋاسىلە نشانلانىر . بالطەلق اورمانلرده كومور ياقۇنە دها دوام اوئىلە بىلىر . آغازلردىن رچىنە يعنى چام ساقزى چىقارلۇھ باشلانىر ، درەلرلرچا يالىرلر كىسىلە جىك آغازلر مىرى ئەۋاسىلە نىلىيانە باشلانە بىلىر .

ميوه باغچەسى

مارتىدە ميوهلى آغازلرک دېكىلىمىسىنە نهایت ويرىلىر . ابچىرىسىنە اىرى چىكىرىدك بولنان (ئۇرە نواتىيەلى) آغازلرک يعنى قايىصى ، شفتالى ، ارىتك ، كرافز ، بادم وسائلىك بودا . مەلىرىنە صىچاق يېلىردىن ختام ويرىلىر . وصوئوق يېلىردىن مباشرت ايدىلەزك . كچىن سنه دال ، بودا دق خاصل ايدەمە مىش اولان قايىصى وشافتالى آغازلرى قىصە جە بودانە بىلەز .

بادم و بوكا بکزدر سیرت وايرى چکردىكلى ميوه لرك سرت
 قابوقلىنى يومشاتقى وجاتلاتقى وايلك ھارده طوبراغە دېكىلەخە
 قولايچە فيلىزلىسىنە ياردەم ايتك اوزرە برقات قرم وبرقات
 چکردىك اولهرقى صوك ھارده صاقىسلەرە قويىق امحاب ايدرسەدە
 بوعملیات وقتىندەر ياسىلەمدىنى حالدە بو آيدە ياسىلە ياسىلە .
 فرنك اوزومىنك چىيكلرى فدانلىغە كۈچۈرۈلۈر . دالدىرىمە
 اصولىلە اورەدىلىن بىتون ميوه آغا جىلىشىك داللىرى طوبراغە
 دالدىرىلىير وياخود كوك پىدا ايتك اوزرە دېلىرى دولدىرىلىور .
 چلىكىلەمڭ اىچۇن كىسلىمش اولان داللار آچىفە دېكىلىير . قلم آشىلىرى
 بو آيدە ياسىلە . هوامساعەد اولدىنى صورتىندە ميوه باغچەلىرى بىلە نىر
 و كۈرەلنىر . تازە زىتون فيدانلىرى فيدانلىقىدىن تارلايە كۈچۈرۈلۈر .
 اولىكى سەلدە تارلايە كۈچۈرلىش اولان زىتون آغا جىلىرى آشىلانىر .
 سەۋۇق بىرلىدە طوڭىن بىھافظە ئىچۇن ئىنجىر آغا جىلىشىك
 بىنلىرىنە سارلىش اولان حصىرلى واطرافىنە يېغىلان طوبراقلر
 قالدىرىلىير و چلىكلىنىمىسىنە دوام اولنور . ميوه آغا جىلىشىك
 قابوقلىرى آرەسىنە بولنان طرطىل و بوجىك تەنملىنى ، اوزرىنە كى
 يوصونلىرى محو ايتك اىچۇن آغا جىلىك كودەلىنى اىچىنە يوزدە
 اوچ نسبتىنە كۆز طاشى و يوزدە اون نسبتىنە كېرج قارىشد .
 يېلىش سو ايلە بادانە ايتلىيدەر . يېرافقى آچىلمادىن اول طرطىل
 قوزەلىرى كەمال اھتمام ايلە طوبالانىر .

بۇ آيدە مارول ، قىوبىر جى مارول (صلاتەلە) اسەناف ،
 پازى ، فاصوليا (چابوق بىشىن بۇ عىلى) ، بىزلىا (آراقە) نىقلە ،

هندیا ، تره ، مایدانوس ، ترهاوی ، طورب ، لاحه ، سمیز
اوچی ، روقا ، صوغان ، پراصه تخمربنک ا کیلمسه ، صوغان
آربهچنی ، صارمساق دیشی ، قوش قونماز پنجه لری ، چیلک
فیدانی ، ایرکن ینشن پتاش بومزوستنک دیکیلمسه دوام اولنور.

تورفلانده قاون ، قاربوز ، خیار ، قباق ، طومانس ،
باطلیجان ، بوبه ، انکنار تخمگی صوئوق گماکتلرده طوک
وقبرانی طوقونماق ایچون صیحاق یاصدیقلره ا کیلیر واوجه
ا کیلمش اولان یاصدیقلره حرارنی محافظه ایدیلیر.

هواسی معتدل اولانیرلرده قبهله یه قارشی بولنان و اوزرلری
حصیرله اورتوله بیلن دیوار دیبلونده ا کیلیر.

تخملق ایچون کچن سنه دن صاقلانمش اولان پانچار ، شالگام ،
قیشقاق طورب ، صوغان ، لاحنه ، قارنه بهار و کره ویز آیاھلری
دیکیلیر . بو آیده انکنارلرک دیبدنه کی طوپراق کومه لری آچیله .
بیلیر ایسه ده صوئوق یاصدینی صورتده یکیدن اورنک اوزرده
پیغینلری صره لر آزه سنه حاضر بولندیز ملیدر . بو آیده قورافاق
اولدینی سورتده نباتاتی بول بول صولامالیدر . یکی دیکیلمش
اولان سبزه فدانلرینه لزومنه کوره برآز صو و هوا ویر ملیدر .
کانون نانی و شباطده صیحاق یاصدیقلره ا کیلمش اولان طومانس
فدانلری ایلیق یعنی آز صیحاق یاصدیقلر اوزرینه کوچوریلیر .
قوش قونماز فدانلرینک دیبلری جاپالانوب کوبره لید و طوپراوله
طورلریلیر و کوبره سنه برآز طوز قاریشدریلور .

شباط طرفنده ا کیلن بقله لر چاپالانیر . موسمندن اول سرمه
ینشدیرمک ایچون یاصدیقلر یا پیلمسنه دوام اولنور .

جىچك باغچەسى

مارىدە چىچك باغچەلىرىنىڭ بىلەنەسى بىتىرىلىپەر . اوالكلەرە ،
تختەلەرە تقىيم اولنور . بوللار آچىلۇر وقوم دوکىلۇر .
حاضر لانمىش اولان جورۇك كوبىرەلر باغچەلىك نىقسىم ايدىلەن
اوالكلەرە كومېلىپەر . قورۇمۇغا باشلامىش چەنلىلە يىانى اوتلر
كەمال دقتە آيىقلانىپ .

چىچكلىك كىنارلىشە لاۋاتىن دىكىلىپەر وبوتلەك آراسى
خېزاران ، شبۇى ، هرجائى منكىشە ابىلە تىزىن ايدىلىپەر .
قىشىن يابراڭنى دوکىن آغا جىلەلە فدانلىك دىكىلىمسە نهادىت
وپىرىلىپەر ، چام نۇمىندەن اولان رچىنەلى آغا جىلەك دىكىلىمسى ايرەتەسى
آىھە قالىپەر . چىچكى اىپرەن يىشىن فدانلىلە باغچەنىك سېرىلى يېلى
دونادىلىپەر . نىركىس . لالە ، طوغلاكە ، زغفران فدانلىرىنىڭ
چىچك آچە زمانلىرى اولدېنى يېچۈن دقت واهتمام اولنور .
سەنبىللەك چىچك آچەسى بوآيدە ختام بولۇز . دوکون چىچكى
(شەفايق) كېرىد لالەسى كوكىلىرى درېنجە قازىلىش طوبراغە
كۆچۈرۈلۈر . قرانفىللەك وعموم تىزىنات مقامىندا قوللائىلان
فدانلىك ساقىسىلىرى دىكىشدىرىلىپەر .
جاپىر چىچكى ، خېزاران ومحبت چىچكىنىڭ اىكىشىجى دفعە
ساقىسىلىرى دىكىشدىرىلىپەر . مەحنەنە سەنەلەك تىزىنات بىاتاقي زىرعىانىھە
دۇام اولنور . صو كەرەدن باغچە يە كوجورماك اوزىزە فدانلىقدە
ياصدق اوزىزىنە چاپىر چىچكى ، آى چىچكى ، قەنە چىچكى ،
بىاض و منكىشە زەنكلى بىتونىھە اكىلىپەر . آغى چىچكى (زقۇم آغاچى)
آمرىقا خام الى كې آچىق هوادە دىكىلىمش اولان ساڭىز
فدانلىك چىچك آچىدېرىلسە غىرت اولنور . ياصدق اوزىزىنە

ويا جامكان آلتنه داھليا چىچىي يو سولرى دىكىلىر. طومور جقلر ايجە آجيلىدېنى وھوا ده مساعد اولدىنى زمان بولۇر آيرىلىر و باعچە يە كوجور بولۇر. خام الى منكشه كلى وياسىمەن كېي جاردا گە صارىلان آغا جىل دىكىلىر ھنۇز يايراق آچامش كللىر بودانىر و قلم آشىسى اوزولۇر. چىتلەر بوللارك كنارىنى دىكىلىمش اولان چىچكلى فدانلىر قىرىپىلىر. لىلاق، طفلان آغا جىلى و كېن شەدن دىكىلىمش اولان ساڭى تزىينات فدانلىرى بودانىر. چىچكلى وجىچىكسىز تزىينات آغا جىلىنىڭ دىكىلىمىسى خنان بولۇر. بۇ آيدە چالىچىكى كىنجىك، صارى شبوى، كوندوز صفا، كېچە صفا، اوريكول، جىلما، قىلارقىما، آرونى چىچىكلەرنىڭ تىخىلىرى آچىقىدە اولەرق اكىلىر. زانباق، سەنبىل تېر، قېلان پۇست، تىسبىح چىچىكى، آفرىقا سەنبىلى و ساڭىرە سوغانلىرى دىكىلىر. وجىچىكلەرك كنارلىرىنى قانىرىلى قىراھىللەر، عجم قىرنىقىلى، حسن يوسف، حصى كوبەسى، توتون چىچىكى، جوقە چىچىكى، صارى شبوى، رىنگىلى انكىلىز شبوى، ياز پاپادىھىسى، نۆرس، قانىرىلى خاشخاش اكىلىر.

صۈئوق مەلکىتىردى نباتانى هوانىڭ تائىزىندىن مەحافظە ئەتك ايجۇن زىيەت باعچە لەندە يابىلىمش اولان جامكانلى باعچە لەرك كوبۇرە ويا عادى اوافق صوبالرە ئىصىدلە سە دوام اولنۇر. ياصىدىقلەردى ويا صۈئوق جامكانلىدە ضەيف، جىلىز قالمىش، خستە لانىش فدانلىر صىبجاق جامكانلىر، تىيونالقلە نقل اولنۇر. اىرگىن بىشىپرمىك ئايستەنلىن خروس اىيىكى، قاسم بايى (قىرىزانىم) تىسبىح چىچىكى، قەنە چىچىكى كېي آچىقىدە بىشە جىك نباتاتك تىخىلىرى صىبجاق جامكانلىرە اكىلىر. يايراقلىرى صارارەمش، ضعىيف دوشىمش

لیون، پورقال، ماندارین آغا جلری خفیجە بودا نوب صیحاق
لیونلارده قونیلور. اجیق هوالرده کونشک تائیری اولدقچە
شدتلى اوله بىلە جىكىندىن جامكالانلارده يىشدىرىلىش فدازىرك بوزولىسىنە
ميدان ويرمه مك ايجون جاملىك اوكتە بياض بىردىلىر اصيلير
وياخود جاملىرى بياض بوبالىلە طىشى طرفىندىن بويانىر. وارەصرە
جاڭالار آچىلەرق ھوا آلدەرىيلير.

دە اول يايلىماشىسى قرنېلى، طورنە چىچى، آمىرىقا
فستىغنى، چانطە چىچىكىنەك چىلىكىنەسنسە باشلانىر. يىكرىمى ذرت
ساعت جامكالاندە طورمىش واولدقچە يىصنىش سوپوسكۈردىلەرك
فدازىرك بولجە سولانىر. باغچەنەك بولارى ئىزلىنوب سوپورىلير.

ئىسان آينىدە يايلىلە حق زراعت ايىشلى

باجىملە نباتات و حيوانات بۋآيدە، نازە حيات بولۇر. بتوون
آغا جلر يابراقلانىر، چىچىكلەر آچىلير، قىزلىرى يىشىل زىمىد كېيى
خالىلە بىزەنلىر، پورقال و لیون باغچەلىرى جىتنىن بىر مثال
اولور، چىچىكلەرك كۆزلى قوقولرى انسانك روحى اوقساش،
كۆككىنە فرح و يىردى حاصلى كائنات باشىدىن باشە بىر جىنت باغچەسى
حالىنە كاڭىر.

چفتىلەك مدیرىنىڭ وظيفەسى

چفتىلەك مدیرى بۋآيدە بىردوزى بە اكىنلە، فیدانلە نظارت
و بىومىكىدە اولان قىدانلىك تىارىنىڭ غىرت ايدى. يايلاقلارده كى

داوار سورىلريله قره صغير حيواناتى كوزدن كچيرر، قىشىدىن قالان سمىز حيوانات ايله كچن سنه دن يتشدىريلن دوكەرك، بوغالرك فضلەسىنە صائىغە غېرت ايدر، صىجاق يېرىدە بو آيدە آرپە اكىنلىرى بچىمكە باشلايە جىتنىدىن عملە آز بولنان يېرىدە دېشىارىدىن او را فيچى و طر بانجى تدارك ايدر. چەتىچىلار جە سە باشى اعتبار ايدىلىق روز حضر (حضرالىاس) بو آتك يىكىمى او چېچى كونسە تصادق اىتدىكىندىن چەتكەك ايشلىرىنىڭ اك چوق او لىدىقى ياز آيلرى ايمچۇن قاسمە قدر آلتى آى مەتلە عملە و بىللەر طۇنار، يوللارك يابىلەستە نظارت ايدر، شوسمەلر او زىرىنە طاش دوكىدۇر. طۇ پراقلۇ يوللاردە آراباها يېزلىرىنى دوزلىنىدىرر، زراعت آلات وادوانىڭ نىلەنە نهایىت وېرىدىرر.

تاڭلا ايشلىرى

ھولارك اي كىتمەمسىندىن دولايى شباط ومارت آيلرى اىچىنده بوزىلەمامشى اولان نادا سلر درحال سورولىكە باشلانىر، كىنوبىر، مصر بوغدايى، صوصام، پاموق، بانجاز اكىلەجىك وييا توتون دىكىلەجىك تارلاڭ حاضرلاني، او رۇپا اصولىندا زراعت ايدىلىن يېرىدە اكىنلىرە بىر نوع چاپالامە خدمتى كورمك وقوتلۇب قارداشلائە لرىنە ياردىم اىمك او زىرە سولاق اولىيان طۇپراقلارده مارت اىچىنده وييا آندىن اول اكىلىمش اولان يازلاق اكىنلىرىك او زىرنىن طرمىق چىكىلىر، هنوز فلېزلىنىكە باشلامىش اولان پاتانىس تارلازىندىن سود كۈچىرىلىر. صەرە ايلە اكىلىمش اولان يېلىمىسى، آتجى بىلە، حىشحاش فدانلىرى بىكىر چاپاسىلە چاپالانىر، فقط صەرە وارى دىكىلىمش اولان ياخود ضعيف

دوشوبده بیکر چاپاسنیله سورولسی ممکن اویلیان نباتات ال
چاپالریله چاپالانیر، یونجه اقلره و صنی یعنی الدن ینتشدیرمه چایرلره
آلپی آنیلیر. صارارمه یوز طوتمش اولان جبوبات اکنسلرینه
ازویت سود دینیلن کیمیوی کوبره سرپلیر. صوالق و بتاق
تارلازک صولرینی آقنمی ایچون خرقلر، خندکلر آچیلمه
(تفجیر یا یغه) دوام اولنور. سورولمیدیکنندن دولایی ییانی
اوتلرله قایلانمش اولان اوتلر یاقیله رق کوللاری قوت ویرمک
اوزره طوپراغه داغیتیلیر. قیشلق بوغدای و آربه لر آراسنده
ینیشن دیکنلر، قره چاودار و سائر مضرتلی اوتلر دیوشیریلیر.
یازلاق جبوبات ایله پانچار. حاووج ییانی بورچاق، یونجه،
طرفیل اویلیا اوئی، صاری یونجه، انکلیز چیمی (رای غراس)
کتن؛ هندا ، سیاه خردال اکیمنه دوام اولنور.

هواسی ملامیم (معتدل) یرلرده مصر بوغدادی، بال
قباغی، هند داریسی، بورچاق، فاصولیه اکیامکه باشلانیر.
یاصدیقه توتوون، لاحنه، قوجه باش زرعنه نهایت ویریلیر.

شربنجی اوئی، یر الماسی دیکیامسی بیتیریلیر. طبیعی
چایرلری صولامقده دوام اولنور. فقط کونشک حرارتنه
مانع اولامق ایچون صوبی اوژون مدت آقتماملیدر. کوستیک
ییغینلری دوزلتیلیر، بایلاق واوتلافلرده بھارک ایلک طوکلرنده
یانمش اولان اوتلرک او جلری حیوانلرہ یدیریلیر. قوتلی یعنی
بر بحق قاریش بویندە اوت ینتشدیریلن چایر ویشیل آربه لر
(حصل) بیچیلیر. لاحنه، قولزا، قیشلق شالغام یشیل جاو.
دارک دبوشیرلسی، بیچیلسی بیتیریلیر. بو آیک صوکلرندە بگداد،
سوریه ولايتلرلە بیروت، حلب، آطنه، آیدین جزاين بحر سفید

ولايتنىنك بعض طرفلىنده آزپهلىر بچىمكە باشلانىر . صوئوق
ملەكتىرلە آزغىن بر صورتىدە يېشىوب ايلرىدە ياتق استەدا
دىنى كۆسترن اكىنلىك باشلىرى قۇيۇنلاره يىدىرىلىر .

باغچىلىق

باغلىرى سودولىسىنە ، بىللەنمە سىنە دوام اولنور . هەركلر
دىكىيمكە باشلانىر ، معتدل يېلىرىدە اىسمە فلىزلىنىك اوچلىرى
قوپارىلىر . باغلىرىدە آشىپلامه عمەلىياتىنە دوام اولنور ، صىجاق
يرلىرىدە بوايك سوكلارىنى دوغىرى آىسمە يابراقلارى خىلىچە
بىومش اولدىغىندىن كچىن سىنە دن پاس (پرونوس پروس ،
مېلەپپو) و كومور (انترافۇز) خىستە لىقلار بىنه طوتولىش اولان
باغلىرىدە هوالر ياغمىۋىلى كېتىدىكى صورتىدە علاج آتفە دوام
اولنور .

حیوانات اھلىكى

آتلار ، قىصراقلار تارلاڭارە صالىنير ، قىصراقلار طوغور مقدمە
دوام ايدىر . طوغورمىش قىصراقلار يېكىلىن آپغيرە كۆسترىلىر .
درن بش آياق طايلر سودىدىن كېلىر . اوچە دوغوران
قىصراقلار بواش بواش قوشولە بىلىر . وجودلىرى الويرىشلى اولان
برىجىق اىتكى ياشىنەكى طايلر اىكىدىش ايدىلەكە باشلانىر . اينكلەر
صوئوق يېرىدە پانجار ، لاحنە كېيىلەر و يېلىكە دوام اولنور .
معتدل يېلىرىدە مىغاىيە كوندرىلىر . يېشىل اوت ساپە سىنە
اينكلەر سودلىرى آرتار . دانالارك سەمىزدىلىسىنە دوام اولنور .
يایلا يېلىرىدە قره صىغىزلىك آخوردە بىللەنمە دوام

ایدیلیر و معتدل یرلرده ایسه آرتق بو ایشە نهایت ویریلیر
 قویونلار و یېشکىن قوزولر یاپلاڭلاره ويا بوش ئارلاڭلاره
 كوندویلیر . هوالى كۆزىل اولدۇچە كوربە قوزيلر دېشارى
 جيقاريلير بو آيدە كېلىر دوغورمۇھ باشلار . بو آيدە هوالى
 اكثىرەن رطوبتلۇ واوتلار ياش بولنە جىنى ايمچۇن قويونلار كوكس
 نزەلسەنە وقارىن شىشكىنلەكىنە طوپىلە بىلە جىكلەرنەن سوروپى
 چى قالقەدن اول آغىلەن دېشـارى جيقارمامىلى وياخود بر
 پارچە قورى اوت ويردىكەن صوكرە صالح بىرملىدەر . كانۇن
 ئانىدەن اول دوغىشىن اولان قوزيلر بو آيدە هەحالدە سوددىن
 كىسىلمىلى وەنۈز بۇرۇماش طوقلىرى انئەملىدەر . بىشىمش قوزىلارى
 سائىقىدە دواام اولنۇر . سوددىن كىسىلمىش فقط هەنۈز سايمىماش
 قوزىلارە مصر بوغداپى و آرپا اوئىندەن باپلىش چوربالىر ويرىپايىز .
 صىجاق یرلردى . قويونلار آغىتسىس وايلول آينىدە دوغورماش
 اوله جىنەنەن سودلىرنەن ياغ و پېنیر يائىغە دواام اولنۇر . شابىد
 چەلتىك بىوك شهرلىر چوارنىدە ایسه سودلىرى عىنىآ سانىلير .
 بو كې یرلرده قويون سورىستك ايمچەنە بو آيدە قوج قاتىلير .

كۆمس حيواناتى

مارتىدە قولوجقە يەاو طورماش طاۋوق وقاژلارك وقولوجقە
 ماكىنه لېسە قونولىش اولان بومورطەلرك جىو چىولرى چىقىمۇھ
 باشلار . بىنە طاۋوق وەندىلار قولوجقە بە او طور ئىقدە دواام ايدىلير .
 غورق اولىبان طاۋوقلار بو آيدە بول بول يومورطلارلار .
 ياورولر سىرت پېشىمش يومورطە وامكىڭ اېچى ، سـوـصـامـ
 دانـهـىـ ، قورى دارى ، خاشلانماش وقىيلىمش اوت ايلە بىسلەنir .

يى قولوچقى به او طوردىلىش طاولوقلاره خاشلانىش يومورطە ، اكىك او فاغى ، صوفرا قىرىيەنيلرى ويرىلىرى كوجوك جىو جىولر بىش اون كون آخور كېي قىالى يىرلىدە طوردىرىياوب هوا مساعىد او لىدقىجە آنالرىلە بىلگىدە دېشارى صالى ويرىماز . جىو جىولرى كىرتلى چى وشدتلى ياغمورلىرىدىن محافظە ئېتكىلازمىدر . اوردىك وقاىز ياورولرى صوئوغۇدە زىادە دايىانە بىلىرىلر .

١٢ — ١٥ كونىلەك او نىجە بونازار كىندى باشلىرىسە يايىلە بىلىرى . هندى ياورىلەر ئىسىه طاولوق جىو جىولىنى زىادە دقت ئىستەرلىر . قولوچقى ئىچون ئىكى اوچ سەنەلەك ياشلى طاولوقلار انتخاب او لۇمائىيدىر .

آرىجىمىلىق

ئىچىرسىنە فضاه بال بولنان كومىجلەر جىقارىلىرى . قووازلى معابىنە او لۇب آرەصرە دابانلىرى تېيزلەنir . چورۇمكە بوز طۇنىش بال پىشكى وار ئىسىه بونازار دخى چىقارىلىرى . بوندى بشقىه آرىلىر دورو تېيز صو ويرمكى . وقووازلىرى سىرت ، شدتلى صوئۈق روزكارلىرىدىن محافظە ئېشكى او نۇنمائىيدىر . هواسى معتمىل يىرلىدە آغا جىلرك ، او تلىرك ، چىچكلىرى آچىلىمش و آرىلىر ئىچون اك چوق بال يائىق زمانى كلىش او لىدىغىنى دەن قووازلىر صىق صىق كۆزدىن كېرىلىوب طولىش او لانلىرى آلينىرى . قووازلىر يۇنجە ئارلا لەرىسە ، مىوه باغچە لەرىسە ، او رىمان ئېچلىرىسە نقل او لۇر . وقوتلى قووازلىر ئوغول ويردىرىلىرى . ويىكى قووازلى تشىكىل ئىدىلىرى .

اپک بوجکجیلکی۔ — دو تا قلر بلله نیر، و صره ابله دیکیلمش او لان دوت آغازلرینک دیبلری صبانه سوریلور.

صیحاق برلرده بوآیک ایلک هفتہ سندھ هوالر بر درجه به قدر ایصینمش. و آغازلریا پراقلانمغه باشلامش او له جفندن اپک بوجکی تخم لمیزی آچفه، او یاندیرمغه مباشرت او لور. بر آز صوئوق برلرده ایسه تخم لمک آچیمسی بوآیک صوکلرینه و حتی مایس استارینه قدر براقیلیر. طوک و قیرانگی او رمک ہلکه سی او لان برلرده تخم آچقدہ عجله ایدله ملیدر. یا پراقلر کدی قولانگی قدر او لدقدن صوکرا تخم لمک آزار آچیماںی و کلیتلى بوجک طو نانلر تخم لمی طوپدن او یاندیر ما ملیدر. زیرا شدتلى صوئوق ويا طوک و قو عنده تازه یا پراقلر بر دنبه قاورولمش او له جفندن بوجکلرک هبی بر دن مح او لور. و بونزه یم تدارکی مشکل و بوجکخانه ده بر خسته لق ظهور نده تداویسی کوچ او لور. ایلک آچیلان بوجکلر غایت او فاق او لدیغندن و بزیله جک یا پراقلری اینجھ تو تون کبی قییمالی و ایلک بهار ده کیجھ.

لری فضلہ مقدار ده جی و قراغنی اکسیک او لدیغندن یا پراقلر کو صوبنی قورونه دن ویرمه ملی. یاش یا پراقلر بوجکلرک خسته لانه سنه سبب او لور بوجکخانه نک رطوبتی کیدرمک یچون بر قاچ قاب اینجندہ سونمه مش کید ج قویمالی و آدمه صره آز مقدار کوکورت تو سوئی ویر ملیدر. سیغاره دوماننک بوجکلرہ مضرتی او لدیغنی هیچ بر زمان خاطر دن چیقار ما ملیدر.

اور ما بخیلق. — میشه بالظہ لفلر نده قابو قلری قوللا نیله جنی سور کونلر کسیلمکه باشلازیر. کسیلمش او لان دالرک

طاشينمه سنه وقبو قلرینك چيقارلىسنە ختام ويرىلىرى . كراسىتكە
اور ماڭلار دە اشىجار احتياطيه (تەخماق آغاچلى) براقلمىسى
وکىليلە جىك آغاچلىك مىرى ئەغاسىلە ئەغالانمىي بىتىرىلىرى . قىشىن
باپراقلرىنى دوکن اغاچلەر سو يورىش وپىومكە باشىلامش
اولە جىلرندن كىلىملىرى منع ايدىلىرى . بالطەلقىلدە كومور ياقغە
دۋام اولنور . بوزولىش اولان آرابە يولارى تعمير ايدىلىرى .
كۆزىن كىلىملىش اولان طۇرمۇقلۇر خزارخانى يە نقل ايدىلەرك
بىچىلمكە دۋام اولنور . قىشىن باپرااغنى دوكمەن آغاچلەردىن
رجىنهلى يەعنى چام جىنسىندن اولانلارك تەخملەرنك اكىلمە سنە
و باپرااغنى دوكمەن دىكىر فدانلارك دىكىلمە سنە ختام ويرىلىرى .
و تەخملەرى ياصىدىغە اكىلمىش ويافدانلغە دىكىلمىش اولان كوجوك
آغاچلىك دېپلىرى چاپالانىز و مضرىتلى اوتلرى آپقلانىرى . تازە
فيلىزلىرى محو ايدىن ئارلا فارەلريلە كۆستېكلەرك و مضرىتلى قوشلارك
محو ايدىسى چازەلرینە باقىلىرى . طولىدىن ، وقارلارك ارىيەستىدىن
كۈكارى كوشىمىش ، آچىلمىش اولان ئازە فدانلارك دېپلىرى
طولدىرىلىرى . صولۇرى مساعىد اولان چايىلدە ، درەلرددە كراسىتە
نقلىيانە دۋام اولنور .

میوه باشچەسى . — جوق قوتلى اولان آرمود

وبو كا بىكىزد میوهلى آغاچلار اىلە شەفتالى آغاچلىرىنىك بودانمىسى
بىتىرىلىرى . پۇرتفەال اغاچلىرى بودانىرى و دالدىرىلىرى . الما ،
آرمود ، اوزوم كېي قابو قلرلى بوموشاق و اوافق چىرىدىكىلە
بادم وجوبىزك قىشىدىن قوم اىچىز بىسىنە بومشا دلىش اولان تەخملەرنك
فيدانلغە زىرعە ختام ويرىلىرى .

مارندە يالپنگە باشلانىلان قلم آشىلىرىنە دوام اولنور . الما ، آرمود ؛ آغاچلىرىنەڭ سوك اولهرق آشى اورىلىر . وياپراق ببورى (دودوك) آشىلىرىنە باشلانىر . زيتون ، پورتقال واينجىز آغاچلىرى آشىلانە بىلىر .

ميوه آغاچلىرىنىڭ فضاهە ولزومسىز اولان و مناسېتىسىز يېرىلرده بولنان طومور جىقلرى قوبارىلىر . يىكى دىكىلىمش كىنجى فدانلىرى روزكاردىن صالحانامق ايمجون يانلىرىنە بىردى هەرك دىكىلىرلەك باغلانىر . داللىرى چارداگە ويا دیوارە كىرىلەش اولان (اسپالىھ) آغاچلىرى چىچىك آچىقلرى صىرەدە موسىمىز ظەھور ايدىن طوک و صاغانافىلدەن هەرنە سوورتە او لورسە او لىسوون مخافظە ئېتلىيدىر .

آغاچ چىچىكلەرنە صو يورىر يورىز داللىرىنى اكەرك قازىقلىرلە طوندىرىلىش قەسىلرە باغلامالىيدىر . بۇ آيە قدر ميوهلى آغاچ فدانلىرىنىڭ دىكىلىمىسى صىحاق يېرىلرده بىتىرىلىش او لورسەدە صوئوق يerde كىلىر بۇ آيدىدە هەحالدە بىتىرىلىدىر . فدانلىرى دىكىركەن كوكارىنىڭ بوكىلوب قبۇرماسىنە ، ازىلىش قىرىلىش اينجە كوكارك كىسکىن چاق ايلە كىسىلوب تىيزلىمسىنە دقت لازىمدىر . دىبىلىرى طولدىرىلىنى اشادە طوبراغى بىردىن بىرە آغا باپوب يواش يواش طولدىرىمالى وەر قاتىدە بولنان كوكارى يىلى يېرىنى ياتىرىمالى در . بعض يerde يابىدقلىرى كېنى فدانلىرى قازىقلىرلە آچلىمش دلىكلىرە و دىكىلىمش فيدانلىك دىبىلىنى آياقلە ويا طوقماقلاھ صىقىشىدىرىمىق ابى دكىلدر . فدانلىر آچىلە جق كىنىش چوقورلىرە دىكىلىمەلى و دىبىلىرى اولدۇقىھە كوشك براقيلىمالىيدىر . سېزە باغىچەمىي بۇ آى سېزە باغىچوانلىرىنىڭ الڭ زىيادە

کوزبى آجه جنى بر آبدزه بللەم ، سورمه و کوپرەلمە ايشلرى
بېتىرىلىر . سبزه تىخمارىنىڭ اكىلىمىسىنە و فيدەلرلەك دېكىلىمىسىنە
دوام ايدىلىر .

ھوالر صوڭۇق اولدىنى كونلارده صباحلىن ياغچە صولانىر .
كېن آبدە آچىقىدە باشلانىش اولان زرعياتە دوام اولنور .
ياصدق اوزرىنىڭ كەۋىز ، ياز هندباىسى اكىلىر . بۇنلار ايرتىسى
آيدە ياغچە يە نقل اولمىلىدر . قوش قۇماز تىخملرى تارلاسنى
اكىلىر . انكىشارلار دېپلەندىن سودمن بچىلىرى يەنى فيلېزلىرى
كېلىر . ايستەنلىرىسى دېكىر تارلازىدە دېكىلە بېلىر .
ياصدىقلاردا يەتشىدىرىبلە بىلەن قارنەھار سېرىلە نقل اولنور .
كونشە قارشى دیوار دېپلەرنىھا فاصوليە و خىار تىخملرى اكىلىر .
و ترفندە اولهرق يەتشىدىرىلەك اوزدە صىجاق ياصدىقلارە اكىلىمىش
olan قاۋون فيدەلرلى . ايليق ياصىدقلىرى و يا جامگان آلتىنە
نقل اولنور .

چىلەكلارك اوزۇن فيلېزلىرى قوبارىلىر . وايمىن مېۋە
و بىرىدىمك اپچۇن كېچەلرلى اوزرىنىڭ اكىرىق حصىلىر كېلىر .
بامىھ ، فاصوليە ، سىچىك ، پانجىار ، حاوج ، خىار ، قباق ،
اسپىتاق ، مازول ، مايدانوس ، تەھلىق ، سەمىز اوتى ،
پازى ، نخود ، قىمىز طورب ، يېشىل صەوغان تىخملرى
پىلىرىنىڭ اكىلىر . و كەۋىز ، قىويىرچق هندبا ، يازلاق باش
لاخنى ، جویز لاخنىسى ، (بىك برباش لاخنى) انكىشار ،
چىلەك ، قارنەھار ، پراصە فيدەلرلە ، پاناس و بىرالماسى
پوصولرى دېكىلىر و بىقلەلردىن چوق مەھسۇل آلتىق اپچۇن
پەلرلى بودانىر .

چىچەك باغچەسى نىسان آيندە چىچەك باغچەلىنىدە
 بىرلەك بر فعالىت كورىلىر . طوپراقلار لايقىلە سورولىش سافىلىن
 حاضرلامىش بولنور . يولاردىكى قوملىرى دىكىشىپرىلىر . اولىكى
 آيدە فدانلغۇنە لە كىلمىش اولان فدانلىرى سىرلىلىر بىر طرفدن تىخ
 اكىكە دوام ايتكلە برابىر فدانلغۇنە يېشىدىرىلىن فدانلىرى سىرىجە
 يېرىلىنى دىكىلىر . ايركىن يېشىن كەنلەنەن كەنلەنەن كەنلەنەن
 آچىسىنە دقت ايدىلىر و بونازلارك چوق چىچەك آچان سوركۈنلىرى
 اوزىزندە ظھور ايدىن يېشىل بىتلار آيىقلانىر ، تىمىزلىر وياخود
 توتون صوبى ، ياخود يېزول (بوزدەپ) كى علاجلە دفع
 ايدىلىر . سىبجاق بىرلەرde كەستاڭلىرى چىچكلىنىش اولەجەنلىنى كەنلەنەن
 ياغى وكل صوبى جىقاڭلە باشلانىر . هوالر قوراق كېتىدىكى
 سورىتە چىچكلىرى سۆزچىلى قووالىلە صولانىر . چىچكلىرى
 اطرافندەكى چەنلىرى يېچىلىر . باغچەدە فدانلاره صاراب طىرىپلىرى
 مۇ ايتىك اىچۇن بر مقدار بوجەك يېن قوشلىرى جىلب ايتىك
 اوزىزە طوپلاپىوب باغچەمك آچىق بىر يېنى قۇنىلۇر . باغچەمك
 ايج طرفلىرى كولكەدە يېشىنىلى قۇنىلى فىدانلە دونادىلىر .
 قىشىن ياپراڭى دوكمەش . آغاچىزلى چام فدانلىرى دىكىلىر .
 هوالر آرتق آيىصنىش اولدىنى اىچۇن جامكائانلى باغچەلىرىدە آتش
 ياققە نەيايت وېرىلىر . بورالردا بولنان چىچەك و آغاچىزلى اپرسى
 آيكى ابتدالىنىدە چىچەك آجدىرمىق اىچۇن شىمىز بىدن سىقى سىقى
 هوا وصو ويرملىدر .
 آچىلمۇنە بوز طوتان چىچكلىرى جامكائانه ياقلاشىپرىلىر
 جامكائانلاردا بولنان چىچكلىرى ظھور ايدىن بىتلارى مخۇ ايتىك
 اىچۇن بولجە توتون توتسوسى وېرىلىر . صوئۇقىن قورقان

فدانلرک چیلکامه لری و دالدیرمه لری و آشیلری جامکانده یاپیلیر .
 چیچک ساقسلرینك تبديله دوام اولنور . جامکانلى باغچه لرده
 وياخود ياصدقىلدە تسبیح چیچکى ، چىنه راريا ، بخور صريم ،
 ساردىما ، آغاچ مىنه مى ، پتونيا ، واپور دومانى ، بفونيا ،
 قولیوس ، قىمرلى داتورا ، قلوسىنا ، خروس اېبىكى ، لاتين
 چیچکى ، زىنت قيافلىرى ، آفرىقا سىنلى ، محبت چیچکى ،
 قىنه چیچکى ، داهليا ، پلارغونيا ، مىنه چىچكلرىنىڭ تىخىلىرى
 اكىلىز . وچاك چیچکى ، قاسم باقى ، ارسلان آغزى ، بفونيا ،
 مىنه چىچكلرى ساقسيفر اغا ، فلوقصيا ، ورونيقا ، اسپر كولا
 چىچكلرىنىڭ كوكلىرى ، داهليا ، غلوسىنا ، قىلان پوست ،
 تسبیح چیچکى ، قلادىوم ، زانباتق ، سىنبل تبر چىچكلرىنىڭ
 صوغانلىرى دىكىلىز .

آچىقدە ياپىلماش تىخ ياصدقلىرىنەدە اطەچاپى ، صارى شبوى ،
 نوكس ، آى چیچکى ، قىمرلى خىشخاش ، قطىفە چیچکى ،
 عجم لالەسى ، قرانفىل ، كلبك چیچکى ، زىبىل چیچکى ،
 عطر ، اپك چیچکى ، دابىز چیچکى ، كىيجه صفا ، كوندو زصفا ،
 حصىكى كوبەسى ، اولىز چیچکى ، بهريللا واپور دومانى ،
 چاك چیچکى ، آدوپىت ، خروس اېبىكى ، قوزى قولاغى ،
 بورتقال قطىفە مى چىچكلرىنىڭ تىخىلىرى زرع اولنور . بورادە
 اسلامىنى صايىدىغىز بىك چوق چىچكلار واز ايسەدە چىچك
 مىاڭلىرىنجه اكە ودىكەمە موسىملرى بىلەمكىدە اولدىغىندىن
 هېتسى صايىغە لزوم كورلەمشىز .

مايس آينده ياييله حق زراعت ايسلرى

بوآى ، هوا و طوپراغك زراعت مخصوصاتنه اك زياده خدمت ايتدىكى برآيدىمىسىدە بىانات بىومكە اك زيادە دواام ايدى . بوآيدە بعض بىانات يېچىلىرى ، بىضلىرى اكلىرى ، خلاصە مايس جىتىجىلەككە اك مهم بىرآيدۇ .

چەنلىك مدېرىنىڭ وظيفەلرى . — چەنلىك مدېرى ، بىوب قوتلىمكىدە بولان فيدانلىك ، اكىنلىك محتاج اولدقلرى عمليانك اجراسىنە دقت واهتمام ايدى . بوغدايى ، پانچار حاووج تارلازىنە بليرەن يىانى ومضرتلى اوتلرى آيسقلاپىر ولزوم كوردىلىرى چاپالادىر . پىنه طرفىل وصارى يونجهلرى جلبان دىنيان يىانى بورجاگى يېچىدىر . هواسى ملائم يېرلەدە طېبىي چاپلەرك ، يونجهلەرك ، اوليا اوقي دىنلىن قىر يونجه سىنک يېچىلىمسىنە باشلانىر سۈپۈق يېرلەدە اولىكى آيدە اكىلەمەن يازلىق اكىنلىرى اكدىرىر . تارلازىنە حيوانات ياتىرمىق صورتىلە كوبىرەلمك (ماندىرالاقىق) مىكىن اوlobe اولىدىغى آراشدىرىر ويابىدىرىر . حاصللى يايلادم بولان حيوانلىرى ئاظارت ايدىر و چوابانلىرى بىر آن اول قىشلاقىدىن يايلاغا كوندىرىز .

ئارلا ايسلرى . — كىنۋىر ، مصر بوغدايى ، صوصام ، پاموق ، قره بوغدايى (ھلەدە) تىخملرى اكىلەجك و توتون ، پانچار لاحنەسى فيدانلىرى دېكىلەجك ئارلاز صوك دەفە ، ايسلانىر ناداس براقىلەحق تارلاز سورىلۇر . اراضىسى كىنىش اولان يېرلەدە قوتدىن دوشىش ئارلازلىرى دېكىنلىرىمك مەقصدىلە برايىكى سىنە اكىنسىز براقيق لازم كلىرسە

طوبراڭى حالى اوزدە ترک ايمىوب آراصرە درېچە سورىلى
وبوصورنە طوبراڭى هوا ، كونش وياغمورلاردن قوت آلسنه
ياردىم اىتمىيدىر . سورولەين طوبرافلرك اىچنە هوا، ضىا وياغمور
صولرى كىرىجى اىچون نباتات غدانلىنىڭ يارابە جق مەعنەلر
ارىيە من وايچىندەكى مضرتلى بوجىڭ وادت تىخلىرى تلف ايدىلەمش
اولور واوزرنە بىتىن بىانى اوتلر قوئى بىرات دها اكسىلدىر
حىشخاش ، بىتاسى ويرمامى تارلاڭى چابالانىر جىزە اوزىزىنە
دىكىلىملىرى ايسە سبائىلە سورىلور . بانجار ، حاروچ وسائز
بۇذلار كى مارت صوكلارنە اكىلن نباتات بىكىر چاپاسىلە چابالانىر
كىرچەمە آچىلاھە باپاق اقنىضا آيدىن تازلاڭىر بوايىدە كىرچ
وآچى ئاشىنەنگە باشلاڭىر . طوبراڭى قوتلىنىدىرمك اىچون تارلايە
اكىلن آجي بىلە (اولدقىچە سېبىجاق يېرىزىدە) چېچك آجار آچاز
طوبراڭە كومولور . بوكا زراعت فىننە ئىشىل كونرە دېزلىرى .

مازانىدە اكىلن حبوباتك ، كىتن ، بانجار ، لاخە لرک ارارنىدە يېتىشىن
بىانى اوتلار ئىزىلە ئىر نۇتون ولاخە فەدائلىرى تىخىم ياصىدىغىندىن
تارلايە كوجورلولور ، بطاققلار قورىدىلولور . واراضىك اصلاحى
دوام اولىدور . بىرا يابىقىدە قوللائىلان شربىتجى اونى (عمر اونى)
تازلاڭىنىڭ فەدائلىك صارلىسى اىچون اوزون سىرىپلىرى دىكىلىرى
وصىبىجاق يېرىزىدە بىعملىيات يېتىرىلىرى . آخرلار و آغىللار بوشالدىلىرى
كوبىزە لريانامق و كوفىنەمك اىچون سىقىق سىقىق سولانىر (كوبىزەمك
يانوب دومان چىقارارمىسى و كوفىزەمىسى قوتىشك آزالسنه سېب
اولورچەنچىلىرىزك كوبىزەمىسى يېغىن حالىندا براقوب آرەصرە قارېشىدىرىمك
صورتىلە ياقۇغە چالىشمىسى فەنە وافق دىكىلدر . قوئى غائب اىتەمش
يانىق كوبىزە الله اىتك اىچون بالچىقلى طوبرافلىرىدە قازىلىش ويا

ایچریسی صیوانش چوقورلره نازه کوبه‌ی کیرچله برابر برافوب
چوروغملیدر.

بوآیده کتن، کنور، حلواجی قباغی، پانچار، فاصولیا،
یازاق قولزا و شالگام اکینه نهایت ویریلیر و قره بوغداي،
داری، مصرا بوغداي، سپورکه داریسی، صوسام، پاموق
اکیلمکه باشلاندیر.

صرعايه برافقلان نارالارده چايرلر بیودجه وصیحاق
زیاده‌شدکه چايرلرک صولانمی سیزلدیلیر. صولاق چايرلرده
صلور بوتون، بوتون کسیلیر بوآیک ابتداسنده اوتل هنوز
یوکسامه‌دن کوستبلکرک یاپدقفری بیغینلر دوزلديلیر.

یکی یاپیلمش قوتلی چايرلرک اوتلری بیچیلیر، صوّوق
برلرده طرفیل، یونجه، بشیل؛ ایکن جیواناته یدیربله‌جک آربا
(حصیل) یچیلیر. صاری یونجه، بیانی ھندبا چايرلقده
جیواناته یدیریلیر. ری غراس دینیلن انکايز یونجه‌سی یچیلوب
قوریدیلور ملام برلرده قیشلاق آربالرک یچیلمه‌سنہ دوام اولنور.
صیحاق برلرده بوغدايلرک یچیلمه‌سنہ باشلاندیر.

باخچیلق. — باغلرک بالنمہ‌سنہ وچا بالانمہ‌سنہ دوام اولنور.

کولله‌مه یهقارشی کوکوردو کومور خسته‌لغنه (آنتراتیز) قارشی
کوکوردله قاریشیق کیرچ توزلری سرپیلور و باس (میلادیو)
خسته‌لغنه قارشی اوسمجه‌لره کوزطاٹی صوبی بوسکوردیلور
اصله‌لرک بوجازلرنده فیشیران فضلله سورکونلر قوباریلیر و نازه
داللر هرکاره وتللره باغلاندیر. تل و هرکاک فائده‌سی صالحیلری
یوکسکده طوقوب چورو تمک هوا و ضیادن دها زیاده استفاده

ایتدرمك و باع بوزومنى قولاي برحاله كتيرمکدر آيدىن ، اطنه ولاينلىرى كى محللرده ياپراقلر تاميله بىومش او له جىندىن آصمەنڭ هوا وضيا آمسىنە مانع اولان صىق باپراقلر قوپارىلر . و فيلزىرك او جلىرى آلىرى . صىجاتى يېرىدە آصمەلر چىچك آچقە باشلار . آزغىن اولوب مىوه ويرمىن و چىچكىنى سىلاكىن قوتلى آصمەلر ، داللىرى اشاغى طرفلىنىدە فير دولايى كىرىتك باپسىلىر . و ياخود داللىرك او جى يىرە دوغىرى ياي كېي ۱ كىلەرك قازىقلره باغلانىز ، چىچك آچقە زمانىنە باع اىچىنده طولاشما مىيدىر . كوللەمە و كومور خستە لەلرىنىھ قارشى آتىلان كوكوردىك چىچك سېلىكىمە سنە قارشى دە فائىدەسى كورىلور .

آريجىملق. — مايس آيى آريجىملق ئىك زىادە استفادە حاصل ايلدىكى بىرسىمىدە . بوآيدە قوانلىك تميزلىنىسە ختام ويرىايىر . اوغللارك طوپلانىسە وقاچىرلامىسىنە دقت اولنور . قووانلىر يونجه واونىيا اوقي تارلالرىنىھ ويا اورمانلىرە هنۇز نقل ايدىلەمش اىسە نقل اولنور . قوتلى بولنان قووانلىرىن اوغول اللهرق يىكىدىن قووانلىر تشکىيل اولنور .

ايپاك بوجىكجىلىكى . — بوآيدە ايپاك بوجىكجىلىكى عمليانى پك زىادە فعالىت كسب ايدىر . نخىملەنسان اىچىنده آچىلەمش اولسەلربىلە بوجىكلار حيانلىرىنىڭ قسم اعظمى و اوپقا دورەلرىنى بوجىكچىرىلر .

دوت آغاچلىرىنىڭ فضلە فلىز و طومور جىقلرى قوپارىلىر ،

باپراقلر انجه دالاريله براير (شمال) طوبلانغه باشلانير .
بوجكلر هنوز كوجوك ايسه باپراقلر تك تك ديوشىزيلەرك ويرىلەير .
بيومش بوجكلره يىدىرىلەجك باپراقلر دالاريله براير ويرىلەير .
كچن آيدە تعريف اولىندىنى وجهمە باپرااغى ايصالق ايكن بوجكلره
ويرىمە مەدر . بوجك خانە غايت تىيز طوتولالى . وبغض بىرلەدە
يابىدقلىرى كېي بوجكلرى يتاق اوطەلرنىدە سلەممىيدىر . خستە لەلى
بوجك خانەلرە كىرن بىرآدمك دىكىر بوجك خانەلرە كىرمىسە
مىدان ويرىمە مەيدىر . بوجكارك آلتلىرىنى صيقى ، صيقى دكىشىدېر ووب
تىزىلەمك پىخرەلرى آچوب هوا ويرىمك لازىمەر .

اور ماڭھىلىق . — مىشە آغاچلىرىنىڭ قابۇقلۇرى دباغلىرە

صاتىلمق اوزرە سوپىلەر . اخلامور آغاچلىرىنىڭ قابۇقلۇرىدە ئ
صىيەر باير . اوزو نلامەستە يارىلان وقا بوغى چىقارلىش اولان
او دونلر كومور ياسىلەغە و باشلانىر . فيداڭلەرە مارىدە اكىلەمش
اولان فيداڭلرک چىالانمەستە دوام اولنور . نىساندە اكىلەلرک
آراسىندە كىيىانى اوئلر تىزلىنir . قره آغاچلىرک دانەلری طوبلانىر .
اور ماڭلەرە كى آغاچلىر تازە فيلىزلىرىنى محو ايتدىرىمەمك ايجون
كچىلەر و سائىر حىوانلر اور مان ايجىندە كىزدىرىمەملىدەر . دچىنلىلى
آغاچلىرىنىڭ كىاستەلەك كوتوكار كىيىلمەسىلىز .
درەلرده ئ قىشىن آقان چايىلدە بو آيدە دخى كىفایت
ايدەجك قدر سو بولنە بىلە جىكىندەن سولولە كىاستە نەلىيانى
دوام اولنور .

مېۋە باڭچەسى . مېۋە آغاچلىرىنىڭ كورىيان فضله

طومورجق و فیلیزلىرى آشىلانان دىنامۇر اولنور. يوكسىكدىن آشىلانان ميوه آغاچلىرىنىڭ آشا غىسىندە فيشقىران فيلیزلىرى ئىزىلەنir. آغاچلىرىنىڭ شىكللىرىنى مخافظە ئىتكى بول بول ميوه ويردىرىمك ايمچون لزومسىز داللار كىسيلىرى . ضعيف داللار قوت پىدا ايمچون دوغىولدىلىرى و دىيكتىنە قالدىرىلىرى . بالعکس قوتلى و دىيكتىنە كىدىن داللار يانىرىلەرق قوتلىرى آزدىلىرى . شفتاتى ، قايىصى آغاچلىرى او زىزندە كومە كومە صىق بىر حالدە بولنان ميوهلىرى سىرلىدىلىرى . آغاچلىرى صو يۈرۈش و قابوقلىرى باغانلىقىش اولە جىندىن بورو و ياپراق آشىلىرى باپىلىرى .

بىت ، بوجك ، طرطىبل عارض اولىش وياخود منطار خستە لەلرېنە طوتولمىش اولان آغاچلىرى (خستە لەلر بىختىندە تەرىيەف اولندىنى و جەھەلە) ايمچاب ايدن علاجلىرى قوللائىلىرى . ذىتون باغچەلەنى سۈرمىكىدە و يا بىللەمكىدە دوام اولنور . پورتقال وزىستونلىرى آشىلانە سەنە نەھايت ويرىلۇر .

سېزە باغچەسى . — بىتون سېزە باغچەلەنى تىكار ئىكار جاپالانىر . يىانى اوئلىر آيىقلانىر . صىباحلەر ايركىندىن سېزەلر بول بول صولانىر . طاوهلىر ، خىار ، قاۋون ، قارپۇز قباق اكىلىرى . بامىيە ، (صوئوق يىرلىر) فصولىيە ، بوكروجە بىزلىيە ، لاحىنە ، قارنەبەرار ، طورپ ، ماردول ، اسپىناف ، كرويز ، انكىنار ، بىلە (صوک بەرار ايمچون) پراصە، مايدانۇز و ساڭىر بىتون سېزە تىخىلىرى چىزكىلىرى آيرىلىرى .

والماصل ئەرىزىدە معلوم اولان سېزەلر بو آيدە قورقۇمىزىجە اكىماير . صوئوق يىرلىر چىچك آچقە باشلامىش اولان بىلە

فیدانلرینك تپه فیلیزلىرى قوپارىلىرى . هى موسىمە الده تازە سبزە بولىدىرمى اوزرە اون بىشى كون آرەلق ايلە فرنك طورپى ، فاصولىيە ، صلاطەلق ، مارول وسائە آكىلىرى . آربەجق وصوغان دىكىلىرى . اوزون قول آنان فاصولىيەلرك يانلىرىنە صىرىپقلر دىكىلىرى . قوش قۇنماز فدانلىرىنەن محصول آلمە باشلانىر . فقط بوصىرەدە بوسبزەلرك طرفاقلېرىنى بىچاقله بىردىمكە دقت ايتلىدر ، بوآيدە انكىنار وچىلك فیدانلرینه بول بول صو ويرىلىرى ومحصولارى طوبىلانغە باشلاپىر . يكىدىن فیدان بىتشىدىرمك ايجون چىلەك تىخىلىرى اكىلىرى . اوچىلەك اكىلمىش اولان غايت كورپەچىلك فدانلىرى باغچەنك كولكىدەك محلە كوجورولور . يدى وىرن چىلەك فیدانلرینك اوزايان چىچىكلى فیلیزلىرى بوآيك سوكتىدە كىلىمىلىدىركە : سوك بەرادە مىوه حاصل ايدەبىيسىن . خىفيف بىر صورتىدە كوبىرەلىنىش اولان يىرلىرە باقانسى دىكىلىرى . ياصىدىغە دىكىلمىش اولان طوماتىس ، بادنجان ، بوبىر فیدانلىرى يېلىرىنە دىكىلمكە دواام اولنور . سبزە باغچەلرینك كنارلىرىنە مىرى بوغداپى اكىلىرى .

چىچىك باغچەسى . -- بو آيدە چىلر ، چايىلر ،

بىچىلىرى ، صولانىر .
چىچىك فیدانلىرى آشى دالدىرمە وچىلىكەمە اصولىلە اورە .
دلكىدە دواام اولنور .

زىت آغاچلىرىن (ياغلى آغاچلر) سروى ، او قالىپتوى
(ستمە اغاجى) بياض . صالحىم ، آقاسىيا كېي بعض آغاچ تىخىلىرى كونش آز كورەن يېلىرە اكىلەبىلىرى .

بو آيده واپور دومانی ، قنهقنه ، چېچکی ، زینت ،
قباولری ، فلوقسیا ، نرکیس ، قطیفه چېچکی ، عجم لالهسی ،
خروس ایبکی ، قهقهه چېچکی ، هندفصولیهسی ، لاتین چېچکی ،
یدی ویرن شبوی ، بتونیا ، اسپانیا شبوی ، کیجه صفا ،
آئی چېچکی ، عنبر چېچکی ، فرنک قرنفیل ، هردم تازه ،
قرنفیل ، توتون چېچکی ، مینه چېچکی ، فرنک شبوی ، فسلکن
فیل بھار ، چینه راریا ، زینت باطلیجانی ، سوس بوبزی ،
نقل ، چوخه چېچکی ، آغروستس ، آشیله آ ، دوکون
چېچکی ، کوموش و آلتون چېچکی ، چانطه چېچکی ، کل ،
 حتی وسائله چېچک تخلیه ایکلیر .

ساردنیا ، بتونیه ، پلارغونیا ، آتش چېچکی ، مینه
بوری چېچکی ، کوبه چېچکی ، توتون چېچکی ، بگونیه ، وانلیا ،
وسائله چېچک فیده لری وراهلهایا ، قلادیوم ، تسیسیح چېچکی ،
غلابول صوغانلری یرلربه دیکلیر .

کل جیملک .— بو آئی کامستانلرک زینتلی بولندیغى

بر آیدر . کالدر تمامآ آچش بولنور . صباحلری چیك قالقا !
زدن اول کالرده دیوشیریلوب اندیق محلنە کتیرلایر . چارشافلر
اوزدینه سریلیر . عین کوندە اندیقہ قونیلوب کل صویی وكل
یاغى چقاناریلر . طوبلانان کلک مقدارینه کوره اینییکلار بر قاج
دانه اوللیدر . آغاچ اوزدیندە آچبلەش کل براقامە دقت
اولنور . يولارده کی اوئلر ئیزله نیر . ایلک بھارده چېچک دیکیلەمەمش
تحته لر ، طرحلر بله نیر . کوبره لنیر ، يازلق چېچکلار ایکلیر .
بر جىسىن اولان چېچکلار آرەسىنده ملىز نوع حاصل ایتمك

اوزره چىكلارك اوزرندهكى صارى توزلرى (غبار طلمع) روز كارىز وياغمودىز بى كوندە دىكىر چىچك اوزرىنىه نقل اولنور . صوئوق يىلدە جامكىنده مخافظه ايدىلش اولان طورنەغاگامى ، مىنە چىچىكى ، قاسم باقى ، (فرىزانتەم) قاملىكا آجىغە چىقارىلير . صوئوقىردىن قورقۇمىدىنى حالدە جامكالىردا مخافظه ايدىلش اولان بىتون فيدانلىر آچقى هوایە چىقارىلير . لزومى حاندە جامكالىر تېزىلەنير . بورادە يالكىز خستە لەلىق ئىبانلىر تۈرك اولنور .

لېيونلىق و جامكىنده يېشىدىرىيان ، كوجوك زىنت آغاچلىرى اىچون باغچەدە خصوصى يىلىر حاضرلائەرق كوجورولور . بوراسى شىنىلى روز كارلە قارشى مخافظەلى اوالمىدر .

حیوانات اھلىيە . — مارت و يا نىسان آيلرنده

دوغورىمش اولان قىصارلىر و سەكىلر چالىشىدىرىلە باشلانىر . طسايلر قاز يقلەرە باغلى اولدىنى حالدە يونجە و طرفىل تارلازندە او تلاadiyer . قىصراتق و آتلەر يېشىل و يېرىمكىدە دوام اولنور . اطرافى مخافظەلى مىرعالىردا حيوانلىر باشى بوش ئاصابى يېرىلير . حيوانلىرى يېشىلە ياواش ياواش آلسەدىرىمىلى وايمىك كونلەردىن صباح واقشاملرى بىر مقدار قورى اوت ويا سەمان و بىرمىدىر فىرا بىر دىنبرە ياش اوت يېكە سوق ايدىلەن حيوانلىر صانجىلانىر . حصىغىر آخورلر و ياصەعالىردا يېشىلەك ايلە بىللەنير و ياخود قىرلە ، او دماڭلە كودەكە كوقورىلور . بۇغا سامىش يېتى ئىزمش اولان اينكار بوغايىه كوسىرىپاير . او تلاقدە او كورزىرك ، دانالىرك سەمىزدىسىنە دوام اولنور . آخوردە بىللەمك اصولىنە نەهايت و يېرىپاير . ماندار

صولاق و سازاق بىرلره كوندىلىير ، حرارت زياده اشىدكجه صيق
صيق ياغلاڭلىرىنە دقت اوئلور ياورولرى ؛ صىجاق چارپەجىنى
ايجون دائما كولكە آلتىنده بولندىرىلور .

دوھلر بو آيدە اوتلاقق و چاپلەلەر سوق اوھلەرق
او تلايدىلىر .

شباط و مارتنە دوغان قوزىلىر سوددن كىسىلىر و كوزل
هوالى كونلاردا چېلى اراضى بە وصارى يۇنجە نارلاڭلىرىنە كوتۇ .
رىلور . قىشلاقدن يايلايە سوق اولانان قويونلر قىرىپىلىر .
توبىلىرى آنهرق چېلاقق قالمىش اولان قويونلر صبا حللىن چى
قالغىقدن سوکىرە دىشارى چىقارياير و افشارلىرى كونش بازەدن
اول اىچىرى آلبىر . بو آيدە اوئلر بول وصولى اولدىنى ايجون
حیوانلىرى قاربىن شىشكىنلىكىندىن (انتفاخ بطن) محافظە ئىتك
او زىرە اوزۇن مەت چاپلەنە براڭقا بىللىك وايىكى اوچ ساعت
يابىلەمە لەرىنە مقاپل ۳ - ۴ ساعتىنە اوئى آز اولان بىرلەدە
آوروتمالىيدىر . صىجاق بىرلەدە سوک بەراردە قوزى آلمق
مقصدىلە بو آيدە دە قوچلر سورى بە قاتىلە بىلىر .

سودجىلەك . — سودلر بو آيدە بول اوھلەرق حاصل

اولدىغىندن سودجىلەكە عائىھىدرلۇ حەملەتىدە برفەاليت كورىلور .
يوغورت ، سادە يانى ودرلۇ پىنپىرىلر ياخىقىدە دوام اوئلور .
قايماق پىنپىرى قاشار ، غراوپىۋەرا ، روتقۇر ، فەلمىنك پىنپىرىلىرى
باپىلەمغە باشلازىر .
بىوك شەھەرلەدە بو آيدە سود صەرىفياتى كېتۈتلى اوھلە جەنەدىن
تازە سود صاتىلامسى اھمىيەتلى بىر كار براافىرە

طاووقچىلىق . — طاووق ، هندى جىو جىولرى

صوئىقدن ورطوبىتن مخافطه ايدىلىر . قازلر وبالازلىرى او تلايىغە كوتورىلور . لزوم كورلدىكى حالدە اختىار قازلرلە ۲ - ۳ ياشندهكى دېشى اور دكىرك قارىن آلتىندهكى تويلرى بولونور . كنج اور دكىرك بىللە يېھى يېلىر ويرمالىدر . هوالر كوزلارلىق بىللە يېھى كولاره و آقارصولاره صالح يېلىرىلير . طاووقلىر، قولوچقە بە ياتىرمۇغە نهایت ويرىلىر . يېكى جىقمىش جىو جىولرى پاشمش بومورطە و خاشلانمىش او تلرلە بىلەكە دوام او تلور يېشىكىن پىلىچلىر بر طرفدن صاتىلمۇغە باشلانىر . طاووقلىر قوش يورك اوقى ، ايصىرغان اوقى باپراڭى ، و ساڭىر يشىل او تلور ويرىلىر . و چىفتىكىلدە ناداس براقلامىش تارلاڭاره صالح يېلىرىلير . بوصورتىلە ھەم تارلادەكى مضرتلى بوجكلۇن محو ايدىلشىن ھەممە باد ھوا طاووقلىرى قارنى طوبورلىش او لور .

حزىراندە يايپىلە جىق زراعت ايشلىرى . —

چىفتىلەك مدېرىنىك و ظيفەلرى : — چىفتىلەك مىدىرى
باكىنلىرى و چايىرلىرى بىچىدىرر ، ارزاق واوت اسيازارلىرىنىڭ تعمىرە
محتاج او لانلىرى تعمىر ايتدىرر . قولزا و شالغانلىرى طوبلاذر
ايپىك بوجكلارىنىك باقىلىمەستە دقت ايدر ، چىفتىلەكە لازم او لان
كراستە واودونلىرى نقل و جلب ايتدىرر . اكين بىچىدىرىمك
ايمچون اوراقبىجى ، طربانچى ، كوندەلكىچى تىدارك ايدر . اوراق
ماكىنلەر يېنى حاضرلا تىير .

تارلا ايشلرى . — ناداس براقيلىمش تارلالاره كوبره

طاشيمغه باشلانىر وياخود قويون سورىلىرى ياتىرىيلير ، يشىيل كوبره مقامىنەمكىلىمش اولان نباتات بو آيدە طوبراغە كومولور . خرمان يىدىمىش قورى اوت وحبوبات آباراره يىرسىدىرىيلير ، لاحنه ، پراصە ، قارنبهار وساائر سېزەلرك دىكىلەجىكى اراضىنىڭ حاضرلۇمەسنسە ختام ويرىيلير . صرداوستنە دىكىلىمش اولان پانچار وحاصوچلر بىكىر چاپاسىيەلە ؟ چاپالانىر ، ايركىن يېيشن پاناسىلرك دىبلىرى طوبراقله دولدىرىيلير . شربنجى اوتلرى چاپالانىر ، مضر اوتلر آيسقلانىر . صوقوق يىرلارده توتوولر فيدەللىكدىن قالدىرىلوب تارلايە دىكىلىر . سرعالرك واكمە چايىلرلارك اوتلرى بىچىلىر . وقورىدىلىر ، ودمت باغانلۇب آئبارلاره قۇنىلور . آرنىما خرمانى صىيھاق يىرلارده بو آيكىستىدا لىزىنە و معتدىل يىرلارده نەيتلىرىنە يىتىرىيلير . صىيھاق يىرلارده بو آيدە بوجىداي تارلالارى بىچلمىكە دوايم اولنور و معتدىل يىرلارده هنوز باشلامىش بولنور . دىكىندىرىلىش تارلالاره لزۇمنىدە كىرج آتىلىر . كوبره لكاردە كوبره لرى صولامە دوايم اولنور . كىنوير مصىر بوجىدايى ، قره بوجىداي ذرى عىياتىنە نەياتت ويرىيلير . اوچىلە اكىلىمش اولان قره بوجىدايلرك آرەسىنە يونجە ، طرفىيل وساائر چايىر تىخىملرى اكىلە بىلىر . بىچلمەمىش اولان چايىرلاردىنە سولامەنە ئاردى آلىنir . معتدىل يىرلارده يونجە تارلالارنىڭ اوتلرى بىچىلدەكدىن سكز كوفى صوکرە صولانىغە باشلانىر و يالكىز كىچەلرى اوراق اوزىرە نە درت بىش كوندە بىر سولانىز ؟ ضەييف چايىراره آچى آتىلىر .

باغچىلىق . — بو آتى باغلر ايمۇن ئىك زىادە دقت

ایدیله جات بر زماندر . صوئوق بىرلر ددصره او زرینه سير كجه
دىكىيەمش او لان باغلى سورولود . چاپالانير . دىلىزارك او جلى
قوباريلير . بىدارلىرى هره كه باغلانير . چىچىك آجىقدن سوكره
كوللهمهلى باغلى تکرار كوكور دله نير . ياس خسته لنى (مېلىسيو)
اولان بىرلر ده چىچىكىن سوكره تکرار كىرج و كوز طاشىلە
باپىلەمش بولاماچ بىرپىلير . معتدىل بىرلر ده صيق صالحەلرك
دانەلرى سيرلىلىرى . آصمه نك بىسلەمەمىيە جىكى قدر چوق صالحە
حاصل اولىش ايسە بعضىلرى قوبار باير .

آصمه لرك آراسە هوا و خيانڭ كىرسىنە مانع اولان صيق
ياپراقلەر ديوشىرىلىرى . صىجاق بىرلر ده بوآيك يكىرمىسىندن سوكره
ترفندە او زومەر طوپلامۇغە باشلانير .

حیوانات اھليه . — حزيراندە، قوشوم حیوانلىرىنىڭ

ايشرى اھمىتلىرى : ، خەممەلىرى زىيادە لىشىر ، اوراق ما كىنه لرىنە
اکىن آرابەلرىنە ، خرمان دوكلىرىنە قوشولور . صىجاقىدە
چالشىدىرىلان حیوانلىك اوكلەن وقتى دىكىنلىدىرىلەلرىنە و يەلەنەلرىنە
اھمىت ويرلىز و ترلى اىكىن ، سو اچچەملرىنە و روز كاره قارشى
بولۇغا ملىنە دقت ايدىازىسە سەھىللىرى بوزولود . آخورلىرى هـ .
زمانكىندن زىيادە ئىز طۇنق وهوالاندىرىمۇق و سىيكلارك حیوانلىرە
مسلط اولەملرى اچچون پىچەرە و قىولرە سىرك بىز كىرمەك اقتصا
يىدر . حیوانلىرە يىشىل اوت ويرمەكىدە دوام ايديلىرى . مارندە
دوغان طايلىر سەوددن كسىلىرى . اينكلەر اچچون مايس آيندە
اجرا اولنان عمليات و تىمارە دوام اولنور . كوندوزلىرى سەعالىرە
كۈندەريلير . و كونكىن صىجاق زمانلىزدە كولكەاكارىدە دىكىنلىدىرىلىرى

اینکلاردن فضله سود آلمق ایچون اونى بول ، صولاق چايرلارده
بسىمەلى واشەرینى آچق ایچون آره صره طوز ويرەلیدر .
بوزاغىلىرى كونشىدە براقيوب خاواينىك بىر كوشەسىندە بىچامش
تازە اوئىلرلە بىتلەمىدىر .

او كۈزلىك چالىشدىرىلىنىه و قىصا باغه آپريلانلىك اوئلاقلارده
سەپىردەلىنى دوام اولنور . ماندارلار اينكلار كېيىچىلەرلىكىندا
ياسىلىرى . دومار صىجاق يېلىرىدە آرتق سەغالىرە صالىبىرلىكە
باشلانسىز معتدل يېلىرىدە ايسە صباح ، اف sham سەرين زمانلىرىدە
چالىشدىرىلەلە برابىر كونكىن صىجاق زمازلۇندە او تلامىھ براقيوب .
كېيىچىلە او لان دىشى دوھارلىك قارىشلىرى اىيجە قبارىمش ، دوغور .
مهلىرى ياقلاشمىش اولدېغىزدىن بۇنۇ آرتق چالىشدىرىلە بىوب كىندى
حالارىنى براقيوب . كچىن مايس نەياتلىرنىدە قىرىپىلەمىش قويونلىر
بوآيك اوون بشىنە قىدر قىرىپىلەر . و صىرەتلەرى يېقانىز . هنوز
سوددىن كىسىلمەين قوزوار بوايدە آنالىرندىن آپىرىپىلەر . اتك
پارە ايدەجىكى يېلىرىدە قوزوارى يالكىز از تە بىلەك كىفایت
ايته بىوب هەركۈن بىر مقدار كېك ويا يولاف ويرەتك دەها
زىيادە فائەدە ويرە .

سودجىملەك . — سادە يانى ، پېنلىر ، يەغۇرت يەغۇرە
دوام اولنور . سودخانەلەك اىچرىسى يېقانىز ، ئەيزىلەنلىرى .
دىوارلار كىرچە بادانە ايدەلەر . قاپلىر پېنزا ويا غ قالبلىرى و بابىيقلەر
صودالى سەرەتلىرى . سودخانە و پېنزا مەزىلىرى دائىما
سەرين طوتىلىرى .

كۆمس حىواناتى . — بوآيدە پېلىپەلەر صائىيامغە

باشلانيز . ياشلى قازارك اينجه تو يلىرى يولونور . قاز و هندى بالازارى چاير و چىلى يىرلرده كودولور . بو آيىدە دخى طاووقلى قولوجقى به او طوردىلە بىلەر . فقط جىو جىولرى شەتلى حرارتىن مەحافظە ئىتك و پېلىچلىرى صوك بەهارە دوغرو بىتىشە . جىكىندىن دامىزلغە آلىقو ئىبوب صاتق لازمەر . كۆكىرىجىنلرده دخى بو تىپىرە رعایت ئىدىلىدىر .

كومس جىواناتىك بول بول يومۇرطە ويرمىسى ايجون ترلاالرده كىزدىرىمىدىر .

آرىجىھىلەق . — اوغوللار قاچامق ايجون قووانلىر دائىما نظاراتىنىدا بولنديرىلىرىر اوغول ويردىكى ئانادە أصل قوواندە والدە آرى بولنوب بولنەدىغىنە دقت ئىتك افتضا ئىدر . بو آيىدە خارجىن اوغول آرى صاتون آلنوب يىكىدىن قووانلىر تشكىل ئىدىلە بىلەر . يىكى اصول قووانلىرى معايىنە اولنەرق بال ايلە طولىش پىشكىل دكىشىدىرىلىرىر .

اىك بوجىھىلەك . — تىخىمنىن اكىلان طوت

فيدانلىرى سېرىلىدىراير . فيدانلىقلەر جاپالانىز . صىقى صىقى صولانىز . آغاچلىرىن يابراق آلمەنە ئەبات ويرلىرىر . بوجىكلار قوزەيە كىر . دكىن صوكرە آغاچلىرى بودانىغە باشلانيز صوئوق يىرلرده ئىتك بوجىكلرىنىڭ بىللەمە سەنە دوايم اولنور ، مەتدىل وصىچاق يىرلرده ختام بولىش اولور .

قوزەدن چىقان بوجىكلار چېۋەتىشىدىرىلىرىر . تىخىم آنىز . اىك جىكمىكە باشلانيز .

او د ماڭىلىق . — تەخدىن يېشىدىرىيەن فيدانلىرىك او تىرى
تىزىلەنېر . ، فيدانلىك دېبلىرى چاپالانىز . مېشە و اخلامور
قبوقلىرىنىڭ سوپولسى خاتام بولۇر . قبوقلىر سوپولقدن سو كەرە
كۆزجە قورودوب دەت حالىندا صاقلاملى ، وياغمورلەرن مەحافظە
ايتمىيدىر . ايى قورومامش و كۆزجە دەت ايدىمەمش قبوقلىر
دېغانىچە اولان قىمتى غائب ايدىر .

عملە بولندىنى حالىدە جام قابۇغى طوپلاندىرىيەر . او رما .
ئىرەدە كومور ياققە دواام او لۇر . نقل او لۇناماش كراسىتە وارايسە
نقل او لۇر و هوالىك بو آيدىدەكى ماسعده سىندىن بالاستفادە يىلكىن
كەيمىرىلە سوقيانە كرمى ويرىتىپىر .

مېوه باغچەسى . — كېراز ، قايسى و داللىرى
دیوارە و جار DAGە كەلىش ، باغ-لائىش اولان « اسپاچىيە »
وسائىرەنک چىكىرىدىكلى مېوه آغاچلىرىنىڭ اوزىزىنە مناسبىتىز
يرلىدە بلىرىن طومور جىلىر آغاچك شىكلى بوزماقى اىچۈن
طرنافلە قوبارىلەر ، يىكى دېكىلەمش فيدانلىك صىق صىق
صو لائىھە سەنە دقت او لۇر . مېوه آغاچلىرى اوزىزىنە بو آيدىدە باپراق
آشىمى ياپىلە بىلەر .

بو آيدىدە يىتىشىن مېوه لر آغاچك كۆزبىنى ، بوداغنى قىرمۇسىزىن
دېوشىرىلەر . منتنظم شىكىلدە بودائىش ويا دیوارە و جار DAGە
كەلىش آغاچلىرىدە آزمان داللى ظەھور ايدوبە انتظامىنە خىل
وېرمەمك اىچۈن مناسبىتىز يرلىدە چقان فىلىزلىر قوبارىلەر .
صىق بىتەمش اولان مېوه لر سېرلەپىلەر . مېوه باغچەلىرى تىكار
تىكار چاپالانىز ، سوردولور ، او تىرى تىزىلەنەر ، اىمجان ايدىن

پراردە سـولانىر . بو آىك يكـمىسىندن اعتباراً مـيوهـلـرىـخـى
آشـىـلاـتـقـ اـبـچـوـنـ اـبـجـىـنـ آـغـاـچـلـىـكـ دـالـلـىـنـهـ (ـاـيـگـلـهـكـ) دـنـيانـ
سـيـانـىـ اـبـجـىـرـ آـتـيـاـنـ وـ آـتـىـلـىـجـىـقـ (ـاـيـگـلـهـكـ) دـبـزـىـلـرـىـ آـغـاـچـكـ
جـىـسـىـمـتـهـ وـ ظـهـورـ اـبـدـنـ مـيوـهـلـرـكـ مـقـدـارـىـنـهـ كـوـرـهـ اوـمـالـىـدـىـرـ،
آـتـ وـ بـاـجـوـقـ آـتـىـمـاسـىـ مـضـرـنـىـدـىـرـ، آـزـىـ؛ مـيوـهـلـرـكـ هـبـسـىـ
آـشـىـلاـمـغـهـ كـفـاـيـتـ اـتـىـمـهـ جـىـ كـىـ چـوـغـىـدـهـ مـحـصـدـولـكـ نـفـاـتـنـهـ
خـلـلـ وـ بـرـرـ .

پـورـنـقـالـ ، لـبـرـونـ وـ نـارـ باـعـچـهـ لـرـىـ بـولـ بـولـ سـوـلـانـىـرـ صـيـقـ
مـيوـهـ باـغـلـامـشـ اوـلـانـ پـورـنـقـالـ آـغـاـچـلـىـكـ مـيوـهـلـرـىـ سـيـرـلـىـدـىـزـ،
سـيـزـهـ باـعـچـهـسـىـ . — صـوـكـ تـرـفـدـهـاتـيـ فـاصـوـلـهـ

نـوـعـلـرىـ اـكـلـرـ . وـبـزـلـهـلـرـ فـيـلـىـزـ وـيرـمـكـهـ باـشـلاـدـقـدـنـ اوـنـ
كـونـ صـوـكـهـ صـارـلـقـ اـبـچـوـنـ يـانـلـرـىـنـهـ دـكـنـكـ دـيـكـلـىـرـ وـحـارـانـكـ
ئـائـىـرـىـجـىـ آـزـالـقـ اـبـچـوـنـ باـعـچـهـلـرـ بـولـ بـولـ سـوـلـانـىـرـ . بـتـونـ
مـوـسـدـلـهـ تـازـهـ سـيـزـهـ بـولـهـ يـلـمـكـ اـبـچـوـنـ اوـلـجـهـ اـكـلـوـبـ قـارـنـلـاشـمـشـ
اوـلـانـ سـيـزـهـلـرـ يـكـىـدـنـ اـكـلـىـزـ .
بوـآـيـدـهـ تـخـمـلـىـ اـكـلـهـجـكـ سـيـزـهـلـرـ : — لـاخـنـهـ، قـارـنـهـارـ،
اـنـكـنـارـ، قـاـوـونـ، قـبـاقـ، خـيـارـ، اـسـنـاقـ، باـزـىـ، مـارـولـ،
باـنـخـارـ، حـاـوـوـجـ، طـوـرـپـ، پـراـصـهـ، كـرـهـوـيـزـ، ماـيـداـلوـسـ،
مـرـهـ اوـقـىـ، رـوـقاـ، سـمـىـزـ اوـقـىـ، جـىـلـكـ، شـالـغـامـ وـسـائـرـهـ اوـلـجـهـ
فـيـدـهـلـكـهـ اـكـلـمـشـ اوـلـانـ لـاخـنـهـ، قـارـنـهـارـ وـ مـارـوـللـرـ، بـوـرـ،
طـوـمـاتـىـسـ، پـطـلـيـخـانـ فـيـدـاـنـلـرـىـ پـرـلـىـنـهـ دـيـكـلـىـزـ . قـوشـ قـوـغـازـ
فـيـلـىـزـلـرـىـنـكـ قـوـيـارـلـىـسـنـهـ تـهـاـيـتـ وـيرـلـىـزـ .

صـوـرـقـ يـرـلـرـدـهـ جـامـكـانـ آـلـتـنـدـهـ وـصـيـحـاقـ يـرـلـرـدـهـ آـچـقـدـهـ

پەشىشىرىيان تىرىندە قاونۇر طوپلانەپىلىر . چىلەكلەرك طوپلانەسەي ختام بولور . انسكىنار باشلىرىنىڭ كىسىمىسى دوام اولنور . ودىپېرنەتكى سوركۇنۇر آيرىلىر . قاونۇن وخيارلىك وطوماتسلرک پەلرى بوداپىز .

بەطىجان ، بوبىر ، طوماتسلرک طوپلانەسە باشلاپىز . بۇ آيدە سېزە باغچەلىرىنە چوق دەفعە مسلط اولان يېشىل و كوچوك بىتلەر « پوسەرون » قارشى يوزدە بىرىسىتىنە صو ايلە قارىشىق ایزول دىلىن علاجدىن فيدانلىر پوسكۈرتمىلىر . و بوسنان آغىسى دىلىن اوافق ، يېشىل قوردلەر قارشى دە يارى يارى يە قارىشىپەلىش كۆكۈردىن نافتاپىن (كۈوه توپى) سەپلىدىر .

چىچىك باچىچەسى . — باچىچەپى ئىزبۇلدىپىمىق ايمچون

بۇللار ئىزلىر ، چەنلىر بىچىلىر ، چىچىكلەرك فيدانلىرى و زېنگ آغاچلىرىنىڭ دېپەرى چاپالانىر ، صارماشىق نۇعىدىن اولان چىچىكلەر ؛ آغاچلىر ، دېوارلىر و چارداقلەر آردىلىر . كوچوك فيدانلىر هەركارە باغانلىر . نېباناتك صىقى ، صىقى صولانەسە دقت اولنور . فرانقىللەرك چىچىك آچەسە دقت ايدوب بونلىر بوجىكلەرك ھجومندىن معاھظە ئىدىلىر . تىكىتىر ايمچون داداپىمىدە دوام اولنور . لىلاقلىرى چىچىك آچە زمانىدە بونلىر داداپىمان سموكاي بوجىكلەرك دېوشىرىلىر . باپراقلرى صارماشىق باشلاپان لالە ، سنبىل ، فولىيە ، زىرىن قىدح صوغانلىرى چىقادىلوب هوادار بىر محلە مىلا معتدىل حرارتىدە بىر جامكىنە قۇنىلىور .

تىخىلۇغە آپىرپلانلىرى دەما زىادە طوبراقىدە بىر افلىر . صەوك بەارىدە چىچىك آچە جىق شقايقى ، دوگون چىچىكى كۆكارى دىكىلىرى .

فیدانلارده تىشىدېرىيان بوجوق سىھەك فيداذلە بىرلىرىنە نقل اولنور.
 صوئوق بىرلۇدە كل فیدانلىرىنىڭ چىچىك آچدىرىلسە غىزىت
 اولنور، آچمىش اولان كالمىر طوبلانىزى، كل ياخى چىقاپىلە جق
 كالمىر ياخىنا بەنقول اولنور. آرزو اولنورا يىسە كل صوئى چىقاپىلە يىز
 ويا قوربىدىلىن. بوكسک بوى يىانى كل اوزىرىنە آشىلانىش
 اولان اهلى كل فیدانلىرىنىڭ دېپلىرىنى چىلاق براقة مىق اىچون
 اطرافە بتوپىه ايلە قىرسىزى چىچكلى طور نەغاغاسى (پلارغۇن يوم)
 دىكىلىن. كل ختمى، داهلىا چىچكلىرى كې روز كارە دايانەميان
 اوزون بوبىل فیدانلار قوتلى هەكلر دىكىلىوب بونلاره ياغلانسىن.
 بوايىدە تىخملرى زىع اولان چىچكلى : خروس ابىسى، لاتىن
 چىچكى، فلوقسىنا، چانطە چىچكى، عجم لالەسى، كوموش
 چىچكى، كوندوز صفاسى، نىركىس، قرنك شبوسى، قىنه
 چىچكى، شقايق نەمانىيە، حصى كۆپەسى، رن مارغىرىت،
 پاپاسىھ جىلا، صاپوناريا، اغروستپىس، هزاران، جوقە
 چىچكى، هىدم نازە، فرنك مەينەسى، كەن چىچكى، قىلارقىا،
 آشىلە آ، بوكسوكى اوقى، ئىپوفىليا، تسبىح چىچكى، يدى
 وىرن شبوسى. هرجانى منكىشە، مىيۇزۇپىس وساڭرى.
 ايركىن چىچىك آچدىرىمۇقى اىچون جامكانلىرىدە بولۇندىرىلىن
 قاملىا وساڭر چىچكلىرى سافىپلىرى آرەسندە كى بىرلە صىق صىق
 سولانسىر. حاصل اولان بخار ؛ چىچكلىرى يابراقلارىنە فائدويرىر.
 اوزولرىنە صو پوسكوردىك صورتىلە توزلرى يېقاپىر، ئەزىزلىرىن
 چىچكلىرى كونش اورمەسندەن مەحافظە اىچون جامكانلىرى بىاض
 پىزىھەلرە كولكەندرە مىيدىر. بوش قالان جامكانلىرى ئېزلىرىن
 واينجاب ايدىن بىرلى تەمير ايدىلىن. جامكانلىرىدە ايركىن چىچىك

آجدىرملىق اوزرە چانطە چىچكى ، جىن چوقە چىچكى تىخملرى
اىكلەر . داھلىا ، قاسىم باتى (قىزىزىتىم) بغوئىه فىدەلرىنىڭ
دىكىيلىمىسى يېتىرىلەر .

ئوز آينىدە يېپىلە جق زراعت ايشلىرى . —

چەملەك مدېرىنىڭ وظيفەلرى : — ھوامى معتدل يېللەدە
خرماڭلىرى بىر آن اول بىتىرىمكە غىرت وچايرلىك سولانماسىنە
نظارت ايدر . فورى اوتلەك باغانلۇب آنبارە كوتۇرلمەسىنە
وقولزىزلىك بېچىلمەسىنە وقويون سورولۇنىڭ يوكلىرى قىرىپىلەرق
حاصل اولان يوكلىك صاتىلەمىسىنە چالىشىر ، حصاد ايداش
اولان آرىپارى بازارە كونىدەرىپىر .

صوئوق يېللەدە ھنۇز بېچىلمەمش اولان قىشىلق بولاف ،
وچاودارك بېچىلەجكى زمانى تعىين ايدر .
حبوبات قونە جق آنبارلىرى تەمير ايتىدىر . پىنجىرەلرى
آجدىروب ھوالاندىرىر ، ايجابىنە كورە مەصر بوغدايى ، پاموق ،
صوسام مىزروغاڭى سولاندىرىر .

تارلا ايشلىرى . — ناداسلىك اىكى ويا اوچىنجى

دەفعە سورولەسىنە وسوركولەسىنە دوام اولنۇر . قولزا وا كىنلىر
بېچىلدەكىن سەوگەرە قالان آكىزلى سۈرۈلەرك طوبىراغە
كومولور . پانجىار ، حاووج ، پاتانس ، مەصر بوغدايى ،
ھند داربىسى وساڭىز چاپايىھە مەحتاج نباتات چاپالانىر . مەصر بوغدايى ،

باتايس فيدازلىنك بوغازلى طولدىرىلور . حشهاشلىك قوزالرى
 چىزپىير ، اوژرنىدە طوموران آقىونلر طوپلانىن . قىشىن
 حيوانانه بىدىرىلەجك قورى اوتلىك طوپلانماسىنە نهادىت وېرىلىر .
 قولزانك بىچىلمەسى دوکولامى بىتىپىير . سوئوق يېرلەدە
 قىش حبوباتنىك بىچىلمەسىنە باشلانىن . بوجىدai دانەلرینك سام
 چالش ويا كونشدن يائىش اولماىندىن دولايى دوکولامەسىندىن
 قولقولىنى حالدە جبوباتى كىچەلرى آى آيدىنلەفندە بىچەمىلى
 واكىن دەنلىرىنىڭ اوصرەدە ياعان ياغمۇرلەردىن چورىمىسى
 مامول ايسە تىكراز تىكراز چوپىرۇب قورۇمىالىدەر . مەتەدل
 يېرلەدە ايسە بوجىدە حبوباتنىك خرمانلىرى دوکولور . حزيران
 ويا تۈزۈك ايلە كونلىرنىدە ا كىلەمش اولان شالغاملىك اوتلىرى
 آيىقلانىن . حاووج وشالغاملىرى سىرلىدىلىر ، بوايدە يۈنچە ، طارقىل
 تارلازلىنىھ چوقچە صاران كوسكوت (شىطان صاچى) نىبائى
 دقىلە طوپلانوب محو ايدىلەلەيدەر . ناداس تازلازلىدە طېرمىقلەلە
 طوپلانەمش اولان آىرىق ، دلىچە ، يىانى يولاف ياقىلىر و كولى
 طوپراگە رىپىلىر . خرماندىن يىكى چېقاىلىش دانەلر صىق صىق
 قارېشىدىرىلەرق قىزمىسىنە مىدان وېرلىز . ا كىنلىرى بىچىلماش .
 اولان حبوبات تارلازلىنىھ فاصولىيە ا كىله بىلىر . حيوانانه يەملەك
 او لهرق قره بوجىدai ايلە قارېشىق قولزا ا كىلىر . يشىل كوبىرە
 او لهرق تارلازلىھ بقىلە فصىلەسىندىن بىنەت ا كوب چىچك آچار
 آچاز طوپراگە كومىك فائىدەلەيدەر . طېبىي چاپىرلىك سولانماسىنە
 دوام اولنور . فقط ؛ بىر محلە سوپىك پاك چوق بولۇندىرىلەمەسىنە
 دقت اولنور . هوایى تصفىبە ايمك مەسىدىلە سولاق و بتاقلق
 چاپىرلەدە خرقلە ، خندىكار آچىلىر . سىدلەلە ، سواقلە تەعىير

اولنور . صـوـلـرـى قورىدىـش چـاـپـلـرـه كـوـبـرـه نـقـلـ اـولـنـورـ .
عـتـدـلـ يـرـلـرـدـه بـوـغـدـاـيـ حـصـادـى بـيـتـيرـلـشـ اـولـورـ . صـوـنـوقـ
يـرـلـرـدـه چـاـوـدـارـ ، صـوـكـ بـهـارـ يـوـلـافـ ، قـيـشـ آـرـپـهـمـىـ بـيـچـيلـيرـ
وـخـرـمـانـ اـبـدـيـلـيرـ . جـهـرـىـ ، چـوـبـدـ اوـقـ ، كـتـنـ وـارـكـلـ كـهـوـيرـ
(چـهـنـهـ) طـوـپـلـانـىـرـ . اـيـلـكـ بـهـارـ يـيـانـىـ بـورـجـانـىـ (جـلـبـانـ)
بـونـجـهـ ، طـرـفـيـلـ ، اوـلـياـ اوـقـ اـيـكـنـجـىـ دـفـعـهـ بـيـچـيلـيرـ . بـاتـائـسـلـرـ
چـيـقـارـلـغـهـ باـشـلـانـىـرـ .

باـغـجـيـلـقـ . — اـيـكـنـجـىـ چـاـپـاـدـنـ صـوـكـرـهـ ظـهـورـ اـيدـنـ

فـاـ اوـتـلـرـ تـخـمـلـاـنـماـزـدـنـ اـوـلـ چـاـباـ اـيـلـهـ تـبـزـاهـ نـيـرـ اوـلـجـ يـاـيـلـمـا~ما~شـ اـيـسـهـ
يـاـپـرـاـقـ وـ اوـجـ آـلـهـ وـفـيـلـيـزـ قـيـرـمـهـ كـيـ عـمـلـيـاتـ اـجـراـ اـيـدـيـلـيرـ .
هـرـكـلـرـكـ بـوـبـىـ آـشـانـ سـوـرـكـوـنـلـرـ كـسـيـلـيرـ ، كـوـلـلـهـمـهـ ، بـاـسـ
وـكـوـمـورـ خـسـتـهـ لـفـلـرـىـ وـارـ اـيـسـهـ كـوـكـورـ سـرـپـهـسـنـهـ وـكـوـزـطـاشـىـ
بـوـلـا~ما~جـىـ پـو~س~كـو~ر~غـهـسـنـهـ دـو~ام~ اـولـنـورـ . صـيـجـاقـ بـرـلـرـدـهـ
اوـزـوـمـلـرـ بـرـطـرـفـدـنـ دـيـوـشـيـرـلـاـكـ وـقـوـرـيـدـيـلـهـ جـقـ چـكـرـدـكـسـزـ
اوـزـوـمـلـرـ بـاـنـدـيـرـلـغـهـ باـشـلـانـىـرـ . [۱]

حـيـوـاـنـاتـ اـهـلـيـهـ . — قـيـصـرـاـنـلـرـكـ آـشـدـيـرـلـاسـنـهـ

بوـآـيـدـهـ نـهـاـيـتـ وـيـرـيـلـيرـ . صـيـجـاقـلـرـ شـدـتـلىـ اـولـدـيـنـىـ فـاـنـلـارـدـهـ
طـاـيـلـرـىـ آـچـيـقـ بـاـيـلـاـنـلـارـ بـرـاـقـقـ الـوـيـرـمـنـ . آـتـ وـقـيـصـرـاـنـلـرـىـ
هـرـكـونـ تـيـارـدـنـ صـوـكـرـهـ يـيـقـامـقـ چـايـ وـكـوـلـلـرـدـهـ بـاـيـمـوـ اـيـتـيـرـمـكـ
غـايـتـ فـائـدـهـلـيـدـرـ . فـقـطـ حـيـوـاـنـلـرـكـ تـرـلىـ اوـلـما~سـنـهـ دـقـتـ لـازـمـدـرـ

[۱] نـفـصـيـلـاتـ زـرـاعـتـ وـتـجـارـتـ غـزـهـسـنـكـ بـرـنـجـىـ وـاـوـچـنـجـىـ
جـلـدـلـرـنـدـهـ درـ .

صيغىرلارك او تلاقاردە سەميرىلمەسنىه ، اينكاره يشىيل او ت
ويرىلمەسنىه ويا او زون او تلى مىغاىرلارده وىونجەلەرلە كىزدىرىلمەسنىه
دوام او لىور . ماندارلار صولاق و سازلىق بىرلەرde بولۇندىرىلىپ .
وصقى صىقى ياغلانىر .

دوهار ؛ آرتق چالشىرىلمە باشلانىر . عمومىتىلە ايش كورن
حىوانلاره يشىيل او تلارلە برابر قورى او ت ويا دانە ويرىمك
اپتضا ايدىر . سېجاڭاڭ شەتلى زمازلەندە حىوانلارى دىكىلەندىرىمىكى
خاطىردىن چىتار ما مىلىدەز . بولاشىق خىستەلە طوتىلەش او لان
حىوا لمىي صاغلام حىوانلارلە بىر آزىدە او تلاقاڭ و او نىلارك
او تلاداڭى و كىزدىيى مىغاىرلاره دىكىرلىنى بوللاقاڭ و بوكى
بولاشىق چايراڭلارك او تلارنى بىچوب قورۇقاڭ لازىدر .
بو او تىر بوسېتۈن بىزەودە يە تلف او لاماڭ اىچۇن بىچىدەكىن
صو كە ياقوب كولنى تارلاڭلە سەرپىك ياخور او تلارى كىرچەلە
چوقۇرلارده چورۇتكەن سو كە كوبىرە مقامىنە قوللاڭقى
اپتضا ايدىر .

ايمىك بەاردىن او ل قۇزى بىشىرىمك اىچۇن قويۇن سودىرىلىنىه
قوچ قۇنىلەمغە باشلانىر . بەارپىن دوغان قوزىلارك بوكارى
قىرىقىلىپ . قاسىدىن سو كە قوچە كۆستەرلە جىك قوزىلەر ار كىلاردىن
آيرىلىپ . سورىلار ؛ اكىنى قالدىرىلەن و كوبىرە لەنە جىك او لان
تارلاڭلارده سورىلە ياتىرمغە باشلانىر . بو آيدىد قويۇنلارك سودى
آزالىرسەدە قويۇلاشە جەنەن ياغ و پىزى كۆزىل اولور . بىر كە
شەرلىر جوارىنە سودىلە عىنە صاتىلىپ .

كۆمىس حىواناتى . — طا و قىل آرتق قوللوچقە بە

او طور دلماز . سمير دبله جك كنج خروسلر او تىكىه باشلا دينى زمان آنه نير ، يعنى خايالرى چيقارىلىر . قازلر ، يانلار ده كودولىك دوام او لىنور .

قازلر ك ايكىنجى دفعه تويلارى بولونور . طا وو قار اكينلىرى فالدىرىلىش تارلا و ناداس يرلره صالح يولىر . بو صورتله يەدن استفاده ايدلىش او لىنور . صيجافلر دوام ايتدىكى مەتىجە بالا قار دەكى صولر صيق صيق دىكىشدىرىلىر .

آرىجىملىق . — طولىش او لان كومجار او لجه آلمامش

ايىـ بـو آـيدـه آـلـىـر . قـوـواـنـلـىـر كـيـجـىـلـىـنـ سـپـورـكـهـ اوـتـىـ،ـ قـرـهـ بـوـغـدـايـ،ـ يـونـجـهـ وـسـائـرـ چـيـچـكـلـىـ نـبـاتـاتـ تـارـالـارـىـ جـوـارـىـنـهـ ويـاخـودـ اوـرـمـانـ ايـچـلـارـىـنـهـ نـقـلـ اوـلـنـورـ . ضـعـيفـ قـوـواـنـلـىـرـ بـرـاشـدـىـرىـلىـرـ . يـيـانـ آـرـىـلـارـىـنـكـ قـوـواـنـلـىـرـ كـىـرـوبـ بالـ يـهـ لـرـىـنـهـ مـيـدانـ وـيـرـمـهـ مـلـكـ اـنـچـونـ قـوـواـنـلـارـ نـظـارـتـ آـلتـنـدـهـ بـولـونـدـىـرىـلىـرـ .

اـپـكـ بـوـجـكـجـىـلـىـكـ . — دـوـتـ باـنـچـهـلـرىـ سـوـرـىـلىـرـ

چـاـپـالـاـذـىـرـ بـوـزـولـىـشـ ،ـ قـىـرـلىـشـ دـالـلـارـ كـسـىـلـىـرـ .ـ تـازـهـ فـىـداـذـلـارـ صـيـقـ صـوـلـانـغـهـ دـوـامـ اوـلـنـورـ .ـ اوـلـجـهـ يـاـيـىـلـىـشـ آـشـىـلـىـكـ يـانـلـارـىـنـهـ بـرـدـ هـرـكـ دـىـكـىـلـهـرـكـ بـاغـلـانـىـرـ .ـ آـشـىـ يـىـىـنـكـ آـلتـ طـرـفـنـدـنـ سـوـرـمـشـ اوـلـانـ فـىـلـىـزـلـرـ قـوـپـارـىـلىـرـ .ـ بـوـآـيدـهـ قـوـزـهـ جـىـلـقـ خـتـامـ بـولـىـشـ وـبـوـجـكـخـانـهـ اـيـشـلـرىـ يـىـتـمـشـ اوـلـورـ .ـ كـلـبـكـلـرـ چـيـفـنـىـشـمـشـ وـدـيـشـىـلـرـ تـخـمـ دـوـكـمـكـ اوـزـرـهـ آـيـرـلىـشـ اوـلـهـ جـىـنـدـنـ بـرـطـرـفـدـنـ تـخـمـ مـعـاـنـهـ سـىـنـهـ باـشـلـانـىـرـ .ـ قـوـزـهـ لـرـدـنـ اـپـكـ تـلـلىـنىـ چـىـكـىـمـكـدـهـ دـوـامـ اوـلـنـورـ .ـ چـكـىـلـىـشـ جـىـكـ يـىـنـىـ خـامـ اـپـكـلـرـهـ اـپـكـ چـكـىـلـمـبـهـ جـكـ قـورـىـ قـوـزـهـ صـاتـىـلـىـرـ .

اور ما نجیلەق . — کچن آیدەکی عملیاتە دوام اوالور .

قىشىن كېيەجەك اور ماندە تىخملق اولهرقى محافظە ئىدىبلەجەك اشجار احتياطيه شىمدىدىن تعىين واشـارت اوالنور . مانطار مىشەسىنڭ قابوقلىرى صوبىلمە باشلازىر . عملە بولندىنى تقدىرده هنوز طاشـىماش عادى مىشـە قابوقلىرى طاشـىزىر و كومور ياقىلمە دوام اوالەبىلىر . سوا حىلىن كراسـە و كومور اخراجىنىڭ ئىك كۈزۈ موسىلىرنىدىر .

مېوه ياغىچەسى . — مېوه آغاچلىرى صىق صىق زىارت

اوالنور . آغاچلىك تناسب وانتظامى محافظە ئىتكىچون لزوم كورىيان عملیات باپىلىر . نشو و نەمالى قىش ابتداسـە قدر دوام ايدىن آغاچلىك اوزرۇندا هنوز آشى باپىلەبىلىر . قاىصى ، كىراز ، شفتالى و سائەرە كېي نشـو و نەمادىن دها ابركىن قالان آغاچلىرىدە تۈزۈك سـوـكىـنـە قـدـرـ دورـغـونـ كـوـزـ آـشـىـلـىـرـىـنـىـكـ يـاـپـىـلـماـسـنـەـ باـشـلاـزـىـرـ . اوـلـكـىـ آـشـىـلـىـرـ باـغـلـىـرـ چـوـزـىـلـوبـ قالـدىـرـىـلـىـرـ . آـشـىـ يـىـرـئـىـنـ وـآـشـاـغـىـدـىـنـ فـىـشـەـيـرـانـ سورـكـونـلـرـ هـاـنـ بـوـسـىـتـوـنـ كـىـلـىـرـ . صـوـئـوقـ يـىـرـلـىـدـەـ هـنـوزـ يـىـشـەـشـ اـولـانـ شـفـتـالـىـلـىـرـ كـوـنـشـ كـوـرـمـسـنـەـ مـانـعـ اـولـانـ صـىـقـ يـاـپـارـاـقـلـىـرـ قـوـپـارـىـلـىـرـ . تـىـزـ يـىـشـىـنـ آـرـمـوـدـكـ طـوـپـلـامـاسـنـەـ غـىـرـتـ وـايـرـتـەـسـىـسـنـەـ مـېـوهـ وـېـرـوـجـكـ اـولـانـ طـوـمـورـجـقـلـىـرـ كـىـرـلـەـمـسـنـەـ دـقـتـ ئـىـدىـلـىـرـ . اوـجـ آـلمـەـ ، ئـالـىـزـ قـىـرـمـەـ عـمـلـىـاتـەـ دـوـامـ اوـالـنـورـ . مـعـتـدـلـ بـىـرـلـىـدـەـ ئـىـنجـىـرـ وـصـوـئـوقـ يـىـرـلـىـدـەـ قـاـىـصـىـ وـحـىـ كـرـازـ طـوـپـلـانـىـرـ . تـىـرـفـنـدـەـ مـحـصـولـ آـلـىـ قـىـكـرـىـلـىـرـ كـىـرـلـىـرـ صـاـپـانـىـ بـورـمـقـ هـېـىـجـ دـەـ ئـىـ بـرـ اـصـوـلـ دـكـلـدـرـ .

بويله حيله ايله يتشديريلن ميوه لوك نفاستي بوزلور وعموم
محصولك پياسه سنك دوشمه سنه سبب اولور . ميوه آغا جلوينه
دادانان سوموكلى بوجك وسائر حشرات محو ايديلىر . آيدين
طرفلرنده بوآيك صوكنه دوغرى انجليلر قورودلە باشلار .

سبزه باغچهسى . — بو آيده ، سبزه لر صىجاقدن

بوروشمه يوز طۇرە جىغاننى آف sham ، صباح بول بول صولانمايدىر
بو آيدە صوک ترفندە يتشديريله جك بزىلەر اكىلىر ، ايرتى
آى يېرىلىنىه دىكىيە جك لاحنە تخم تحىتەندىن فيدانلە نقل
اولنور . قاونۇن وقار بوزلر لزوم كورولىدجەه صولانىر . ياشلانمىش
چىللىك فيدانزىرىنى قولىنىدىرمك اىچون بىرلى دىكىشدىريلىر .
قىشىن مخانىظە اولنە جق صوغاللرك صاپلرى اوربىلەرك دەنلىرىنىز
يېرىدە آصىلىر ، صاپىز اولەرق طوپلانان صوغانزى طباني
تحىتە دوشەلى بىرىرە سرىلىر . يكىدىن صوغان وپراصە اكىلىر .
صارمساقلەر دېوشىرىلىر . پاتاتسلۇ طوپراقدن چىقارىلىر .

اوزىرنە خىته اق ائرى كورىلن ودو كولن يابراقلەر ياقىلىر .
كرەۋىزلىك بونغازلىرى دولىدىريلىر كۈرۈدە كرەۋىزلى بول بول
صولانىر ، آغاردىلىق اوزىرە هىندا بالرک يابراقلەر باغلانىر . سبزه لوك
تخملرى كالمە ايردىجە طوپلانىر . قوريدىليه جق فصولىلەر فيدانلىرە
ضرد وېرلىكىمىزىن دېوشىرىلىر . ايرمك اوزىرە بولنان طوماتىس
فيدانلىرىنىڭ فضالە سوركۇنلىرى كسىلىر . حلواچى قباقلەرىنى اىچە
بىو تىك اىچون كوندە اىكى دفعە صولانىر . طورشوابق اىچون
كىچ اكىلىمش اولان خىارلىدن مىحصۇل آلمە باشلانىر . بو آيدە
اكىلە جك سبزه تخملرى فصولىلە ، حاوج ، كرەۋىز ، اسپىناف ،

پازى ، سەمىز اوقى ، لاخنە ، پراصە ، مارول ، مايدانوس ،
ئەرە اوقى ، فەنك طورپى وسائلەدە .

چىچەك باشچەسى . — تەخم طۇقىش اولان داللار
 بىراقىيامق شەرتىيلە چىچەكىنى دوکن يەرىسىنەلەك فيدا ئازلار كېلىير .
 چىچەكلەرى دوکولاش اولان قرانفيللارك ، نشوونمادن قالماش اولان
 نباتاتك ساقلىرى يەرلە برابر كېلىير . صووك بەهارىدە تۈزىنەت
 مقامىنده چىچەك باشچەلرینەڭ كىنارلىرىنە دىكىيەجەك اولان
 وشىمىدىكى حالىدە فيدا ئەندە بولنان فيدا ئازلارك تىيارىنە دەقت اولنور .
 چىچەك آچقىدە بولنان قرانفيللار يەپاازە شەكلانىدە قىسىلە كەرىلىير
 چىچەك آچقىدەن صوکىرە اېمباشە كورە صولانىر . چىچەكى دوکن
 قرانفيللار دالدىرمە يەپىلىير . چىچەكلەرى صولماش اولان موسم
 كەللىرى آيىقلانىر . بىتونىھە وطۇرنە غاغامى چىچەكلەرى بول بول
 صولانىر . داھلىيا چىچەكىنەك وسائلەر چىچەكلەرك يەپاراق و فيدا ئازلارىنە
 صاران سەموكلى بوجەكلەر تەلف ايدىلىير . فيدا ئەندە بىودىلشى
 اولان فيدا ئازلار يەرلەنە نقل اولنور .

ساق و يەپاراقلىرى قورۇمشى اولان چىچەكلەرك صوغان
 و پىچەلەرى دېۋوشىر يەتكىدە دوام اولنوب جىنسىنە كورە درحال
 و يَا صووك بەهارىدە تىكرار يەرلەنە دىكىيەجە يە قدر جامكالىر دە
 مەحافظە اولنور .

آغستوس آينىدە يەپىلەجق زراعت ايشلىرى
زراعت اربابى اېچۈن آغستوس بىرگەنلى ، اوغۇرلى بى

آيدر . چىفتىجى ، باغچى بتون ياز صرف ايتدىكى امكارك ، زەنلەرك مکافاتى اكتىرىتە بۇ آيدە كورر .

چەختىڭ مەدیرىنىڭ وظيفەسى . — چەلتىڭ

مەدیرى بۇ آيدە خەدمەتلەر نظارت و حبوباتك قالدىرىمىسىنە بىر آن اول دقت يېعر . كىتن ، قولزا و بىانى شالقانلىك طوپلانەسىنە ختام وىرر . قورى اوت حاصل آيدە جىڭ چايرلىك اىكىنجى ويا اوچىنجى دفعە اولەرق يېچىلمەسىنى كۈزەدىر . اكىنى قالدىرىمىش اولان قابىل زراعت اراضى يېتھىزىر ايتدىرر . و ناداس براقيله جق تارلاڭىر مارن ، باتاڭلىق اراضىنىڭ يېنى آچىلىمش تارلاڭىر اكشىلەكىنى كىدرەتك ابچون آتىلە جق كېرچىرى نقل ايدر .

تارلا ايشلىرى . — معتمىل يېلىرىدە حبوبات حرمەن

ايديلەرك قالدىرىلىر . صەۋۇق اقلىملىرىدە اكىنلىر بىر طرفدن بېچىلىر . دەمت باغانلىر ، دوگولور بىر طرفدن بېچىلمەك دوام ايديلىر . حبوبات خەتنىدە تۈزۈدە توصىيە ايدىلىن عملەيات خاطرە كىتىرىلىر . ناداس ايديلە جىڭ اراضى تىكىراد سورولور ، كوبىرە لەنەسى بېتىرىلىر ، ناداسلى و آكىزلى تارلاڭىر مارن ويا كېرچ آتىلىر . اكىنلىر قالدىرىلدەن صەۋىكىرە تارىيەدە قالان سەمان صاپلىرى چاپا ويا سەبان ايلە درحال كوبولور . طرفىل تارلاڭىر آچىلىر ، قولزا اكىلە جىڭ اولان تارلاڭىر كوبىرە طاشنىر . سولاق اولىيان يېلىرىدە مىصر بوغدايى ، پاموق ، صوسام تارلاڭىر ، بوسستانلىر هفتەدە ويا اون بىش كوندە بىر كىرە سولانلىر . طرفىل ، بونجە واولىيا اوتى اىكىنجى ويا اوچىنجى دفعە بېچىلىر

او تلر مارلااده چورىلىير . فوريدىلور . پاتاسلىك دىب دولدىرمە
عملىياتىه ختام وىرىلىير .

پانجارلر ، حاواوچلر چاپالانىر . كەنلىك طوبلانىسى ختام
يولور ؟ كەن و كەنۋىر دەنلىرى صو ايمىنە باصدىرىلىير ، حشىخا.
شلىك قوزەسى طوبلانىر ايمىنە تەخملەك ئامىلە كەنلىك كەنلىك
دەت ايتىلىدر . علف و صان يېغىنلىرى اورتولور . آنبارە يىكى
قۇنىلىميش اولان دانەلر قىزىماق اېچۈن صىق صىق قارىشدىرىلىير .
قىدىشىن حیوانانە بىدىرىلە جىك اولان باپراقلەك دىوشىرلە سەنە دوام
اولنور . دارىلىك بىر قىسى باخصوص صالحىمى دارىلىلر بىرچوق
پىرلەدە بوآيدە بىچىلىير . مىرجەڭ كې نباتات چوق پىرلەدە
بو آيدە بىچىلىير . مىرجەڭ مىزروغاڭى صباحلىن ھنۇز چى
قالىمە دن بىچىمىلىدر . بو آيدە آكىز اوزرىنە قىزىل طرفىل ،
بورچاق، ھەلەدە اكىلە بىلىير . وزغفران صوغانلىرى دىكىلە بىلىير .
صرعىلەدەكى او تلر ايكىنجى دفعە بىچىلىير ، قورودىلور . صولا -
مەيە دوام اولنور . حرقلە صو يوللىرى تعمىر اولنور . صو
بنىدلەي و صواقلەر دوزلىلىر ، ايلول ظرفىنە اكىلە جىك اولان
ئارلاڭىلار ئارلاڭىلار ئاسى بىتىرىيائىر .

باڭچىلىق . — باڭ بولالرى دۆزىلەنir . باڭ بوزومى
حاضرلەلەرى يايپىلىر . سىر كە ، پىكمىز شىراپ فوجىلىلە كۈپلر
واوزوم قۇنىلە جىق سلە و سەپتەر تعمىر اولنور . صالحەلەر كونشىك
حرارتىندىن استفادە ايدەبىلەك او زىدە آصەنەنك يايپراقلەي قوباس
رىلىير . كوللەمە وباس علنلىرى دوام ايدىيورسە تىكىراد صوك
دفعە اولەرق علاج سەپىلىير ، اكىشىتىلە بوآيدە چىكىرىدىكىز
او زومەلر كوللى و زېتون ياغلى صو ايلە باندىرىلىير . و قورىدىلور .

حیوانات اهله . — مارت و نیسان آیلر نده دوغمش

اولان طایلر سوددن کسپیلیر . طایلرک یەلرینه . بىر مقدار قېھاچ بولاف قارېش-دېرىملىق اىيدىر . آتارلرک بۇ آيدىه خەدمەنلەری چوق اولدىغىندىن ياربىنك بىلە يىجى او مالسەنە دقت اىتلى تازە و ياقورى او تە قارېش-بىق قوت و عصبيتى آرتىدىرىملىق اىچىون بولاف ويرمه لىدر .

صىغىرلىر ، او نلاقلاردا سەميردىكە دوام او لاور بۇنىڭلە برابر اقشام صباح آخورىدە يېم ويرلە لىدر . قىشىن آخورىدە بىي بە قۇنىلە جى او لان حیوانات چاپىلرە صالىوېرىلير .

ايىنكلارك يىشىل او تىللە بىلەنە سەنە دوام اىدىلەلير حبوبات بىچىلە كەن صوکىرە آكىزلىرە صالىوېرىلەلەر . ماندالاردىكىر آيلاردا او لەپىنى كېيى سولاف يېرىلە دەنلايدىلەلەر . قويۇن سۈرۈلەر آكىزلىرە كودىلۇر . دېبىي قويۇنلارك آش-دېرىمالسە نەيات ويرىلەلەر .

کومس حیواناتى . — قاز و هەندىلەر آكىزلىرە

كودىلۇر ، و آشاملىرى بونلارە فضالە او لەرق مارول ويرىلەلەر . قىشلاق يەموزطەلەر مەحافظە اىدلەكە باشلانىلەر ، يەموزطەلەر او دون كولى ، دو كولىش طوز اىچىرىسىنە صاخلانىدىنى كېيى او زىرلىرىنە غلىيمىرىن ياخود وازملىن ياغلىرى سورمەك صورتىلەدە مەحافظە اىدىلەلەر . اك زىيادە قوللائىلان صەنۇق يېرىلەدە ياخود كېرچ صوبىي اىچىنەدە مەحافظە اصوالىدەر . كويىلارك قار مەغازەلرندە پك كوزل صاخلانىلەر كېرچ صوبىي اىچىنە قۇنىلەجىنی وقت سېورى طرفلىرىنك آشانى بە كەلە سەنە دقت اىتلىدەر .

قاز تویلری دیوش-یریلیر . دامبازق او له جق ط-اووق
و خروسلر سچیلیر .

آریجیملق . — آری قووانلری ؛ قره بوغـدای ،
سپور که او تی تارلا لتری ایچونده واورمان ایچولنده بولندیریلور .
بال وبالموی آلماسنے نهایت ویریلیر . او غللارك قاچامسنے دقت
اولنور . قووانلر ، بیانی آریلردن ، قارنجه لردن ، فاره لردن
تیلکیلردن صانصارلردن محافظه ایدیلیر .

ایپك بوجـکجـیـلـکـی . — نازه دوت فیدانلرینك
فیلیزـلـرـی آـنـیـرـ . و قوپاریلـیـرـ نـازـهـ فـیدـانـلـرـ صـوـلـانـتـدـهـ دـوـامـ
ایـدـیـلـیـلـیـرـ . دـوـتـ باـغـچـهـ لـرـیـ بـلـلـهـ نـیـرـ . چـاـپـالـانـیـرـ . آـیـرـیـقـ وـسـائـرـ
بـیـانـیـ اوـقـلـرـ آـیـقـلـانـیـرـ . اـیـپـکـ چـکـمـکـدـهـ دـوـامـ اوـلـنـورـ . بـوـجـکـ
تـخـمـلـرـینـکـ خـرـدـبـینـ وـاسـطـهـ سـیـلـهـ مـعـابـنـهـ سـنـهـ دـوـامـ اوـلـنـورـ .
بـیـقـانـوبـ تـیـزـلـنـدـکـدـنـ وـکـیـسـهـ لـرـهـ وـیـاـخـوـدـ خـفـیـفـ دـلـیـکـلـیـ قـوـطـوـلـرـهـ
قوـنـیـلـدـقـدـنـ صـوـکـرـهـ سـرـینـ بـرـ اوـطـهـ دـهـ مـحـافـظـهـ اـیدـیـلـیـلـیـرـ . کـیـسـهـ لـرـیـ
رـوزـ کـارـهـ قـارـشـیـ سـرـینـ بـولـنـدـیـرـمـقـ اـیـچـوـنـ بـعـضـ بـرـلـرـهـ طـواـنـهـ
آـصـارـلـرـ وـیـاـخـوـدـ پـنـجـرـهـ کـنـارـلـرـینـهـ بـرـاقـیرـلـرـ .

اورـماـنجـیـلـقـ . — صـوـکـ بـهـارـکـ غـرـسـیـانـهـ مـخـصـوصـ
چـوـقـوـرـلـرـ آـچـیـلـیـرـ . فـیدـانـلـقـلـرـ بـلـلـهـ زـیرـ . چـاـپـالـانـیـرـ ، صـوـلـانـیـرـ ، اوـرـمـانـ
بـیـشـدـیـرـیـلـهـ جـاتـ یـرـلـرـ طـوـبـرـاـفـلـرـ حـاضـرـلـانـیـرـ . آـیـرـیـقـ اوـتـیـ
وـفـونـدـهـ کـبـیـ نـبـانـاتـ کـاـزـلـاـسـیـلـهـ طـوـپـرـاـغـلـکـ تـیـزـلـنـسـیـ مشـکـلـ وـمـصـرـفـلـیـ
اوـلـوـرـسـهـ چـاـوـدـارـوـیـاـ بـوـلـاـفـ اـکـیـلـهـ کـدـنـ صـوـکـرـهـ اوـرـمـانـ فـیدـانـلـرـیـ
دـیـکـیـلـیـلـیـرـ .

میوه باغچه‌سی . — میوه آغازلندہ دور غون

کوزلر اوزرنده قلم آشیسی باعقدہ دوام اولنور ، او جهه باپیلمنش
نازه آشیلر روز کاردن قیرلاماق ابچوزد کنکلاره باغلانیز . آغستوس
ظرفندہ اسپالیا یعنی داللری دیوارلره کریلشن اولان آغازلرک
فیلیز لری آلینیز . داللری دیوارلره کریلیز . باغ-لانیز بوآیده
اوچ آله ، فیلیز قیمه و کرمہ ایشلری اک مهم عملیاندندر .
صوّوق یرلرده شفتالی میوه لوبنک ضیا آماسنہ و قیزار ماسنہ
مانع اولان یا برقلر قوبار بلیر . آرمود و ما اغا جلرینک او جلری
آلنیز . زیتون آغازلرینک دیبلری سوریلور . یکلاک زبتون
ایله بادملر طوبلانیز . زیتون دانه لری آغازلک داللری صیریقلرله
اور یله رق دوشورلماهیدر . زیرا کله جک سنه میوه ویره جک
طومور جفلر قیریلشن ، تلف او لمش او لور . بونک ایچون زیتونلر
اوچ آیاتلی مسادیونلرله داللر اوزرندن دیوشیرلماهیدر . یشیل
و خام زیتونلر طوبلانغه باشلانیز و صalamورایه توئیلور . اکیله جک
فیدانلیق اراضیسی حاضر لانیز . کیراز ، قایصی ، شفتالی ،
واریک چکر دکلری دیکیلیر . کله کلشن میوه لرہ عارض اولان
بوچکلارک محویسہ غیرت ایدیلیر . بوآیده برچوق میوه لر قورو .
دیلور . آیدین جوارنده هان بتون اینجیلر لر سرکی به آلینیز .
فورودیلور .

سبزه باغچه‌سی . — سبزه لر صولانیز . چاپالانیز ،

طورشیلق خیارلره فضلله جه صو ویریلیر . كذلك یطلیجان و بوبه
فیداللری کون آشیری بوجه صولانیز . صولری هفتاده بر
دفعه کوبره شربتی ایله قاریشدیریلیر . یاواش یاواش کله کلشلری

دیوشیریلیر . طانلى قباق ، صوقبانى ، حلواجى قباڭىنڭ داللىرى بودانىر . صباح افشام بونلره سو ويرىلير . چىلەك فيدانلىرى فيده لىكىن چىقارىلوب باخچە به دىكىلىر . سېزەلردىن تخلقى برافقىلە جەلمىرى اىچە باقىلير . بونلر بىرىندىن بىر آز او زاق وسىرك بولۇندىرىلمايدىر . بو آيدە اىرکن يىتىشىن طورپ ، مارول ، هندبا ، شالقام ، اسپناتق تخلمىرى يېكىدىن اكىلىر ، قوشلارك كاۋب تخلمىرى يەارىيە ميدان ويرمەملىدەر . صوك بەهار دە تازە اولەرق يىنلەك او زەر . صوغان و صارمساق دىكىلىر . پراصە ، لاحنە ، كەرەۋىز ، قرنە بەهار فەدەلرئى بىرلىيە غرس ايدىلير . لاحنە و قرنە بەهارلارك بىوملىرى طوبراغە زىتون ، صوسام و سائەر كوسېھەلر ئ آتىلە قولا يلاشدىرىلەر [زىتوندىن و سائىر نىباناندىن ياغ و صوسامدىن طحن و شىراغان چىقارلەندىن صو كە كىرى قالان طور طولوھ كوسېھە دېنىلەر .]

ايولىدە كىسيلە جىك اولان صوك بەهار قاولۇنلىرىنىڭ دېبلىيە طاووق و كۆك كەرىجىن كۈرەلر ئ صاجىلىر . ايى جنس قاولۇنلارك چىكىردىكارى قورىدىلوب مەحافظە ايدىلير . قىشى كېرىپ بىرتهسى سەنە مەحصۇل ويرەپىلە جىك اولان بىاض صوغان . ، پراصە ، اسقۇرچىنا ، لاحنە ، طوب مارول ، اسپناتق ، فرنك مايدا . نوسى ، ايلەك بەهار حاروجى كېي بعض سېزەلر اكىلىر . چىلەك تىخى اكىلىر و چىلەك فيده لرى دىكىلىر .

چىچىڭ باخچەسى . — چېمىر بېچىلىر . هەكون

صۇلانىر و قوش كۈرەسى شەرتى ويرىلير . چېتلىر ، چارداقلار بودانىر . آغاچلار ئىزانىر ، كىنارلار كىسيلەر .

سنبل ولالمىك طوبرافلىرى دىكىشدىرىلىير . آيكى صوكتىدە
 بونزىكى صوغانلىرى مەلە نقل ايدىلىير . داھمىانڭ بېۋىپ چىچك
 آچەسەنە غىرت اولنور . چىكىدىن يېشىرىلىن چەڭكار بواسۇل
 اىلە بۇ آيدە اورەدىلىير . يىانى كل اوزىنە آشىلانە جق ھەرچىشىد
 كىللە دورغۇن كۆز آشىسىيە آشىلانىر . چىچكى دوکن قرانفىللەرك
 دالدىرىلىنى دوام اولنور . بىر سەلك ويا اىكى سەلك زىنت
 فيدانلىرىنىڭ تەخملەرى دېۋىشىرىلىير . موسم كل فدانلىرىنىڭ چىچك
 آچەسەنە غىرت اولنور . صاقسى اىچەنە ويا جامىكان آلتە چانطە
 چىچكى ، چوخە چىچكى وصوكرەدن صاقسى يە آلمق اوزرە
 آچىق طوبراگە چاك چىچكى ، آرسلان آغىزى ، كل خەتمى ،
 فەنفيلى ، يوكسوك اوقى ، قەتمەلى كېتىن چىچكى وسائەرە تەخملەرى
 اكىلىير . آچىق طوبراگە اكىلىمش ويا ساقسى اىچەنە اكىلىوب
 ساقسىلىرى باغچەنىڭ نقسىيانتە كومولاش بولان كورپە چىچكى
 طورۇنا غاناسى ، مينا چىچكى صېق صېق صولانىر . كچ چىچك
 آجان وەدانىيە كۈزلى (رن مارغاريت) تسمىيە اولنان پاپادىيە
 چىچكى ، قىنا چىچكى ، هەندىستان قرانفېلى وسائەرە كې سەلك
 فيدانلىك بىرچوغى فيدانلىقىن قالدىرىلىوب باغچەدە نقسىيانتە نقل
 اولنور . عجم لالەسى ، آسىرىقا چىچكى وسائەرە تەخملەرى مەحافظەلى
 دېوار دېبلەندە اكىلەپىلىير . بوايدە اكىلەن سائىر چىچك تەخملەرى
 جىينە رارىيا ، قوللىنيا ، لوبليا ، قەتمەلى كەنچەك چىچكى ، چىن
 قرانفېلى ، قەتمەلى خىشخاش چىچكى ، ژىبىسۇفلەيا ، قەتمەلى منكىشە
 (انكلابىز جىنى) مېيۇزۇتىس ، مەختە قرانفېلى ، ھەرنوع پاپادىيە
 اقىحوان ، حسن يوسف ، قوقولى منكىشەلر ، قەتمەلى نىركىس
 وسائەرە در .

شفایقلر ، زغفران ، هنونع زنبلر ، بخورد صایم ، شرق
 لالهسى ، اطه سنبلى ، بیاض زامباق ، رومن سنبلى ، زربىن ،
 توتیلیا ، اماریلیس ، وساۇر چىچك صوغانلىرى بوآيدە دىكىلىم.
 لیمونلاق وجامکانىرده ساپسیلىرى دىكىشىدىرىمكىدە دونم
 اولنور . ساپسیلىرى دىكىشىدىرىلدىكى صىره دە فيدانلىك كوكارىنى
 كوزلە بودامە غىرت اىتمىدر . لیمونقدەكى پورتقال ونار
 آغاچلىرى وساۇر اشجار بول بول صـولاـنـىـر . اورتە صىجاق
 جامکان آلتىنده يېشىدىرىيلن طورنا غاغاسى ، قاسم پاتى (قىزىـاـ)
 نـىـم) چىچكلىرى چابكلاھ نـىـر . بو عمليات باخصوص طورنا
 غاغاسىنىڭ چابكلاھ مـىـ آچىق هواده ، خـىـف و مـحـافـظـەـلىـ بـرـ
 طـوـپـرـاـقـدـەـ باـپـلـمـاـيـدـىـرـ ، يـازـىـنـ آـچـىـقـ هوـادـەـ بـولـنـىـشـ اوـلـانـلىـكـ
 اوـزـرـىـنـهـ صـوـ پـوـسـكـوـرـدـىـلـوـرـ . ضـعـيفـ وـظـرـيـفـ بـولـانـلـىـلـ آـيـكـ
 صـوـكـىـنـدـنـ اعتـبارـاـ اـيـچـرىـ بـهـ آـلـىـرـ . صـيـجـاقـ جـامـكـانـ اوـزـرـنـدـهـ
 بـوـنـونـ كـوـنـبـزـدـنـ اوـرـتـوـ بـولـونـدىـرـىـلـوـرـ . صـيـجـاقـ واـيـلىـقـ جـامـكـانـلـرـ
 اـيـچـنـدـهـ مـضـرـ بـوـجـكـلـارـكـ چـوـغـالـماـسـىـنـهـ مـيـدانـ وـيرـمـەـمـكـ اـيـچـوـنـ
 جـامـكـانـلـرـ اـيـچـنـدـهـ توـنـ يـاقـىـلـىـرـ ، توـسـوـلـهـ نـىـرـ .

ايول آيندە يايىلە جق زراعت ايشلىرى

چفتلىك مەدىرىينىڭ و ظيمەتلەرى . — جىفتىجىلىر
 ايجون ايول آىي پك زىادە غىرت ايدىلە جك و دوشـونـهـ جـكـ
 بـرـزـماـنـدـرـ . زـبـراـ جـفـتـجـىـ بـرـطـرـفـدـنـ اـيـچـنـدـهـ بـولـنـدـىـنـىـ يـىـلـاـكـ

حاصـلاتـى جـوق يـرـلـدـه بـوـآـيـدـه الـدـه اـبـدـه جـكـى كـى جـفـتـلـكـ
ايـشـلـزـنـدـن بـرـجـوـغـلـكـ آـرـقـهـ سـنـى بـوـآـيـدـه آـلـيرـ . دـيـكـر طـرـفـدـن
قـيـشـى مـلاـمـ يـرـلـدـه كـلـهـ جـكـ سـنـهـ يـچـهـ جـكـى قـيـشـ مـحـصـولـنـكـ
تـخـمـلـرـىـنـى بـوـآـيـدـه اـكـمـكـ وـبـعـضـ يـرـلـدـه سـوـرـلـشـ تـارـلـالـرـىـ
اـيـكـيـاهـمـكـ ، اوـچـلـهـمـكـ وـنـسـبـةـ صـئـوـقـ يـرـلـدـه هـنـوزـ سـوـرـوـلـهـينـ
اـرـاضـىـيـ يـكـيـدـنـ سـوـرـمـكـ مـجـبـورـيـتـدـهـدـرـ . بـنـاءـ عـلـيـهـ جـفـتـلـكـ
مـدـبـرـىـ تـارـلـاـ ، باـغـ، باـنـچـهـ حـاصـلـاتـىـ بـرـطـرـفـدـنـ باـزارـهـ كـونـدـهـرـكـ
جـيـفـتـلـكـ تـمـجـارـتـ ايـشـلـيـلـهـ اوـغـراـشـدـيـنـىـ كـىـ اوـبـرـطـرـفـدـنـ طـوـپـرـاـقـلـرـكـ
سـوـرـوـلـهـسـنـهـ ، كـوـبـرـهـ لـهـسـنـهـ تـخـمـلـكـ حـاضـرـلـانـاسـنـهـ يـاخـودـ
اـكـيـلـمـسـنـهـ ، فـورـىـ اوـتـلـرـكـ وـقـيـشـلـقـ زـخـيـرـهـ وـيـلـرـكـ آـنـبـارـلـهـ
يـرـلـشـدـيـرـلـهـسـنـهـ ، باـغـلـرـكـ بـوـزـوـلـاـسـنـهـ ، سـيـرـكـ ، پـكـمـزـ وـسـاـمـرـهـ
باـپـلـمـاسـنـهـ وـقـيـشـينـ قولـلـانـهـجـنـىـ آـلتـ وـماـكـنـهـلـرـكـ يـاغـلـانـوبـ
حـاضـيـلـانـهـسـنـهـ غـيـرـتـ وـنـظـارـتـ اـيدـرـ .

تـارـلـاـ ايـشـلـرـىـ . — كـوـزـكـ صـوـكـلـرـىـنـهـ دـوـغـرىـ

اـكـيـلـهـجـكـ تـارـلـالـرـ صـبـانـ وـياـ بـوـلـفـلـهـ كـوـزـلـجـهـ سـوـرـلـوـرـ . طـوـپـرـاـقـلـرـ
آـلتـ اوـستـ اـيـدـيـلـوـبـ اـيـچـهـ هوـالـنـدـبـرـيـلـيـرـ . نـعلـىـ ، صـوـءـوـقـ
وضـعـيـفـ طـوـپـرـاـقـلـرـىـ اوـجـكـهـ سـوـرـوـبـ ، فـوـمـلـىـ ، صـيـجـاقـ ، وـقـوـتـلىـ
طـوـپـرـاـقـلـرـىـ صـوـكـهـ بـرـاـقـقـ خـيـرـلـيـدـرـ .

صـوـكـ بـهـارـدـهـ اـكـيـلـهـجـكـ حـبـوـبـاتـ تـارـلـاـرـىـنـهـ يـكـىـ كـوـبـرـهـ
(ـكـمـرـهـ) وـبـرـمـكـ اـيـىـ دـكـلـدـرـ . چـونـكـهـ بـوـلـهـ يـرـلـهـ اـكـيـلـ آـرـبـاـ،
بـوـغـدـاـيـ وـسـاـمـرـهـ اـيـلـكـ بـهـارـدـهـ پـكـ فـضـلـهـ بـوـلـهـ كـيـدـوـبـ كـنـدـبـىـ
دـيـكـ طـوـرـدـيـرـهـمـيـهـ جـفـنـدـنـ اـكـيـنـ يـرـهـ يـاـنـدـيـنـىـ كـىـ باـشـاغـنـدـهـ باـغـلـادـيـنـىـ

دانه‌لرده آز واوزسز اولور . بوندن باشقه تازه کوبره‌نک
 ایچنده چوق مقدارده بیانی اوت تخم‌لری بولنه جغندن بونلرا يالك
 بهارده نارلاده کمراه صورتده بیده‌رک هم طوپراقدن اکینك
 غداسنی آلیلر وهم‌ده اکینی بوغارلر . بوسیبیدن حبوبات
 تخم‌لرینی برسنه اول کوبره‌لمنش * وهله اوندن اول چایاوه محتاج
 بربات اکیلمش نارلایه زرع ایتمیدر . بونکله برابر کیرج
 وکرهن (مارن) آنق ایحاب ایدن نارلازره بونوع کوبره‌لو
 بوآیده پاییلوب طوبراغه قاریشدیریله‌بیلیر . کیرج ، طوبراقلره
 توز حالنده دونوم باشنه یوز ، یوزاللی اوقه قدر سرپیلیر .
 قیشین بوش برائق‌لجه‌حق نارلازره بوآیده خردال ، شالغام‌کی
 بیانات اکیله‌رک بونلرجیچک آجدقلری وقت طوبراغه کوموله‌جلک
 اولوررسه پیشیل کوبره اوله‌رق نارلایی قوتلندیررلر . قیشی پک
 صوئوق کچمه‌ین پرلرده قیشلاق بوغدادی ، آربا ، یولاف ، چاودار
 بورچاق اکیمنه باشلائیر . قیشلاق آجی بقله‌لرده ایلول ایچنده
 اکیلیر . حبوبات نه‌قدر ایرکن اکیلیرسه اوقدرمصوی قوتلی
 وبرکتلى اوله جغندن اقلیمی مساعد اولان ، طوبراقلری طاوه‌کان
 پرلرده قیشلاق حبوباتی بوآی ظرفنده ویاخود تشرین اولدە اکیمک
 غیرت ایتمیدر . برمحصولک برکتلى اویلسنه طوبراغنک چوق
 تائیری اویفلله براسر اصل ذریت حاصل ایده‌جک تخمک صاغلام ،
 ایری ، تیز اولماسنکاده بیوک دخلى واردر . تخم نه‌قدر
 صاغلام اولورسه مصوی‌ده اوقدر صاغلام اولور . تخم نه‌قدر
 اوذلی وایری اولورسه مصوی‌ده اوقدر این وقوتلی بسلر ،
 تخمک ساعز بیانجی تخم‌لردن عاری و تیز اولماسنک فائده‌سی ایسه
 البتہ هر چفتیجی بیلیر . سببیدن تخم‌لچ ایچون آیریلان حبوباتک
 هر حالده ایبلرینی ، ایریلرینی آیریلوب کوزجله تیزله‌ملیدر .

کویلریزده بولنان قالبورلر ، کوزرلر بو خدمتی لا یقیله کوره من .
 تخلملاری ال ابله برد ، برد آیرمقدہ چوق ایشی اولان
 چفتلکلارده ممکن دکلدر . بوایشی مکمل صورتده یاپق ایچون
 قالبور ما کنه لری ایجاد او لمشددر . بوما کنه لر بوي او لوپ
 کونده الی کیله دن یوز کله به قدر ذخیره نک تخلملارینی آیروب
 آیرله یتلری وارد . بونلرک فیئنلری ۱۴۰۰ غروشدن
 ۲۰۰۰ غروشه قدر او لدیغندن هر جقتلکده بونلردن بردانه
 بولندیرلی و هله کویلریز طرفندز مشترکاً بردانه صاتون آلمنسی
 شرطدر . بوما کنه لر جبو بالک اک ایرلرندن اک او فاقلرینه قدر بوي
 بوي درت نوعه آیریدقلری کبی ، قاووزبی توزی . طوبراغنی ده
 آیری بربره آزارلر . ایشته بوما کنه دن چقان برجی نوع ایری
 دانه لر تخلمله آیریلوپ دیکرلری یکلکه آیقوتیلور باخود صانیلیر .
 برده یازین اکینلرده باش کوستن سورمه ، راستیق خسته لفلرینک
 او کنی آلمی او محصولاک تخلمنی غلا جلامله قابلدر . چونکه اصل خسته لی
 حاصل ایدن کوف منطاری جبو بات تخلملرینک ایچریلرینه قدر کیرمشدر .
 تخلملاری علاجلامق ایچون اون اوقه صیحاق صوده ایکی اوقه قدر
 کوز طاشی اریدیلیر . صوکره بوعلاجی صویک اوستنه طقسان
 اوقه صوّوق صوطوله بربلیر بوصو بر بارم فوجینک ایچنده
 او لدینی حالده تخلمردن برمقداری بزچوووال ایچنکه طولبریله رق
 بركله نرویا کنیش سپت ایچنکه براشدیریلیر . تخم چووالی باریم
 دقیقه قدر اوراده قالقدن صوکره چیقاریلوپ صوبی براز
 سوژلدکدن صوکره تیز بربره سریلیر و هپسی بوصورله
 علاجلاندقدن صوکره ایرتسی صباح تخلمل تارلا یه اکیلیر . تخلمل
 کوز طاشی صویله علاجلانمازدن اول یوز اوقه صوده اریدلش
 یدی اوقه قطراق وایکی اوقه صاری صبر محلولنده ۳-۴ ساعت

قدر ايصالدييرسه اكيلن تخلره قارغه لرك طوقوندىنى تجر به اولىشىر . بوآيدە زعفران ، قره بوغداي ، مصري بوغداي ، يازبقلەلرى فاصولىالىر حصاد ايدياير . يونجەلرك اوچنجى محصولى يېپىلير، كېچىج دىكىلەمش پتائىس بوصولرى طوبرافدن چىقارياير.

باخىلىق . — صىجاجق بىرلەدە باغ بوزومى بوآيدە

باشلامش وبعض يېرلەدە بىتمىش اولورسىدە صوئوق يېرلەدە ترفندە اوزوملى آغستوسىدە چىقدىيەندەن باغ بوزومى كەڭك آيمە قدر قالىر . باغلىرى بوزولان يېرلەدە بوآيدە سىركەلر ، طورشولۇر قورىلۇر . پەكمەزلىر ، صوجوقلىر ، پستىللەر ، كوفتەلەر يېپىلير ، كېچىج قالان اوزوملى قورىدىلۇر . هۇز بوزوليان باغلىرى صوك ترفندە اوزوملىك اىيجە كونش كورمىسى اىچۈن باغك يابراقلرى قوپارىاير . بوزولان باغلىرىك اىچىنە بعض يېرلەدە يابدقلىرى كې حيوانات صالحوبىرمك اىي دىكلەر . چونكە صىغىرلىر قويونلر باغلىرى داللىنى ، كوزلىنى قىارلىر . هله بوجال قولارى اوزون براقىلان چىكىرىدىكىز اوزوم باغلىنى دەھا مضر تىلىر . باغلىرى غزللىنى باغك اىچىنە چورىيوب كوبىرە اولىق اوزرە حالىلە براقىالىدەر . ياخود طوبلايوب بىرچوقور اىچىنە كېرچە كېرچە چوروتىكىن صوڭرە باغه آنماليدەر .

حيوانات اهلیه . — بېكىرلار آرتق بولىدە يېشىللىكىن

ياواش ياواش قورى اوته آلىشىدىلەر . بېكىرلار بىردىن بىرە يېشىل اوتدەن كېيىلمك اىستەنلىزمىز سە حيواناتە بىرھفتە قدر صباحلىرى قورى اوت ، اوكلە واقشـاملىرى تازە وېشىل اوت وېرپىلەر

برمدت صوکره اقشـ املرى يشىل اوئىڭ مەدارى آزاالتىلەرقه
قورى اوت وىعلە برابر ويرماكە باشلانىد. برقاچ كون صوکره
نازە اوت بوسپوتون ڪىيلەرك حىوانە قورى اوت ويم ويرمكىدە
دوام اولنور. بوصورتىڭ بىردىن بىر بىكىرلىك يىلرى دكىشدەرلەمشى
يۇنى ياشدىن قورى يە چىلەمشى اولنور، قوشوم صىغىرلىرى برآى
دەھا سراغادە براقلەبىلىرسەدە بونلەر ويرىلەجڭ ، آرپا ، بىلە ،
پولاف ، بورچاق كې يىلرىك مەدارىنى آرتىرمە باشلامالىيدىر .
صاغمال اينكلەر يشىل اوئىلر ، چايىلار يىدىرىمكە دوام ايتلىيدىر .
قبا يۈنچەنك و قىرى يۈنچەمنك صوک سود كونلىرى اينكلەر يىدىرىلىرى .
كۆزىن و قىشىن اينكلەر يشىلەك يىدىرى بېامك اىچۇن جەفتىجىنىڭ ياز
آيلەندە كورپە مىسىز بىلەك لاحنە كې يىشىلەكلەر اكەمش او لماسى
لازمىدە، قىش صوکلەندە هوامى ملايم كېن مەللەر دە قۇچلا غاستىسىدە
سۈرى يە قانىلدەنى كې بىلەدەدە قوج قاتىمى باپىلىرى. تىرىن اولدە
سۈرى يە قانىلدە جق قۇچلەك بىلسەننى دوام اولنور. صوک بەراردە
صباھلىن هوالر پۇصلى و ئەلى واوتلىرى ياش اوھە جەندەن قوپۇنلر
ايركىنجە و آچ قارىنه سرغايدى يۈللاڭىزلىرىسى خستە او لوولر .

بۇنك اىچۇن ايلك و صوک بەراردە قوبۇنلىرى كونش
طۇغىمە دن اوں سرغايدى كوندرەمك و آغىلەن چىقىمازدىن اوں
بونلە بىر مەدار قورى اوت و ياصمان يىدىرىمك لازىمىدە . بۇ آيدە
سودلەرن باغ ، يوغۇرت ، پىنپىز و قابقاق باپقىدە دوام اولنور.

كومس حىواناتى .— بۇ آيلەندە طاووقلىرى بىلە و رەلتىرى

كىتىدەجە آزاالمە باشلار . بۇنلىرى يېنە قوتلى يىلرلە بىسەمكىدە
دوام ايتلىيدىر . كومسلرىنىڭ تىزىز و صىچاجىچە اولىسىنە دقت ايتلى

و كوبزه لکده اشىنمه لرينه ميدان ويرمليدر . اما يق يعني ايکديش
ايدلش خروسلر با باهنديلر ، قازواوردىكار بىي به قونيلور ،
ظاواوقلرك ياشلىرى صاتيلير . هوالر صوغۇدقجه طاواوقلرە
وبريلەجك غدارە يولاف كې قىزدېرىجى يىلر علاوه اولنور .

آرىجىلىق . — بو آيدە قووانلىرى بركرە بوقلايوب

قىشلىق غـالرىنىڭ يولۇب بولىدىغى ، والدە آرىنىڭ يېھرىدە او لوب
او لمدىغى آـ كلامق اختىار و خستە آنابى دكىشدىرىمك ، ضعيف
قووانلىرى برلشدىرىمك ، بوزىلەجق قووانلىك مەھصولى آقى ،
قووانلىك آغزىنى دارلاشدىرىمك ، آرى دشمنلىرىنىڭ ھۇمنە
قارشى قووانلىك او كىنى قىلسە قباتق لازىدر .

ايپك بوجىكچىلىكى . — بو آيدە بوجىكخانەار ايجون ياپىلەجق اھمىتلى برايش بوقدر . بىتىرلەمش اىشلر وارسە او نلىرە دوام اولنور .

اور ماڭچىلىق . — يكىدىن او رمان پتشىدېرىلەجك
ويـا تمپيرايىدەجك يىرلە فىدانلىك بىرارى بو آيدە حاضرلانىر
و بعض فىدانلىر بو آيدە دىكىيلەك باشلاذىر . او رمان فىدانلىلىرى
بو آيدە تىكار ئاپلانىسىلىر . قاين آغاچلىرىنىڭ تىخىلىرى طوبلازىر .
اور مانانلىرى كومور ياققە واودون كىسمكە دوام اولنور .

مېۋە باڭچەسى . — تىرىنلىرى دىكىلەجك فىدانلىك
يىرلىرى حاضرلانىر . چوقۇلۇ آچىلىر . مېۋە آغاچلىرىنىڭ
آرەلرنىدە كى قورى داللار كسىلوب تېزىلە فير . پورتقال وزېتون

آغاچارینه قاقه آشى يايلىر . بادم ، آرمود ، الما آغاچارينه
قلم آشىنى اورولەبىلير . كولكىدە فالوب يېيشن شفتالىلرك
كوتىش كورمه سنه غىرت اولنور .

سېزه باغچەسى . — هۇز اكىلمەين قىشىلىق

ا-پناق ، قرنەبھار ، لاحنە ، مايدانوس ، صلاطەلەن ، شالغانم ،
طورپ ، حاووج ، براصە تىخىلىرى بو آيدە اكىلىپ . يازىن
اكىلمىش اولان پراصە ولاخەلر تارلايە فيدەلەنير . چىلەكلەر
دىكىلىپ . كىره ويزلىك دېلىرى طولدىرىلور . كەلە كلىش اولان
ياز س-بزەلرىنىڭ تىخىلىرى طويلانوب هوادار وقوراق بر مەحلە
محافظە اولنور . صولانان سېزه لرك صولۇرى كىت كىدە آزالدىرىلەپ ،
قىش ياصىدىقلەرنىڭ كۈبرەسى حاضرلائىر .

چىچىك باغچەسى . — تىز يېيشن دالىا چىكىنىڭ

وسائر فيدانلىك دستكلىرى سىفلاشدېرىلەپ . كېن آى اكىلمىش
اولوب بر آى سو كىرە فيدانلە كوجورولەبىلە جىك اولان چاك
چىچىك ، شاعىر قرافېلى ، كل خطمى كېيىنەدە ايکى كىرە
آچان فيدانلو صىق صىق صولانىر . قىشىن چىچىك آچىدىرىلە جىق
اولان سارماشىق قرافېلىنىڭ يىرى حاضرلائىر . ساقسىلىرى
باگچە يە كومولىش اولان فيدانلىر آيكى سو كىندىن اول صىجاق
ويا ايليق جامكانلىرە قالدىرىلەپ . لالە ، زغفران سىنبل صوغانلىرى
ساقسىلىرە دېكىلىپ . قوتلى تزىينات فيدانلىرى چايىكاشىكە باشلانىر
كىچە لرى صوئوغە دايانەمە جىق اولان فيدانلىر جامكانلىرە قالدىرىلەپ .
جامكانلىك ايسىيدە جىق آلتلىرى زىارت اولەرق قوللائىلە بىلە جىك
بر حالە كىتىرىلەپ .

آشرين اولده يايپيله جق زراعت ايسلرى

چىختىك مدېرىنىڭ وظيفەلرى . — بو آيىك

يىكىرى آلتىجي كوننە تصادف ايدن قاسىمك ابتدايى چوق
يرلىرده چىتىجىلرچە يىيل باشى اعتبار ايدىلىكىندىن چفتىك مدېرى
بو آيىدە ئارلاالر ، باغ و باغچەلر ، آنبارلر ، آخورلر ، آغىللر
ايىلە سودخانە ، كومس و آزى قووانلىرىنىڭ والحاصل چفتىككاي
بىتون تفرغاننىڭ بىرسەتكە مصارفىلە وارداتى قارشۇلاشدىرىەرق
چفتىككىدە هانكى ايسلەرك دەـا كارلى اولدىيغى و عموم چفتىك
حاصـلانتىـدن نـه قـدر تـقـتع قـالـىـيـغـى وـارـدـائـكـ كـچـنـ سـنـهـ يـهـ نـسـيـتـاهـ
فضـلـهـسـىـ وـياـ نـقـصـانـىـ وـارـاـيـسـهـ هـانـكـىـ سـبـىـلـرـدـنـ حـاـصـلـ اـولـدـىـيـغـىـ
حـسـابـ وـمـقـاـيـسـهـ اـيـدـرـكـ نـتـيـجـهـ سـنـدـهـ بـرـپـلـانـچـوـ يـعـنىـ موـازـنـهـ دـفـتـرـىـ
تـنـظـيمـ اـيـلـرـ .ـ حـضـرـاـيـاسـدـهـ چـفتـلـكـهـ آـلدـىـيـ آـيـلـقـىـ وـياـ بـدـلـلـرـهـ
ياـ اـذـنـ وـيـرـيـرـ .ـ يـاخـودـ قـونـطـورـاـتـلـىـخـ يـكـيـلـرـ .ـ

چفتىككىدە هـنـوـزـ صـاـتـلـامـشـ مـحـصـولـ وـارـاـيـسـهـ پـازـارـهـ كـونـدـرـىـرـ،
حـيـواـنـاـتـقـىـشـلـقـ يـمـلىـنىـكـ بـهـارـهـ قـدرـ يـتـشـمـىـيـهـ چـكـىـنـ حـسـابـ اـيـدـرـسـهـ
حـيـواـنـلـرـدـنـ اـيـشـهـ يـارـامـيـاـنـلـرـىـ الدـنـ چـيـقارـىـرـ .ـ

كـرىـ قـالـانـ حـيـواـنـاتـ يـمـلىـنىـ آـنـبـارـلـرـ يـرـاشـدـىـرـكـنـ هـرـ
حـيـوانـكـ كـونـدـهـ نـهـ قـدرـ اوـتـ وـيمـ يـيـهـ جـكـىـنـ وـيـكـيـلـرـ يـتـيـشـ بـجـهـ يـهـ
قـدرـ قـاجـ كـونـ كـچـهـ جـكـىـنـ بـراـزـ كـنـيـشـ صـورـتـهـ حـسـابـ اـيـدـرـكـ
بـسـلـيـهـ يـيـلـهـ جـكـىـنـ حـيـوانـكـ عـدـدـىـ اوـكـاـ كـورـهـ تعـيـنـ اـيـدـرـ .ـ عـمـلـهـنـكـ
وـحـيـوانـلـرـكـ مـسـكـنـلـرـىـنـىـ وـدـيـكـرـ چـفتـلـكـ بـنـالـىـنـىـ مـعـاـيـنـهـ اـيـدـرـكـ
اـيـحـابـ اـيـدـرـسـهـ تـعـمـىـرـ اـيـتـدـىـرـرـ .ـ بـرـ طـرـفـدـنـ ئـارـلاـلـرـكـ سورـوـلـسـنـهـ
دـيـكـرـ طـرـفـدـنـ 1ـ كـيـلـمـسـنـهـ غـيـرـتـ وـنـظـارـتـ اـيـلـرـ .ـ

تارلا ايشلىرى . — چوق يرلرده بوغدائى ، آربا ،

پولاف كېيىشلىق حبوبات بوآيدە 1 كىلىم . بعض يرلرده تخم
ا كىكە قاسىدىن سوکىرە باشلارلىر . تخم ا كىكە زمانى كېچ قالان
يرلرده تارلا لار اىكىنچى ويا اوچنجى دفعه سورىلور ويا طير .
مېغلا نىر . اىللك بەهار دە 1 كىلە جىك تارلا لرى ناداس يايقىدە
دوام اولنور . كىلىلى و آغىر طوبراقلردىن ناداسىدە چىقارىلان
بىوڭ طوبراق تزكىلىرى قىشىن طو كوب كىندى كىندىنە داغىلىر
اىللك بەهار دە بىر دفعه خفىچە سورىكە تخم ا كىلە جىك بىر حالە
كىلىر . فقط قىشىن ياغمورلاردىن او طورە بىلە جىك او لان بىاض
كىرچلى وبالچقلى طوبراقلرى بوموسىمە سورىك ابى دىكىدر .
تارلا يە آتىلە جىق كېچ و مارن كوبىرە لرى او بىك او بىك يېغىلىر .
اراضى چايراق حالىندا يىسە بونلىرى دوغىدىن دوغى يە داغىيدىلىر .
يىشىل كوبىرە مقامىندا 1 كىلەمش او لان قره بوغدائى ، بىاض
خىردا ل و سائىرە تارلا يە كومىلور .

صو حرقلرى و خىنەكلەر تىيزلەنir . مىصر بوغدائى ، صوسام
كى كوز مەھى ولانى حصادايدىلىر . بۇستانلىر سو كىلور ، پاموقلىرى
صو ك قوزە لرى طوبلا نىر .

باڭخىلىق . — هۇز بوزولىيان باڭلىك بوزومنە واوزو .

ملەندىن سىر كە و سائىرە باپسىمىنە دواام اولنور . آصەمە لرگە يا پراقلرى
طوبلا نوب كوبىرە باپسىلمق او زىرە بىرچو قور دە چوربىلىر .

حیوانات اھلىيە . — حیواناتك بىر چوغى بو آيدە

قىشىلە بىلە باشلا يە جىنەن كەن آيدىن آيدىشىدېرلە ما مىسىھ بو آى

آليشديريلير . طاييلر اكشيا بوايى دخى مرعايه چيقاريليسىدە بو موسىمده قىرلارده آز اوت بولەبىلەجىكلەرنىن آخورده اى بىتلەمىرىنە دقت ايتىك لازىدر . برياشننەكى اركك طاييلر بوايىدە ايكەنجىچى ايدبىلەبىلير . قوشوم صىغىرلىرىنىڭ ناينىكلىرىك اىي غدارلە بىتلەمىسىنە غىرتى ايتلىيدر . صىغىرلىرىه يىدىرىان يېھىچ بىان كىتمىز ، ائه وقوته تحول ايدىر .

بى يە قونەحق او كۆزلىرى چىفت ايشلىرنىدە چوق يورماملى و يارى كون مرعاادە او تلا ئامالى و آيرى مجە غدارلە بىلەمكە باقايدىر . قويونلر بوايىدە يايلا لاردن اينزىلر ، اىي هوالي كونلارده چەنلىكلىرى كوندالىسە بىلە ياغمورلى و پۇصلى هوالردا آغىلەن دىشارى چيقارماملىيدر . صوئوق يىرلارده بوايىدە قويونلەر قوجا تىپايدىر . قوجا كەنان قويونلىرى آيرى بىر دە قوجا كوستىمىك دەها ايدىر .

كۆمسى حىواناتى . — بو آيلارده طاواووقلىرى تۈرى

دكىشدىرىمكە باشلايەجقلەرنىن بر قىسى بىرمەت يومورطەيى كىسر بىضىلىرى سىيرك سىيرك يومورطلامغا باشلاارلىر . طاواووقلىرى قىزدىرىمەق و يومورطلامقى اىچۈن هەكۈن بىرمەدار بولاف و قەرە بوغدائى و يىرمكە دفام ايتلىيدىر . اىي هوالردا طاواووق و هەندىلىر ناداس براقييان تارلا لاره سالا يورىلير . بولىر تارلا دە بىرچوق قوردىلر و سوغولجا نلر طوپلايەرق يىرلىر . كىچەلىرى طاواووقلىرى او شوتەمكە و بونكاه برابىر كۆمىلىرى پك سىباجاق دە بولاندىرىمەغا غىرت ايتەلىيدىر . بو موسىمە و قىشىن طاواووقلىرىك آخورلارده سىباجاق كوبىرەلر اىچىنە اشىيىنەلىرى يومورطلامەلىرىنە سىب اولور .

آریجیملق . — ایلولده بایله میان ایشلره دوام اولنور.
ایحاب ابدرسه آنا آریلر دکیدشديریلیر . قىشلاق غدارى اوليمان
آرى قووانلىقىنە بال ويا شىكى شىرقى قونىلور . قووانلىك
آغىزلىرى دارلاتىلوب تل قىسلە اورتىلور .

ايپاك بوجىكچىيليكى . — بو آيدە بوجىكخانە يە
متعلق يايىلە جق برايش بۇقدىر . بعض يېئىدە دوت فيدانلىرى
دىكىيلىر .

اورمانجىملق . — شاح و فيايز ويرن او رمان آغاچلر
ينك فيدانلىرى بو آيدە اعتباراً دىكىيلىه بىلير . دىش بوداق ،
آقچە آجاج ، اخلامور ، كوركىن ، آقاسيا تىخملرى ينك طوپلا
نماسنە دوام اولنور . تىخملر طوبىلاندۇقدۇن صوڭرە ئىكىلە بىلير .
يرلىرى حاضر لانۇماشىن ايسە كوزلە مەحافظە اولنور . او رمانلر دە
او دون و كراسىتە قطعىياتە و كومور احرافىنە دوام اولنور .
فيدانلىقلەر دە آغاچلر تىمار ايدىلير . و مناسىت سىز داللىرى كسىلىر .

ميوه باغچەسى . — قىشىن دىكىيلىجىك آغاچلر ك
يرلىرى حاضر لانىر ، قىش شىدتلى اوليمان يېلىرى دە قاسىدىن صوڭرە
دىكىيمنە باشلانىر . ياراش ياراش آغاچلر ك بودانەسنسە مباشرت
اولنور . كراز و آرمود آغاچلىقىنە يارمه آشى بایىلە بىلير .
ميوهلى آغاچلر ك مەھصولانى طوپلانوب صانىلىر .

سېزىھ باغچەسى . — باغچە دە حەزريانە باش لانىز .

ایلک بھارده اکیله جىك يرلىرىن سورىلور ، حاضرلائىر .
صلاطە و كوچوك سياه مارول و ساڭە تىخىلىرى جامكان آلتىدە
اکيلىپير . آى صوكلارندە فيدەلەنير و شبات و مارت آيلرنىدە يېلىپىنە
دىكىپىلير ، قرنە بھارلىرى فيدەلەنير انكىنار فيدانلىرىنىڭ ساپلىرى
كسيپير و تېزلىنير . و فيدەلەنير دىكىپىلير . حاصلى موسىم سبزە لېرىنىڭ
اکيمىنە و تىمارىنە دقت اولۇر .

چىچك باغچەسى . — بوآيدەدە صوغانى بولنان
چىچكلىرى دىكىلەپىلير . صوئوقدن قورقان چىچكلىرى و آغا جىقلۇر
جامكانە آلنir . كەللەر دىكىلەپىلير . جامكانك صىجاقلۇنە و آرە صەرە
هوالاندىرىمىسىنە دقت اولۇر .

تىشىن ئائىدە يايپىلە جىق زىاعت ايشلىرى

چەفتەلەك مدیرىنىڭ و ظىفەلەنرى . — مەلکەكتىمىزك

بعض يېلىرنىدە بو آيە قدر تارلاڭلار اکىلمىش بولۇرسەدە بوسنەكى
كې كۆز موسىنى قوراق كىدىن يېلىردىن تىخىم اكىمكە بوآيدە
باشلاڭەپىلير . اقلىيى مساعىد اولان يېلىردىن اىپى هوالى كونلۇردە
كانون اولىدەدە زۇرعىياتە دوام ايدىلير . بو آيدىن اعتباراً بوش
قەلغە باشلايان چەفتەلەك عملە و حىوانلىرىنى دوشۇنۇر . بازارە مال كوندەر بىر
مدتىجە استفادە ايتىك چارەلەنلىنى دوشۇنۇر . بازارە مال كوندەر بىر
اودون ، كومور ، كوبىرە طاشىپىلير . ايلك بھار اکىمىي اىچۇن
 سورولىسى قولاي اولان طوپراقلرى سورىدىرى . صوئوق

و ياغمورلرك تىز كله سندن وسائل سېيلو دن دولايى تارلا ده
دوکولەمیوب طامىرە طاشىنان حرمەنلىرى دوکدىرر ، مصىر
قوچانلىرى دانەلەدبر ، پانجار اوت وصمان دوغرا ديرر ، چفتلىك
پوللىرىنى ، ذراعات آللەرنى تعمير ابتدىرر ، بطافاقى يېلىرى
قورۇنۇغە چالىشىر .

تارلا ايشلىرى . — اىللىك بەرادە اكىلە جىك تارلا لە

اىلە بوش براقيله جق ناداسلىرى سوردىرر . سورولان تارلانك
طوبراقلرى تۈزك (كىشك) حالىدە براقيلىدىنى وقت قىشىن طو-
كلەرن قىبارىر ، چاتلار ، كوزلەجە طاغىلىر . بونلار اوزىزىنه
طىرمىق وىرىدانە چىكمك افتشا ايتىز . سوکولە جىك چايراق ،
مىسى كېيىھەنلىرى وار ايسە بوايىدە سورولور . اىللىك بەرادە
تىكار سوکولە جىك اولان طوبراقلرى شىمىدى خىفى سورمك
و بەرادە بىر مىلى درىن حفر اىتك لازىدر . اىللىك بەرادە
سورولىيە جىك ايسە شىمىدى بىوك پوللو قىلرلە بىر ، بىرچىق قارىش
قدىر درىن سورمك وايماك بەرادە اوزىزىن سووركى طىرمىق
مىرىدانە چىكمك ايجاب ايدىر . بوايىدە تارلانك سو- حرقلىرىنى
ئېزىلەمك وايجاب ايدرسە يكىدىن آچق لازىدر . جونكە صو
طورانى محللىرك طوبراقلرى قولاي اىصىنە مادىنى ووقتىلە طاوه
كىلىدىكى كېيىھەنلىرى اكىلەن اكىنلىردا سارى وجىايز قالىر .
بوايىدە تىخ اكىكە دوام اىتك مەلکەتكارك صوڭق وصىجاڭ
اولىسە وقىشىك اېرگەن ويا كەچ باصىمەسە و هوالرك ياغمورلى ويا
قوراق كىتىمسە باقاار . بونك اىچون قەطى بىرىشى سوپىلە منز .
مەمكىن اولدىنى حالىدە صوڭق مەلکەتكاردا كوزلەك اكىنلىرى مەمكىن

صرتىه ايركىن اكىمكە چالىمىمالىيدر . كېچىج اكىلىن تىخىملرك مىھصولى چوق قارداشلۇنادىنى اېچۈن تىخىملرى صىقىجه آتىق و خەفيغىجه اورتۇڭ اقتضا يىدر . بوايىدە بىرىنە كورە پانجىار ، شالغانام ، ھاۋوچ ، يىز الماسى ، پاتانس كى كوكاي نباتات طوبراقدىن چىقارىيائىر . اىنجاب ايدىللىرى اينىكلەر يىدپەرىلەر ، دىكىرلىرى سا- تىلەر و ياخود مەحافظە ئىدىلەر . چايرلرده كى صو حرفلىرى ئىزىلەنەر . وقازىيائىر . و قىشىن طون طۇنماقى اېچۈن چايرلرە صو صالىبىو . يىرلىوب اون بىش يىكىرىمى كون براۋىلەر . حاصلى يىللەغىچىلەر جوانلىرى بوش براقامقى اېچۈن پاپىلىمىسى مەمكىن اولان شىلىرك ھەسى ياپىلىر .

باڭچىلاق . — باڭلارك قورى داللارى آىيقلانىر . صىرىقى
وھەكار طوپلانىر . صىچاق يىرلرده باڭلار بودانىر و چىو قىلدىكىلىر
بعض يىرلرده بوغازلىرى آچىلىر .

حىوانات اھلىيە . — كېھ قىصرافلىر . دقت ايدىرك

بوجە وقوتلى بىھجىك وېرمىك وھوا آچىق اولدىقىجه دىشىارى چىقارماقى و وجودلىنى صىچاق طۇنقاچى اېچۈن كىندىلەرنە وېرىلان آرېھ و يۈلاۋەك براز اكسىلەدەلەر بىرىنە حاۋوچ وېرىمك مناسب اولۇر . بىكىرلەرگە يېلىرىنە حاۋوچ قارىشىدېرەن ئىدەر . بىكىرلەرگ تىلى بولۇنماسىنە واوشومەمىسىنە دقت ايتىك و سىرنىزىنەن چوللارنى اكسىك ايتەمك لازىمدى .

آخوردە سەير تىلە جىك او كۆزلى مىعادىن آلىنىر چالىشمىيان او كۆزلىر بىلە يېھى كوكىلار اىلە سەمان وېرىلەر . سەودى اينىكلەر

لایقیله بسلنه رک تیز و هودار آخورلرده طوتیلور. بعضاً برایکی ساعت قدر اور تو آلتنده آولی یه چیه تاریلور. بونلری پانچار، حاووج، شالگام، لاحنه یا پراغی، طرفیل او قی و یاغلی کوسبه لر و یا کیکله قاریشدیرلش ایلیق صو کی شیلر ایله بسله ملیدر. بولله اینکلاردن بول سود آلتینه بیلیر. پسی به قوئنلە جق او کوزلره لاحنه، پناتس کی بسله بیجی غدارلر ویرملیدر. قویونلرە بو آیده صرعا او قی کافی کلدیکنندن هر حالده صباح افشاءم آغیله آیریجھه یملرلە بسله ملیدر. مارت و نیساندە قوزی آلمق ایسته. نیلیرسە بو آیک ابتداسنده، مايسدە قوزولاتق آرزواونورسە بو آیک نهایتندە سوریلرینه قوج قاتیلیر. کبھه قویونلر کوزل واوتنی صرعازه کوندریلوب ایجھه طوبورمالینه دقت اولنور.

کومس حیواناتی . — کومس حیواناتندن ضعیف

اولاًلری صاتیلوب قاز و هندی بالازلریله طاووق پیایچلرینك سه. حیرتیلمسته دوام اولنور. کومسلر صو ۋوق و یاغموردن و صانصار، کانجىك کبى مضر حیواناتندن محافظە اولنور. بو آیده طاووقلارك يملری آرتیرمالى و قىش یملری ویرلەکە باشلاملیدر. صباحلىرى صىيچاق صو ایله يوغورلشىش كېك وېشىلەك و آرپە، بوجداى، بولاف ویرملیدر. ساخخانەلردن قان طوپلاق مەدکن اىسە قانى برمىدت قايناتىقدن صو كرە طاووقلرک كېكى قان ایله يوغورلدىنى وقت پك قوتلى و يومور طلايجى بىر غدا اولنور. هله يملرینه تۈزايىدلش تازە كېيك ایله اىصىرغان او قى تخىمى، كىنۇيىز، كىتان، قرە بوجداى کبى شیلر قاریشدیرلەسى قىشىن دە بول بول بومورطە آلىنیر.

آرىجىلىق . — آرى قۇواتلىرنىدە كىن آيدە يېپىلەميان
ايشلر بوا آيدە اكال اولنور .

ابپاك بوجىكىچىلىكى . — دوت قىدانلىرى دوتلىقلاره
دىكىلىير . اسى دوتلىقلار سورىلور ودىپىلىرى فازىلىير . دوتلىقلاره
كوبىرە طاشىنير وايدىكىنجى سورىمادە كوبىرەلر داغىيدىلىير .

اورمانجىلىق . — بو آيدە اورمانلارده آغازلىرى
كىسمكە دوام اولنور ، يكىدىن قىدان دىكىياير . طوموقلىرىك
خرا رخانەبە وكرامىتە لرك اسىكلە يە نقلياتتە دوام ايدىلىير .

مېوه باغچەسى . — هنوز طوبلازاماش زىتونلار
دېوشىرىلىير . مېوه باغچەلرنىدە آغاز دىكىلەجك محللار هنوز
حاضرلۇناماش ايسە هان حاضر ايدىلىير . الما و آرمود آغازلىرى
بودانىر ، كوبىرەلەجك آغازلىرى كوبىرە ويرىلىير . وايجاب ايدىن
پىرلى سورىلور . بىنى يوصون طوتىش آغازلىردا كىرجىز بادانەسى
پاپىلىير . قىش آرمودلىرى طوبلازىر ، اينجىر آغازلىرىنى محافظە
ايتكى اىچون بىتلرىنە حصىر صارىلىير .

سېزه باغچەسى . — بو آى بىلە ، بىزلىا ، اسپىناق
وسايرە اكىلىر . لا جە سلاتە حصىر آلتىندە قىدەلىنير ، انكىنار ارك
بوغازلىرى طولدىرىلىير . كەۋېزلىرىك بىياضلانق اىچون بوغازلىرى
قىادىلىير [والحاصل اذىيمنك صوئوق ويا صىجاڭلۇنە كورە قىشە
دايانە بىلەجك سېزه لارا كىلىر . بىتشمىش اولانلىرى چىقارىلوب صاتىلىير .

کانون اولده یا پیله جق زراعت ایسلری

بو آیده هوالر شدتلى صوئوق باپه جىفتىن اهمىتلى ایسلر كورولە من
چەختىڭ مەدىرىنىڭ و ظېفەمى . — آنبارلەدە
بولنان ذخىرەلرى كۆزدىن كېڭىز ، صانىلە جق حبوباتى تېزلىدەر ك
صاتار ، مىصرلىرى دانەلىرى ، آلتىرى تەمير ايتدىرىز . سەميرىش
حیوانلرى تەرىق ايدىرلەك صاتار . كىنان و كىنۇبرلۇرى حاضرلار . صەمانلىرى
قىيىير ، باغچەلرک اطرا فىندە بولنان چىتلەر بودانىر ، دىكىنلى تىللەر
تەمير ايدىلىر ، تەفيجىر خىندىقلەرى تېزلىرى و اېھاب ايدىن خىندىقلەر
آچدىرىلىر . ذىتونلرى طوپلايدەرلىق زېتۇن يانى جىقارىز . چەنلىكلىك
بركىنارندە بىر طاقىم چەقورلار آچدىرىلىدەرق آغاچ ياراقلەرى سوقاق
چامورلۇرى ، يىتاقلەنلىر و سوپروتى كې شىلەر دولدىرىلەوب اوستى
قپانىر و بوبىلە جە قومپۇستۇ دىلىن كوبىرەلر يابىلىر حیوانلرلەك
يىتاقلەنلىرى حاضرلائىر . دىكىلە جىك آغاچلىك چەقورلۇرى قازىلىر .

تارلا ایسلری . — هوالرايى كىدرىسى قىش

سورەلەرنىه و قابل اولورسە كىرىزمە عملەباتنە دوام اولنۇر .
تارلاڭىر كوبىرە طاشىمۇق ايمچۇن طوكلاردىن استفادە ايدىلەر .
كوبىرەلە مواد مىصلە نقل ايدىلەكدىن صەۋىكە طۇپراگە
قارشىدىرىلىر . هواسى مەتعىدىل اولان بىرلەر بىلە ، بىزلىا ،
ا كىلىر ، ا كىر كچن آيدە تىمامىلە بىتىرىلەمەش اىشىه بوغداى
زىرعىياتى اكال ايدىلەرلەك ، آرتق زىرعىياتە نەھايت ويرىلىر .
هوالر كۆزلى كىتدىيىنى صورتىدە طېبىي چاپلەرلەك صولانماشتىنە

دوان ايدىلەرك ساز و فوندار سوکولور ، لىكىن ھوار پاك صوئوق كىدرسە صولر طوڭىرق اوتلرى محو ايدەجى جەنەتلىه چايرلىرى صولاماق لازم كايدىر ، اكىر صولر طوڭىرق چاپرک طوبىراغى قبارمىش اولورسى شبات آينىن اعتباراً برقاج دفعە سەدانە و بۇوارلاق كېرىمك اىجاب ايدىر ، چايرلىرىك صو طوران يىرلەندە تەجيىر خىنەقلەرى آچىايىر ، كۆستېكىرك باپدىنى طوبىراق يېغىنلىرى دا گىدىيلەر .

ياغىچىلىق . — چبوۋىلرك دىكىيەمىسى و باخود دالدىرىمىسى
باچون اىجاب ايدىن چقورلار آچلىرى . اكىر لزومى وارسە كىرىزمه ياپىلىرى ، جنوب مەلكەنلىرىدە بودامە يە باشلانىرى ، هەكلەرك او جىلىرى سېورەلتىلار ، سارىلىق خىستەلغەنە طوتىلان باغلەرك كۆنوكلىرى زاچ قېرىس (قرە بويا) ايلە بادانە ايدىلىرى ، اكىر فيلاو قىسا وار ايسە باغمىرە صو صالىيەرلەرك بوغىمە عملىياتى ياپىلەر .

حیوانات اهلیيە . — مىعادە بولان حیوانلىك
كافەسى بوايىدە آخورلەر آلنەر ، آخورلارك ھوالانماسى دقت ايدىلەرك كۈزۈل ھوالىدە طايىلر ديشارى چقارىلىرى ، كې قىصرافلەرك يەلىرىنە دقت ايدىلىرى . قصابق حیوانلەر قورى او ت كېپك واون يىدىرىلەرك سەميردىلە سەنە دوان ايدىلىرى بىسىلى او لانلار بوايىدە صاتىلىرى . او كۈز آخورلىرى صىباقق طوتىلور .

آخورلارك دوشەمەلىرى قاينار صو ايلە يېقاينىر و آرە صەرە تەغى دفع ايدىن مەلوللار دو كىلور . قويونلر بوايىدە دوغورىمۇنە باشلايە جەنەندەن ما نىزەلىرى رەطوبەت و صوئوقىنەن مەحافظە ئېتك و دو- غورماسى ياقلاشمىش اولان حیوانلىرى سورىدەن آپىرمق اىجاب

ایدز . کوزل هوالرده - سو دیلر مصالحه اوالرده و آکیز لرده او تلاندیز بیلیر .
سو دیلر دیشاری چې قمادینی زمان يالا فلر آغیللره قونیلارق حیوانلره صو ویر بیلیر .

کومس حیواناتی . — قاز ، هندی ، اور دک و طاووقلرک سعیتیمه سنه دوام اولنور ، طوکلی هوالرده کومسلرده کی صولفلره ایلیق صو قونیلور .

آز پچیملق . — پك صوئوق هوالردد قو وانلرک دلیکلری طیفانه رق يالکز کوزل هوالرده آریلرک دیشاری يه چې قه بیدامی ایچسون کوچولک بر دلیک برا قلیلر ، قوغانلر چارچبوه لری کوزدن چکیز بله رک تعمیره محتاج اولان بیلری تعمیر ایدیلیر . آریلری قیدشین راحتیز ایتمکدن صاقینه مالی و قیش آیلرنده صورت مخصوصه ده بونلری بسله مه ایدر .

ایپاک بو جک جیما کی . — دوتلفلره کو برد طاشیمه و خنرباشه دوام ایدیلیر ، ایپاک بهارده دیکیله جک دوتلوك بیلری حاضر لانیر .

اور ما نجیملق . — هوالر ملامیم کیتندیکی صورته کرسته لک آغاچلر واودونلر کسیلیر ، اکر صوئونلر پك شدقلى ایسه آغاچلری کسمه مک ایچاب ایدر ، کیلین آغاچلر طوکاردن بالاستفاده نقل ایدیلیر ایپاک بهارده دیکیله جک اولان آغاچلرک بیلری حاضر لانیر و تحملوک دیوشیر لسنه دوام اولنور .

میوه با غچه سی . — ملامیم هوالرده چکر دکلی

آغاچلر بودانىر ، چلىك و دالدىرمە باپسىلىر اكىرچامور و طوك او بازسە فيدانلىقلردن آغاچلر سو-كىلارك يىرلىرى بلله نىر و كوبىره لەنير ، دىكىيەمىسى لازم سىكىن آغاچلر دىكىيلىر ؛ آغاچلرك اوزرندە بىوين اوكتەر قالدىرىيلىر ، اسىكى قابوقلىر ويوصۇنلر تىيزلەنير ، ايجاب ايدن آغاچلر كىرج قايماغىلە بادانە ايدىلىرى ، ايى هوالردا زيتون آغاچلىرى بودانىر ، تىيزلەنير ، آغاچلرك داللىرى اوزرندە آمىيىلان بوزلر وقاربىيەقىنلىرى خەفيچە سىيل كەرك دوشۇرلىرى . فيدانلىرك صۇقۇقدىن مخافظەمىنى ضەمنىدە دېلىرىن . قىيلما ماشىمەن و اوست قۇنۇر .

سەزىزه باغچەسى . — باغچەلردا كىربىزمه باپسىلىر ،
 كوبىره لە حاضرلەنير ، هوالر ايى كىدرسە چابوق بىتىشىن جىنسىن بقىلە ، قرنەبەار ، سلاطە مارول ، طورب دىكىيەلىرى ، اوكلەن ياصىدقلىرك اوستىندىن حاصل ويا جامكان قالدىرىلەرق هوالاند . يۈرۈلىرى ، كىشكەنخىم اكىك و كىرك يىتشمىش اولان فيىدەلرى دىكىمك اېچيون ياصىدقلىر باپسىلىر ، بو آيدە ياصىدقلىرە اكىلەجىك تىخملر بىزلىا ، يىانى هەندىبا ، فرنكى مايدانۇزى ، فصولىيە، قىش حاولوجى ، قاچون ، دوماتىز و سائىرەدر . تىرفندە سىزه يىتشدىرىمك اېچيون باپىيان جامكانلر آرە يىزىدە يارمىشىر متىو قدر بىر برااقەرق حرارت ويرمك اېچيون اوزالرە تازە كوبىزه يىغىمىق اىمجان ايدىر .

چىچاك باغچەسى . — باغچەدە بولنان چىچكلەر
 بو آى اېچىندە صاقسىلىرە آلەرق اوزىلى بىر بىرە قۇنۇر ، باغچەلردا بوزولماش چىچكلەر سو-كىلەرك يىرلىرى حاضرلەندىقدىن صو-كەرە يىكىلرى دىكىيلىر . كوللاردىن چلىك و دالدىرمە باپسىلىر ، چىتلە

بودانىز ، باغچە كىنارندەكى نباتات قىرىپىلىر ، اىلك بىهاردا
اكىلەجك يېلىر خاضرلائىز ، يابراڭنى دوكتن آغا جىلەك دىكىلىمىسىنە
نەيايت ويرىلىر ، كچن آى ظرفىدە اكىلمىش اولان چىچك
تىخملەندەن چىقان فيدانلار دىكىلىر ، لېونالفلر و جامكالنلارك حرارتى
يوكسك طوتىلىر ورطوبتك دفعى ضد مىنندە مەكىن سرتىبە تھوا .
لاندىرىپىلىر ، چابوق يېشىن چىچككارە بولصو ويرىلىر ، كچ بىوين
چىچككار ايسە آزار آزار صولانىز ، اكىر هوالركوزل كىدرىسە
اوكلەن لېونالفلارك بىخىرەلر ئاچىلەرق هوالاندىرىپىلىر ، هوالرىك
صوڭۇق اولورسە لېونالفلارك جاملىرىنىڭ اوستى حصىرايىلە اورىتىلىر .
بوآيدە صاقسىزە و جامكالنلارە سىتىل ، لالە ، يازشبوبي و آمارىللەيس
كېيى صوغانلار دىكىلىر .

سوچىمەك . — سوتخانەلرك درجه حرارتى ١٥ إلى ١٦ دن آشاغى دوشەمەمك اوزرە صوبالر ياقىلىر .

كانون ئانى دە ياپىلەجق زراعت ايشلىرى

طوك وقارلاردن دولايى بوآيدە اكىر با عمادات زراعىيە
باپىلەماز .

چەقەتمەك ھەدىرىنىڭ و ظيفەسى ، — آنبارلاردا
بۇنان ذخىرەلە هەر وقت دقتىلە معابىنە يەدىلىر ، حىوانلىرى سىيردىلەرك
صاپىلىر ، قويونلارك دوغورمايانە و قۇزىلەرك كۆزل باقىلىمىسىنە دقت
ايدىلىر ، چېتلر بودانىز ، قومپۇستو كوبىرەلۈي ياپىلىر ، طاشىدىن
ياپىلەن قورى ذىوارلى تعمير يەدىلىر ، ياغمورلى هوالردا جىبوبات
خرمن يەدىلىر ؛ ئىصالە صورتىلە ئاسقا ايدىلەجك تارالالو اچچۈن
صويوللار ئاپىلىر ئاكىنان و كىنورىدىن الیاف چىقازىلىر ، آلتىر

تعمیر ایدیلیر آری قووانلری، سپنتر و ساشره یاپیلیر صوکهارده
اکیلن حبوبات نازلالری کىزىلدەك معابىنه يدیلیر .

ئارلايسلىرى . — تارلالدە بولنان مضر اوئىلرك

قوپارلاماسنە ، طوكلاردن صوکره تارلالدە اوستىندن مردانه
كچىرىله سنە دقت ايدیلیر ، تارلالدە كوبىرەلىنیر ، هوالر مساعده ايدرسە
ايىلك بېهارده اکىلەجىك تارلالدە سودولور، خام اراضى آچىلیر ،
كچن سنە اکىلمىش اولان يونجه وقبا يونجه لفلىك طاشلىرى
آييقلانىر، تفجىر خندقلرى آچىلیر، بو آيدە چايرلىرى صولاماملىيدىر ،
تارلالدەن چالى وبو كورتلەنلر سوگولور ، قاردوشىمەن بىرلەدە
آرپا اکىلە بىلیر .

باغچىلىق . — باغلىر كوبىرە طاشىنير، هەكلەر حاضرلانىر،
كوتوكلارك لزو مىز داللىرى كسيپير ، هواسى ملائم اولان بىرلەدە
بودامە یاپىلە بىلیر ، ايجاب ايدرسە كوتوكار كىرچە بادانه ايدیلیر ،
چارداقلىر تعمیر ايدیلیر .

حیوانات اهلیه . — آخورلارك صىجاڭ ورطۇبىسىز

اولاسنە ، زەيىنلەك تىيز و قورى بولۇنماسنە دقت ايدیلیر ، ايلىك
بېهارده صاتىلە جىق حيوانلارك سەمير دەلە سنە دفت اولنور، بىكىر و صىغىرلەك
يىلىرى آرتىرىلەر ، كېھ قىصرافلىر خاوجى يدىرىلەر ، سەميرمىش
اولان او كۆزلىر صاتىلیر ، اي هوالردا حيوانلار دىشارى
چىقا رىلەرق آخورار تىيزلەنir . دوغورماسى ياقىن اولان اپنىكلەر
آىرى صىجاڭ بىرلىر قۇنىلەرق دوغورنجه يە قدر قورى يەملە
بىسلەنir ويا كېكىدىن ياپىلمىش چوربالا يەيلقىن صوابچىرىلەر .

کومس حبواناتى . — کومسلر صوئقدن ور طوبىتن

محافظه ايداھلى ، طاووقلىرى يومور طلايىق اىچون قره بوجداي
وچاودار يېرىمىھلى ، قاز و هندىلر ايله طاووقلىرى صىجاق ور طو.
بىسىز بىر بىر قىادىلەرق سميردىلىر ، هر كون کومسلر دەكى
صوالقلەر صىجاق صو قۇنور .

آرىچىلىق . — قوغانلىك هوالانمى تأمين اولنور .

واوزرلىرىنه يېغىلەن قارلار خفييجه قالدىرىيلىر . قوغانلىك آغىزىندە
اولىش آرىلىر بولنورسە اوئلىرى . آلوب آتىالى ، آرىلىك يى
اولوب اولىدىيغە دقتايدەرلەك بىزپارچسى اووزرىنه بىراز تووز شىڭر
قوىوب قوغانلىك اىچىنە براقاڭى ، قوغانلىرى صالاماملى ويرىندەن
اوينىڭاملىيدىر . چۈنكە اوپوشىش اولان آرىلىر دوشەرك تەلف
اولولىر . قوغانلىك دىليكىندىن فارە ودىكىر زيانكار حىـوانلىك
كىرمەسى اىچون صىقىجه بىر تىل قەس ايله دىلىك قىادىلەللى .

ايپك بوجىكچىلىكى . — دونلەنلىر كوبىرەلەنلىر .

ويكىدىن دوتلىق يايىلە جق يېلىرى كىرىزىمە ايدىلىرى .

اور ماڭچىلىق . — هوالر ماسادە ايدرسە بالطەاق او رمانلىنىدىن

او دون كىسيلەمكە دىام او لۇر ، يېقىلىمش و دورىلىمش آغاچلىر قالدىرىيلىر
طوكىلدەن بالاستفادە صاللار و قىزاقلەر واسطە سىليلە آغاچلىر طاشىنىرى ،
كوبىرىلىر و يوللار تەمير ايدىلىرى ، مقطۇملەردىن اشجار چىمارىلىرى ، سو كود
و قاواق آغاچلىرى بودانلىر ، دىش بوداق ، كوكىزار ، لادىن ،
چام تەخملەر ئەپلانىرى .

میوه باغچه‌سی . — ای هوالرده کیاز ، الما ، اربک

آرمور ، قایصی آغاچلری بودانیر . زیتون آغاچلرینک قوریعش وغیر منظم داللری کسیلیر . آغاچ دیکیله جک برار کیریزمه ایدیلیر . سوک بهارده آچیمش اولان چقورلره آغاچ دیکیلیر . رطوبتلی صوئوق طوبراقلرده آغاچلری شباطده دیکمک دها اپیدر ، چلیکدن یتیشن آغاچلرک سورکونلرندن چلیکلر کسیلیر و بوئلر ۲۰ - ۳۰ سانتیم اوزو نلغندە کسیلەرك برا آرایه باغانلر ، ومارتدە یېرلوبىنه دیکیلمک اوزرە قوم واخود خفیف بر طوبراخك ایچنە كومیلور ، آغاچلرک اسى قابوقلری تېزلىنیر واوزرلری کیراج قایماخیله بادانه ایدیلیر . چاردافلر تللر و اسپا لیه لان تېزلىنەرك تعمین ایدیلیر ، میوه باغچه لری بو آی ایچنده کوبىرەلنیر ، بعض آغاچلرک دالدیرمەسی ياسیلیر . لمۇن ، پورتقال ، ماندارینا ، تورونچ و زیتون آغاچلری بو آیدە دیکیلیر .

سبزه باغچه‌سی . — سکن آبدن قالان کیرزمه

و طوبراق ایشلری تماملانیر ، کوبىرەلر آتیلیر ، شدتلى صوغوقلرده انکنار و كرەوبىزلارك اطرافه باپراق و يوصونلر يېغىلir ، يوموشاق هوالرده انکنارلرک پىچلری آیىقلانir و چورومش اولانلری آتیلir ، ياصىدقىلر حاضرلارنir ، اوچىه اكىلن تىخىلدەن چىمانىمەين يېرلۇن وارايسە يېكىدىن تىخىم اكمەلى ؛ بو آيك نەياتىنده دیواركىنارىنە و سپر یېرلرە جزئىي مقدارده نخود ، بىلە و سوغان دیکىلەسیلir ، ترفندە اولەرق بو آى ئىرفنده جامکانلى صىيچاق ياصىدقىلرە فاصوليا ، قاۋون ، طوماتىس ، هندبا ، پاطلىيجان ، قىويرجى سلاطە اكىلەسیلir . و آچىق

ياصدقلره ازکنار فيدهسى ، طورب ، مارول ، پراصه ، آرپه جق صوغانى ، صارمساق ديكىمك مەكتىدر .

چىچىك باغچەسى . — چىچىكلرك دالدىرىمە وچلىكى

يابىلير ، چىچىك صوغانلىرى ديكىلير ، باغچەلرک يولارى وطرحلرى تعمير ايديلير ، بوزولىش چىنلر سوکىلەرك يېرلارينه يىكىدىن تخم آتىاير . باغچەلرک بللنەستىن دوام اولنور ، چوق رطوبتلى اولىيان يېرلارده يېرافقلىنى دوكن زىنت آغاچلىرى ديكىلير ، آلتلر تعمير ايديلير ، جامكان اىچنە هرجائى منكشه ديكىلير ، طوك اوولدىنى وقىتلارده كوكلىرى بوداملىدر ، جامكان اىچنە وفانوسلىر آلتىنە بو آيدە اكىلەجك تىخملر : بۇنىيا ، دالىا ، اىبهەربىتا ، قاسىم باطلرى ، قوليوس ، تىسبىح چىچىكى وسائىرەدر . آچقىدە اكىلەجك تىخملارده : خىخاش ، كانجىك ، چوخە چىچىكى ، سانتورە آرسائىرەدر . آغاپاپانتوس ، آماريلالىيس وانجى چىچىكىنىڭ صوغانلىرى جامكان وصوبالار ديكىلير ، اوبلە ديكىلىن سنبل صوغانلىرى سورمىش اىسە اوستىلىرىنى يېرافقىلارله اور ئەلەيدىر . لېيونالقلرە كانجە هوانك دكشمەسندىن دولايى فضله رطوبتىن بعض نباتاتك چورومەسى محتمل اوبلقاڭ بوكى چورۇپىنلىرى هان ئىزىلمىلى وكىچەلرلىرى لېيونالقلرەك اوستىنى حصىرلارله اور ئەلى ، نباتاتقى غايت احتياطلە صولامالى ، چىچىك صوبالارىنىڭ حرارتى ۱۰ إلى ۱۵ وئيمۇھ آغاچى صوبالارىنىڭ حرارتى ۲۰ إلى ۲۵ آرەسندە بولۇنمايدىر .

شباطده یاپیله جق زراعت ایسلری

شباط آبی قىشك شىتلە حکم سوردىكى بىزماندر .
ھواسى ملامىم اولان يېرلەدە بىآى ظرفىنە نباتات يېرىمكە باشلار،
كېچەلىرى چوقجه سوئوق اوولور .

چفتىلەك مدیرىنىڭ وظيفەسى . — بىسىل حيوا .
ئىلىرى چفتىلەك مدېرى صاتار و بونلەك بىرىنە بىسالەمك اېچۈن خارجىن ضعيف حيوانلار صاتىن آلىر ، انباردە كى ذخىرىلەرى و مخزىننە بولنان پتاس ، پانجار و سائىرەبى كوزدن كېچىرەرك ادارە يەدوب اېتىيە جىكىنى تەھىقىي ايدىر ، فضالە حبوباتى درحال صاتىلاغا چىقارىر ، و ذخىرىلەر تەيزىلەنir ، چفتىلەك اېنەسىننە و آلتىرنە محتاج تەممىز اولان يېرلەرى تەممىز اىتىدىر ، چىتىلە ياپىدىر ، رطوبتلىچايىرلەر تەغىير خندقلەرى آجدىدىر ، قۇوانلار ياپىدىرى .

نارلا ایسلری . — مارت و نيساندا كىله جاك تارلاڭ

طرمىقلانىر و حاضرلانىر ، جنوب مەلسەكتىرلەدە سوڭبەار حبوباتىك اوستىندى طىرمىق كېرىلىرى ، كوبىرە نەلمىانىنە دوام اولنور ، طوبراق طاوە كىلدەكىن سوڭكە چاودار ، بوغدائى ، بولاف ، آربە ، بىزلىا كېي تەخملەر اكىلىرى ، سوڭبەاردە اكىلىن تارلاڭلارك اوستىنە كېمىبوى كوبىرەلەر آتىلىرى ، اراضىنەك سولانماسنە باشلانىر ، صىنى چايىرلەر آچى آتىلىرى . طبىيى چايىر حالىندا براقيلە جق اولان

يرلر بىر دها سورىلىرى ، چېتلر بودانىرى ، آغاچ دىكىلەجك
چقورلارك آچىلماسته نهادىت ويرىلىرى .

باغچىلىق . — باغلىر يودانىغە باشلانىرى ، كتوكلار

بادانە ايدىلىرى ، باغانك بوش يرلرنىدە دالدىرمە يايپىلىرى ، هركار
حاضرلائىرى آشى چبوقلرى حاضرلائەرق آشىلىرى يايپىلىرى ، چەپك
يايپىلەجق داللار دىكىلەجكى وقته قدر اىنجه قرم اىچىندە مخافظە
ايدىلىرى ، هواسى يوموشاق اولان يرلارده چبوقلر بواى اىچىندە
دىكىكامكە باشلار ، قوملى طوبرافلىرىدە بولنان باغلىر ايشلەنىرى ،
كوتوكلارك دىبىلىرى آچىلىرى .

حىۋانات اھلىيە . — بىكىرلار بوايدىن اعتباراً جاشىدىرىلغە

باشلانىرى قىصرافلىر دوغورىغە باشلار دوغورمىش اينىكلىر بانجارتار ،
خاوجىكى كوكلار ويرىلىرى ، قىصرافلىر خفيف ايشلارذە قوللائىلىرى ،
هوالر ابى كىدرسە قوزىلىر مىعالىر چقازىلىرى ، تىرىپىن ئانى
وكانون اولىدە دوغان قوزىلىر سوتدىن كىسىلىرى ، اىكى آيلق اولان
قوزىلىر آئەنلىرى . قويۇنلاره ويرىلىن طوز جوغالدىلىرى ، بسىرى
قوئىلان اينىكلىر قىرمە ويارمە حاشسلاماسى ويرىلىرى ، آخورلارك
هوالائاستە و تېيزلىكتە دقت ايدىلىرى .

طاووقلىق . — هندى وطاووقلىر بوايدە يومور .

طلامغە باشلار ، اوردىك وطاووق يومور طەارى قولوچقە آلتىنە
قونور ، هندىلىرى قولوچقە يە ياتىرمىق دها ايدىر . خروس
وپىلىچلىرى سمىرىدىلىرى ، چىقان جىوجىولر كومىشىرىدىن طىششارى
چىقارلىيەرق هوادار وضىدار مەملەردىن بولۇندىرىلىرى ، كومىشىلىرى

کرج آیله بادانه ایدیلیر . طاووقلاری قولوچمه آیدشدیرمۇق
ایچون فوللوقلاره برقاچ بومورطه قونور ، بىرچوق طاووقلاری
بردن قولوچمه يە ياتيرمەيدىر كە ايمەنندن بىرىسى واز كېرى ايسە
اونك بومورطه لرى او برلىرىنىڭ آلتىنە قونىلە بىلاشۇن .

آرىجىھىلىق . — اىي هوالرده قووانلىك قابوسى آچىلير
واطرافى تىيزلەنir ، قار ويا غەزىردن قووانلىك مەحافظە ايدىلير .
اکىر قارچوق ياغارسە قووانلىك او كىنه صەمان . ويا كول
سىرىلىر . هوالر اىصىنچە آرىيلارك قووانلىردىن دىيشىشارى يە
چىقەرق سەتلىرىنىڭ يىزىدە اولوب اولىدىغى تىدقىق ايتلى .

ايپك بوجىكچىلىكى . — دوتلەنلىكى . دوتلەنلىكى . ويا
صبان اىيلە سورىلىر . صىچاق مەلىكتىر دە دوت آغاچلىرى يابراقلانىغە
باشلار .

اوزىمانجىلىق . — آغاچلىك طاشىنىمىنە و كىاستەلارك
يابىلىمىنى دوام ايدىلير . صىق او رمانلىك سىرىلىلىر . تىيزلەنir .
مېشە ، كىستانە ، دىشىوداق و آفچە آغاچ تەخملەر ئاكىلىز ، رېچىنەلى
آغاچلىك تەخملەر ئەپلەنir . يابراقلەرنى دوكتن آغاچلىرى دىكىلىر
وبودانىر . هوالر اىي كىتىدە كە كومور طورلەرى ياقىلىر .

ھىوھ باغچەسى . — آغاچ فيدانلىرىنىڭ ھېسى بوجىكلىرى
آيدە دىكىلىز ، شەفتالى ، ارىپك ئەملا ، قايىصى ، كېراز ، وېشىنە
ۋارمۇد آغاچلىرى بودانىر . قىلم آشىنىسى بوجايدە باشلەنir ،
فيدانلىقلاره الما ، آرمۇد چىكىرىدىكلىرى ئاكىلىرى ، آشى قىلمىلىرى

كېلىر ، فيندىقلر بودانىر ، آغاچلار ھەرە كە باغلانىر ، طوك
ھوالرده آغاج دىكەمەملىدر ، آغاچلارك دىبلىرى چاپالاندۇق
كوبىرەلەنیز ، وطر طىل كې حشرات آييقلاڭاندۇق كېرج صوبىلەدە
بادانە يايپىلىر ، كچىن سەنە دەن دىكەيمىش او لوبدە يېرىمىشىن زېتون
دىكەمەلرى كۈوەلەنەش ايسە قورىمىش او لەپىنى اكلاشىلە جەندەن
ھان سو كىلوب آتىلىز ، زېتون ئىكلەر سو دىلىز ، كوبىرەلەنیز
وقلم آشىسى ايلە آشىلانىز .

سېزە باغچەسى . — بوستاڭلارك بىللەنە كوبىرەلە سەنە دۆام
ايدىلىر يېانى او تىلر آييقلانىز ، طوپراقلار حاضرلائەرقى تەختە لىر
يايپىلىر ، فضله صولىرك آقادامى اىچون باغچەلرde كۈچۈك خىندىقلار
آجىللىر ، صوغان تارلا لاربىنك كىنارىنە صلاتە فيدا ئارى دىكەيلەر ،
ھوالر آچىق او لەپىنى زمان انكىنار و مايدانوزلار او زىرىنە قۇنيلان
باپراقلار قالدىرىلىر ، اكىر قىرا غىيدىن قورقىلىبورسە تىكرا راور ئىلىر ،
دە طوبىتلى طوپراقلار دە انكىنارلارك دىبلىرى آچىللىر ، قوش قۇنمازلار
ايكەنجى دفعە چاپالاندۇق كوبىرەلەنیز ، كانون او لەدە يايپىمىش
و مەحصۇلى آلمەش او لان ياصىدقلىر بوزبىلەرقى يېكىدىن تازە كوبىرە
قۇنىلۇر و ياصىدق يايپىلىر ، مارتىدە ھوالر اىيىلىشدىكى زمان بىرلىرىنە
دىكەلەك او زىرە ياصىدقلىر ئەطلىجان ، قارنەبەرار ، فضولىيە ،
دوماتىز ، خىار ، قباق كې تەخملەر اكىللىر ، بو آيدە آچىقىدە
دىكەيلەجك سېزە تەخملەر بانجىار ، فرنك ترەسى ، عادى تە ،
مايدانوز ، طورپ ، هىندا ، مارول ، نخود ، صوغان
و سائىرە در ، سارمساق دىشلىرى ، پرااصە و انكىنار فيدەلرى ايلە
چىللىك و قوش قۇنماز كوكارى كەنداڭ آچىقىدە دىكەيلە بىلىر .

چىچك باغىچەسى . — اىكى سەنەتك نېباتلىرى دىشارى

چىقازىلىر . زىزىت آغاچلىرى بودانىر و آيىقلانەرق دىسلرى بىلەنير
چارداق و قىرييەلەرە صارلىش اولان كەللە شبااطك نەهايتىنده بودانىر
قرانفىل ولاھەلەر ساقسىلىرە دىكىيلەر ، چىچك طرحلرى بىلەنير ،
وبو آى نەهايتىنده چەن تىخى اكىلىر و كىنارلە شبوى ، كەنچىك
خشىخاش ، بىفمەر چىچكى كېي بالا آخرە باشقە بىرە دىكىيەلە جىك
اولان چىچكلىرى فرس اولنور ، جامكانلىرى ايمچىنە كۆپە ، مينا
دىكىيلەر . كېن آى ظرفىنده دىكىيلەن چىلىكلىرى يېرلىرى دىكىشدۈرۈلەر ،
ھوالى اىي كىدرسە طرحلە لاۋاتىن آطە چايى چىلىكلىرى دىكىيلەر ،
سېنبلەتىر ، قېلان پۇستى صوغاذىرى دىكىيلەر .

قرانفىل ، لاتىن ، هزاران ، قېقەھە ، قىدېفە چىچكى ، لاھ ،
اينجى چىچكى ، عنبر كېي چىچك تىخملرى آچىقىدە زرع اولنور .
جامكان وصوبالە كەنچە وانلىما ، داهلىما ، مينا ، توپون چىچكى ،
محبىت چىچكى ، يىدى وىزىن شبوى ، واپۇز درمانى ، خروس اىيىكى ،
قىدېفە چىچكى ، سولانوم تىخىلىرى اكىلىر .

ھوالى اىي كىدرسە لمۇنلقلىرىك ھواسى تىجدىد اولنور .
لمۇنلقلىرىدە بولنان نېباتلىك قورىش يېرلەق و داللارىنى آيىقلامالى ،
لمۇنلقلىرىك حرارتى ٦-٧ درجه دە طۇمالى ، قاملىقا ساقسىلىرىنى
صىيھاڭ يېرلەدە مەحافظە ئىتمىيدىر .

زراعت و تجارت داک زیاده مستعمل مقیاسات

طول مقابله ای

پارسدن کچن نصف النهار دائره سنک قرق میلیون جزئندن
بر جزئه « متره » اسخی ویرلش و بومقدار معین، طول مقابله ای
واحد قیاسی عد و اعتبار ایدیله رک اعشارک تقسیماته کی سهولت
حسبیله انکالتهدن ماعدا بونون حکومات طرفندن رسماً قبول
ایدنشدر .

میریامتره	۱۰۰۰۰	۱ متره
کیلومتره	۱۰۰۰	»
ده قامتره	۱۰	»

[۱]	دسمتره	۱۰	بر متره =
	سانتمتره	۱۰۰	
	میلیمتره [۲]	۱۰۰۰	
	دسی میلی متره	۱۰۰۰۰	
	سانتی میلی متره	۱۰۰۰۰۰	
	میلی میلی متره	۱۰۰۰۰۰۰	

- [۱] بر متره اون مساوی قسمه تقسیم ایدلش هر برینه
دسمتره دنیلش بر متره بوز مساوی قسمه تفریق ایدیله رک
هرینه سانتمتره اسخی ویرلشدر .
- [۲] بر متره بیک پارچه به تقسیم اولندیفی تقدیرده هر بر
پارجه سنه میلی متره یعنی متره نک بیکده بری تسمیه ایدلشدر .

ساتھی مترہ	۱۰	بر دسی مترہ
میلی مترہ	۱۰۰	
دسی میلی مترہ	۱۰۰۰	۱۰۰۰
الخ		
میلی مترہ	۱۰	بر ساتھی مترہ
دھسی میلی مترہ	۱۰۰	
ساتھی میلی مترہ	۱۰۰۰	۱۰۰۰

اسکی مقیاسات مترہ ایله افادہ سی

زراع معماري	۷۵۰۰	۵۶۸۵	فرسح =
"	۲۵۰۰	۱۸۹۲	ھمانی میلی =
"	۲۰۵	۱,۸۹۲	قولاج =
زراع معماري	۷۵	۰,۷۵۷۱۴	زراع معماري =
چارشی آر شونی	۶۸	۰,۶۸۵۸	چارشی آر شونی =
اندازہ	۶۵	۰,۶۵۲۵	اندازہ =

مقیامات اجنبيہ

پاردا انگلیز = ۹۱ ساتھی مترہ و کسور
 قدم انگلیز = ۳۰ ساتھی مترہ و کسور
 پوس یا خوداینچ (انگلیز) = ۲۵ ساتھی مترہ و کسور
 سارن (روس) = ۲,۱۳۴۶ ساتھی مترہ و کسور
 ورسٹ (روس) = ۱,۶۶,۷۸ ساتھی مترہ و کسور

فرانسز میل بحیری	۱۸۵۲	متره
انگلیز »	۱۶۰۹,۳۱۴۹	»
آلمان »	۷۵۰۰	»
بونان »	۱۰۰۰	»

ذراع معماری بی متره به تحويل اینچ-ون ۷۸,۰ عددیله
چارشی آرسوتخی متره پاپق اینچون ۶۸,۰ اندازه اینچون ۰,۶۵
عددیله ضرب اینک لازمدر . متره بی زراع معماری به تحويل
اینچون ۱,۳۱۹ چارشی آرش-ونی پاپق اینچون ۱,۴۷ اندازه
باپق اینچون ۱,۵۳۸ عددیله ضرب اینکلیدر .

مطحع مقاباصلزی

هر ضلعی بر متره اولان صربع شبکلره (صربع متره)
تسمیه اولنور و بر شکل صربعک بر ضلعی هر قاج متره اولورسه
شکل مذکور اوقدر (متره صرابی) در دینیلیز
هکتار = جزیب = $\frac{\text{صربع متره}}{۱۰۰۰} \cdot ۱۱$ اسکی دونوم = ۴ یکی دونوم

عراق فداني = ۱۸۳۰۰۰

مصر فداني = ۴۲۰۰

یکی دونوم = (اون اولک) $= ۲۵۰۰$ متره صرابی

اسکی دونوم = [] (درت اولک) $= ۹۱۹,۳۰۲۴$ []

[] ۹۱۹ و کور صربع متره دن عبارت اولان بر اسکی
دونومی بعضیلری حسابده قولایق اولق اوزره بیک صربع
متره اعتبار ایده رک بر هکتاری اون دونوم حساب ایدرلوشه ده
یا کلشد، آره لرنده جیلی فرق وارد .

مربع متره

یک اوک = (آر) 100×100 متره مسابی
اسکی اوک = 20×20 زراع مسابی = 400

مربع زراع

آقر (انگلیز) 47×400 هکتار
دهساتینا (روس) $10,5925$
اسکی دونومی یکی دونومه تحويل ایمک ایچون $30,6272$
عده دیله یکی دونومی اسکی دونومه تحويل ایچون $2,719403$
عدد دیله ضرب ایتمیدر

مایعات و مهربات مهبا-مری

اوزو نانی ، کنیشلکی ، درینلکی بر دهسی متره اولان
بر قابه دهسی متره مکعبی نام دیگرله (لیتره) دنیلیر بر لیتره ایک
کابی طول دیران صویک وزنی بر کیلو غرام یعنی بیک غرامدر. دیگر
مایعات و حبوباتک لیتره سی صوبه نسبته کثافترینه نظرآ مختلف
نقطه تردده طارتیلیر .

هکتو لیتره $100 \text{ لیتره} = 2,702$ استانبول کیله می

ده قالیتره

دستی لیتره $0,1 \text{ لیتره} = 0,1$ لیتره اونده بری

سانتی لیتره $0,001 \text{ لیتره} = 0,001$ بوزده «

غالون (انگلیز) $4,5435 \text{ لیتره} = 4,5435$ لیتره

استانبول کیله می $= 1$ شینیک $= 1$ شینیک $= 1$ هکتو لیتره

شینیک $= 2$ قوطی $= 2$ قوطی

ظرف $= 2$ قوطی

بر طولو = بارم کیله

چتوده ریق (روس) ۲۶,۲۱۷۵ لیتره

وهدرو (روس) مایعات اوپچی ۱۲,۲۲۹ لیتره

اوزانه مقابلاً هری

بر سانتیمتره مکعبی، حجمده (اکی، بویی، درینلیکی بر سانتیمتره اولان بر قوطی) و سانتیگراد ترمومتره سیله + ئ درجه حرارتده بولنان ماء مقطرک [آندیقدن چکامش صو و یا یاغمود صوبی] وزنه (غرام) تسمیه اولنور .

کیلوغرام (یکی اوقه) $\frac{\text{غرام}}{1000} = ۳۱۲,۵ \text{ درهم}$

دسی غرام	۱۰	غرامک اونده برى
----------	----	-----------------

سانتیگرام	۰۰۱	» بوزده «
-----------	-----	-----------

میلی غرام	۰۰۰۱	» بیکده «
-----------	------	-----------

دسی میلی غرام	۰,۰۰۱	» اون بیکده «
---------------	-------	---------------

ساتھی میلی غرام	۰,۰۰۰۱	» بوز بیکده «
-----------------	--------	---------------

میلی میلی غرام	۰,۰۰۰۰۱	» میلیونده «
----------------	---------	--------------

اسکی اوقه	۱۲۸۲,۹۴	غرام = ۴۰۰ درهم
-----------	---------	-----------------

درهم = ۳,۲۰۷ غرام

لیبره ۶۱۶,۸۰۸ غرام = ۱۴۴ درهم

مثقال ۰,۸۱۰ غرام = ۱,۵ درهم

درام (انگلیز) = ۱,۷۷۲ غرام

اونس (انگلیز) ۳۵۰,۲۸ غرام، فرانسزاونسی ۲۵ غرام —

انگلیز قنطاری = ۵۰,۸۲ کیلو

بود (روس) = ۱۶,۳۸۱

رها آغیز اشیا بجایه ارزانه مقیاسی

طنیلاتو کیلوغرام = ۷۸۰ اوچه = ۱۸ اسکی قطار

کنال = یکی قطار ۱۰۰ کیلو = ۷۸ اوچه

یکی چکی = ۲۰۰ کیلو = ۱۵۶ قیه

اسکی چکی ۸۰۸ = ۲۲۵,۸۰۸ = ۱۷۶ اسکی قطار

اسکی قطار ۴۹۵۸ = ۴۶,۶ کیلو = ۴ اوچه

اوچه بی کیلوغرامه تحويل ایچون ۱۲۸۳ ایله ضرب ایده رک
اوچ خانه بی آیرمالی ، کیلوغرای اوچه یا عق ایچون ۷۸ ایله
ضرب ایده رک ایکی خانه سنی چلمه لیدر .

مسکوفات ایندیمه لاث تفسیه قیمتی

فرانق	لیرای عثمانی بوز	مجیدیه یکرمی حسابیله
	غروش حسابیله	پاره غروش
	۳۰	۴
	۱۶	۴
	۹۵	۸۷
ناپولیون		

لاتین اتحادیه داخل اولان ایتالیا ، اسپانیا ، اسپویچره ،
بلجیقا ، تونس لیرالری ده ناپولیون کبی یکرمی فرانق قیمتنده در.

لیرای عثمانی بوز مجیدیه یکرمی

غروش حسابیله غروش حسابیله

پاره غروش پاره غروش

شیلین	۱۸	۵	۶	۱۲۰	۱۱۰	۱۲۰
انگلیز لیراسی (استرلين)						

لیرای عثمانی بوز	مجیدیه	یکرمی
غروش حسابیله	غروش حسابیله	
پاره	غروش	پاره
مجارالنونی (قره میس)	۲۲	۵۱
اوستريا	{ ۵۵ ۳۰ ۵۱ ۲۱ ۲۰ ۲۰ ۱۲ ۱۱ ۱۱	ریال
بروسیا	{ ۱۷ ۱۵ ۱۶ ۴۱	فلورین
امريقا	{ ۲۴ ۲۲ ۱۶ ۹۷ ۲۰ ۹۰ ۱۰	طارlar
روسیه	{ ۱۷ ۱۷ ۱۴ ۱۷	دولار
ایران	{ ۴۸ ۲۰	پول النونی
يونان	{ دراخنی اوچ غروشدن بشن غروشه قدر	روبله
	{ لیرای عثمانی = ۲۲,۷۵ فرانق	قاربون
	{ ۱۸,۳۵ شیلین	تومن

حوالث عثمانی و محتویات مسکرات مختلف قیمت‌هاری

لیرای عثمانی	مجیدیه	لیرای عثمانی
{ آیدین دمیریولی قومپانیه سنده ، بانقه ترده	۱۰۰	۱۸,۵۰
{ ازمیر قصبه و نمیدیدی قومپانیه سنده	۱۰۰	۱۸,۷۵
{ دوازه رسمیه ده وبغض ولاياده	۱۰۲,۶۰	۱۹
{ استانبولده واکثر ولاياده	۱۰۸	۲۰
{ ازمیرده سیسما ، بقله ، حاشیحاش بالمومی تجارتنده	۱۱۰,۷	۲۵,۵۰

مجیدیه	لیرای عثمانی	۲۱	۱۱۳	مکری قضاستنده
بیروت	حوالیستنده	۱۲۴,۵	۲۱	{ آیدین، دکنی حوالیستنده و از میرده
صاغ قامبیو	نامیله پکر	۱۲۵	۲۲,۵	{ از میرده چورولک قامبیو نامیله او زوم
واينجير	تجارتنده قولانیلیر	۱۲۸,۵	۲۳,۲۵	{ از میرده قهوه، شکر، پرچم اخذ واعطاستنده (تعرفه پاره)
ازمیر و مغنسا	حوالیستنده چورولک	۱۳۵	۲۵	{ باره نامیله تداول ایدر.
		۱۸۲	۲۳,۲۵	

مسکوکات اجنبيه نك لیرای عثمانی بوز غروش

حسابيله قيمتلري

ماپوليون (فرانس آلتوني) = ۲۰ فرانق = ۸۷	غروش
فرانق (فرانسه) = ۱۰۰ سانتيم = ۴,۴	"
چفت قورون (آلمان ليراسي) = ۲۰ مارق = ۱۰۸	"
كورون (آلمان ليراسي) = ۱۰ مارق = ۴۵	"
طالر (آلمان) = ۳۰ مارق = ۱۶,۲	"
مارق (آلمان) = ۱۰۰ فنهنيك = ۴,۰	"
استرلين (انگلیز ليرامي) = ۲۰ شيلين = ۱۱۰	"
شيلين (انگلیز) = ۱۲ پنس = ۰,۵	"

دوقا (نیچه آلتونی) = ۱۱۰,۱۵ فرانق = ۵۲ غروش
 فیلوربن (اوستریا) = ۲۰,۴۷ فرانق = ۱۰,۸۶ »
 قورون (اوستریا) ۱۰۰ هلهله = ۵,۰۱ فرانق = ۴,۵۵ »
 امپریال (روس آلتونی) ۱۰ روبله = ۰,۴ فرانق = ۱۷۶ »
 یاریم امپریال (روس) ۵ روبله = ۲۰ فرانق = ۸۸ »
 روبله (روس) ۱۰۰ قابیک = ۴ فرانق = ۱۷,۶ »
 قابیک (روس) ۴۰۰ فرانق ۷ »
 ٹغل (آمریقان آلتونی) ۱۰ دolar = ۱,۸۳ فرانق = ۲۸۸ غروش
 دolar (آمریقا) ۱۰۰ سنت = ۵,۳۴ فرانق = ۲۳,۵ »
 سنت (آمریقا) = طفو زبوجوق پاره مجیدیه یکری حسابیله ۱۰ پاره
 تومن (ایران آلتونی) ۱۱,۵ فرانق = ۴,۸۲ غروش
 صاحب قران (ایران) = ۲۰,۰۸ فرانق = ۱,۵۹ »
 مصر آلتونی = ۲۵,۶۱ فرانق = ۱۱۲,۷ »
 مصر مجیدیه می = ۱۲ فرانق = ۲۲,۵۲ »
 مهر (هند آلتونی) = ۱۵ روبيه = ۳۶,۸۳ فرانق = ۱۶۲ »
 روبيه (هندستان) ۲۰,۴۷۵۷ فرانق = ۱۰,۴۵ »

دراخمی	يونان
دینار	صرب
لیرا	ایتالیا
له تو	رومانيا
لدو	بلغارستان
پیجه نما	اسپانیا

جمله می بر فرانق قیمتنده در اسپویچره
 و بلچیقاده ده فرانق تداول ایدر تونس
 لیر اسی ده یکری فرانق قیمتنده در .

۲۲,۷۸	فرانق	
۱۸,۶۷	مارق	عثمانی آلانوی.
۱۸,۱۸	شیلین	
۲۱,۹	قررون	۱۰۰ غروش
۴,۳	دولار	

عثمانی مسکو کاتندہ واحد قیاسی غروشدہ . بر غروش
قرق پاره یا خود بوز سانتیدر . پاره بی سانتیم یا پق ایچون
یا درده تقسیم ایتمی یا خود ایکی بحق مثلثی آلمیدر . سانتی باره
یا پق ایچون درت ایله ضرب ایتمه لیدر .

زراعت حسابی

فالصہ حسابی

فالصہ بسط : ف سرمایہ نک فائضی ، س سرمایہ

ف فائض جزئی زمان فرض اولوندقدہ :

$$F = \frac{S \times r \times t}{100}$$

$$S = \frac{F \times 100}{r \times t}$$

زمان سنه اوله جغته اکر آئی جنسندن اولورسہ او ج
اولکی دستورده بزینه $\frac{۵}{۱۲}$ قونیلور، اکر زمان کون اولورسہ
سنه تجارتیه ۳۶۰ اعتبار اولوند یغندن بزینه $\frac{۵}{۱۲}$ قونیلور.

یومیه بر غروشك کتیردیکی فائضل بر وجه آتیدر :
 بـ ۳ دن ۰,۰۰۰۸۳۳۳۳ بـ ۵ دن ۰,۰۰۰۱۲۴۹۹۹
 بـ $\frac{1}{2}$ دن ۰,۰۰۰۹۷۲۲۱ بـ ۵ دن ۰,۰۰۰۱۳۸۸۸
 بـ ۴ دن ۰,۰۰۰۱۱۱۱۱

بالفرض س یومیه بر غروشك کتیردیکی فائض ، ۵
 عدد ایام و س سرمایه اویسون ، فائض بولق ایچون :
 $F = S \times 5 \times \text{من اویور}.$

فائضه مركب . — ۲ فائض جزئی ، ۳ فائضه قویلان
 سرمایه ، م دخی فائضه قویلان سرمایه نک ۵ سنه ظرفند
 بالغ اوله جنی مبلغ اویسون :

$$M = P (1 + r)^t$$

$$P = \frac{M}{(1 + r)^t}$$

تقسيط . — تقسيط اولا : فائض مركب حسابیله
 قونولش اویان بر سرمایه هر سنه نک ابتداسنده و یا نهایتند
 علاوه اویان مبلغ معیندر . نانیا بر ذخی تسویه ایمک ایچون
 هر سنه نهایتند تأديه اویان معین بر مبلغه دینور .
 (۱) ۱ تقسيط ، ۲ بر غروشك فائضی ، ۵ سنه پ
 سرمایه اویسون .

$$P = \frac{1 - (1 + r)^{-t}}{r} \times (1 + r)^t$$

$$P = \frac{r \times M}{[1 - (1 + r)^{-t}] (1 + r)} = M$$

$$\text{اویور .}$$

(۷۲) ب اقراض ایدیلن پاره، ج بر فرانسک فالنی
۵ سنه، و ک نقسیط اولسون.

$$s = \frac{r(r+1) \times r}{1 - r(r+1)}$$

نهايت معادله عموميه

$[1 - r(r+1)]s = r(r+1)(1 - r(r+1))$
اولورک ب معادله (۷، ۵، ۲) کمینلرندن هانپکیسی مجھوں
اولورسہ او کا کورہ درت نوع مسئله نک حلمنه خدمت ایدر.

حصہ الکھری

ہندسه معلومائی

سطح لرک ماءہ سی

سطح لرک مساحہ سی؛ ایچون واحد قیامی مترو مربعیدر.
مثلثک مساحہ سی قاعدہ سنی ارتفاعنک نصفنے ضرب ایدرک
بولنور.

مربعک مساحہ سی، بر ضلعنک مربعنے مساویدر.
مستطیلک مساحہ سی، بیوک ضلعی کوچوک ضلعنے ضرب
ایدرک بولنور.

معینک مساحہ سی؛ قطر لرینک بربینه حاصل ضربنے مساویدر.
متوازی الاضلاعک مساحہ سی؛ قاعدہ سنک ارتفاعنے حاصل
ضربیلہ بولنور.

شبە منحر فك مساحه سى ؛ فارشوللى اىكى قاعده سى بى جمۇ عنك
ارتفاعنە حاصل ضربىنك نصفنە مساويدر .

بر دائرة نك محيطى قطرىنك π (٢٠١٤١٦) بە حاصل
ضربىنه مساويدر .

بر دائرة نك قطرىنى بولق الجون محيطى π بە تقسيم ويا خود
٣١٨ . رقمىلە ضرب ايملىدر .

بر دائرة نك مساحه سى ؛ نصف قطرىنك مربعى ٢ π ايلە
ضرب ايدرك ويا خود محيطك مربعى ٧٩ . ايلە ضرب ايدرك
بولدور . آزىز

بر قطاع دائرة نك مساحه سى قوسنک طولانى نصف قطرىنك
نصفىلە حاصل ضربىنه مساويدر .

مساحە، حجمىيە دستورلىرى

بر منشورك مساحه سطحىيە سى ؛ قاعده سى محيطنىك [اكر
منشور ماڭل ايسە مقطعم قائىنى محيطنىك] ارتفاعنە حاصل ضربىنه
مساويدر .

بر منشورك مساحە حجمىيە سى ؛ قاعده سى تشکىل ايدن
شكالك مساحە سطحىيە سنك ارتفاعنە حاصل ضربىنه مساويدر .
اكر منشور قاعده سى بر مستطيل او لورسە ابعاد ئىشىسىنى
يعنى طولنى ، عرضنى ، عمقنى بى بىرىش ضرب ايمكلە مساحە
حجمىيە سى الده ايدلىش او لور .

اسطوانەنك مساحە سطحىيە و حجمىيە سى دە منشور كېيدر .
يالكز اسطوانەلرك قاعده سى بىر دائرە او لىديغىندىن مساحە سطحىيە
دستوري $2\pi r \times$ ارتفاع .

وساچہ حجمیہ دستوری $\pi r \times$ ارتفاع شکلندہ کوستریلور ۔

براہرام منتظمک مساحہ سطحیہ سی؛ قاعدہ سنی تشكیل ایدن شکلک محیطی ایله قاعدہ سنک برضی اوزرینہ اہرامک رأسندن تنزیل ایدیلن عمودک حاصل ضربنک نصفہ مساویدر ۔

اگر اہرام غیرمنتظم اولورسہ یاں طرفہ بولنان مثائلک مساحہ لرینی بولہرق جمع ایتملیدر ۔

اہرام ناقصک مساحہ سطحیہ سی آلت واوست قاعدہ لرک محیطلری جموعنک نصفی آلهرق آلت واوست قاعدہ لردہ بولنان مشابہ ضلعوں بینندہ کی عمودمشترکہ ضرب ایتمکله بولنور۔ اہرامک مساحہ حجمیہ سی قاعدہ سنی مساحہ سنک ارتفاععنہ حاصل ضربنک اوچدہ بربنہ مساویدر ۔

اہرام ناقصک مساحہ حجمیہ سی آلت واوست قاعدہ لرک مساحہ سنک جذر صربعی آلهرق ارتفاععنہ ضرب ایتمکله بولنور۔ خروطک مساحہ سطحیہ سی نصف قطری سنک مولدیله حاصل ضربنک π ایله ضربنہ مساویدر ۔

$\pi r \times$ مولد

خروط ناقصک مساحہ سطحیہ سی آلت واوست قاعدہ لرک محیطنک جموعنی مولد ایله ضرب ایدرک نصفی آملفہ بولنور۔ خروطک مساحہ حجمیہ سی، قاعدہ سنی مساحہ سنک ارتفاععنہ حاصل ضربنک ثلثنہ مساویدر ۔

$$\frac{\pi r \times r}{3}$$

خروط ناقصک حجمی π ع $(r^2 + r^2 + rr)$

در \cdot ع = ارتفاع ، س = آلت قاعده‌نک نصف قطری
 ر = اوست قاعده‌نک نصف قطری .
 بر کره‌نک مساحة سطحیه‌یی ؛ بر دائره عظیمه‌یی محیط‌نک
 قطر کرده حاصل ضربه مساویدر . $\therefore \pi \cdot r^2$
 بر منطقه کره‌نک سطحی دائره عظیمه محیط‌ک منطقه
 ارتفاعه حاصل ضربه مساویدر $\pi \times r^2$
 بر کره‌نک حجمی ؛ بر دائره عظیمه‌یی سطح‌نک قطر
 کرده حاصل ضربه ثلثانه مساویدر .

$$\frac{4}{3} \pi r^3$$

هر هانگی بر شکل ذو وجوهک مساحة حجمیه‌یی ،
 سطحی ایله داخلنه ونم اولنان دائره‌نک نصف قطرینه حاصل
 ضربه مساویدر .

خروط شکل‌نک بیغله‌سه هبو باتک مسامه‌سی

بونک ایچون قاعده‌سنک سطحی وارتفاعی بیلمک
 کافیدر . بالفرض قاعده‌سنک قطری اوچ مترو اولسون
 اوحالده نصف قطر $1,5$ مترو اوله جفندن قاعده‌نک مساحه‌یی
 $1,5 \times 1,5 = 2,25$ اولور . اکری یعنیک ارتفاعیده
 60 اولورسه یعنیک حجمی $= \frac{1,413 \times 0,025}{3} = 0,011413$ لیتره
 ایدر . هبو باتک بھر لیتره‌سنک نقلتی دخی جدول مخصوصه
 مراجعت ایدیله‌رک بولونه جفندن مسئله حل ایدلش اولور .
 اکر قطر بیرینه محیطی معلوم اولورسه اوحالده محیطی
 کندی نفسنه بر کره ضرب ابتدکدن صوکره چیقان حاصل

ضربي ٨٠٠ رقيله ضرب ايذرک قاعدهنك مساحه‌ي بولنوره
بعده ارتفاعه ضرب ايذرلهرک اوچه تقسيم ايذرلوره.

ارت و صماهه و ساره يېغىنلىك ئىشكى مسامىسى

ارت و صماهان يېغىنلىك شكلى على الاكتشاف اشاغى
قوئىش بر مخروط ناقص ايله بونك اوستىنه اوپورمىش بر
مخروطىدىن ساركىدر. بناء عليه بونلرک آيرى حجملىرى
بولنەرق جمع ايذرلور : مخروط ناقص ايجون :
 $\frac{1}{2} \times \text{ارتفاع} (\pi r^2 + \pi r^2 + \pi r^2) \text{ دستورى}$
 و مخروط ايجون $\frac{1}{2} \times \pi r^2 \times \text{ارتفاع دستورى قوللاپلور}.$
 برنجى دستوردە (س) مخروط ناقصك آلت قاعدهسىك
 نصف قطرى و (ر) اوست قاعدهنىك نصف قطرى بىدر .
 بورادن ئىقلتى بولق ايجون جسملىك كشاۋىنى كوسىرن
 جدوله مراجعت ايذرلور .

مختلف مواد ک نقلتی

بر مترو مکعبیک نقلتی کیلو غرام	مواد مختلفه	بر مترو مکعبیک نقلتی کیلو غرام	مواد مختلفه
۲۴۰۰	غرازیت	۱۹۰۰	اینجه و رطوبتی قوم
۱۱۸۰	چه طو	۱۴۰۰	« قوری «
۷۸۵	دیشبوداچ کراسته	۹۵۰	فونده طوبراغی
۷۵۰	قره آگاج	۶۰۰	قوری طوبراق
۶۸۵	کستانه	۱۷۰۰	اوژلی «
۶۰۰	جویز	۱۶۰۰	مارن
۷۲۰	قاین	۸۵۰	سونمه مش کیرج
۳۸۰	قاواق	۲۰۰۰	خام آچی
۵۵۰	قزیل آگاج	۵ الی ۶۰۰	نازه صغیر کوروه سی
۷۰۰	هوش	۴۰۰	نازه بیکر «
۶۰۰ الی ۵۵۰	اخلامور	۱۲۰۰ الی ۱۸۰	شهر سوبر و نتیلری
۷۱۴	چنار	۲۸۰	یاقیله مش کول کیکلر
۵۷۵	کورکن	۱۰۲۰	بول (سیدیک)
۳۵۰	لادین	۱۰۰۰	طوغله

بر مترو مکعبنگ نقلتی کیلو غرام	مواد مختلفه	بر مترو مکعبنگ نقلتی کیلو غرام	مواد مختلفه
بهر هکتو لیتره سی ۱۹,۵۰	قره آغاج کوموری قاین »	۶۵۷ ۶۶۱ ۶۴۳	آت کستانه سی آفاسیا (رو بینیا) اچه اغاج
۱۹,۰۰	چام کوموری	۷۶۱	فزلحق
۱۷,۵۰	هوی «	۹۰۰	شمشیر
۸۵,۰۰	قوق «	۸۱۴	چام
۳۵,۰۰		۵۲۸	کوکنار
بهر لیتره سی ۰,۹۴۲	تره یاغی	۹۶۶	آق میشه
۱,۰۲۴	بیرا	بهر استرینگ ۵۸۴	میشه او دوفی
۱,۰۰۰	یاغمور صوبی	۴۰۲	کورکن «
۱,۰۳۵	بوغدای اوونی	۴۴۰	قاین «
۰,۹۶۳	بالق یاغی	۴۰۰	قره آغاج «
۰,۹۱۵	زیتون یاغی	۳۰۰	کوکنار «
۱,۰۳۴	کچی سودی	۳۳۰	چام « «
۱,۰۳۲	پنک سودی	۲۲۱	قره قاواق «
۰,۹۴۳	ایچ یاغی	بهر هکتو لیتره سی ۲۲,۵۰	میشه کوموری
۱,۴۵۰	بال	۲۰۰,۰۰	دیشبوداق «
۰,۲۰۰	کپک		
۱,۶۰۶	شکر		

هړانګه روکیشمې مني کنټف اړتله اصولى

۱. — کونشن واسطه سیله : صبا جلین کونشن صاری
وياخود قرمنی رنکده دوغاره اکثر با او کون یاغه جغنه
اشارتدر. اکر آفشارلری باتارکن صاری رنکده اولورسه روزکار
چيچه جغنه دلات ایدر. کونشک سیاه بربولوط ایله پهالي
اولدینې حالده باتماۍ ابرتنی کون دکل دها ايرتسی کون یاغه جغنه
یاغه جغنه علامتدر. اکر کونش بویله سیاه بولوطه پهالي
اولدینې حالده باقددن صوکرا او کيجه یاغه جغنه دوشتره ایکنجي
کون پک چوق روزکار چيچه جغنه بېلديدر. کونشن دوغارکن
سمانک فرمنی کورونه می یاغه جغنه و کونشن باتارکن
کورونش قرمنیلک هوانک ای اوله جغنه کوسټر.

کونشن طوغمازدن اول وياخود باتارکن چايرلر، حوضلر
وباتلاقق ېرلر او زرنده بیاض بردومان کورونه می ايرته می کونی
هوانک ای وصيچاق اوله جغنه بېلديدر. بولوطلرک آره سندن
کونشن ایکي ویا اوچ فانی کورینورسه دواملي برفوږته
چيچه جقدر.

۲. — قمر واسطه سیله : قمرک صاری رنکده دو غمای
پاپينده یاغه جغنه و قرمنی رنکده طوغمای روزکار
چيچه جغنه اشعارайдر. قفر نام اولدینې وقتله ده غایت پارلاق
وکوزل اوله رق کورونه می برچوق کونلر هوانک ای کیده جنكني
کوسټبر. قردونوچ دوغار و کشارلری کيرینېليلي و چقينېليلي یعنی
پروزلي اولورسه هوانک بوزيله جغنه وايرتسی کون یاغه جغنه
یاغه جغنه علامتدر.

آیک اطرافنده کنیش و بنکای ایکی ویا اوچ دائرة
کوریلورسے بیوک برفورتنه نک ظهورایدە جىكى آڭلاشىلىرى .

٣. — علامىم سما : (الكم صاغمه) واسطه سىيلە :

کونشىك طوغىدىنى طرفىدە كورىلەن غايىت پارلاق رېنکاي علامىم سما
بىوک بىاغمورە دلات ايدر . اكىر باطى طرفندە ظهورايىرسە
براز ياغمور ياغمهسى : و كوك كورلەمەستەنە اشارىدر . اكىر
آقشاملىن شرقىدە قوس قزح حاصل اولورسە هوانك ابى
اولەجىنە اشارىدر . علامىم سماك قىزى رېنکىنک پىك پارلاق
کورولىسى روزكار چىقەجىنە نشانىدر . قىرك اطرافنده بىر علامىم سما
کورىلورسە روزكارىنىڭ چىقەرق ياغمورىباغە جىنى اشمارايدر .
ابى بر هوادە كونشىك اطرافنده علامىم سما كورونەمى ياغمورە
وياغمورلو هوالردا كورونەمى هوانك اپياشە جىكىنە دليلدر .

٤. — بولوطلىر واسطه سىيلە : غرب و جنوبىدە هوانك
برىنېرە قرارماسى و بولوطلىك صباحلىن فرمانى كورونەمى
و آغىر آغىر حرڪت ايمىسى روزكار چىقەجىنە اشارىدر .
كوموش رېنکىنە اوlobe كنارلىرى صاچانلى اولان بولوطلىر
ياغمور ياغدىزىر . بىمادە بىوک قىيا پارچەلەرى كېيى بولوطلىك اوستىنە
كوجوك و بىاض رېنکاي آتىلەمش پاموق كېيى بولوطلىر بولورسە
اكتىريا ياغمور ظهورايىدر . يازىن حاصل اولان بىاض بولوطلىر
طولودوشە جىكىنە و قىدىشىن چىقان ماويەتراق بىاض بولوطلىر
قارباغە جىنە علامىتدر .

٥. — روزكارلىر واسطه سىيلە : قىالى بىر هوادە روزكار
اسمهسى آچىق بىر هوادە بولوطلىك جنوبىن شىمالە كېتىمەسى

و بردنبه یولنی دکشیدیرمه‌سی و غروب زماننده شمال و شرقده
سیاه بولوطلر بلیرمه‌سی یاغموره علامتدر .

٦ - حیوانات و نباتات واسطه‌سیله . - قوشلرک

غاغالریله تویلرینک آراسنده کهله آرایورمیش کبی کورونه‌سی ،
آغاج اوستنده تونهین قوشلرک یووالرینه کیرملری ، صوقوشلرک
واباخصوص قازلرک آیاقلرینی شدله‌بره اوروب عادتلرندن فضله
اوته‌لری ، قوشلرک صوبی آرامالری ، آریلرک قوغالمرندن
اوزافلاشمالری و با هیچ جیقمامالری ، سینکلرک و پیره‌لرک
یاقارجه منه ایصیرمالری ، قویونلرک صیحراپ بربریله طوس
اورمالری ، سرکلرک مهادیا قولاق اوینانالری ، قوربغه‌لرک
زیاده باغریشمالری ، کدیلرک دیللریله یالانه‌لری و اوک آیاقلریله
باشلرینی طارمالری ، نیلکی و قوردلرک فوق العاده اولومه‌لری ،
قارنجه‌لرک یووالرینه کیزلمه‌لری ، باگلی اولان اوکوزلرک باشلرینی
قالدیروب بروزلرینی یالامالری ، خرس‌لرک و قنندن اول اوته‌لری ،
طاووقلرک طوپراقده اشیدمه‌لری ، قوربغه‌لرک اوزاقدن سسلرینک
ایشیدله‌سی ، یونس بالفلرینک اکثریا دکن اوزرنده کورونه‌لری
یاغمور یاغه جغنه اشارتدر . روزکار یوق ایکن آغاج یا پراقلرینک
صالانعاسی ، آتش آلوینک یوقاری به اوله جغنه آشاغی دو غرو
او لاسی هوانک دکیشه جکنہ دلات ایدر .

هماده چوق بیلدیز کورونه‌سی یاغموره و سسلرک اوزاقد
محلدن ایشیدله‌سی هوانک تبدله اشارتدر .

حکایت از این متن

روز کار لر

کیلو غرام	متر و میل	روز کارک سرعتی				اسامی
		ساعتده	دقیقه	ثانیه	متر و میل	
۰۶۰	[۱]	۰	۰	۰	۰	ناماً سا کن
۰۶۴	۲	۳۹۵	۶۰	۱	۰	سا کن
۰۷۴	۴	۷	۱۲۰	۲	۰	پل خفیف روز کار
۰۸	۸	۱۵	۲۵۰	۴	۰	خفیف »
۰۹	۱۳	۲۴	۴۰۰	۷	۰	متوسط »
۱۰	۱۹	۴۶	۶۰۰	۱۰	۰	پل معتدل »
۱۰	۲۳	۴۲	۷۶۰	۱۲	۰	» معتدل »
۱۰	۲۹	۵۴	۹۰۰	۱۵	۰	قوتی »
۱۰	۳۹	۷۲	۱۲۰۰	۲۰	۰	چوچ قوتی »
۱۲۰	۵۹	۱۱۰	۱۸۰۰	۳۰	۰	پل قوتی »
۱۸۰	۶۸	۱۲۵	۲۱۰۰	۳۵	۰	فورنه
۲۰۰	۸۱	[۲] ۱۵۰	۲۴۰۰	۴۰	۰	فاصیرغه

روز کارک اعظمی تضییق اولیق اوزره علی العموم ۳۰۰ کیلو قبول ایدلیکده در .

[۱] ۱۸۵۲ مترولق میل بحری .

[۲] ۱۹۰۲ سناسنده سان فرانسیسی قوده ساعتده ۱۶۳ حتی ۱۹۴ کیلو مترو سرعت کورواشد .

روزکارلر اسدکلاری جهتلره نظراً بروطاوم اسلو آلیرلر :
 شمالدن اسن روزکاره (پیلدیز) ، شمال شرقیدن اسننه
 (پوراز) ، شرقدن اسننه (کون طوغیشی) ، جنوب شرقیدن
 اسرسه (کشیشلهمه) ، جنوبدن اسننه (قبله) ، جنوب
 غربیدن اسننه (لدوس) ، غربدن اسرسه (باطی) ، غرب
 شمالیدن اسرسه (قردیان) اسلوی و پریلیر .

مختلف مقیاس حراره (ترمو مترو) درجه لرینک

بربرینه تحولی

فاهرانهايت درجه سی	رهئومور درجه سی	سانندیغراڈ درجه سی	
۱۰۸ حاصل ضربه ضم ایتمی ۳۲	۰۰۸	۰۰۰	سانندیغراڈ درجه سی
۲۰۲۵ حاصل ضربه ضم ایتمی ۳۲	۰۰۰	۱۰۲۵	رهئومور درجه سی
۰۰۰	۳۲ طرح ایتدکدن صوکره ۰۴۴۴۴	۳۲ طرح ایتدکدن صوکره ۰۵۵۵۵	فاخرانهايت درجه سی

بار و مترو ایله ارتفاعلار ک تعييني

تصنيف واسطى مليم	مترو نهايى باختلاقى	تصنيف واسطى مليم	مترو نهايى باختلاقى	تصنيف واسطى مليم	مترو نهايى باختلاقى	تصنيف واسطى مليم
٧٨٠	١٢,٥٠	٦٤٠	١١,٢٧	٧١٠	١٠,٢٦	
٧٧٠	١٢,٧٠	٦٣٠	١١,٤٣	٧٠٠	١٠,٣٩	
٧٦٠	١٢,٩١	٦٢٠	١١,٦٠	٦٩٠	١٠,٥٣	
٧٥٠	١٣,١٢	٦١٠	١١,٧٨	٦٨٠	١٠,٦٧	
٧٤٠	١٣,٣٤	٦٠٠	١١,٩٥	٦٧٠	١٠,٨١	
٧٣٠	١٣,٥٦	٥٩٠	١٢,١٢	٦٦٠	١٠,٩١	
٧٢٠	١٣,٨٠	٥٨٠	١٢,٣١	٦٥٠	١١,١١	

بوجدول ؛ ارتفاعل بىتىدەكى فرق ٨٠٠ مترونى تجاوز
 ايمەمك اوزرە مختلف تضييق واسطىلىرى يېچون صفر درجه حرارتىدە
 تضييقك بىر ميليمترو تىخلفىدە قارشو ارتفاعل تېدىنى كوسىزد.

نباتات مزروعه‌دن باشیججه‌لرینک انتاشی ایچون لازم

اولان درجه حرارت

سانتیگراد درجه‌سی			اسامی
حد مناسب	اعظمی	صغری	
۲۰	۳۰	۵—۴	بولاف
۲۰	۳۰—۲۸	۵—۴	پانچار
۲۰	۳۲—۳۰	۵—۴—۳	بودگای
۳۵	۴۵	۲—۱	کنوبیر
۲۵	۳۰	۴—۳	بلله
۲۲	۲۷	۱۰	فصولیه
۰۰	۰۰	۲—۲	کنان
۳۰	۳۶	۵—۴	مرجک
۳۰	۳۷	۱	قبا یونجه
۳۵—۳۲	۴۴—۴۰	۱۰—۸	مصر بغدادی
۲۰	۳۰—۲۸	۵—۴—۳	آرپه
۲۶	۳۲	۴—۳	خشخاش
۳۰	۳۵	۲—۱	نمود
۳۵	۳۰	۲—۱	چاودار
۲۸	۳۲	۴—۳	انکلیز چم اوئی
۳۲—۳۰	۲۸—۳۶	۱۲—۱۰	پربخ
۲۸	۳۵	۱۴—۱۳	توتون

گلستانه ریختان شنیده تا بخوبی شاهزاده عزیز نمایند

صومهندستلکی

یاغمور، نهقدر چوق یاغارسه، طوبراغک رطوبتی ده اوقدر چوغالیر. یاغمور لر طوبراغه اولدقجه مهم برمقدارده آزویت و آبیاق حالتده بولنان آزوی کتیرلر. سنوی ۵۰ مترو ازتفاعنده یاغمور دوشدیکنه نظراً (براسیکی دونوم محله) بر بوجوق کلوغرام آزوت اصابت ایدر که بوغدايی مزادو عاقی تقریباً بونک هیچی اخذایدر. اراضی ایندیشه نمک تراب پاییسنک قالینلئی بلک آذ و تحت الترابی دخنی غیرقابل نفوذ و قیالق اولدیقتندن صوبک طوب الاغانسته میدان و بر منزه؛ مع مافیه جزئی برمقداری بنه طبقات آزمدندن نفوذایدر. طبقات ترابیه نمک هبرینک یزمنبی و هروادینک ده براير مانع واذر. اراضی رسوبیه ده صولت بعضه متعدد طبقاتی صور رايدر کیل و ياخود گشیف قالکر پیشینتری کی غیرقابل نفوذ بـ طبقه ده طوبلانیز قالیر. بوصولی آرایوب بولق اولدقجه مشکلدر؛ بونک ابجون، اولاً او محلک طبقات الارض خربطه سی مطالعه ایتمک، طبقاتک وضعیتی واستفهامتی تدقیق الهمک، درستکی تخمیناً بولاق، گرک سپوندا عملاساله و گرک معدن قویولری، طاش او حاغی، شومندو فریارمه لری واسطه سیله طبقات تسویه لرینج

بولغه چالىشىق لازمدر . بوصورتله طوبraigك آلتىنده موجود اولان غيرقابل نفوذ طبقه لر ايله صو ياتاغى تعىين اولنور . مع مانىيە (۱) وادىلرك ، يايلاڭىزك آچاق مەملەرنده ؛ (۲) وادىلرك باشلادىنى يېرىدە (۳) طبقات تراپىئەنگى بىرىلە قارشولاشەرق تضالب ايتىدىكى نقاطىدە ، اكىرپا صوبىك موجود اولدىغانى دخى خاطىردىن چىقارما مەلیدر . آتىدەكى نقاطى دخى تدقىق ايتىك فائەتى موجبىر : (۱) كاغىددىن بىوك بىرخونى باپبلوب بونك سبورى طرف قولاغە قۇنور ، دىكىر اوچىدىن طوبraigك ايجىنە قازىلىش اولان بىرچۈقۈر درونىنە ادخال ايدىلەرك دىكىلەنir ، اكىر آزىزدىرىنلەككە صومۇجودايسە خەفييف بىرکورواتى ايشىدىلەور .

(۴) رطوبتلى مەملەر دە قارلرك سرعتلە ارىيەسى (۳) صباحلىن طوبراق او زىرنىدە خەفييف بىر دومان كورولەسى و بوجىكلەرك اوچىمىسى (۴) رطوبتلى طوبراقلىرىدە يېتىشىن قىزىل آغاچ، ساز، صوتىرىسى ، چاير تىرىسى ، آچى چىدم ، يوصون ، بىكىر قويروغى ، قاراقى ، فەتۈك ، كەللىر و ساڭىر نېاتاتك بولۇنماسى كېپى خصوصاتىك دخى تدقىقى لازمدر . [۱]

[۱] صومۇھەندىسىلىككەنگى تەفصىلاتى غزەنەزىك يەتىجى سىنە نىشكەلمىندىر .

محصولات لازم اولان صو مقداری

نباتاتک بر کیلو قوری ماده حصوله کتیرمک ایچون وسطی
اوله رق ۳۰۰ کیلوگرام صویی تجیر ایتدیردیکنی قبول
ایدرسه ک :

اسامی	محصولک نقلى	ماده یابه نك نقلى	تبت ائاستنده تخر ایدن صو مقداری	تبت ائاستنده تخر ایدن صو مقداری	
				نه قدر یاغمور دوشمسی لازم در میلمره	نه قدر یاغمور دوشمسی لازم در میلمره
	طنون	طنون	طنون	طنون	طنون
پولاف	۶	۵,۱۶	۱۵۴۸	۱۵۴	۱۵۴
بوغدای	۶	۵,۱۶	۱۵۴۸	۱۵۴	۱۵۴
آرد به	۰,۵	۴,۷۳	۱۴۱۹	۱۴۱	۱۴۱
حیوان	۵۰	۶,۶۰	۱۹۸۰	۱۹۸	۱۹۸
پانچاری	۵۰	۶,۶۰	۱۹۸۰	۱۹۸	۱۹۸
قری طرفیلی	۶	۵,۰۴	۱۵۱۲	۱۵۱	۱۵۱
اوچ	۸	۶,۷۲	۲۰۱۶	۲۰۱	۲۰۱
قری قبا	۲۲	۵,۰۰	۱۶۰۰	۱۷۵	۱۷۵
بونجه اوچی	۴۲	۵,۰۴	۱۵۱۲	۱۵۱	۱۵۱
پتانس					
شالغام					
لاخنه سی					

نباتات مركبینه کبر و عناصر

آزوت ، مولداخوضه ، مولدماء ، قاربون ، فوسفور ،
калий ، йодیدوم . ماغنیزیوم ، کوکورت ، دمیر ، فلور ،
مانگانز ، سلیسیوم وبعض نباتات ده سودیوم .

هوای نهیمی نیکه زرکوبی

	وزننا	حجماً	
مولداخوضه	۲۰,۹۰	۲۳,۲	
آزوت	۷۸,۱۶	۷۵,۵	
آرغون ، قریپتون و ساڑھہ	۰,۹۴	۱,۳	

مولداخوضه ؟ نباتاتك ، حیواناتك و انسانلرک يشاپه بیلمسى
ایچون الزمدر . آزوت دوغریدن دوغرى يه و من ايديله من .
آنچق نباتات سفلیه (اشذیه و باقتیلر) ايله بقلیه دنیلەن نباتات
هوانك آزوتندن استفاده ايدرلرکه بوکیفیت زراعتدەپک مهمدر .
بونلردن بشقه هواده حجمماً وزناً $\frac{۳}{۴,۰۰۰}$ نسبتنده حامض

قاربون موجوددر که نباتاتك حاوی اولدیني قاربونك باشلىجه
منبعيدر . بردە آمونیاک (لشادر روحی) بولنورکه بوده
تخميناً ۱۰۰ مترو مکعب هواده ۱,۵۶ — ۲,۵۷ غرام
آرەستنده تخلف ايدر . كذلك ۱۰۰ مترو مکعب هواده تقریباً
سنوي ۱,۷ غرام قدر عوزون ، و جزوی مقدارده مولداخوضه
و مختلف محللاره نظراً (طاغ ، صحراء ، شهر کي) بھر مترو
مکعب هواده ۶,۰ — ۹۳۰۰ آرەستنده مقداري تخلف

ایدن مختلف النوع باقتیلر (میکروپلر) وارد ۰.۷۶۰ مترو
تضمیق نسیعی تختنده و صفر درجه حرارتده بر لیتره هوانک
نفای ۱۹۳ غرامدر .

متوازن دارجده قوه آبایی بی هائی بولانه

بـ طوبـ اـغـاثـ تـركـيـ

متوازن دارجده قوه آبایی بی اویلدیجیه درینملکی حاوی
اولان براراضینک تـركـيـ آـيـدـهـ کـیـ نـسـتـنـدـهـ اوـلـدـیـنـیـ قـبـولـ
ایـدـیـلـهـ بـیـلـوـرـسـهـ دـهـ بـوـرـقـلـهـ قـطـیـ نـظـرـیـلـهـ باـقـقـیـ دـوـغـرـوـ دـکـلـدـرـ .
قوـرـیـ وـحـالـ طـبـیـعـیـهـ بـوـلـانـ بـرـکـیـلـوـغـرـامـ طـوـبـرـاـقـدـهـ :

۱ غرام آزوت (جموی)

۲ حامض فوسفور

۳ پوتاس

۴-۵ آزوت ، قالکر (طوبـراـغـاـکـ کـیـلـجـهـ اوـلـازـزـتـکـیـلـکـهـ)
کـورـهـ) آـزـوـتـ ، پـوـتـاـسـ ، حـامـضـ فـوـسـفـوـرـ وـکـیـزـچـ الـمـهـمـ
اوـلـانـ مـادـهـلـرـ اوـلـوـبـ دـائـمـاـ کـوـبـرـهـلـرـ وـاسـطـهـسـیـلـهـ طـوـبـرـاـقـدـهـ
بـوـمـاـدـکـ قـوـنـوـلـاـسـنـهـ غـیرـتـ اوـلـنـوـرـ .

شـبـاـنـاـلـکـ تـرـکـيـنـدـهـ بـوـلـانـ دـیـکـرـمـادـهـلـرـ کـانـجـهـ بـوـنـلـرـ کـرـکـ
طـوـبـرـاـقـدـهـ وـکـرـکـ کـوـبـرـهـلـرـ درـونـدـهـ دـائـمـاـ شـبـاـنـاـلـکـ اـحـتـیـاجـهـ
کـافـیـ بـرـمـقـدـاـزـدـهـ بـوـلـنـوـرـلـرـ . بـالـاـدـهـ کـیـ رـقـلـزـ طـوـبـرـاـقـلـهـ وـبـرـیـلـهـ جـکـ
کـوـبـرـهـلـرـکـ مـقـدـاـزـیـ تـعـیـینـ خـصـوـصـنـدـهـ اـهـمـیـتـ حـائـزـدـرـ .

طوبـاـفـلـكـ نـصـنـيـقـى

كـيمـلىـ طـوبـاـفـلـكـ . — اـيشـلـمـهـ لـرىـ مشـكـلـ اوـلـدـيـغـندـنـ ،
حـفـرـيـاتـ ايـچـوـنـ مـسـاعـدـهـ لـىـ زـمـانـىـ تـعـيـينـ اـيـتـهـ لـىـدـرـ . قـوـتـلىـ آـلـاتـ
وـمـتـعـدـدـ حـيـوانـاتـ لـازـمـدـرـ . بـوـطـوـپـراـفـلـكـ قـوـقـىـ جـنـسـلـرـبـنـهـ كـورـهـ
دـكـيـشـيـرـ . غـرـانـيـتـلـىـ وـشـيـستـلـىـ خـورـدـنـ حـاـصـلـ اوـلـانـ كـيـلـلـىـ
طـوـپـراـفـلـرـ حـامـضـ فـوـسـفـوـرـوـ كـيرـچـلـرـ بـولـنـادـيـغـندـنـ بـكـ ضـعـيـفـدـرـلـرـ
قاـلـكـرـلـهـ فـارـيـشـيـقـ اوـلـانـ كـيـلـلـارـ (كـيـلـلـىـ - كـيرـچـلـىـ طـوـپـراـقـ)
جـبـوـبـاتـ زـرـاعـتـهـ وـجـاـيـرـهـ اـيـ كـلـيـرـ . كـيـلـلـىـ طـوـپـراـفـلـرـ اـيـلـكـ
بـهـارـدـهـ چـاـلـلاـدـقـلـرـنـدـنـ سـرـدـانـهـ كـيـرـمـكـ لـازـمـدـرـ .

كـيـرـمـهـ ھـلـىـ طـوـپـراـفـلـكـ . — اـكـرـ كـيرـجـ بـكـ چـوقـ اوـلـورـسـهـ
بـوـطـوـپـراـفـلـرـ قـورـىـ وـغـيـرـ مـنـبـتـ اوـلـورـ . يـاغـمـورـلـدـنـ سـوـگـرـاـ
چـامـورـ حـالـنـهـ كـيـرـلـرـ . كـوـبـرـهـ لـرىـ چـابـوـقـ يـاقـارـلـرـ . رـنـكـلـارـ بـياـضـ
اوـلـورـ . باـعـكـسـ قـالـكـرـ آـوـيـيـوـنـلـرىـ بـكـ مـنـبـتـدـرـ . كـيرـجـ
طـوـپـراـقـدـهـ بـكـ لـزـومـلـىـ بـرـ مـادـهـ اوـلـوبـ كـيرـچـىـزـ مـحـلـدـهـ نـيـتـرـيـفـيـقـاـ
سـيـوـنـ اوـلـازـ وـقـاـبـلـ استـفـادـهـ آـزوـتـلـىـ كـوـبـرـهـ بـولـنـازـ (قـارـبـونـيـتـ
آـمـونـيـاـغـكـ بـوـقـاعـدـهـ دـنـ مـسـتـشـىـ اوـلـسـىـ مـخـنـمـلـدـرـ .) كـيرـجـ
طـوـپـراـقـدـهـ بـولـنـانـ حـامـضـتـىـ تعـديـلـ اـيدـرـ ؟ بـرـجـوقـ موـادـنـامـيـهـ بـكـ
[كـيرـيـتـ آـمـونـيـاـقـ ، قـلـورـ پـوـتـاسـيـومـ وـسـاـئـرـهـ] بـيـانـاتـ طـرـفـنـدـنـ
قـوـلـاـيـلـقـلـهـ مـصـ اـبـدـلـهـسـنـهـ خـدـمـتـ اـيدـرـ . كـيـلـلـىـ طـوـپـراـفـلـكـ قـوـهـ
ماـسـكـهـلـرـىـنـىـ تـقـيـصـ وـقـاـبـلـيـتـ نـفـوذـيـهـ وـشـعـرـيـتـ خـاصـهـلـرـىـنـىـ تـزـيـيدـ
اـيدـرـ .

قـوـمـلـىـ طـوـپـراـفـلـكـ . — خـفـيـفـ ، قـاـبـلـ نـفـوذـ ، قـوـرـاـقـلـغـهـ

معروض وايشلنه می قولاي در . قوملى طوپراقلرك « غرانيتىك ورسوبى » نامىربله ايى جىسى تفريق اولنور . بىنچىلر چايرلره و طوپراق خصوصىنده ايىي كوتىي آراميان نباتلرك يتشدير . لە سنه مساعددر . ايكتېچىلر ايىسە تىريباش دوربىنك غره لرنده . و دور ئالىڭ قولىزىن حصوله كارىكتەندىز قوتىزدىرلر . معمافيه چاودار ، پتائىس و سايرە يە ايى كايرلر . سېلىسلى كىللەي طوپراقلر كافى مقدارده قالكىرى حاوى اولدقلىرى وقت پك مېتىرلر .

أوموسىي طويراقلر . — موادعضويمىك يعنى حبوات
وباتات جورونتىلرېنىڭ بېرىھ طوپلانماسىن حصوله كايرلر . فوندە طوپراقلرى ، تورپىل طوپراقلر ، بطاقاق محللر بۇ صنفدىندرلر . فوندە طويراقلرى درين اولدقلرى وقت كىرجۇچ و فوسفوريتلر علاوه سىيلە اصلاح اولنەپلىور . تورپىل ويا بطاقاق طوپراقلر ايىسە تفجير ئىتكى و كىرجەلەمك صورتىلە اصلاح اولنور كە او وقت شىرجى اوقى ، كوك بويى و بىر درجه يە قدر حبوات و سېزە يتشديرمكە صالح اولىور .
طوپراقلر آتىدەكى طرزىدە دخى تصنیف اولنورلر .

زاب مىناء Terre franche . — يوزده ٦٠ إلى ٧٠
فېـا قوم ٢٠ إلى ٣٠ اىنجە قوم ، ٦ إلى ١٠ كىل ، ١٠٠ إلى اوچ اوـوسى جايدىرلر . زراعت نقطە نظرىزىن بىر طويرايندە بولۇغامى لازم كان بىتون ايى خاصە لە ماڭىدر . بوغداي يتشديرمكە بىك الويريشىلەر هەنوع كوبىھ قولانىلە . بىلىر قولاي جايلىشىلەر .

مەضبىف طويراقلر . — يوزده ٦٠ إلى ١٠٠ قىقا قوم ،

«الى ۲۰ اینجه قوم » الى ۷ کیل و آز مقدارده او موسي حاویدر .
غايت قولايقله ايشهه نير قابلیت نفوذ خاصه سی فضلله در ، افعال
کيميو به پك قولاي وقوعه کلير بطي بر صورته نيريفيقاسيونه
دوچار اولان آزوتلی عضوی کوبره لری قولانهایدر . دیگر
آزوتلی کوبره لرك کافه سی ياغمور صولبله آقوب کيده بيلير .
اکر بو طوب را فلرده کیل ويأخذ او موس موجود ايسه پوتاسلى
ويا فوسفاتي هر نوع کوبره لر قولانیه بيلور . صويي طوئازلر .

آنمير طوير افلر . — يوزده صفر الى ۶۰ قبا قوم ،
۳۰ الى ۹۰ اينجه قوم ۱۰ الى ۶۰ کیل ومقداری متحول
بر مقدارده او موسي حاویدر . ايشنمه سی کوج ، صيق صيق
حفریات پاپيلورسه قابلیت نفوذ خاصه سی آرنار . افعال کيميو به
بطائنه وقوعبور . عمليات زراعيه ومواد مصلحه سایه سند
اصلاحی مکندر . نيريفيقاسيون فعلی پك بطائنه
وقوعبور دیغندن بو طوب را فلرده آزوتيتلر پك کوج حصوله کلير ؟
بناء عليه ، سهولته نيريفيقاسيونه دوچار اولان کوبره لر
(مثل قوري قان) اي نتیجه لر وير . فوسفاتي وبوتاسيلى
کوبره لرك هر برجنسندن استفاده ايديله بيلور . بو طوب را فلر
صوبه حریصدر .

متسط طوير افلر . — يوزده . الى ۲۰ قبا قوم ،
۷ . — ۱۰۰ ! اينجه قوم ، ۰ . — ۵ کیل ، ۰ . — ۵ او موسي
متحيدرلر . صيق صيق ايشنملري لازمرکه بوسایده خواص
زراعيه لری (هو الانه ، قابلیت نفوذ ، نيرتفيقاسيون)
آرنار . اکر کیل دها فضلله اولورسه خفریاتک تأثیری دها

زیاده اولورد، آزوئلی، پوتاسیل و فوسفاتی کوپر ملک استعمالی
آغیر طوبراقلرده کیمیدر. اکر کیل و او موس آزاولورسه
بو طوبراقلر غیر قایل زراعتدر. خداوند نایاب نباشد هر چیزی
بازات و اسٹریبل طورانلرک جنسنی ملاده
خدایی نایاب او لهرق مختلف جنس طوبراقلرده اکثربنده
یتیشن نباتات بروجه آتیدار: کلله کیلی طوبراقلرده. — یبانی هندبا، چوکن، آغروستیس،
آبریق، یبانی مارول، لوفر چچکی، زراوده.

کیلی — کیرچلی طوبراقلرده. — کنجک، بوکور تان
دوه طبایی کیرچلی طوبراقلرده — شمشیر، قیز لحق آغاجی.
دوه دیکنی. جهری، آطمہ جایی، کنجک، کلین فناری،
فندق آغاجی، مارسو سکودی، بیانی کرماز، یبانی اربک،
طاغ لاله سی، قره بو غدای، آبدست بو زان، آلیچ.
قوملی طوبرانلرده. — (۱) اساس غرایدی او لانلرده:
او کوز کوزی، قرمزی پوکسوك او قی، کستنانه آغاجی، صالح
سرور، بیاض دوکون چچکی، حلب چایی، آرد بیج، آغاج
چیلکی. (۲) اساسی رسوی (میلی) او لانلرده: آغروف
ستیس، نمه صاپارناسی، قرمزی فه توک، بولاف، فله ٹول،
محبت چچکی.

او موسیلی طوبراقلرده. — بیکبز قویروغی، باط افالق
کنافی، بیت او قی، قامش، کانه، بیانی، قیز لحق آغاجی
طوز لزو طوبراقلرده. — تیغه هندی، صودا او قی،
سالمیقورن دنیان بزن نوع جوکن، ایلغین آغاجی.

کوپره و مصلحات

یشیل کىپەل .

یشیل کوپره اوله رق زرع او لونه جق نباتات:

قولزا ، قره بورچاق ، آجى بقله ، بورچاق ، فاوا ، سرچك ،
بیاض و صارى ترمس ، ماديا ، مصربوغدايى ، داري ، قوقولى يونجه ،
بیاض خرداڭ ، شالغا مجق ، نخود ، هله ، سوپورك داريسى ،
اسېركول ، بیاض طرفيل ، ماوى طرفيل ، جلبان ، شالغاڭ

ھەنەلە كوپەسى : مختلف حیوانلرک حاصل ايتىكارى

کوپره مقدارى :

کوپره مترومكعب سىدىك

ابنك (٤٠٠)	١٢٠٠	کيلوغرام
كيلولاق ()	٤٥٠٠	

بىيەقۇنىلىن صغىر (٢٠٠٠)	٤٠	کيلولاق ()
»	٥٠٠	

بىكىر (٥٠٠)	٢٠	کيلولاق
»	١٦٠٠	

بوكا ياتاقلق مقدارىنى واوتى علاوه ايدرك مجموعى ايىكى ايله
ضرب ايتلىدر .

٢ (ك + م) = كوپره مقدارى اولور .

موسیو Lecouleux يه نظراً (ك + ل) مجموعی
بى حیوانلىرى ایچون ۲,۲۵ دئامى صورتىدە سېردىكىدە
بولانلىرى ایچون ۲,۲۰ ، يوکىندىن استفادە ايدىلە جڭ حیوانات
ایچون ۱,۶ وقوشۇ حیوانلىرى ایچون ۱,۱۰ رقلىلە ضرب
ايميلىدر . كىذلەك حیوانلىك قىلتلىرىنى بولقدىن صوگرە بى
صىغىرلىرى ایچون ۳۵ ، اينك ایچون ۳۰ ، قويۇن ۲۲ ، بىكىرلى
واوكوز ایچون ۱۵ رقلىلە ضرب ايدرك كوبىرە مقدارى
بولۇنې بىلۇر . دها ايسى چفتلىكىدە بولنان حیوانلىك مجموع قىلتى
۲۵ ايلە ضرب ايميلىدر .

شمال مەتكەنلىرنىدە اراضى هراوج سىنه دە بر كوبىرە لە نىز
بەر دونوم ایچون اكىر ۶۰۰۰ کيلو كوبىرە ويرىلورسەپك قۇنىلى ،
۴۰۰۰ کيلو قۇللىلورسە قوتلى ۴۰۰۰ کيلو اولىورسە ابي ،
۳۰۰۰ کيلو اولىورسە عادتا و ۲۰۰۰ کيلو قونىلورسە تارلا
خەفيف اولهرق كوبىرە ئىنمش دىنلىير .

كوبىرە تارلايە طاشىندىيەن وقت بى ۲۰ نسبىتىنده تناقص
ايتدىكى يەنى ۱۰۰ مترو مكعبدن ۸۸ مترو مكعب قالدىيەن قبول ايدىلشدەر .

بو سىنقولە نظراً بى مترو مكعب كوبىرە نىك قۇلتى

آخورلىدىن چىقايرىلان سەھانلى كوبىرە	۳۰۰	الى	۴۰۰	کيلو
نازە و كوزلە پىغىلەملىش كوبىرە	۷۰۰			
قىھما ئانمش كوبىرە	۸۰۰			
تاماً ئانمش ئىلى و تضييق اولىنىش كوبىرە	۹۰۰			

افرازات حیوانیه‌نک ترکیبی

نامه	نامه میزان	نامه میزان	نامه	نامه	
۰,۵۷	۰,۰۹	۰,۶۱	۸۴,۳۰	صیغیر (مخلوط برحالده افرازات)	
۰,۵۴	۰,۱۷	۰,۷۴	۷۵,۴۰	بیکر	«
۰,۸۷	۰,۱۶	۰,۹۱	۶۷,۱۰	قویون	«
۰,۵۲	۰,۳۰	۰,۴۷	—	متوجه کوبره	

۶۰ بیک کیلو چفتالک کوبره‌سی استعمالیله پاپیلان کوبره‌لهمه مقامنه قائم او لمق ویا خود آزبره تدارد کوبره اعطاسی صورتیله کوبره‌لمن و تار لارک کوبره‌لهمه سنه تمام‌لامق ایچون کیمیوی کوبره‌لر قول‌لایمق ایسته نیلیرسه بونلرک مقداری دها آزنسبتنده اوله‌رق ویرله‌ایدر . چونکه چفتالک کوبره‌سنه نسبتله کیمیوی کوبره‌لر دها زیاده قابل امتصاصدر .

کوبره‌لری اصولی داژره‌سنده پاپیلمنش کوبره‌لکلارده بیغمایدر ؛ کوبره‌لکلارک ذمینی مدلل او لوپ بو میلک نهایتنده شربت قوبوسی بولونمالیدر ؛ کوبره‌لر بوراده تضییق ایدله‌لی وصولانمالیدر . شربت قوبوسی غیرقابل نفوذ اولاًیدر، ادرار کوبره‌نک اکزنتکین قسمنی تشکیل ایدر. این با قیلمیان کوبره‌لکلارده آمونیاک ضایع اولور . صولانان کوبره‌لر آمونیاکلرینی غائب ایمزلر .

ماندیره لاتق. — بوك جنس قوبونلر ایچون
۱,۲۰ الى ۱,۳۰ ، کوچوك بوي قوبونلر ایچون ۸۰ و ۹۰
واورته بويلير ایچون ۱ مترو مسافه حساب ايديله رك
حيوانلر ماندیره لاتق يير . ديشى حيوانلره دىكىرلەندن $\frac{1}{2}$
مقدارنده فضلە مسافە ويريلير .

قوبونلر برمترو مسابى مسافە ده ايکى كىچە عىنىيى مىلە قالىرىرسە
تارلا پك كوزل كوبىرە لەتىش اولور ، اكىر بر كىچە قالىرىرسە اي
كوبىرە لەتىشىدر . حالبۇكە قوبونلر كىرى بىر كىچە ئەرفنەدە بىر كىرە
دىكىشىدىرىلىرسە آز كوبىرە لەتىش وايکى دفعە دىكىشىدىرىلىرسە
خەفييچە كوبىرە لەتىش اولور .

۴۴ قوبون بىر كىچە ئەرفنەدە بىر دونوم مىلى كوبىرەلر .

يتاقلۇم : ۱۰۰ کيلو مختلف جنس سەمانىك ۴ ساعت
ئەرفنەدە امىدىكى صو مقدارى بىر جە آتىدر :

صو كيلوغرام	صو كيلوغرام
بولاڭ	بوجداي
قولزا	آربا
ميدىشە يېپرىغى ۱۶۲۰	فوندە
مارن	قوم
قورى طوبراق ۵۰	

ياداڭلىق اولىق اوزرە يوز كيلو بوجداي سەمانىك يېرىنى
طۇتۇق ایچون لازىم اولان مواد مختلفە بىر جە آتىدر .

آربا	۷۷	میشه اورافی	۱۳۶	مارن	۵۵۰
بولاف	۹۶	فونده	۲۲۰	فوری طوبراق	۴۴۰
قولزا	۱۱۰	قوم	۸۸۰		

ئاتا قلۇغۇ مەندامى . — بىرىكىر اىچۇن يومىھ ۲ ئىلى ۴
كىلو ، اينىڭ اىچۇن ۳ ئىلى ۵ كىلو و بىر قويۇن اىچۇن ۳۰۰
غىرامدر -

مەھىملىحات : (۱) مارن ئەنلىكى كىرنەم : مارن دىنلىن

پىكىز طوبراقلىنىڭ درونىنە جىنسىنە كورە بوزدە او ئۆز كىرجىچ
واردر . كىرچىن مەروم اولان بىر طوبراغى كىرنەمك اىچۇن
بىز ۸۰ كىرچى حاوى كرهن قوللانىلىدىنى صورتىدە ۱۰-۱۵ .
سەندە بىر دەفعە آتىدەكى مقداردە كرهن لازىمدر .

حفرىياتك درېنلىكى خفييف طوبراق آغىزى طوبراق چوق آغىزى طوبراق
سانتىمتر و مترو مكعب مترو مكعب مترو مكعب

۵۰	۳۰	۱۰	۱۰
۱۰۰	۶۰	۲۰	۲۰
۱۵۰	۹۰	۳۰	۳۰

(۲) كىرىمەم . — كوزل ياغلى كىرج بولۇندىنى

تىقىرىدە هراوج سەندە بىر غرائىتلى وسىلىيسلى طوبرافلىرىدە ۱۲
ئىلى ۱۵ هكتو لىتىرە ، چوق كىلىلى طوبراقلىرىدە ۳۰ هكتو
لىتىرە ، طورپىل وبط-اپلىق محللىرىدە ۳۰ ئىلى ۴۰ و متوسط
قوامىدەكى طوبرافلىرىدە ۱۸ ئىلى ۲۵ هكتولىتىرە قوللانىمالىدە .

(۳) آلچى ھەم : آلچى ھەم كوبىرە و ھەم مصالحاتىدىن

معدوددر . طوبراغه کیرج و خاص کبریت اعطایدر . آلچیلامه طوبراغی اصلاح ایدر ، چونکه طوبراغک اوست طبقه لرند . بولنان قاربونیت پوتاس ، کبریت پوتاسه تحول ایدرکه بوده یاغمور صولایله طوبراغک آلت طبقه لربنه اینه رک سهولانه قابل امتصاص اولان اومات ددپوتاسه تحول ایدر و کوکلر بوندن استفاده ایدرلر . آلچی نجارتنده خام و پیشمش حالتده بولنور . هر ایکیسی ده قوللانیله بیلیر . بالکز اوناق بر محلدن نقل ایدمه سی لازم کلورسه ترجیحاً پیشمش اولانی قوللانمای . آلچی بی تباشیر ، کیرج ، دوکولش مارن ، آلمش کول ابله فاریشدیردقلندن صانون آلندینی وقت کبریتیت کلاسک مقدار اصغریسی حقنده تأمینات ایسته ملیدر . دوکولاش اولان آلچینک اینجه لکنی ده حسابه قاءمالیدر .

آلچی بی او موسجه زنکین اولان طوبرافلرده او زون کوکای نباتلر اینجون قوللانمای . بهر دونونه الای کیلو کافیدر . ترجیحاً ایلک بهارده روزکارسز ورطوبتلی بر زمانده یا مالیدر .

آرقه آرقه یه برجوق سنه لر طوبراغی اشغال ایدن بقیه لر (یونجه و سائره لر) هر سنه آلچیلانماییدر . آلچینک ترکینده بزر ۳۳ کیرج وارددر . با غلرده و سطی اوله رق بهر دونومه ۱۰۰ کیلو آلچی قوللانیله بی تقدیرده دائما ای نتیجه لر و برر .

کیمیوی کوبره لر . — آزوئی کوبره لر : (۱)

آزوئیت پوتاس یاخود کهرچاه : بهالی اولدیغندن نادرآ قوللانیلور . (۱۰۰ کیلوسی ۲۲۰ غروش) صاف اولدینی وقت ۱۳,۸۰۰ کیلو آزوئی و ۴۷,۵۰۰ کیلو پوتاسی

حاویدر . تأثیری سریع و قوتلیدر . آزویت سودک قوالانیلدینی اراضیده استعمال اولنور .

(۲) آزویت سود : صاف اولورسہ بـ ۷,۴۷ آزویت حاوی ایسـ ده تجارتده صایبانلرده ۱۵ الی ۱۶ در . صوده پک منحل اولدیندن تغییر صـ ولریله برابر آقوب کیدر . بو سبیله نباتی چابق بیوتک ایچون ایلک بهارده قوللانیلور . طوبراغک یوزینه یا بهرق برافق لازمدر . طوبراق نه قدر خفیف ، و قومی و کیرججه فغیر اولورسہ ضایعات اوقدر چوق اولور . کوکاری عمودی اولان نباتات ایچون استعمالی مناسبدر . مارت اون بشندن نیسان اون بشنه قدر قوللانیلور . استعمال ایدیله جک مقدار ایسـ طوبراغک ترکینه و نباتک احتیاجنے کوره بزر دونوم ایچون ۲۰ الی ۴ کیلو آراسنده تخلف ایدر . بوز کیلونک فائی (۱۴۰ الی ۱۵۰) غروشدر آزویت سود کوبره‌سی همانز طوبراقلره آغیر ، کیره‌جی متوسط ویا آز اولان طوبراقلره تخصیص ایدمه‌لیدر .

(۳) آزویت کلس : هوانک مولدالحموضه سیله آزوتنک

جريان الکتریق تأثیری تختنده دوغریدن دوغری به بربریله انحادندن استحصال اولنور . بـ ۱۳,۵ آزوی حاویدر . آزویت سود کی استعمال اولنور . و فیئانی ده نفیباً اوکا معادلدر . سهولنله صـ و بـ مص ایدرک تمیع ایدر ، بو سبیله قوری بر یرده محافظه اولونمالیدر .

(۴) کبریتیت آمونیاک : تجارتده صـ تیلان کبریتیت آمونیاک بـ (۲۰ الی ۲۱) آزوی حاویدر . طوبراقده پک چابق اریر

وطوبراغك ایچنده آشاغى دوغرو اینزکن ياواش ياواش قاربونيت آمونياque تحول ايذر ؛ اووقت كيل واوموس طرفندن ضبط ايديير . سهولتلە نيتريفيه اولورسىدە قيشين بالعكس ياغمور پك چوق ياغسە بىلە يىنه نيتريفيه او ما ز . صوكباردە قوللانامىلیدر . ياخود صوكباردە ئىنى قوللانوب متباقى ئىنى شباط ويا مارتە طوبراغك اوستنە يايمايلدر . كيرچلمە ويا كرللەمەدن صوكرە دوغريدىن دوغربىدن اصلا قوللانامىلیدر . (صنایعات آمونیاقيه) آغىر طوبراقلردا قوللانىلمەسى مناسىبىدر . فقط ياغمور آز دوشىدىكى سنەلردا آزوتىنلىرى ترجىحا قوللا - نماليدر . طوبراغك بوزىنە يايمايرق طوبراغه قارىشىدېرمق لازىمدر . كېرىتىت آمونياڭكى درونىندا (سولفوسىانور داموسىوم) دىنلىن ونباتاتە قارشى شىدتلى بىزەن اولان مادەنىت بولۇنماسنە دقت ايملىيدر .

فيائى : ۱۲۰ إلى ۱۵۰ غروشدر .

(5) سىيا نامىد دوقالسىوم: قاربود دوقالسىوم او زىزىنە هوانك آزوتى تثبىت ايىرك الدە ايدىلور . بىز (۲۰) آزوتى حاوېيدر . كىسىكىن صارمساق قوقولى بىر قوزدۇر . طوبراق دە آمونياق املاحنە تحول ايتىكىن صوكرە نيتريفيه اولور درو - نىندن نباتات اىچۈن شىدتلى بىزەن اولان (دى سىيما نامىد دوقالسىوم) نام مادەنىت چوق بىرمقداردا بولۇنماسنە دقت ايمەلیدر .

پىزاىى كوبىرلار : بونوع كوبىرلار طوبراق طرفندن

ضبط ايدلديكىندن زرعيانىن مقدم حفرىيات ويا قوتلى سوركىو.
لەمە واسطە سىلە طۇپراغە كومىلورلار.

(١) كېرىتىت پوتاس: بىز ٤ ھ پوتاسى حاوى اولوب يوز
كيلوسى ١١٠ إلى ١٢٠ غروشە صايىلور. هردرلو طو -
پراقلرده قوللانىلەبىلور.

(٢) قاينىت: قاينىت بىز ٨ إلى ١٢ پوتاسى حاوى
اولان غير صاف كېرىتىت پوتاسىدەر. كيرچىلۇق وقابل نفوذ اولان
اراضىدە قوللانمايدىر.

(٣) قلورپوتاسىوم: بىز ٠ ھ پوتاسى حاوى اولوب
يوز كيلوسى ١٠٠ إلى ١١٠ غروشە صايىلور پانچار، پتاتس
وحبوبات مىزروعانە پك الويپيشلىدىر. قابل نفوذ و كيرچىلۇق
اراضىدە قوللانىلور.

فو-مھرلى كوبىرەلر: (١) طبىعىي فوسفوريتلر: مواد
عضوىيەجە زىكىن ويا خود حامضى اولان طۇپراقلرك اصلاحى
ضمىننەدە. اينجە بىر حالدە دو كولەرك قوللانىلور. چفتلىك
كوبىرەلرینك اوستىنە سىرپىلىرىن بوقىدىر جە بىرمتە مكعب چفتلىك
كوبىرەسى ايچۈن ١٥ إلى ٢٠ كيلو قوللانىلور.

(٢) فورمات بىر سېيىھە: بىز ٣٥ إلى ٤٠ حامض
فوسفورى حاوىدىر. قابل نفوذ و قوملى طۇپراقلرده قوللانماىلى.

(٣) جروف و ياسقورى كوبىرەسى: درونىندا
مختلىف مقدارده حامض فوسفور بولۇب زراعىتىدە بىز ١٢ إلى

یکرمی حامض فوسفوری حاوی اولانیلر مستعملدر. بوندن بشقه بىز (۵۰۰ الی ۴۵) کيره جى ده محتويدىرلر كه بونك بر مقدارى سربىت بر حالىددر . بناءً عليه مواد عضويه جه زنگين ياخود حامضى اولان طوبراقلرده حسن تأثيرى كوريلور. وبر طاقم مضر نباتله قابلانمىش بولنان يرلىك اعلى چايرحالىه كتيراهىسى خدمت ايدر . طوبراقلرك اكتيرىسىنە وباصوص كيره جى آزاولانلره يارار. منروعالتك هېمنىدە نافەدر. اىچە توز حالىدە قوللائىلدر.

(۴) سوپر فوسفاتلر : معدنى سوپر فوسفاتلرك حامض فوسفورجه زنگىنلىكى بىز ۱۰ الى ۱۷ آراسىندە و كىيىكىن يايپلانلارده بىز ۱۵ الى ۱۸ رادەسىندە تىلاف ايدر. طوبراقلرك كافەسىندە وباصوص كىرچلى محللارده قوللائىلدر. يوز كيلوسي ۸۰ - ۱۰۰ غروشدەر .

کوبىرەلرك استعمالى

طوبراقلرك هېنى ده عىنى بر اسپىتىدە مواد ئامىيە يىعنى بىودىجى مادەلرى حاوى دكادر . قوه انباتيەسى ايى اولان پر طوبراقتىدە آتىدەكى مواد بولۇنماليدر .

۱۰۰ كيلو قورى ۲۰ درېنلىكىنلىكى بىر طبقە

طوبراقتىدە درونىدە و بىر هكىتاردا

آزوت ۱۰۰ غرام بىكىدە ۱ كيلو

حامض فوسفور ۱۰۰ د بىكىدە ۱

پوتاس	»	۱۰۰	»	۲۵۰	»	۲,۵	»	۱۰۰	»
کیرج	»	۲۰۰	»	۵۰۰	»	۵۰	»	۲۰۰	»
ماگنزی	»	۱۲	»	۳۰۰	»	۳	»	۳۰۰	»

بر طوب راغك تخليلى نتىجه سنه الله ايديان رقلره بالاده كى رقلرى مقايسه وزرع ايديله جك نباتك احتياجاتى مطالعه ايدرك قولانىيە جق كوبرهنك شكلى تعين اتكىمكىدر.

كوبرهنك طوباغه قونولماسى : آزوئىت سودى سوبر فوسفاتى ، كيريت آتونياق ، غورانو وقانى سفورى وياخود سونمه مش كيرجله ، سوبر فوسفاتى سفورى وسونمه مش كيرج ايله آسلافار يشديره رق قولانىملىدر سفوريلر وسونمه مش كيرج آزوئىت سودله ، خام فوسفاتى وپوتاس املاحيه فاربىشىرىپىلور . بوايىكىنجى نوع كوبرهلك طوب طوب اولاماسى ايچون بى ۲ قدر تو زحالنده طورپ (پىرنزه كى) علاوه سىيله قولانىلماسى ده جائىزدر . كوبره لرال ايله ، صاورورمە ايله وييا كوبره داغىدان آلنلرلە طوب راغه يايلىلور . كوبره لر يايىلمامى پك منظم بر حالدە اولمايدر . كوبره لر دائىما تخلمردن زيادە درېنه كومولەلى وتخماه كوبره لر اصلابرىپىلە ئىناس اىتمە ملىيدر . آزوئىت سودپك زيادە مىحل اولدىغىندۇ اورتى اوله رق طوب راغك يوزىنه يايىلمايدر . باغلىر دە هىبر او مجەنك اطرافته كوچوك بىچوقور قازىلىور ، ياخود آاصمه صره لرىنىڭ غايت ياقىندىن كېمك او زىرە آجييان چىز كىلرك ايچىنه كوبره قونىلور . باغجىلقدە ، بالعموم كوبره لر لە طوب راغك يوزىنه يايىلماسى منايدىر تو ز كوبره لر لە طوب راغه قولانىلە تو زيمع ايىلەلرلى ئىچون

جمنک ه یاخود ه مثلی قدر اینجه طوپراق و یاقوم ایله
قاریشیدیرمالری لازمدر .

کیمبوی کوبره لرک الیم صانعی : کوبره صاتون
آلندینی وقت کوبره نک اسمی و طبیعتی ، منشائی و ترکیبی تصریح
ایدیله رک مقاوله یا پیلما میلدر . کوبره نک ترکیبی کوستریرکن
تسلیم ایدیان مالک یوز کیلوسنده موجود اولان مواد نامپه نک
مقداری کوسترله لیدر . بوراده یوزه نسبتله آزویک نیتری ،
آمونیاک ، عضوی مقداری و حامض فوسفورک صوده ،
حامض لیوندہ منحل بولنان و یا بوسدتون غیر منحل اولان مقداری
و پوتاسک صوده حل اوله بیلین قسمی آبری آبری کورونمیلدر
اکر مبایعه ایدیلن مالدن آله حق بر مقدار نونه نک تخلیلی اساسه
بناءً قیمتک تقدیری حقنده پر شرط قونولیش ایسه بالاده ذکر ایدیان
مواد اصلیه غدائیه نک بھرینک بر کیلو سنک قیمتی مقاوله نامه ده
 واضح بر صورنده کوسترملیدر آصلاً قاریشیق کوبره آلب
قولانداملیدر .

تجارنده صاتیلان کوبره لرک فیٹاچی حساب ایتك : آزوت
حامض فوسفور و پوتاسدن عبارت بولان مواد اساسیه ملنه نک
آتیده کی جدوله کوستریلن قیمتلری حساب ایدیله رک نتیجه لری
یکون ایدلک صورتیله کوبره نک فیٹاچی تقدیر اولنور .

آزوت

بر کیلو سنک فیٹاچی

۱) آزوت عضوی : قانده ، آنده ۸ - ۱۰ غروش

- » » » : بیونوزوطر ناوده ۸ - ۸,۵
- » » » : دریده ۶,۲۵
- » ۹,۵ - ۸,۹ ۲) آزوت نیتری
- » ۸ - ۷,۵ ۳) آمونیاک حالت آزوت

حامض فوسفور

- ۱) طبیعی فوسفاتلر ۱,۵ - ۱,۲۵ غروش
- ۲) لیونیت آمونیاکده منحل معدنی سوپرفوسفاتلر ۲ - ۲,۵
- ۳) صوده منحل کمیک سوپرفوسفاتلری ۲,۵ + ۲,۲۵
- ۴) صو و لیونیت آمونیاکده منحل کمیک ۲ - ۲,۵ سوپرفوسفاتی
- ۵) پروگروانوی ۴,۲۵
- » ۲,۲۵ - ۲ ۶) فوسفات پره سیدیپدته لر
- » ۲,۲۵ - ۱,۷۵ ۷) سقوریلر

بوتاس

- ۱) کلور پوتاسیومد، ۲,۱۰ - ۲,۳۰ غروش
- ۲) کبریت پوتاسیومد، ۳,۰ - ۲,۵۰
- ۳) قاربونیت پوتاسیومد، ۴ - ۴,۲۵
- بو فیٹاتلرہ نقلیه اجرتی ، چوال پاره می ، وکوکرہ می توز
حالنه کتیرمک ایچ-ون پاپیله جق مصارف وسائلہ می ده ضم
ایتمک لازم کاير .

مختلف کوبنده‌لر کیمی و سطیماری
(۱۰۰ کیلوگرامه)

کوبنده	آزوت	پوتوسیم	پوتوسیم	پوتاس	کیمی
چفتلک کوبنده‌سی	۰,۶۰۰	۰,۴۵۰	۰,۳۰۰	۰,۴۵۰	۰,۶۰۰
کبریتیت آمونیاک	۰,۵۰۰			۰,۵۰۰	
یورک پاچاوره‌لری	۰,۶۰				۰,۶۰
آزوئیت سود	۰,۲۰۰			۰,۵۰۰	۱۵,۵۰۰
آزوئیت پوتاس (بند ۹۵ صافیت)	۰,۴۴			۰,۳۰۰	۱۳,۰۰
قوش قویلری، بوینوز قربنیلری				۰,۲۵۰	۱۲,۵۰۰
قوری قان	۱,۲۰۰	۳,۳۰۰	۱۲,۰		
ابیک بوجکی لاشه‌لری		۰,۲۵۰	۹,۰	۰,۲۵۰	
خشیدخاش کوبنده‌سی		۰,۳۰۰	۷,۰۰		
کتان		۰,۱۰۰	۶,۲۰۰	۰,۱۰۰	
سیدام		۱,۵۰۰	۵,۵۷۰		
انسان نجاستی		۰,۹۰۰	۰,۹۰۰	۰,۲۵۰	۰,۶۲۰
کمیک سوبر فوسفاتی		۱۷,۱۰۰			
معدنی «		۱۵,۰۰		۰,۳۰۰	۰,۳۰۰
اودون کولاری		۹,۹۰۰		۱۲,۰	۱۲,۰
آصمہ کولاری		۰,۱۵۰		۰,۰	۰,۰
اوژوم جبره‌سی					

۱۰ کیلو اق بر محصول واسطه سیله طوپر اقدن قالدیریلان
مواد منته مقداری

محصولات واسطه سیله طوپر اقدن قالدیریلان مواد منته
مقداری بولاق ایچون ، آلان محصول مقداری آنیده کی
جدولده کوس-ترین دفلره ضرب اتمیده . مثلا : بوغدای
زرع ایدلش اولان بر تارلانک دونومندن ۱۵۶ کیلو دانه
و ۲۵۰ کیلو صهان آلسهق : $۱۵۶ \times ۱۵۶ = ۲,۰۸$
 $۳,۲۴۴ =$
آزوت : $۱۵۶ \times ۰,۸۲ = ۱,۲۷۹$ حامض فوسفور :
 $۱۵۶ \times ۰,۶ = ۰,۹۴$ کیرج : $۱۵۶ \times ۰,۵۵ =$
 $۰,۸۶۸$ پوناس اولور . عینی وجهه صهان ایچون حساب
یا پارسهق : $۱,۶۸۸$ آزوت : $۰,۸۰۵$ حامض فوسفور :
 $۱,۶۱۵$ پوناس : $۰,۸۱۰$ کیرج بولنور .
هر ایکینی ده یکون ایدنه : $۴,۹۲۴$ کیلو آزوت :
 $۱,۰۸۴$ کیلو حامض فوسفور : $۲,۵۷۳$ کیلو پوناس : $۱,۰۰۳$
کیلو کیرج قالدیریلان اولور .

نباتات مزروعه‌دن باشیله‌جهلرینک ترکیبی
(۱۰۰ کیلوسنده بولنان ماده‌لر)

مزروعات	آزوت	پتواس	کیرج
		نیتروز	نیتروز
بوغدای	۲,۰۸	۰,۵۵	۰,۷۶
.....	۰,۴۸	۰,۲۳	۰,۲۶
.....	۱,۷۶	۰,۵۴	۰,۰۵
چاودار	۰,۴۰	۰,۲۵	۰,۳۶
.....	۱,۵۲	۰,۴۸	۰,۰۵
آربا	۰,۴۸	۰,۱۹	۰,۳۳
.....	۱,۹۲	۰,۴۲	۰,۱۰
یولاف	۰,۴۰	۰,۲۰	۰,۹۷
.....	۱,۶۰	۰,۵۵	۰,۳۳
محسر	۰,۴۸	۰,۳۸	۱,۶۶
.....	۱,۷۲	۰,۶۱	۰,۴۵
قره بوغدای	۰,۷۸	۰,۱۸	۱,۲۳
.....	۰,۲۱	۰,۱۱	۰,۳۲
خاوج	۰,۵۱	۰,۱۰	۰,۳۷
.....	۰,۲۰	۰,۱۱	۰,۲۵
شالگام	۰,۳۰	۰,۱۳	۰,۳۲
.....	۰,۳۴	۰,۱۶	۰,۵۸
پتاوس	۰,۴۹	۰,۱۶	۰,۴۳
.....	۰,۰۳	۰,۶۴	

نباتات مزروعه دن باشلييجه لريزك ترکيبي
 (۱۰۰ کيلو سنده بوتانيان ماده لار)

بوتاسي كيرج	بوتاسي	بوتاسي	آذوت	مزروعات
٠,٠٥	٤٠	١١	١٦	شكرب پانچاري
٠,٣٦	٤٠	١٠	٣٠	باپراف } باپراف
٠,٠٥	٨٥	١٤	٣٢	بر الماسى
٠,٩١	٤١	٧	٤٣	صاب } يوساو
٠,٢٧	١٠٤	٣٠	٣٢٠	كتن
٠,٨٣	١٠٠	٤٣	٤٨	ساق } تخم
١,١٣	٩٧	٧٥	٦٢	كنوبير
١,٢٢	٥٢	٣٥	...	ساق } تخم
٠,٢٥	٦٠	١٥	٤٤	چاير اوئلری
٠,٧٧	٦٠	٣٥	٣١	يشيل } قورى
١,٩٢	٩٥	٥٦	٢٠	قرمزى طرفيل
٢,٨٨	٥٣	٥١	٢٠	يونجه
١,٤٦	٦٠	٤٧	٨٠	أوليا اوقي (سن فودان)
١,٩٣	٢٠	٦٢	٢٢٧	بورقاقلار
١,٤٥	٧٤	٢٩	٥٠	زيتون آغاچى
.	٣٦	١٣	٢٧	باپراف } ميه
٢,٤٠	٢٨	١٦	٨٠	باپراف } آصمە
٠,٥٠	٥٠	٣٠	٦٠٠	جبرەملر
٠,٥٢	٣٠	٠٤	٢٠	جبوقلر

اسم کوبره سیپلری

طوبراقدن قالدیریلان مواد نامه بی تلافی اینک اوزره
قولانیله جق کیمیوی کوبره تریدیلرینک جنسی بالکن بنشدیریله جك
ولان بسانانه تابع اویوب بلکه اکیله جك طوبراگه تروتی
دنی نظردقه آلمق لازم کلیر . اکر طوبراق تدقیق ایدلزسه
افتصاداً بیوک برخطا پاییلمنش اولور . موسیو غارولابه نظرآ
مواد نامیه خصوصنده متوضط بر درجه ده زنکین ولان بر
طوبراق (بر کیلو طوبراقده ، ۱ غرام آزوت ، ۱ غرام
حامض فوسفور ، ۲ غرام بوناس) کوزلجه زرع ایدلله رک
منتظماً چفتلک کوبره سیله کوبره اندیکی حالده حبوبات ایچون
تماملاً بیجی کوبره اوله رق محصول طرفندن قالدیریلان آزوت
یکوننک $\frac{1}{3}$ ی و حامض فوسفور یکوننک $\frac{1}{3}$ ی اعطای ابدله لیدر .

بهر دونومه :

کربنیت آمونیاک .۰ الی ۳۰ کیلو	حبوبات ایچون
سوپرفوسفات (بز ۱۴) ۲۵	
الی ۳۰ کیلو	با خود :
آزوتیت سود ۲۶ الی ۴۰ کیلو	
سوپرفوسفات (بز ۱۴) ۲۵	پتانس ایچون
الی ۳۰ کیلو	
کوزلجه چورومش چفتلک کوبره سی	
۲۰۰۰ کیلو غرام	
فوق فوسفوریت کاس ۵۰ کیلو	
غرام	

پتاس ایچون	فلور پوتاسیوم ۱۵ کیلو غرام آزوتیت سود ۲۵ »
بانجار ایچون	چفملک کوبره‌سی ۳۰۰۰ الی ۴۰۰ کیلو
توتون ایچون	آزوتیت سود ۲۰ الی ۳۰ کیلو فوق فوسفوریت ۳۰ الی ۴۰ » آزوتیت سود ۴۰ الی ۵۰ » فوق فوسفوریت (بند ۱۵) ۴ کیلو
بقلیه‌لر ایچون	کبریتیت پوتاس ۲۰ کیلو آزوتیت سود (اعظمی) ۲۵ الی ۳۰ کیلو فوق فوسفوریت ۲۵ کیلو
چابرلر ایچون	فلور پوتاسیوم ۱۲,۵ کیلو آزوتیت سود ۲۵ الی ۳۰ کیلو سقوری ۲۰ الی ۳۰ کیلو فلور پوتاسیوم ۱۰ کیلو
میوه باگچه‌لرینه	فوق فوسفوریت ۶۰ کیلو فلور پوتاسیوم ۱۵ کیلو آزوتیت سود ۲۰ کیلو
نباتات لیفیه	چفملک کوبره‌سی ۲۰۰۰ کیلو فوق فوسفوریت (بند ۱۵) ۴۰ الی ۴ کیلو
	آزوتیت سود ۲۵ الی ۳۰ کیلو فلور پوتاسیوم ۱۵ کیلو

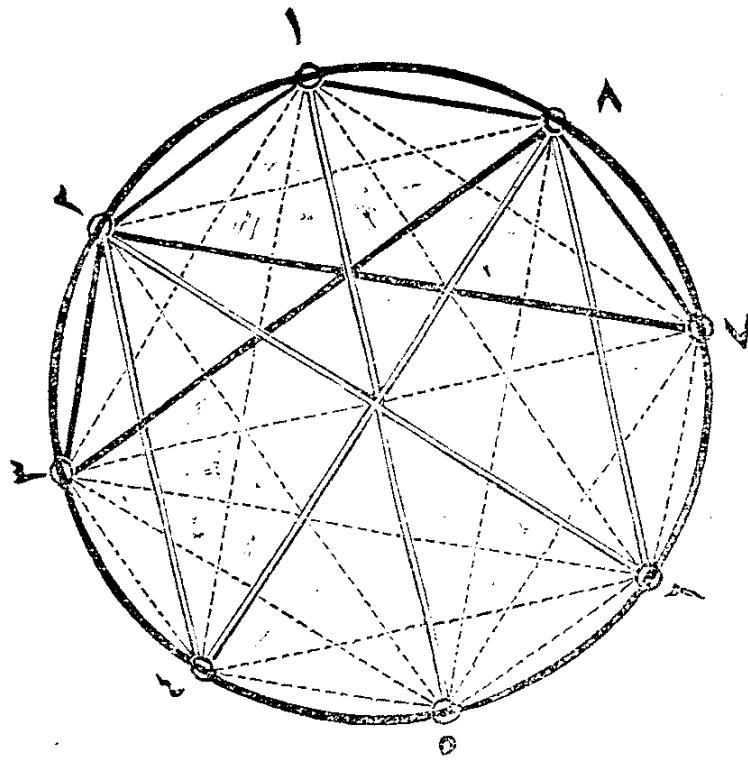
قوتلى كوبره لهمه
 بىز ۱۳ نسبتinde قورى قان ۲۰
 كيلو
 بىز ۱۴ نسبتinde قاورو لمش بوينوز
 ۳ كيلو
 آزوتيد پوتاس ۱۰ كيلو
 بىز ۶۰ قاربونيت پوتاس ۷،۲ كيلو
 بىز ۱۵ فوق فوسفوريت ۵۰ «
 آلچى ۱۰۰ كيلو
 متوسط كوبره لهمه
 بىز ۱۳ قورى قان ۱۵ كيلو
 بىز ۱۴ قاورو لمش بوينوز ۲۰
 كيلو
 آزوتيد پوتاس ۱۰ كيلو
 بىز ۱۵ فوق فوسفوريت ۴۰ كيلو
 آلچى ۱۰۰ كيلو

باغلر ايجون

بېرىلمىش ئارىشىمىرىلىك بېلىن كوبىرلەر

بعض كوبىرلەرى بېرىلىلە قارىشىدىرىوب متعاقباً طوبراغە
 آنقدە فائىدە واردە . فقط ، قارىشىدىرىلەلەرى وقت مواد
 نامىيەلىرىنىڭ بىرىسى ضایىع اولان وياخود قابلىت مصيەلەرى
 تناقص ايدن كوبىرلەرى قارىشىدىرىماقى اىچاب ايدر . آتىدەكى

شکله بى بى يله قاريشدىرىلىرى مناسب وياخود غير جائز الان
كوبره لر كوستىلشدۇ .

۱ سو پر فوسفاتلر ۲ مارن و كيرچ ۳ كېرىيەت آمونياق
۴ كېرىيەت و قلور ۵ پوتاسيوم ۶ آزوتىت كلاس ، آزونيت
پوتاس ، آزوتىتسود ۷ قابنىت ۸ عضوى كوبره لر (چىملەك
كوبىسى ، غواآنو ، قورىقان) ۹ طبىي فوسفوراتلر
وسقورى دوده فوسفوراسيون

شکله (—) قالىن چىز كى ايله بىرىش كوبره لرى قار -
يشىدىرىماملى ، شو (=) چفتە چىز كىلە بىرىش كوبره لرى
آنچىق قوللائىلە جىلىرى ائنادە قارىشىدىرىمالى : وشۇ (.....)
چىز كىلە بىرىش كوبره لر هەروقت قارىشىدىرىيلە بىلىر .

—

زراعت

اصحه لری مسافه سی	بینه بینه کل	اسامی
سانتومتر و کیلوگرام		حبوبات
۳۰-۱۲	۵۰	بولاف
۲۵-۱۵	۷۷	قیشلاق بوغدای
۲۲-۱۵	۷۷	یازلاق بوغدای
۲۶-۱۲	۴۴	قیشلاق قابلیجه
۱۶-۱۰	۴۲	یازلاق قابلیجه
۸۰-۶۰	۷۵-۷۰	ابری دانه‌ی مصر
۶۰-۵۰	۸۰-۷۵	کوچوک « »
۶۰-۴۵	۷۰	داری
۵۰-۴۰	۵۴	قرمزی داری
۲۵-۱۲	۷۰-۵۵	قیشلاق آربه
۲۵-۱۲	۷۰-۶۰	یازلاق « »
	۵۵-۵۰	پرنخ
۳۰-۲۰	۶۰	هلده (قره بوغدای)
۲۵-۱۲	۷۵-۷۰	قیشلاق چاودار
۲۵-۱۲	۷۵-۷۰	یازلاق « »
۸۰-۶۰	۶۵-۶۰	سوپرکه داربی

خیمه و صیبه

بردونومدن آلان محصول		تخم کیلو کیلو	بردونومه آتلان تخم مقداری	
صمان	دانه		تخم ماکنه سیله	صادرمه کیلوغرام
کیلو	کیلو	کون	کیلوغرام	
۴۰۰-۲۴۰	۳۰۰-۱۰۰	۱۰۰-۱۰۰	۱۲,۵-۷,۵	۲۰-۱۱,۰
۶۰۰-۳۰۰	۳۰۰-۱۴۰	۲۰۰-۲۸۰	۱۰,۵-۱۰	۲۴-۱۵
۴۰۰-۲۰۰	۲۳۰-۱۰۰	۱۴۷-۱۲۶	۱۷,۵-۱۱,۵	۲۲-۱۷,۵
۴۰۰-۲۱۰	۲۲۰-۱۶۰	۳۰۸-۲۸۰	۲۲-۱۴	۲۶,۵-۱۷,۶
۳۲۰-۱۸۰	۲۴۰-۱۲۰	۱۴۰-۱۲۶	۲۳-۱۵	۳۰-۲۰
۵۰۰-۳۰۰	۳۳۰-۱۸-	۱۸۲-۱۴۰	۲-۱,۴	۷-۰
۳۷۰-۲۵۰	۳۷۰-۱۹۰	۱۵۰-۱۲۵	۱,۵-۱,۲	۶-۴
۳۵۰-۱۵۰	۱۸۰-۹۰	۱۱۰-۱۰۰	۲-۱,۴	۳,۵-۲
۲۱۰-۱۳۰	۸۰-۵۰	۱۳۰-۱۱۰	۱,۴-۰,۸	۲,۷-۱,۱
۳۰۰-۲۰۰	۳۰۰-۱۰۰	۳۰۰-۲۸۰	۱۰-۱۲	۱۸-۱۳
۳۵۰-۱۷۰	۲۷۰-۱۳۰	۱۲۰-۹۰	۱۸-۱۰,۵	۲۰-۱۴,۰
۷۰۰-۴۰۰	۴۰۰-۱۶۰	۱۸۰-۱۴۰		۱۷,۵-۱۰
۳۰۰-۲۵۰	۱۷۰-۱۰۰	۱۱۰-۱۰۰	۰,۲-۳,۹	۳,۰-۰,۲
۴۰۰-۳۰۰	۳۰۰-۱۰۰	۲۳۰-۲۹۰	۱۴,۵-۱۰	۲۰-۱۴,۰
۳۰۰-۱۵۰	۱۸۰-۷۰	۱۶۰-۱۲۰	۱۷,۵-۱۲,۶	۲۲-۱۴,۰
۳۵۰-۲۵۰	۲۵۰-۱۳۰	۱۹۰-۱۰۰	۱,۸-۱	۴-۳,۰

زداعت

اسمی	کیلوگرام	سانتیمتر و مسافت می	صره لرک
بقلیات			
آجی بقله	۷۸	۵۰-۳۰	
بورچاق	۸۰-۷۵	۳۵-۲۵	
فاصولیه	۸۰	۵۰-۳۰	
مرجمک	۸۰	۳۵-۲۵	
نوخود	۸۰-۷۵	۴۰-۲۵	
جلبان (بیانی بورچاق)	۸۰-۷۵	۳۵-۲۵	
باغ چیقاریلان و اشتها			
ویرن نباتلر			
آناصون	۳۰	۴۰-۳۰	
کنانجک	۷۰-۶۵		
آی چیچک	۴۵	۱۰۰-۷۰	
یازلق قولزا	۶۶	۵۰-۳۰	
کشنیش	۳۵-۳۰	۴۰-۳۰	
بیاض خردال	۷۰	۴۵-۳۰	
خشخاش	۶۰	۵۰-۳۰	

خصوصیه

بردونومدن آلان محصول		گوشت پنجه	بردونومه آتلان تخم مقداری	
صمان کیلو	دانه کیلو	کون	تخم ماکنه سیله کیلو گرام	صادر کیلو گرام
۵۰۰-۴۰۰	۳۰۰-۲۰۰	۱۹۰-۱۵۰	۲۳-۱۵	۲۹-۲۳
۴۰۰-۲۰۰	۲۵۰-۱۵۰	۱۴۰-۱۱۰	۱۰-۸	۱۶-۱۰
۲۵۰-۱۲۰	۲۴۰-۱۲۰	۱۴۰-۱۱۰	۱۷-۱۲،۰	
۱۶۰-۹۰	۱۶۰-۹۰	۱۳۰-۱۰۰	۱۲-۱۰	۱۷-۱۲
۳۰۰-۲۵۰	۲۵۰-۱۱۵	۱۴۰-۱۱۰	۲۰-۱۴	۲۳-۱۰
۲۵۰-۱۵۰	۲۴۰-۱۷۰	۱۰۰-۱۳۰	۱۰-۱۲	۲۲-۱۸
۳۰۰-۱۰۰	۹۰-۷۰	۱۴۰-۱۱۲	۱،۲-۱	۱،۶-۱،۳
۲۵۰-۱۰۰	۱۳۰-۷۰	۹۰-۸۰		۰،۶-۰،۶
۵۰۰-۴۰۰	۱۰۰-۷۰	۱۷۰-۱۴۰	۰،۶-۰،۴	
۲۵۰-۱۰۰	۱۶۰-۸۰	۱۴۰-۱۲۰	۰،۳-۰،۲	۰،۶-۰،۴
۳۵۰-۲۰۰	۱۳۰-۸۰	۱۰۰-۱۲۰	۱،۰-۱	۲-۱،۵
۲۰۰-۱۶۰	۱۰۰-۱۲۰	۱۱۲-۱۰۰	۰،۶-۰،۵	۰،۸-۰،۶
۲۳۰-۱۳۰	۱۰۰-۹۰	۱۴۰-۱۳۰	۰،۲۵-۰،۲	۰،۳-۰،۲۵

زراعت

صره لرک مسافه سی	زروعاتک درینلکی	نیم کیلو گیجی	اسامی
سانتیمتر	سانتیمتر	کیلوگرام	
۶۰-۴۰	۲-۱	۲۷-۲۲	کوک و بومروی نبانلر :
۴۵-۳۵	۲-۱	۲۸-۲۰	حیوان پانچاری
۵۰-۴۵	۱,۵-۰,۵	۴۰-۲۰	شکر پانچاری
یاسدق ۲۲ تارلا		۷۰-۶۵	هاووج
۵۰-۴۵	۲-۱	۶۵	حیوان لاحنه سی
۶۰-۵۰	۱۵-۵	۷۵-۷۰	شالگام
۷۰-۶۰	۱۰-۶	۹۵-۶۰	پتاتس
			برالمامی
لیفلی و بویالی نبانلر :			
۲۲-۱۶	۰-۳	۵۵-۵۰	کنویر «نخم ایچون»
	۰-۳	۵۵-۵۰	کنویر «لیفلر ایچون»
۴۰-۳۰	۳-۱	۶۰-۵۵	صاری بویا
	۲-۱	۶۶	کتان «لیفلر ایچون»
۱۵-۷	۲-۱	۶۶	کتان «نخم ایچون»
۳۰-۲۵	۱,۵-۰,۵	۳۰-۲۵	ایصیرغان
۱۸-۱۵ صوغان	۲۰-۱۸ صوغان	۶۰-۴۵ صوغان	زعفران
	۰-۵-۰	۴۴-۴۰	توتوون

خصوصیات

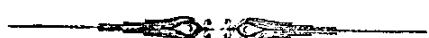
بردونومند آلانان محصول			بردونومنه آتیله حق تخم مقداری		
نام	مقدار	نحوه	نام	مقدار	نحوه
بیک قنطرار	بیک قنطرار	بیک	کون	کیلوغرام	کیلوغرام
۱۳-۴,۲	۶۰-۲۰	کوک	۲۱۰-۱۸۰	۲,۵-۱,۸	
۲۰-۱۰	۴۰-۲۰	"	۲۱۰-۱۸۰	۳-۲	
۱۰-۵,۲	۴۰-۲۰	"	۱۹۰-۱۸۰	۰,۶-۰,۳	۰,۶-۰,۵
	۶۰-۴۰	پاراق		۲,۳-۲	
۸-۴	۵۰-۲۰	کوک	۱۲۰-۸۰	۰,۶-۰,۳	۰,۶
۵-۳	۳۰-۱۰	بوصرو	۱۹۷-۱۲۷	۳۰۰-۱۵۰	
۱۵-۱۰	۳۰-۱۰	"	۳۳۰-۱۹۰	۲۰-۱۲	
۰	۱,۲-۰,۶	تخم	۱۵۰-۱۲۰	۲۰-۱۰	۱۰-۱۰
۷-۲	۱,۳-۰,۴	لیفلر استوبو	۱۴۰-۱۱۰	۳۰-۲۲,۵	۲۰-۱۰
	۳-۲	قری چیچک	۱۷۰	۷-۰,۵	۰,۸-۰,۶
۴-۲,۵	۰,۸-۰,۶	لف	۱۰,۵-۸,۰	۲۰-۱۲	۲۶,۴-۱۹,۶
۳,۲-۱,۶	۲-۱	تخم	۱۲۵-۹۵	۳-۲,۵	۱۳,۲-۱۱,۸
۳-۱,۸				۰,۶-۰,۴	۱-۰,۸
۱-۰,۷	۰,۱	نازه چیچک	۳ سنه	(بیک) صوغان	(۶۰)
	۲,۵-۱,۸	پشیل پاراق	۱۶۰-۱۲۰	باصدیغه	۱-۳

۱۰۰ کیلوگرام حبوبات اوکودلديکي وقت آتیده کي
مواد الده ايديلير

اسمی	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو
	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو	کیلو
برنجي نوع اون	۴۳,۲	۷۰,۲	۲۸,۴۲	۲۳	۶۶-۷۶	۱۶,۸	۲۶,۳۵
ایكنجي « د »	۵۹,۳	۰	۳۸,۳۵	۰	۱۳,۶	۰	۰
اوچنجي « د »	۱۲,۲	۸,۹	ایرميك	۲۰	۰	۳,۰	ایكنجي قبا اون
ایرميك	۰	۰	ایری کپک	۶	۰	۰,۴	ایری کپک
خایمات	۲,۶	۲۴	۰	۲۲-۳۴	۲۴,۰	۰,۴	۰,۸۸

۱۰۰ کیلو اوندن آلنجهق اکمک مقداری

۱۰۰ کیلو بوغدای اوئىندىن ۱۳۴ کیلو اکمک يابىلور.
چاودار اونى ايسە ۱۴۵ کیلو اکمک وىرر.
۶ کیلو اوئىن ۴ کیلو صو و طوز ايلە فارىشىرق ۱۰۰.
کېلولاك خور تشكىل ايدر.

تەخەلۇق ئەمەزىلەنەمى

اکىنلىرى سورمه و راستىق خستە لىقلەندىن مەحافظە ئېتكايچۇن تەخەلۈرى كېرىيەت نخاس (كۆز طاشى) ايلە علاجىلامق لازىمدر. بۇنىڭ ايچۇن اخشاب و بافرقا بىلدە (فوچى، تىكىنە كې) ۱۰۰ کىلو صوپىك ايچىنە بىر كىلو كۆز طاشى ارىيدىلەم بىلدە. تەخەلۈر سېتلىرك ايچىنە قونەرق علاجە بانىئىلەلى و اوستەنە چىقاڭلار آتىلما بىلدە سەرىپە اصولى ايلەدە تەخەلۇق علاجىلانە بىلىير : شوپىلە كە ۷۵ کىلو تەخەلۇق ۱۰ کىلو قدر كۆز طاشى صوپى حساب اىدىلەر كە بىرىم يېغىلەمش اولان تەخەلۈر اوستەنە علاج سەرىپىلور و كورە كە قارىشىدېر بىلىير . لەكىن بواسول اپىدىكلەر . تەخەلۈر اكىزدىن بىر كون اوول علاجىلەمى و هەر كون نەندەر تەخەلۇق اكىلە جىكسە بىر كون اوول اوقدەر تەخەلۇق اپىصالاتىلى . بىر دە اپىصالانان تەخەلۈر شىدە جىكىنە دەن دونوم باشىنە آتىلە جى تەخىسى او كاڭورە حساب اىتلى . علاجىلانان ۱۰۰ كىله تەخەلۇق ۱۲۵ كىله اوولور . آمىرىقا دە صوپى دفعە ياسىلان تەخەلۇق بىكىدە (۲,۵) نىبىتىنە كى فورمول مەحلولى درونىنە تەخەلۈر بىرساعىت قدر براقتىلما سىندىن نىتاجى حىتنەدە ئەدىلەشىدە .

زىع اولانە بەھىمە تەخەلۈر ئاتاسە منى

لاھنەلر	۶	—	۸	كۈن	نوحود	۱۲ — ۱۵
شالغان	۶	—	۸	»	فاصوليا	۱۲ — ۱۵
قولزا	۶	—	۸	»	صرچىك	۱۲ — ۱۵
قرەقفس	۹	—	۱۰	پتايس		۱۵ — ۱۶

پانجار	۱۴ — ۱۳
بوجدای	۱۲ — ۱۲
بولاف	۱۲ — ۱۲
صر	۱۲ — ۱۲
چاودر	۱۰ — ۸
هلهه	۱۰ — ۸
آربا	۱۰ — ۸
طوماتس	۱۵ — ۱۶
هاووج	۲۰ — ۲۴
مايدانوز	۲۰ — ۲۴

دانی و ياخود طبیعی چايرلر

بغلیمه لرله نجبلیه لرک مناسب بر نسبتنده مخلوطندن حصوله
کان چايرلر غایت نفیس محصول ویررلر. راطب اقلیمیله قیش
نهايتنده، قوراق و صیحاق محلارده ياز نهايتنده تخم زرع ابدیلیر.
اولاً، ایری تخلملر قاریشدیر بلره رق اکیلیر؛ و بر طیرمیق جککیله رک
تخلملر ۸ ياخود ۱۰ میلیمتر و درینلکه کومیلود. بونی متعاقب
کوچوک تخلملر اکیلله رک واوزرندن برچالی دمئی ياخود خفیف
زنجیر طیرمیق کچیرلیر و بو صورته بونلرده خفیفجه طوبراقلله
اور تولیش اولور.

موقت و يا صنعتی چايرلر

خفیف و صیحاق طوبراق اچون:		کیللى قومى طوبراق:	
عادى طرفیل	۶۰	قرصى طرفیل	۱۸۰
ملز طرفیل	۳۰	رەئى غراس	۳۰
بیاض طرفیل	۱۰	آڭىز و صوڭۇق طوبراقلرە:	
مېنت	۲۰	قرصى طرفیل	۱۸۰
رەئى غراس	۲۰	چاير فله ئولى	۳۰

فرومنتال	۵,۰	ایتالیا رهی غراسی	۲,۰
داقیل	۲,۰	داقیل (طوموز طرناگی)	۲,۰
آزدرین ، چاقیلی ، کیر جلی کیللی طوپراقلره		تویلی هولک	۴,۰
اولیا اوئی	۲۵,۰	چابر فله ئولی	۳,۰
مینهت	۳,۰	آغیر طوپراقلره :	
آنڈیلید	۳,۰	قرمنی طرفیل	۴,۸
بیاض طرفیل	۱,۲	ملز طرفیل	۶,۶
رهی غراس	۷,۵	فله ئول	۶,۶
چابر برومی	۶,۰	باشیرلى ، قورو ، قوتىز	
قوبۇن فە توکى	۱,۵	طوپراقلره :	
چابر فله ئولی	۰,۵	اولیا اوئی	۴,۰
کیرچىن ، قورو ، طاشلى ، آزدرین طوپراقلره :		آنڈیلید	۴,۵
اولیا اوئی	۲۴,۰	چابر برومی	۱۲,۰
مینهت	۲,۰	اوزون عمرلى رهی غراس	۰,۰
آنڈیلید	۳,۰	کشیف کیللی - کیرچىل طوپراقلره :	
بیاض طرفیل	۱,۸	عادی طرفیل	۲,۰
انکايز رهی غرامى	۱۰,۰	يونجه	۱,۲۵
چابر برومی	۳,۰	بیاض طرفیل	۱,۲
قوبۇن فە توکى	۱,۵	ملز طرفیل	۳,۰
چابر فله ئولی	۲,۰	فله ئول	۱,۵
		تویلی هولک	۱,۵
		اوزون عمرلى رهی غراس	۰,۰

پېشىل اوت مخلوطى

ياز نهایىتىنده وصولك بەرادە ا كىله رك ايلك بەرادە يېچىلنار :
 قېشامىھ نۇخود ايلدە قېشامىھ جىلبانىھ — جىلبان ياخود
 نۇخود ياخود بورچاق ايله چاردار ياخود يولاف وياخود
 قىشلىق آربا — جىلبان ياخود نۇخود ايله
 مرجمائىھ باھىرە آجى بەقىمە — قىرمىزى طرفىل ايله ايتاليا
 رەسى غراسى ، چاردار ياخود يولاف — قىرمىزى طرفىل ايله
 يىانى هندا ياخود قولزا — قىرمىزى طرفىل ايله جىلبان ياخود
 قىشلىق يولاف .

شىباتىدە ، مارتىدە و نېسانتىدە ا كىله رك اوچ آى
 صوڭرا يېچىلنار :

ايلىك بەرار جىلبانى ايلىك بەرار نۇخودى ايله ، سىرجمەك
 ايله — ايلىك بەرار سىرجمىكى ايله سېرىكول ، ايلىك بەرار جىلبانىلە
 يازلىق چاودار ، يولاف ياخود آربا آجى بەقىلە ايله نۇخود ،
 جىلبان ، بورچاق ياخود يولاف — يازلىق قولزا ايله آق
 خرداال — مارت چاودارى ايله خرداال ، نۇخود ، آربا ياخود
 جىلبان — قولزا ايله ياز شالغانمى — سېرىكول ، خرداال
 وايتاليا رەسى غراسى .

مايس ، خىزىران و تۈوزىدە ا كىله رك ۳ ياخود ؟
 آى صوڭرا كسىلىنار :

ھىلدە ، مىصر ، نۇخود ، بىجار موخاسى ، دارى — موچا ،
 سېرىكول ، ياز جىلبانى ، نۇخود — دارى ، سېرىكول ، آق
 خرداال ، ھىلدە — بىجار موخاسى ، قولزا ، شالغانمۇق — آق
 دارى ، موچا ، دارى ، خرداال — ھىلدە ايله شالغانمۇق

— مصرايله بازقولزاسى — نوخود، قولزا، هلهه — هلهه
وآق خردا.

هاب اوئلىكى مخافظەسى

قولرويان اوئلىكى قىلىتلەندىن غائت ابتدىكارىي مقدار :

بچىلەتكى وقت ۱۲ كون ھالى آى

تازە صوکرا صوکرا

{ طبى جابرلىك ۱۰۰ کيلو ۴۶ کيلو ۳۲,۷۶ کيلو
قولرى اوئى ۱۰۰ « ۲۶,۵۳ « ۴۱۵ «

مېنەت ۱۰۰ « ۲۴۰ و ۳۰۵۰ «

اولىيا اوئى ۱۰۰ « ۲۳,۲۳ « ۳۰,۳۳ «

طرفل ۱۰۰ « ۲۶,۵۳ « ۴۱۵ «

اوئلىكى صارپۇزىدە [سىلو] مخافظەسى . — ترجىحا

خىدقىلر آچىلور . بچىلمىش تازە اوئلى منظم طبقەلر حالىدە

قۇنىلۇر باخصوص كىنارلاره و كوشەلرە قوتلىجە باسېلۇر .

اوزرى سەمالە اورىتىلوب تىخەلر قۇنىلۇر . دە اوستە لاقىل

بەر مەترو صىبعەنە ۷۰ کيلو آغىلۇن اصاپت ايتىك اوززە

طوبىراق قۇنمىلى . لەنن صاربۇن باپىرادىدىن صوکرا ۲ - ۳ كون

كۆمەدىن باصمەمىيدىر كە حامضانىڭ تشىكلەنە مەمانعت اولۇنسۇن . اوج

آى صوکرا قوللانىماقە باشلانىر . هەكۈن لازم اولدىنىڭ قىدر

چىقارمالى ، فضله كىمەمىيدىر .

طوز لامە . — كافى درجه دە قولرى اولىيان اوئلى

طوزلانىر . هان هان قولرى اولان اوئرىك بەر ۱۰۰ کيلوئى

ايچون ھالى ۶ کيلو طوز كاپىيدىر . رەطوبىتلى ياخود بوزواش

اوئلىكى ايچون بىز ۳ طوز قوللانىلىر .

۱۲

قابلیت هضمیه نقطه نظر ندن چایر او تلرینک ترکیب متوسطی

نام نیزه نیزه نیزه	قابل هضم مواد				نام نیزه نیزه
	پودر گلخانه گلخانه	پودر گلخانه	پودر گلخانه	پودر گلخانه	
۱۰۰ کیلوگرام آتیده کی او تارک محتویاتی کیلوگرام اولهرق بروجه آتیدر :					
۱. یشیل او تلر :					
نژه دن برآز اول چایر او تی صرعا او نلری چیچکلنمش نازه قبا یونجه چیچکلنمش قبا یونجه یشیل مصر بورچاق پشیل جاودار پانجارت پرافلری حیوانلره ویریلک او زره کسیان آغاج داللری نوزده	۷,۱:۱ ۱۳,۰ ۲,۰ ۲۵,۰	۶,۴:۱ ۹,۹ ۲,۵ ۲۰,۰	۳,۸:۱ ۷,۴ ۰,۵ ۱۷,۰	۵,۷:۱ ۸,۷ ۰,۴ ۱۹,۷	۲,۳:۱ ۷,۳ ۰,۳ ۱۹,۰
۲. قوری او تلر :					
عادی چایر او تی او زنه « ایکنجه محصل او لان چایر او تی اعلی چایر لرک او تی	۱۰,۶:۱ ۳۴,۹ ۰,۵ ۸۵,۷	۸,۰:۱ ۴۱,۰ ۱,۰ ۸۵,۰	۷,۰:۱ ۴۱,۰ ۱,۳ ۸۵,۰	۵,۰:۱ ۴۲,۸ ۱,۵ ۸۴,۰	۳,۶:۱ ۳۶,۰ ۰,۴ ۸۴,۰

قابلیت هضمیه نقطه نظر ندن چایر او تلرینک ترکیب متوسطی

ردیف نام شماره	قابل هضم مواد	کیلوگرام آئیده کی او تلرک محتویاتی کیلوگرام اولهرق بروجه آئیدر:				
		پودر لیکور	لیکور لیکور	لیکور لیکور	لیکور لیکور	لیکور لیکور
۹,۲۰:۱	۴۴,۰	۱,۳	۵,۱	۸۹,۰	راتط چاپلرک او. فی	
۵,۹:۱	۳۸,۱	۱,۲	۷,۰	۸۴,۰	اورنه حالده قرصی طرفیل	
۴,۰:۱	۳۷,۶	۲,۱	۱۰,۷	۸۳,۵	اعلی " "	
۳,۳:۱	۲۸,۳	۱,۰	۹,۴	۸۴,۰	قبابونجه اورنه حالده	
۲,۸:۱	۳۱,۴	۱,۰	۱۲,۳	۸۳,۵	" " اعلی	
۵,۲:۱	۳۵,۸	۱,۴	۷,۶	۸۳,۳	بونج لر	
۳,۹:۱	۳۲,۵	۱,۵	۹,۴	۸۳,۰	جلبان اورنه حالده	
۲,۳:۱	۳۱,۱	۱,۴	۱۵,۱	۸۳,۳	اعلی	
۸,۰:۱	۳۷,۸	۲,۴	۶,۲	۸۴,۰	عوزنهايتده قورودلش آ غاج دالاري	
					۳- صهانلر :	
۴,۶:۱	۳۵,۶	۰,۴	۰,۸	۸۵,۷	قيشاق بوغدای صهانی	
۴,۷:۱	۳۶,۵	۰,۴	۰,۸	۸۵,۷	قيشاق چاودار " آريا	
۳,۲:۱	۴۰,۶	۰,۵	۱,۳	۸۵,۷	" " بولاف	
۳,۰:۱	۴۰,۱	۰,۷	۱,۴	۸۵,۷	۴- دانه قاوزلری	
۲,۴:۱	۳۲,۸	۰,۴	۱,۴	۸۵,۷	بوغدای قاوزلری	
۲,۳:۱	۳۴,۹	۰,۴	۱,۱	۸۵,۷	جاودار " بولاف	
۲,۴:۱	۳۶,۶	۰,۶	۱,۶	۸۵,۷		

قابلیت هضمیه نقطه نظر زدن چایر اوتلرینک ترکیب متوسطی

قابل هضم مواد		او تلار که محتویانی کیلوغرام		اوله درق بروجه آتیدر :	
نام	نام	نام	نام	نام	نام
پستاس	کوک و یوض ولر	پستاس	کیلو امانت ابچون پانجارت	پستاس	کیلو امانت ابچون پانجارت
شکر پانجارت	ها ووج	شکر پانجارت	لا خنده طور پن (شالگام لاخنده می)	شکر پانجارت	لا خنده طور پن (شالگام لاخنده می)
دانه لر	بوغدادی	دانه لر	چاودار	دانه لر	چاودار
آربا	چاودار	آربا	آربا	آربا	آربا
بولاف	بصر	بولاف	بهر	بولاف	بهر
بهر	بهر	بهر	بهر	بهر	بهر
بهر	بهر	بهر	بهر	بهر	بهر
آجی بقله	آجی بقله	آجی بقله	آجی بقله	آجی بقله	آجی بقله
۱۰۶:۱	۲۱,۸	۰,۳	۲,۱	۲۵,۰	۱۰۰
۹۳:۱	۱۰,۰	۰,۱	۱,۱	۱۲,۰	۹۷,۰
۱۷,۰:۱	۱۶,۷	۰,۱	۱,۰	۱۸,۵	۱۷,۰
۹۳:۱	۱۲,۵	۰,۲	۱,۴	۱۵,۰	۹۳,۰
۸۳:۱	۱۰,۶	۰,۱	۱,۳	۱۳,۰	۸۳,۰
۷۸:۱	۶,۸	۰,۱	۰,۹	۸,۵	۷۸,۰
۵۸:۱	۶۴,۳	۱,۲	۱۱,۷	۸۵,۶	۵۸,۰
۷۰:۱	۶۵,۴	۱,۶	۹,۹	۸۶,۰	۷۰,۰
۷۶,۳:۱	۵۶,۶	۲,۳	۸,۵	۸۶,۰	۷۶,۳
۶۸:۱	۴۲,۷	۰,۳	۸,۰	۸۷,۶	۶۸,۰
۹۱:۱	۶۳,۱	۰,۴	۸,۰	۸۷,۳	۹۱,۰
۲۸:۱	۵۳,۰	۱,۴	۲۰,۸	۸۵,۶	۲۸,۰
۲۰:۱	۴۷,۸	۱,۶	۲۳,۲	۸۶,۶	۲۰,۰
۱۹:۱	۴۴,۵	۱,۷	۲۵,۱	۸۵,۹	۱۹,۰
۳۶:۱	۹,۷	۱,۳	۳,۶	۲۳,۹	۳۶,۰

قابل هضمیه نقطه نظر ندن چایر او تلرینک ترکیب متوسطی

ردیف	نام	قابل هضم مواد				مقدار	آرد
		پودر	چایر	تلرینک	ترکیب		
۳۶:۱	۳۵,۴	۶,۱	۱۳,۷	۹۰,۷	۱۰۰ کیلوگرام آرد	بیرا فابریقه لرنده بولنان آربه	پوشه سی قورومش
۲۷:۱	۴۸,۶	۱,۰	۱۹,۱	۸۸,۲		آربه چیملری	
۱۶,۴:۱	۶۳,۰	۰,۱	۰,۴	۹,۰	پانجکار پوشه سی نازه		
۲۰:۱	۳۱,۹	۰,۵	۱۶,۱	۹۳,۴	آندهق فابریقه لری بقایایی	قورومش	
۴,۸:۱	۴۵,۲	۲,۴	۱۰,۶	۸۷,۴	بوغدانی کپکی قبا		
۴,۹:۱	۴۷,۲	۲,۹	۱۱,۰	۸۷,۹	» » اینجه		
۲,۶:۱	۴۷,۳	۲,۲	۱۱,۵	۸۷,۶	چاودار «		
۵,۷:۱	۵۴,۰	۲,۹	۱۰,۸	۸۸,۵	حیوانات ایچون بوغدانی اوی		
۵,۶:۱	۵۳,۳	۲,۳	۱۰,۶	۸۸,۰	» « چاودار «		
۱,۰:۱	۲۵,۲	۷,۷	۴۳,۲	۹۰,۰	بر فی تیپی کوسسه سی		
۱۶:۱	۱۵,۵	۱۱,۵	۳۳,۵	۸۸,۹	سیدسام «		
۱,۷:۱	۲۳,۸	۷,۶	۲۶,۹	۸۹,۶	قولرا «		
۱,۸:۱	۱۸,۷	۰,۹	۱۸,۰	۸۹,۴	پاموق «		
۲۱:۱	۲۹,۸	۹,۷	۲۴,۷	۸۸,۲	کتن «		

مختلف صیراوه بىلەنلىق قىمت غرائىسى

۱۰۰ کيلو غرام قورو چاير اوتنە معادل اولا اغدىيە

صەنانلىر	قورى اوتلار	چىچىكىدىن اول
بۇلاق ۲۵۰	کيلو ۹۰	قورو دىلىش اوت
آرپا ۲۵۰	چىچىكىنىمە ئىناسىدە ۱۰۰	چىچىكىدىن صوڭرا ۱۱۰
بوغدايى صەنائى ۳۵۰	چايرلىك اىكىنجى مەھسۇلى ۹۰	قورىمىش قبا يۈنجه اوئى ۹۰
آنجىھە صەمان ۲۰۰	قورىمىش طرفىل اوئلىرى ۹۰	نۇخوداڭ قورىمىش اوئى ۹۰
چاودار صەنائى ۳۵۰	پەرالماسنىڭ قورۇساقلارى ۱۵۰	پەرالماسنىڭ قورۇساقلارى ۱۵۰
مەصر ۳۵۰	يىشىل اوتلار	يىشىل چاير ۴۰۰
آجى باقلە ۲۵۰	ايىكىنجى چاير ۳۵۰	اوئلىرى ۳۵۰
قورى يېرالقىلر	مەھسۇلى ۳۰۰	قبا يۈنجه ۳۵۰
آسمە ، اخلامور قاواق ، دىشبو داق } ۱۰۰	قەرمىزى طرفىل ۴۰۰	نۇخود ۴۵۰
قرە آغاچ	چاودار و مەصر ۳۵۰	چاودار و مەصر ۴۰۰
آقادىسا ، آفچە ، آغاچ ۱۲۵	ھەلەھە (قرە -) ۴۵۰	بۇغدايى (پەرالماسى) ۴۰۰
مېشە ۱۳۰	پەرالماسى ۳۵۰	پەرالماسى ۴۰۰
كۆكەر		
هاووج ۳۰۰		
پانجاڭارلار ۲۵۰		
شالغانم و شالغانم لاحنەسى ۴۰۰		
پەنائىس و پەرالماسى ۲۰۰		
لاحنەلر ۴۵۰		

خشخاش »	۷۰	آغاج میوه‌لری
سیدسام »	۴۰	میشه پلیدی، آت
چادردار و بوغدای } کپکی } او زوم و میوه } پوشه‌لری } نشاسته پوشه‌سی } کتان »	۶۰ ۳۰۰ ۲۶۰	کستانه‌سی قاین میوه‌سی قولزا کوسبه‌سی ۴۰ الی ۵۰ ۴۰ الی ۵۰ ۲۰۰ الی ۲۶۰

چاپر او تلر ینک زرعیات

تبتهک دوامی		آذلان	نگره	اسامي
هفتہ	هفتہ	کیلوغرام	نگره	
۱۸-۱۵	۱۳-۱۱	۱	۲۰	دایجه بونگدای آغر و متیس
	۱۴-۱۲	۲۵-۱۰	۵۰	چاپر بولافی
۱۵-۱۴	۱۱-۱۰	۲,۰	۳۷	قره تل
۱۸-۱۶	۱۴-۱۲	۱۷-۱۰	۸۰-۷۵	بورچاق
۱۸-۱۶	۱۲-۱۰	۲,۰-۲	۸۱-۷۵	قبا پونجه
	۱۶-۱۲	۲۰-۱۲	۸۰-۷۵	حیوانات ایچون یشیل، صر
۱۸-۱۶	۱۳-۱۰	۶	۲۵-۲۰	انکلیز چم اوئی (رده‌ی غرا)
۱۸-۱۶	۱۳-۱۰	۰,۰	۲۵-۲۰	ابتالا چم اوئی «
۱۸-۱۶	۱۴-۱۲	۱۰-۱۲	۴۳-۲۸	اولیا اوئی
	۱۲-۸	۷-۶,۵	۷۰-۵۰	قره بونگدای (هلاره)
		۲۰-۱۵	۷۵-۷۰	چاودار
	۱۷-۱۳	۴-۰,۸	۶۵	سپورکه داریسی
۰۱۲-۱۰	۸-۷	۳-۲	۶۰	نارلا سپر کولی
۲۰-۱۹	۱۴-۱۲	۱,۲-۱	۸۰-۷۵	آق طرفیل
۲۰-۱۷	۱۵-۱۲	۱,۰-۱	۸۰-۷۵	ملز طرفیل
۱۷-۱۳	۱۱-۹	۳-۱,۰,۸	۸۰-۷۵	پنهه طرفیل
۱۸-۱۵	۱۳-۱۱	۲-۱,۰,۵	۸۰-۷۵	ماوی ویا عادی طرفیل
۲۰-۱۷	۱۷-۱۲	۲۰-۱۸	۸۰-۷۶	عادی جلیان

و م خصو لات ج دو لی

بر دونومدن آلنان حاصلات						نفعه نحوه باید باشد آنچه آنچه
تاخم		اویت		میزان	میزان	نفعه نحوه باید باشد آنچه آنچه
دهانه	دنهان	نازه اویت	قوری اویت	سنہ	سنہ	نفعه نحوه باید باشد آنچه آنچه
یکی قطار	یکی قطار	یکی قطار	یکی قطار	سنہ	سنہ	نفعه نحوه باید باشد آنچه آنچه
۰-۲-۰۱	۵-۳	۱۰-۱۰	۱۰-۵	۴-۱	۴-۱	
۰-۳-۰۱۵	۴-۵-۳	۱۸-۱۱-۵	۱-۱	۱	۱	
۱-۲-۰۸	۴-۲-۵	۱۲-۷-۵	۱۰-۵	۲-۱	۲-۱	
۳-۲-۰۵	۷-۲-۵	۱۰-۶-۵	۱-۱	۱	۱	
۳-۲-۰۶	۱۱-۵	۴۰-۲۰	۱۰-۳	۰-۳	۰-۳	
۰-۴-۰۲۸	۸-۴	۲۴-۱۲	۴-۲	۴-۲	۴-۲	
۰-۵-۰۳	۱۰-۵	۴۰-۲۰	۲-۱	۴-۳	۴-۳	
۱-۰-۰۴	۷-۵-۴	۲۲-۰-۱۲	۷-۳	۲	۲	
		۲۰-۱۰	۱	۱	۱	
		۲۵-۱۲	۱	۱	۱	
		۷۰-۴۰	۱	۳-۲	۳-۲	
۰-۲-۰۳	۳-۲-۰	۱۲-۱۰	۱	۱	۱	
۲-۰-۱-۰۳	۲-۰-۲	۱۴-۸	۰-۲	۱	۱	
۱-۰-۰۲	۸-۴	۲۴-۱۲	۴-۳	۲	۲	
۳-۰-۰۲	۰-۰-۲	۲۵-۲۰	۱	۱	۱	
۱-۰-۰۳	۸-۴	۳۲-۱۷	۲-۱	۳-۲	۳-۲	
۱-۰-۰۸	۷-۳-۰	۲۰-۱۰	۱	۱	۱	

باغچىلىق عمليانى

باغ ايدىرى . — ۰ ۰ ساتى مترو در بىلەكىنده ال ايله

باپىلان كېرىزىمەنك بىر دونۇسى ايجۇن ۲۶ يومىھ لازىمدە .
بر عملەنك بىر كون ئظرفندە كورە بىلە جىكى ايشلە بىر جە آتىدە :
كوتوكارك دېلىرىنى دولدىرىمى ياخود آچق : اىكى الى
اوج اولاك ؛ ايلاك بەھار سورمەسى ۳ اولاك الى ۱ دونۇم ؛
جاپالامە يارىم الى بر دونۇم ؛ اىكىنجى چابا ۳ اولاك الى ۱
دونۇم ؛ بر اركاك عملە بر قادىن عملەنك معاونتىلە يومىھ
۱۵۰۰ — ۲۰۰۰ عادى چىلەك ؛ ۲۵۰ کوکانىش چىلەك
يائە بىلەر . بر دونۇم باغ تأسىس ايتىك ايجۇن قرق مترو مسابى
فيدانلىق كافىدە .

بر عملە يومىھ ۸۰ — ۱۰۰ دالدىرىمە يابار ؛ ۳ مترو
مكعبە كوبىرە وضع ايدىر ، بىر دونۇم باغى بودايە بىلەر ؛ آصەنك
جنسىنە و طوپراڭىق قۇننە كورە بىر دونۇم محلە ۳۰۰ - ۷۰۰
اوچە دېكىلىر .

بر عملە يومىھ ۲ — ۲,۵ دونۇم باغك فېلىزلىرىنى آلىر .
» اوچ آلمە يابار ۲۰
» شق حلقۇى ۳
» ۱ - ۱,۵ « هەرك وضع ايدىر .

يومىھ بىر عملە	۲	دونۇم باگىدە بىر نجى دفعە	{	هەرك باغلاڭار
»	«	۱	«	أىكىنجى دفعە
»	«	۲,۵	«	طربىل آيىقلار
»	«	۱	«	قوردلرى طوبلاڭار

یومیه برعده ۱۶۰۰ — ۲۰۰۰ انکابز آشیسی باپار
 » » ۱۶۰۰ — ۲۰۰۰ آشی بی باغلار
 » « کبریت قاربون شیرینه ایمک ایچون ۳۰۰ آجیق جوقور باپار
 » » » ۴۶۰۰ قیالی » «
 » » ۱۰ — ۷ دونوم محله کوکورت آنار
 » » ۳۰ — ۲۰ محله تورپیل کور و کیله کوکورت سر پر
 » » ۱۰۰ — ۸۰ بیوک پوسکوز کچله » «
 ۱۰ دونوم باگک چوبو قلربنی صیباچ صوابله خاشلاقی ایچون
 ۳ ارکاک و ۹ فادین یومیه سی لازم در .

مخالف طوبراقله دیکیده هله آردنا آصممه لری
 (۱)

بوزده ۱۵ نسبتنه کمربنی ماری طوبراقله :
 ۱ — قوتلی ، میللی ، آذ نعلی طوبراقله :
 ربپاریا غولووار دومونپلیه
 Riparia gloire de Montpellier
 ۲ — قوملی ، درین سرین و آذ طوزلی طوبراقله :
 سولونیس Solonis
 ۳ — خفیف قوراق ، قومسال وضعیف طوبراقله :
 (روپستریس مارتین) Rupestris Martin
 (۲)

بوزده ۱۵ — ۳۰ کمربنی بولانه طوبراقله
 ۱ — خفیف طوبراقله و صیواردقی ممکن اولان
 برلده :

رباریا روپسترس ۱۰۱^{۱۴}

Riparia Rupestris 101^{۱۴}

۲ — کیلی قومی، اولدقجه نعلی طوپراقلرده:

(رباریا روپسترس ۳۳۰۶ - ۳۳۰۹)

Riparia Rupestris 3306—3309

۳ — صولاق و طوزلی طوپراقلرده:

(سولونیس ربادیا نوسرو ۱۶۰۶)

Solonis Riparia No. 1606

(۳)

بورده (۲۰) — کیرجی هاری اراضیده

۱ — قومی، قیراج طوپراقلرده (روپسترس دلو)

دینبلن (مونتیقاولا)

Rupestris du lot ou Monticola

۲ — کیلی کیزچلی آغیر طوپراقلرده و یازین صولانما

قابل برلرده (آرامون روپسترس غانز) نوسرو ۱

Aramon Rupsetris ganzin No, 1

(۴)

بورده (۳۰) — نسبتنده کیرج بولاند برلرده:

۱ — کیلی کیزچلی واولدقجه نعلی و صولانمی قابل

طوپراقلرده:

مورودز روپسترس نوسرو ۱۲۰۲

Mourverdre Rupestris No. 1202

(۵)

بورده الیمه نه زیاده کیرجی هاری طوپراقلرده:

۱ — درین اولیان طوپراقلرده (شامه لابراندیه ری)

نومرو ۲۱ B

Chassela Berlandieri No. 41B

۲ — روپستریس بر لاندیهه ری

نومرو ۲۱۹ A

Rupestris Berlandieri 21 A

۳ — روپستریس بر لاندیهه ری

نومرو ۲۰۱ A

Rupestris Berlandieri No. 301 A

۴ — اولدقجه نمی و صیوارمه ممکن اولان بزرده

(بر لاندیهه ری ریپاریا نومرو ۴۲۰ A)

Berlandieri Riparia No. 420 A

۵ — بر لاندیهه ری ریپاریا

نومرو ۳۴ E

Berlandieri Riparia No. 34 E

۶ — بر لاندیهه ری ریپاریا نومرو ۱۵۷

Berlandieri Riparia 157

محملکنجزده بولانه مشهد ارزو م نوعله

(۱) از دیر سیاهی . — ایلولده کاله کایر ؛ دانه لری

ابری ، سیاه ، یووارلاق وصولودر باپراقلری بوبونک و کنیش
کوتوكی قوتلی و محصولدار .

(۲) آلو قامره — ایلول نهایتده کاله کایر ؛ دانه لری

یووارلاق ، آچق قرمزی ؛ کوتوكی قوتلی ، غایت محصولدار
ودایانیقلی .

(۳) آلنوره طاسه . — ایرکن یتیشیر ؛ دانه‌لری
بیاض پارلاق ، اوزو نجه و وسط جسامتده ؛ کونوکی ویرکلی ،
دایانیقلی ، باپراقلری ذکرمی ، مدانیه و برومه طرفاندہ
یتیشیر ؛ قیصه بودانیز .

(۴) آما بیه اوزرمی . — کچ یتیشیر ؛ دانه‌لری ایری ،
بیاض و بعضاً سیاه ، طانلی ، لذتلی ؛ کونوکی قوتلی .

(۵) بیروت هرمائی . — کچ یتیشیر ؛ دانه‌لری
سیزه‌ک ، ایری ، اوزو نجه ، آلنون صاریسی رنگنده واقی
سرنجه ؛ اوzon بودامالیدر .

(۶) بامس قره‌سی . — کچجه یتیشیر ، دانه‌لری
سیاه ، بووارلاق ، صولو و طانلی ؛ کونوکی اولدجه قوتلی ؛
قیصه بودانیز ؛ قرق کلیسا طرفاندہ یتیشیر شراب چهاریلیر .

(۷) پلکای قوبوغی . — صالحی اوزون اولدیندن
بوام ویرلشدیر . دانه‌لری بیاض و یا آلنون صاریسی رنگنده ،
سیوری ، قابوغی اینجه ؛ کونوکی قونلی ، طیانقلی ؛ باپراقلرک
آلت یوزی خاولی ؛ اکثريا کولله به طوتیلور .

(۸) هاراط . — کچجه یتیشیر ؛ دانه‌لری سیاه ،
ایرجه ؛ کونوکی قوتلی ، ویرکلی ؛ صصره ساحلندہ یتیشیر ؛
قیصه بودانیز .

(۹) هارمه . — وقزلی یتیشیر ؛ دانه‌لری ایری ،
بیضی ، بیاض ، لذتلی و راجه‌لی ؛ کونوکی قوتلی و محصولدار ؛

پاپراقلرک آلت بوزى اورومچى آغى كې توپلى ، كېرىنەتلىرى درىن و كىنىش ئىزلىك دەنلىن جىنسىنەن قوقۇسى پك اطيف ؛ دانەلرى پىنبه اولان جىنسىك اكلى دە پك ئىدىزدە ؟

(۱۰) ھەمەر دەكتەن . — ايركەنچە يېتىشىر ؛ دانەلرى اوافق ، بىشى ، آلتۇن سارىسى رىنگىنە و طاتلى ؛ كونوکى قوتلى و يك و ير كىلى ؛ پاپراقلرک آلت بوزى توپلى ؛ اوزون بودانىر ؛ ازمىر ؛ مەنەساد دەكتەن ئەنلى طرفلىنى دەكتەن ئەنلى ؛ اوزون بودامالىدە.

(۱۱) ھۈرمى اوزومى . — ايركەن يېتىشىر ؛ دانەلرى بووارلاق ، صالحىلدەن قولايىقلە دو كيلور ؛ كونوکى اورتە قوتىدە ، پاپراقلرک آلت بوزى خاولى .

(۱۲) ھۈرمى اوزومى . — جوق ايركەن يېتىشىر ؛ دانەلرى ايرىجە ، آز سىورى و سياھ ؛ كونوکى قوتىدە . رەنقاپى . — وقىلى يېتىشىر ؛ دانەلرى بىضى ، آلتۇن سارىسى رىنگىنە ، ايرى ، طاتلى ، آتى سىرت ؛ پىنبه و قىمىرى جىنسلىرىدە واردە ؛ كونوکى غايت قوتلى و وير كىلى ؛ پاپراقلرى بىوك و تۈمىز . ۳ - ئىزلىك دەكتەن ئەنلى ؛ كوز اوزرىنە بودانىر .

(۱۳) روئى ئاظا . — ايلولدە يېتىشىر ؛ دانەلرى پىنبه ، اوزونجە ، طاتلى و قابوغى اينجە ؛ كونوکى قوتلى ، پاپراقلرى يانچاغە بىكزىر .

(۱۴) سەلطانى اوزومى . — اغستوس وايلولدە يېتىشىر ؛

دانه‌لری کهر بارنکنده اورته جسامتده وزبتوں بچمنده در؛
محصولی آز اولوب چارداغ، الوب ریشلیدر. چکر دکسزدە سلطانی
دیولر.

(۱۶) غراپنا او زومى. — تشرین اولده کماله
کلیر؛ دانه‌لری سیورى و با یووارلاق، اورته جسامتده، رنگی
بیاض وبا سیاهه میال قرمزی؛ کونوکی پٹ قوتلى و طیانیقلى؛
پاپراقلری کوجوك.

(۱۷) فسلگن او زومى. — فسلگن کې قوقار
پانجاگە مشابهدر.

(۱۸) قیش او زومى. — تشرین اول نهایتندە بیشیر؛
دانه‌سى آچیق قرمزی، سیورىجە اولوب دیشىدە چتىردار؛
کوتوكى اورته قوندە لاکن دایانیقسزدر؛ پاپراقلرک آلت بوزى
باز حاولى، جسامتلرى اورته.

(۱۹) کېمى مەھى. — وقىلى بیشیر دانه‌لری سیاه؛
او زون، اورته جسامتده، کونوکی قوتلى و وبرکلى؛ ۲ - ۳
کوز او زرینه بودانىر. باشلىجە دارىجە طرفانندە بیشیر.

(۲۰) مىكىت. — آغستوسىدە بیشیر؛ دانه‌لری
بیاض و کهر بارنکدە، شفاف، رابحەلى، یووارلاق؛ کوتوكارى
اورته قوندە، لاکن دایانیقلى در.

(۲۱) مىڭىر. — وقىلى بیشیر؛ دانه‌لری بىضى،
ایرى، زبتوں بچمنده؛ کوتوكى دایانیقلى؛ صالفەلمىرى بىوك؛
پاپراقلری چاوشى مشابهدر.

(٢٢) باهانه . — کچیه یتیشیر ؛ دانه‌لری بیضی ،
یوارلاق ، اورنه جسامتده ؛ محصول برکنی ؛ قیصه بودانیر ؛
صرمه حوالیسته یتیشیر . بونلردن باشته مملکتمنزدہ قومله ،
بکلرجه ، قادرین پارماگی ، دوه کوزی ، نرکوملاکی الح دها
بر چوق قبول و معتبر او زو ملر واردر .

اسپر توجیلیق

مختلف مواد و مه اسفعصال ایمبل بیده ملکه کئی مخرا ری
شراب . — شرابک درجه سنه کوره آله حق اسپر تو
مقداری دیکشیر . شرابک بھر هکتو ایتره سندن و بھر درجه .
سندن ۲ لیتره اسپر تو آلینیر که درجه سی ۰ در .

او زو مه جیمه سی . — ۱۰۰ کیلو جبره دن اکثر با
۱۲ الی ۱۴ لیتره (۵۰ درجه لک راقی آله بیلیر . شهابی
مملکتمنزدہ بومقدارک آنجقی نصفی قدر آلینیر .

اما مربا (سیمره) . — صاف سیدره نک ۱۰۰
لیتره سندن ۱۲ الی ۱۴ لیتره (۵۰ درجه لک کیول آلینیر .

آرمود شرابی . — صاف اولورسہ بھر هکتو لیتره سندن
۱۳ الی ۱۵ لیتره کذلک ۵ درجه لک اسپر تو آلینیر .

کپر از . — ۱۰۰ کیلوسندن ۸ الی ۱۰ لیتره (۵۰)
 درجه لک (کیرش) دینیلمن کپر از راقیسی چیقار .
 الما و آرمود بو صه منک ۱۰۰ کیلوسندن ۲ الی ۳ لیتره
 اسپر تو چیقار .
 آهودوتی ، چیلک ، فرنک او زو منک ۱۰۰ کیلوسندن
 ۱۰ الی ۱۵ لیتره اسپر تو چیقار . (۵۰ درجه لک)
 تازه اینجیرک ۱۰۰ کیلوسندن ۸ الی ۱۲ لیتره اسپر تو
 چیقار . (۵۰ درجه لک)
 بالک ۱۰۰ کیلوسندن ۶۰ الی ۷۰ لیتره راقی چیقار .
 شکر قامشی عصاره سی (ملاس) ۱۰۰ کیلوسندن ۶۰ الی
 ۷۰ لیتره روم چیقار .
 بوغدای : کیلوسندن ۴۰ الی ۵۰ لیتره اسپر تو چیقار .
 چاودار : « ۴۶ » ۴۲ « ۴۲ » « ۴۰ »
 مصر : « ۴۰ » ۳۸ « ۴۰ » « ۴۰ »
 پانچارک بهر ۱۰۰ کیلوسندن ۴ الی ۵ لیتره اسپر تو چیقار .
 پتا سک « ۶۰ » ۵۰ « ۶۰ » « ۶۰ »

میر کم اسٹھانی

تخمیناً ۳۰ لیتره استعمالنده بر فوجی آلیکر ; فوجینیک
 ایکی دلیکی بولونه جقدر . بولنردن بر بیسی موصلوق ایچون
 و دیکری هو الاندیرمی ایچوندر . هر ایکیسیده عینی جهتده
 اولوب ایکنیجیسی اولکیستندن بر آز بوکسکده بولنور . فوجی

حاضرلاندقدن صوکره ۳ لیتره قدر کسکین سیرکه بی کوزله
قاینادیکز و فوجینک ایچنه دوکیکز . بعده فوجی بی بووار -
لایکز ، چالالایکز . ۲۴ ساعت صوکره تکرار ۳ لیتره
قاینامش سیرکه و ۳ لیتره شراب علاوه ایدیکز . اوzon بر
خونی آلهرق فوجینک دیننه قدر ایندیریکز و ۸ کون صوکره
بوخونینک ایچنه ۲ الی ۳ لیتره شراب دوکیکز . بو صورته
فوجینک درته اوچی طولانجه به قدر هر هفتة منتظمآ شراب
قویغه دوام ایدیکز . فوجی مطلوب مقدارده دولدقدن صوکره
هر اوون بش کونده بر ۳ لیتره سرکه آلهرق بیرینه ۳ لیتره
شراب قونیلور و سنه لرجه بوصورته سیرکه آلنور .

حصہ ۱۷

اور ما بحیلق

مختلف طور ازده دیکیلمی می خا ب او زونه آغا هم
سلیسلی ، قوبلی و قوری طوبراقلرده : صاری چام ، حلب
چامی ، توزه میشه سی ، اقلیمی لطیف اولان پرلرده ساحل
چامی ، جنوب مملکتلرده پرنال میشه سی .

سلیسلی ، قوبلی و سرین طوبراقلرده : قره میشه ، کورکن
کستانه ، هوش ، صالحیم ، علی العروم رچینه لی آغا چلر .

خفیف ، غرایتیک طوبراقلرده : ینه بالاده کی آغا چلر
دیکیلمکله برابر صرتله قاین ، وادیلرده دیشبو داق ینیشدیریلیر
، سلیسلی - کیلای طوبراقلرده : صاری چام ، کوکنار ،

لادین ، آق میده ، قردمیشه ، قاین ، کستانه ، قره آغاچ ،
کورکن ، هوش ، آقچه آغاچ ، دیشبوداچ .
کیللى طوپراقلرده : اوستربا قره چامى ، قورسیقا لارېچىو
چامى ، صارى چام ، حلب چامى ، قاین ، آقچه آغاچ ،
صالقىم ، لادین و كىرەجى پىك فضله اوليميان بىرلرده كوكنار .
بطافق طوپراقلرده : صارى چام ، لادین ، قزىبل آغاچ
دیشبوداچ ، سوکود .

آلتى صولاق ، صولرك استىلاسىنە معروض يىرلرده :
دیشبوداچ ، قزىبل آغاچ ، سوکود ، قاواق .
فوندەلق و قىراچ بىرلرده : صارى چام ، ساحل چامى .

اورمان آغاچلىرىنىڭ يەتىشىدىرىلمەسى . — قزىبل

آغاچ وھرسە : تىخملرى ايركىندىن طوبلامالى ؛ دوغىرېدىن
دوغىرى يە زرعىيات كوجىدر ؛ چىليك يايپىلەسىر ، شاخ ويرمىز .
تىخملرى هوادار و قورىيىرده مخاۋىظە ايتلى ، قوم ايلە قارىشىدىرىوب
اكملى ولازم كلىرسە صولامەلى . صوكبەرارده آچىقىدە 1 كىلىم ،
تىخملرک اوستى يارم سانتىم قىداورتىلىر . فيدانلىرىدە 16 سانتىم
آرەللىلى صرەلر اوزرىنە 6 شىر سانتىم مساۋە ايلە فيدانلىرىدىكىلىرىن .
بردونومە 91000 فيدان قۇنۇر ، فيدانلىرى 2 - 4 ياشىنە كەنجه
بىرلۈرنە كوتۇرىلىر .

كوركىن : تىخمل آغستوسىدە طوبلانىر و قوم ايلە قارىشىد .
يرېلەرق سىرىن بىررە مخاۋىظە ايدىلىر . تىخمل 1 - 2 سانچى
قوم اپچىندە قاتلامە باپىلدە قىدىن صوڭرە صاورورمە صورتىلە 1 كىلىمدىكىلىرىن .

۲ سم قدر طوپراقله اورتیلیر، اکمزدن اول طوپراق صولا زیر،
تخم س-بیره ک ۱ کیلیر سه فیده لمه مکه لزوم بوقدر. فیدانلغاک بھر
دونومه ۶۴۰۰۰ فیدان قونور ۲ - ۳ یاشنے کلنجه یرینه
کوچوریلیر.

میته و کسته آم: تخلمری صوک بھارده طوبلاوب هوادار
بریرده ۲۰ سم قالینلقدہ پیغه رق صاقلامالی ور طوبتلى هوالرده
برکورکله قارېشدىرمالى، اکيله جىڭلارى وقت طوپراڭك اوستىنە
يابىھەلى واوستلىرىنى باپراقله اورتىدكىن صوگىرە چىمنىنە يە باشلا -
دقلىرى وقت اکەليدىر. تخلمرى صرەوارى اکيلير، چىز كىلرک
آرەسى ۲۰ سم اوlobe هەتختىدە ۶ صرە بولنور، تخلمرىك
اوستى ۳ - ۴ سم قدر طوپراقله اورتىلير. فیدانلر ۳۰ سم
آرەلەلى صرەلر اوزرىنە بىر بىرندىن ۸ سم مسافە ايلە ۱ کیلير. بر
دونومه ۴۰۰۰۰ فیدان قونىلير. فیدانلر ۲ - ۴ یاشنە کلنجه
قالدىرىلير.

ندايى: تخلمرى صوک بھار نھايىندە طوبلازىر، معاوظەمى
قولايدىر. تختەلرک او زونلۇغۇنە عموداً (۱۲) شى سم آرەلەلى
صرەلرک اکيلەرك اوستى يارم سانتىم طوپراقله اورتىلير، صىجاق
وقتىلدە كولىكە ياپىلير. فیدانلر ۱۸ سم آرەلەلى صرەلرک
اوزرىنە بىر بىرندىن (۳) د سانتىم مسافە ايلە دىكىلير. دونومە
۱۴۵۰۰ فیدان دىكىلير، ۲ - ۴ یاشنە كان فیدانلر قالدىرىلير.

صادى چام: صوک بھار نھايىندە تخلمر طوبلازەرق
هوادار بىرده معاوظە ايدىلير. تخم صا اورمه صورتىلە

اکیلدکدن صوکره ۵ سم قدر طوبراقله اورتیلیر . فیدانلری
قوتلی و طیانقلى اولوب لادین کبی دیکیلیر .

دیشبو راچ : تخلملر صوك بھارده طوبلازىر، چىمەنمى
كچ وغىر منتظمدر . كوركىن کبى صاوورمه سورتىلە اکیلير،
۵، ۶ سم طوبراقله اورتىلir . صىجاق زمانلرده سېر باپىلir .
فیدانلر ۱۸ سم آرەللىيى صرهلر اوزرىنە اوچى سانقىم مسافە
ايلە دیکىلەرك ۲ - ۳ ياشندە قالدىرىلir .

قاپىه : تخلملرىنە مىشەدن فضله اھتمام ايتلى ؛ فیدانلری
نارىن اولوب طوكلىردن متائىر اوپور . تخلملر صرهلرە ۱ اکىلir
و ۲ سم قدر طوبراقله اورتىلir ايلك يابراھىرك چىقدىنى يىرە قدر
فیدانلرک دىبلرى دولدىرىلir . ايچابىنده سېر يابىلir ؛ فیدانلر
۲۵ سم آرەللىيى چىزكىلرە ۶ شىر سم مسافە ايلە دیکىلir بىدونومە
۶۵۰۰ فیدان قونور ؛ ۳ - ۵ ياشندە كلن فیدانلر قالدىرىلir .

ملن : تخلملر صوك بھار نەياتنىدە طوبلازىر ، ايلك بھارده
قوءە انتاشىيەلرىنى چابوق غائب ايدىلر . صاوورمه سورتىلە
ايركىندن اکىلەرك يارم سانقىم قالىنلىقىندە اورتىلir ، وايجابىنده
صو لا زىر . فیدانلر بعض يىرلرده ايكىشىر ايكىشىر دمت يابىلەرق
خندقلرە قونور ، خندقلرک آرەمى ۱۲ سم اولوب دەنلىر
۶ شىر سم مسافە ايلە دیکىلaiir . دونونىندە ۲۰۰ بىك فیدان
بۇلنور ، ۳ ياشندە كان فیدانلر قالدىرىلir .

قرە آغاج : — تخلملر حزىزانىدە كالە كلىر ، هان
طوبلازوب صاورمه سورتىلە اکىلайдىر ، دها ايسى فیدانلغە

اکمکدر . تخلملر بر سانتم طوپراقله اورتیلیر . فیدانلر ۶ سم آرده لفلى صرهلر او زرنده بربىندن ۶ شر سم مسافه ایله دیکیلیر . دونوم باشنه ۹۱ بیک فیدان بولنور . ۲ - ۳ یاشنده فیدانلر قالدیریلیر .

صالقیم (آذایما) : تخلملر صوک بهارده طوبلازیز ؛ میشه کبی صرهلر او زربنے اکیله رک بر سم قدر طوپراقله او رتیلیر کنج فیدانلر صوئوقدن قورقار . فیدانلکه لزوم بوقدر . فیدانلر ۱ - ۲ یاشنده بىرلرندن قالدیریلیر . دونوم باشنه ۹۱۰۰۰ فیدان بولنور .

کوکما : ایلوں نهایتندە تخم طوبلازیز ، نقل ایدیلیر کن تخمک بوزو ماامسى ایچچون قابوقلری چیقارماز . ۱۰ سم درینلکننده کی چیزکیله اکیله رک يارم سانتم طوپراقله او رتیلیر ؛ کنج فیدانلرک دیبلری دولدیریلیر و صوئوقدن محافظه ایدیلیر . ۴ یاشنده فیدانلگه دیکیلیر ؛ سپرک فائمهسى وارد . ۳ - ۵ یاشنە کانجە فیدانلقدن قالدیریلیر .

اوسمیا ھاما : صوک بهار نهایتندە تخلملر طوبلازیز . صارى چام کبی صرهلره اکیلیر و ۲ یاشنە کانجە فیدانلگه دیکیلیر ، ۳ - ۴ یاشنە کانجە فیدانلقدن قالدیریلیر .

فیروانگه اکپلیمہ اور مارہ ختم لاری

اسامی	سنه	نام	جنس	برگرامدہ کیلو	سر پیغہ کیلو	چیز کی بھ کوئہ ایله کیلو	بردونومہ ۱ کیلن تخم	
							کیلو	کیلو
قیزبل آغاچ	۲	۶-۳	۱۲۰۰	۲-۱،۵	۱،۵	۱،۵	۱،۵	۱،۵
آق ہوش	۱	۵-۴	۱۸۰۰	۴-۳	۳	۳	۳	۳
کورکن	۳	۲ سنه	۲۸	۷-۶	۶	۴	۴	۴
قرہ آغاچ	۱	۳-۲	۱۳۰	۲	۱،۵	۰،۵	۰،۵	۰،۵
صاری چام	۴-۲	۶-۳	۱۵۰	۱-۰۰	۰،۵	۰،۵	۰،۵	۰،۵
آقروشہ چامی	۳-۲	بک چابوق	۱۲۵	۰،۸	۰،۵	۰،۵	۰،۵	۰،۵
قورسیقا چامی	۳-۲	»	۶۷	۱	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۶
اوستریا قره چامی	۲	۵	۵۳	۱	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۶
ساحل چامی	۵-۳	۲	۱۹	۱،۲	۰،۸	۰،۵	۰،۵	۰،۵
حلب چامی	۴-۳	غیر منظم	۵۲	۱	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۶
چبرو چامی	۱	۶-۴	۳۶	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
لادین	۴-۳	۶-۴	۱۲۲	۰،۹	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۶
آقہ آغاچ	۲	۶-۴	۲۲	۴،۵-۴	۲۰	۱،۵-۱	۱۵	۱۵

فہرست اکیلن تخم نگاری

بردونومہ اکیلن تخم		سروپہ کیلو	چیز کی بہ سکونہ ایله کیلو	ٹنہ کیلو	نیٹ کیلو	ہفتہ برغیر امده	نیٹ کیلو	نیٹ کیلو	نیٹ کیلو	سنہ	اسامی
۱۵	۲۰	۵-۴		۱۵	۶-۴					۱	دیشبو داچ
۲۰	۴۰	۳۰-۲۵		۳۰-۵	۴-۳					۱	قابن
۱-۰-۵	۲	۳		۱۷۰	۵-۳					۳-۲	ملن
۵	۶	۸-۷-۵		۲۲	۶-۳					۱-۵	کوکنار
۱-۲	۱-۵	۲		۵۲	۴-۲					۳-۲	صالقیم
...		۴۵	۲					۱	اخلامور
۳۰	۵۰	۵۰-۳۰		کیلو سندھ ۲۴۰	۶-۳					۱	کستانہ
۵۰-۳۰	۶۰-۵۰	۶۰-۴۰		۴۰۰	۶-۴					۱	آف و قره میدھہ

قوشیں یا پارا اقلیتی دوکن اشجارانے قائم اولینی فی
ہمارہ مسامنہ لئی :

برنجی حال ۔ — آغازک ارتفاعی ۴ الی ۱۲ مترو
اوسلون : آغازک بر انسان بونیندہ کی محلنندن قطری اوپریلہ رک
صاریبی آلنور حاصل رفع ۱۰ ایله ضرب واپسی کی بہ تقسیم ایڈیلہ رک
اکر آغازک ارتفاعی سکن مترو دن فضلہ ایسہ بوفضلہ نک بہر

متروسى ایچون بر وجه بالا بولنان رقك اوئنده برى ضم
وسکىزدىن كوچوك ايسه اوقدر طرح ايدىلىرىد . سىكىز مترو
ایچون دستور .

قطر × ١٠
٢

ايكنجي حال . — آغاڭىڭ ارتقانى اون ايڭى مترو پيا
دەها فضلە ايسە انسان بويىنده اوچىبلەن قطرىك مىرىزىك . امىشى
آلەرق اكىر ارتقان ٢٠ مترو دن فضلە ايسە بۇفضلەتك بېر
متروسى ایچون بىز ئىنم وارتقاى ٢٠ دن دون اوچورسە
بىز ئىنم طرح اوچور . يىكىرى مترو ایچون :

١٠ × قطر

اڭىر قطر يېرىنە محىط اوچىبلۇرسە بالادىكى دستورلاردا
مىرىزىك آلمق كافى اوچور ١٠ ايلە ضرب ايتىكە لزوم قىماز .

اسجىار مەقاطۇرۇمۇنىڭ مىمامەسى

داولاً : غىرمەمۇل مىساحە : محىط × محىط × طول × ٧٩٦، ٠،
ياخود : قطر × قطر × طول × ٧٨٥، ٤، ٠

ئانىيآ : بلا تىزىييلات دىبع اصولى :

محىط × محىط × طول × ٦٢٥، ٠، ٠

ياخود : قطر × قطر × طول × ٦٦٨، ٦، ٠

وياخود محىط × محىط × طول

مالٹا : تریلانلى سدس اصولى :

٥ × محیط × محیط × طول

٢٤

ياخود محیط × محیط × طول × ٠,٠٤٣٤

وياخود قطر × قطر × طول × ١,٤٢٨

رابعاً تریلانلى خمس اصولى :

محیط × محیط × طول

٥

وياخود محیط × محیط × طول × ٤,٠

ياخود قطر × قطر × طول × ٠,٣٩٥١

خامساً : مربع اصولى : بو اصول آغاچك مقطى بولنان
دائره داخلته بالمندى دسم ايديله بىلن مربعك بىنلىك
ايکنجى قوتە حاصل رفعتك مذكور آغاچك طولك حاصل
ضرېندىن عبارتدر .

محیط × محیط × طول × ٠,٢٢٥

ياخود : قطر × قطر × طول × ١,٤١٤

٢

سادساً : استر حسابىلە مساحە : اکثربا كراسىلەكە صالح
أوليان اشجار بواصولده مساحە اولنور . بونك ايچون اولا
اشجارك غير معبول جىنى بولوندۇق بوجىم دوزكۈن اولان
اشباردە ١٤٥ ، اکرى اولانلاردە ١,٧٠ و وسطى اولدۇق
١,٥٥ رقلىلە ضرب ايديلەرك استر مقدارى بولنور .

آغاچلەك يېنىڭىز مسامى : قائم بولنان اشجارك

کرامته‌لکه صالح اولان کوده‌سی اوچله‌کدن صوکره تپه
دالارینک مقدارینی بولق ایچون کووده‌نک بهر مترو مکعبی
ایچون بروجه آتی تپه بولندینی قبول اولنور.

چوق‌دلای اشجار متوسط‌الایلر آزدالای اغاجلر
مبدشه ۱۹۸۰ ستر ۱۹۶۰ ستر ۱۹۴۰ ستر
قاین ۲ « ۱۹۸۰ « ۱۹۶۰ «
کورکن ویا بیاض آغاجلر ۱ است ۹۰۰ است ۸۰۰ است
اکثریا بر مترو مکعب ساقک بر مترو مکعب دال و تپه ویردیکی
قابل اولنور که بوده استره تحولی ایدیلنجه ۱۹۵۵ است ایدر که
بونک اوچده‌بری خطبلقه و اوچده ایکیسی کومور لکه صالح‌حدر.
رچینه‌لی اش‌بخار کبیره‌بی حاری اورمانلرده بر مترو مکعب
ساق ۱۰۰ مترو مکعب دال ویرد . عادی ماس‌بیفلرده
۱۰۰۰ - ۱۵۰۰ ، اش‌بخار منفره‌دده ۱۵۰۰ - ۲۵۰۰ مترو
مکعب دال حساب اولنور .

ارقالبیت‌رس (صیمه اغامی) . (Eucalyptus)

باتانلیق اراضینک هواسنی تمیزلر و کوزل اورمان تشکیل ایدر .

قیمنی برآ غاجدر . چابوق ببور ، کرامته‌سی سرتدر .

الک مشهور نوع‌لردن بولانان (Globulus) (

و (Rustrana) نوع‌لری رطوبتلی هوا و نملی طوب‌راغی‌سوهه، دکزه‌یانین یرلرده کوزل یتبیشید . (آمیغدالینا) نوعی طاشلی‌قومی طوب‌رافقده و (اوبلیقا) نوعی غایت یوکسک یرلرده وقوتسز طوب‌رافقده یتبیشید (تره‌تیقوزیس) نوعی باتانلیق یرلری سوهر حالبو که (اوقيیدانالیس) نوعی صوئوق وقورالمه دایانمه‌له برابر دکن کنارنده اصل‌لا یتبیشمز . بونلرک

ایچوندە غایت چابوق بیومکله برابر صوئوق وصیجاجاغ، ورطوبت و قوراقلە دایانان (رەزىنى فەدا) نوعىدۇر. بو آغاچى يېشىدىرىمك ایچون اك زىادە تىخم قوللانىلىر چونكە كوكارى بىر مدت آچىقىدە قالمش اولان فيدانلر طۇمازلىر. تىخم كوزلۇجە ئەلنىش و چورۇك كوبىرە ايلە قارىشىدىرىلىش فيده لىكلەرە ايلەك بەهاردىڭ ۱ كىلىم و ايرتەسى سەنەتكە ايلەك بەهارندە طۇپراگىلە برابر فيدانلر چىقار. يلوب اصل يېلىرىنە دېكىلىرىر. تىخمنىڭ درھمى ۳۰ - ۴۰ بارەدر.

پەيمەنلە ایچورە قولمازىملا نەزەرە بايانات

ماقلە - Maclure . — باپراقلرى دېكىنىلى وصىقى

اولدىيغىندىن باغچەلرک اطرافىنە چىت يائىق ایچون قوللانىلىرىر. قىصە بويلى تىزىدەنات آغاچلىرىنىڭ دوغىرىدىن دوغىرى يە تىخملرى باغچە كىنارلىرىنە دېكىلىرىر. تىخمنىڭ كىلوسى ئالى غروشىدە.

غەزدەچىما Klèditschia - Fevrier d' Ameripue

بودە دېكىنىلىيدىر چىتلەر ایچون قوللانىلىر ايلەك بەهاردىڭ تىخملرى فيدانلغە أكىلىرىر. اك ايى نوعى (غلادىچىما تۈرييا قانتوس) در. تىخمنىڭ كىلوسى ۸ - ۱۰ غروشىدە.

آۋە دېكىن Crataegus Oxyacantha بىاض چىچكلى

قرمىزى مىوهلى و دېكىنىلى آغاچچەلمىرىنىڭ. هەنۇع طۇپراقدە يېشىشىر اوزرىنەمما، آرمودكىي فيدانلىر آشىلازىر. تىخمنىڭ كىلوسى ۸ - ۱۰ غروشىدە. بونلاردىن باشقە (مرسىن)، (اسپىرە آ)، (ايلە كىس اكىفولىوم) نباتلىرى دە چىتلەر ایچون قوللانىلىرىر.

باغچو اندق -

موسم زراعیات	قره انتاشیه نک		بر غرام تخمک عددی	نیم بر غرام	اسما
	دوامی	دستی اشظی سنه			
کو-تش	۷	۵	۷۰	۳۷۰	اسپناق
ن	۱۰	۴	۲۵۰	۶۰۰	انکنار
می نارلایه	۰	۰	۹۸	۷۰۰	بامیه
ت	۶	۳		۸۰۰ - ۷	بزلیا
قا - ط	۰	۴	۴۰۰	۵۰۰	بلله
پرلده صوکهار	۴	۳	۲۰۰	۶۰۰	بوبر و هند بویری «
ل	۶	۰	۲۵۰	۶۰۰	« قره بازی »
م - می	۹	۴	۲۰۰	۴۰۰	پتانس
کیلو ۲،۵ - ۲	۹	۲	۴۰۰	۵۵۰	پراصه
ط - می	۱۰	۰	۲۵۰	۵۰۰	پطایجان
ط - می باصدیقه					
م - ن باصدیقه	۱۰	۷	۳۵	۵۰۰	خیار
می - ح نارلایه					

سبزه باعچه سی

ملاحظات	بردونومک و سطی حاصلانی	بردونومه دیکیلان و یا اکیلان مقدار
	۳۰۰ کیلو	۴ - ۳،۵ کیلو
پیچلری غرس ایدیلور هر چهارده روز دن ۱۰-۸ (باش) پیچ دن ۲ - ۲۰۰۰ پیچ	۲۵۰ کیلو قوری ۴۵۰ « باش	۲۰ - ۲۵ لیتره
تار لالاره ۴۰ - ۵۰ سم مسافه (ایله دیکیلیر)	۳۰ بیک آیاق	
مايسده غرس اولنور. ۲۰ امترو مسافه لی چيز کیلو ارزرنده ۶۰ سم آره لفله زدع و یا غرس اولنور		

باغچو اندق —

م - ط	۱۰	۷	۲۵۰	۶۵۰	سیز اوئى
ل ؛ ط	۰	۰	۰	۰	صارمساق
	۸	۳	۵۰	۵۰۰	صوغان
۵-۳ کيلو	۱۰	۳	۱۲۰	۷۰۰	طورپ فندق طورپى
۱،۵-۱،۲ کيلو	۸	۳	۱۰۰	۶۰۰	پاير طورپى
	۹	۴	۳۵۰	۳۰۰	طوماتس
ن - ح		۳	۱۰ غرايىدە ۸-۸	۸۰۰-۶	فاصولىيە
	۷	۵		۷۰۰	قازنە بھار
ن ، مى		۶	۴-۵		قارپوز
ك ، م	۱۰	۰	۵	۴۰۰	قاوون
مى ترلاسنه	۸	۵			ساقر قباڭى

سېزه باغچەسى

۱۰ م مسافه ايله غرس اولنور	۱۵۰ لیتره ۳۰۰-۲۰۰	۱۵۰ لیتره ديش
بىر هەكتۈلىتەرى کيلو نەلتىنده: ر	۶۵ ۱۰۰-۱۲۰	۳ کيلو
	پك مختلف	
	»	
مايسىدە تىراكىلە غرس اولنور	۵ کيلو تازە قصولىيە ويا - ۱۰۰ ۱۲۰ لیتره تازە دانە ياخود ۳۵۰ لیتره قورى دانە	ط ياصىدىغە
	۱۰۵ کيلولق ۱۲۰۰-۱۵۰۰ ياش	۷۵-۱۰۰ کيلو ۲۵-۳ ترودە
	مختلف	او جاڭلارا چوب بىر يىنه ۳-۴ تىخىم قۇنور
	مختلف	۲ ترودە بىر چقورۇر بىر چقورۇر ۳ تىخىم
مارتىدە ياصىدىغە		

باغچوانلىق -

می نارلاسنه ن - ل	۱۰	۶	۳	۴۰۰	حلواچى قباڭى
م	۸	۴	۲۵۰	۷۵۰	قوزۇ قولاغى
م - ط	۱۰	۸	۲۵۰۰	۸۰۰	قوش قۇنماز
م - ط	۷	۵		۴۵۰	كىرەۋىز
م - ط	۱۰	۵	۴۲۰	۷۰۰	لاخنە
	۸	۵		۷۰۰	بروکسل لاخنەسى
مخلف، وسمدە ط - غ	۹	۴	۱۰ غرايىدە	۴۲۵	مارول و صلاطە
	۳	۲	۸		مايدانوز
	۹	۵	۸۰۰	۴۳۰	صرجىك
ل ، ط					پىرالماسى

مارت = م ، يىسان = ن ، مايس = مى ، حىزبان = ح ،
 تشرىن ئانى = تش ، كانون اول = كا ، كانون ئانى = كو ،

سیزه باخچه سی

پارچه و تخم لمه تکشیر اول نور	۲۰۰۰ کیلو	صیره واری اوله رق
{ ۳-۲ یاشنده پنجه ای غرس او نور	{ ۴۰۰ - ۳۵۰ کیلو	{ ۴ غرام تخم و یا ۸۰ - ۱۴۰ پنجه
حزران - توزده فینده لر	{ ۱۰۰۸ کیلو اف ۱۰-۸ بیک ساق	{ یاصد فلره صیقه ۱ کیلیر
غرس او نور تخمی مارتند اچبندده ای کیله بیلیر .	{ ۸۰۰ - ۶۰۰ ساق النور	{ یاصدیغه بیک صیق او لدرق ۱ کیلیر .
ط - کاردن اول تکرار ایجری آلمی .	۷ - ۹۰۰ کیلو	فدا زنده ۷۵ - ۱ کیلو
{ بر مارولک وسطی نقلتی ۶ - ۷۰۰ غرام	۳۲۰۰ - ۵۰۰۰ کیلو	کذلک
		مختلف
ابری یوسولر ۲۰۰ لیتره کو چو کار ۷۰ -	{ لزوم کوروله بجه او جا قلر یعنی ۱۰۰۰ الى ۴۰۰۰ لیتره	
کیلو ۸۰	{ سو کیلو	

توز = ت ، اگستوس = غ ، ایول = ل ، تشرین اول = تا ،

شباط = ط حرفله بله کو ستر اشد ر .

میوه آغاچلاری

(۱) آغاچلارک تخمدن اووره و ئامسی

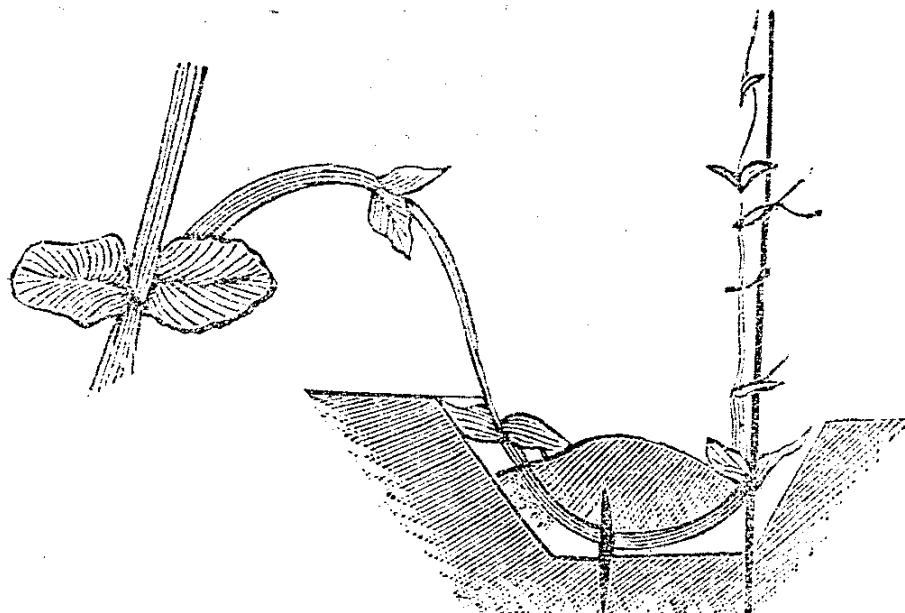
تخمدن يېيشن آغاچلر قوتى، دايانيقلى و خستە لفسىز و عمرلى اولور سەدە میوه ويرمهسى ايچون پىچىجوق وقت بىكلەمك لازم كەلدىكى كې آغاچلر اكتىريا بىانىلەشەرك میوه لرى كوجوك ولدىسىز اولور . بو سەپبىلە بونلرى دائىما آشىلامغە مجبورىت وارددر . اكىلەجىك تخلملر نازە ، كوفىسىز وقوه انتاشىيەسى غائب ايتەش او بالىددر .

كېچ چىملەنن تخلملارك چىقماسىنى قولايلاشدىرمۇق وقوه انتاشىيەلىنىيى مەحافظە بىلەمك ايچون قاتلامە عەلمىياتى يايپىلىر . اما ، آرمود ، چام ، كستانە ، سروى ، دىشبولاق ، كراز ، شفتالى كې آغاچلارك تخلملرى قاتلامە يە قۇنور . بونك ايچون ، بىر قادىش يو كىكلەكىندە بىر صاندىق (مەلا بىر غاز صاندىقى) وياخود بى طوبراق ساقسى آلهەرق دىيەنە طاش پارجه لرى ، چاقىل ، كرەمىيد قىرىنەسى قۇنۇلۇقدەن صو كرە ۳ - ۴ بارماق قالىنغانداھ بى طبقة قوم واونك اوستىنەدە بىر بىرینە دوقۇنماق شەرتىلە تخلملر قۇنيياور ؛ بونك اوستىنەدە تىكراز قوم و تەخىم قۇنىلەرق بويىلەجە ۵ - ۶ قات يايىدەن صو كرە اك اوستە بىش بارماق قالىنغانداھ قوم قۇنىلىر ، ال ايلە اوستى باصدىرىلىر . اكىر تخلملر كوجوك ايسە قوم طبقة لرى دە اينجە اولور . بو صاندىقلىر مەزىلىرداھ صافلانىر . ايلك بەارداھ قاتلامە دە چىقاۋىيلان تخلملر قىيدانلەتك تختە لرى اوستىنە بىرىنىدى ۱۵ شىرىن سانتم آزەللى

چیز کیله ا کیلیر و تخمک بوبوکل کمنه کوره طوپراقله اور شیله رک
اوسته ده ایکی پارماق قالینلغنده صهانی تازه کوبره باشیلیر . تخمک
تخمه لره سرمه ، چیز کی ویا کومه اصولیله ا کیلیر .

(۲) دالدیرمه ابله آغاچلرک اووه رطمه . —

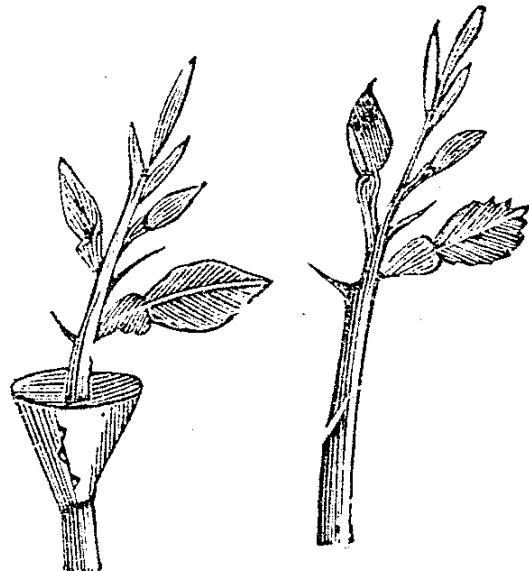
باغچیلقده وزینت باغچه لرنده پلک چوق باشیلیر . الما ، آیوا ،
اینجیر ، نار کبی میوه آغاچلریده دالدیرمه ایله چوغالدیلیر .
[شکل ۲] صوئوق مملکتلرده دالدیرمه ایلک بهارده هوامی

(شکل ۲)

ملایم اولان یرلرده صوک بهارده و قیشین باشیلیر . بو خصوصده
طوپراغلک ده تأثیری وارد . منلا آغیر ، کیلای ، صوئوق
وصولانی طوپراغلرده ایلک بهارده خفیف و قومی طوپراغلرده
صوک بهارده یا عق لازم در . دالدیرمه نکه بر چوق انواعی وارد :
بعض آغاچلرک کووده سنه باقین یرلرندہ سورکونلر پیدا

اولورکه بونلر صوك بهار آنالزندن آيرلادقدن صوکره ايرته مى سنه صوك بهارده سوکيله رك يرينه ديكيلير . بوكا (فيشقين دالديرمه مى) ديرلر . بعضاً برآ غاج طوبراقدن بر قاريش بوکسكل كده كسيلىير ، بورادن يازين بر جوق سوركولر چيقار . صوك بهارده بوسوركولرك چيقدىنى يرى او رتىجه يهدىر طوبراقلە دولدىرىلىير وايرته مى صوك بهارده بوسوركولر كوكانمىش اولە جفلزندن آنادن آيرىلىير . بوكا (تپه دالديرمه مى) دينلىير . آصمەلوك و كوجوك آغاچلرک قوتلى واوزون اولان سوركولرى طوبراغ دالديرىلىرسە (عادى ويا كەر دالديرمه) دينلىير . ارىك كې بعض آغاچلرک داللىرى يوکسک اولور . بونلردن دالديرمه يائىچۇن عادى ساقىي وياخود چنقودن ، تىشكەدن باپىلەمش

(شكل ۳) يوکسک ويا هوائى دالديرمه

خۇنى يېچىمندە قاپلر اىچىندە دال آنلندقدن صوکره اىچىنە طوبراق دولدىرىلىير واپلرله آغاچە باغلاندقدن صوکره آرە صرە صـولانەزق كوكاندىرىلىير . بوکادە (يوکسک دالديرمه) ديرلر [شكل ۳] .

(۳) ھەپىلەت واسطە سىلە آغاچىرك تەكشىرى : —

كىنج، قوتلى و خستە لەفسىز آغاچىرك بىر و بايا يېكى سەنەتلىك داللىرىندىن آلنير . بونىردىن چىلەك كسىلىرى اىكىن دائما بىر كۆزك اوستىدىن كىسمەلى . چىلەكلىرىك او زۇنلۇنى آغاچىك جىنسىنە و طوپراق ايلە ئەلەيمك طبىعىتنە كورە دىكىشىر . صەۋۇق بىرلىدە چىلەكلىرى دائما قىصە اولور، بعضاً ايلەك بەهاردى دىكىيەجىك چىلەكلىرىك ۲۰-۳۰ دائىھىنى بىردىت يابوب باغلاقدەن صوڭرىھ فابىل نفوذ بىر طوپراڭ ئىچىنە باش آشاغى قويەرق چىملەندىرىمك اقتضا يىدر، چىلەكەمەنلىك موسىي دالدىرىمە كېيى صوڭ بەهار و يا ايلەك بەهاردى چىلەكلىرى بعضاً او كېھلى اولور، يەنى آلت طرفىنە بوداق بولۇر .

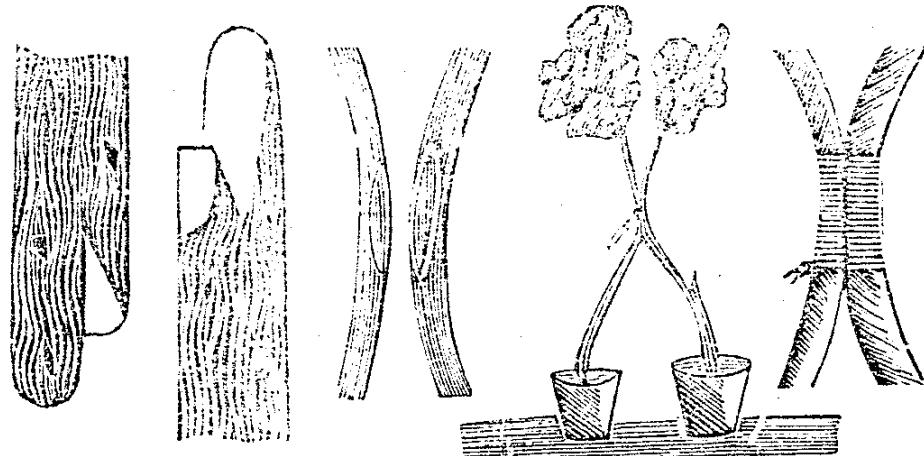
دۇت كېيى بعض آغاچىرك صەۋوك بەهاردى كسىلىن داللىرى ايلەك بەهارە قدر مخافظە ايدىلە كەننە صوڭرىھ ايلەك بەهاردى. بودالىك هەر بىر كۆزى بىر يارماق قدر آغاچ پارچە سىلە برابىر كسىلىرىك تىخىم اكىر كېيى ياصىدىقلەرە اكىلىرى .

اورمان آغاچلىرىنىڭ بىر چوغۇننىڭ دالى كىـرەرك بويىل بويىنە طوپراڭ ئىچىنە ياتىرلىر و چېقان سوركۇنلىرى دىكەرلىر ؛ اىنجىر كېيى بعض مىوه آغاچلىرىدە بوصورتىلە چوغۇنالدىلە بىياير .

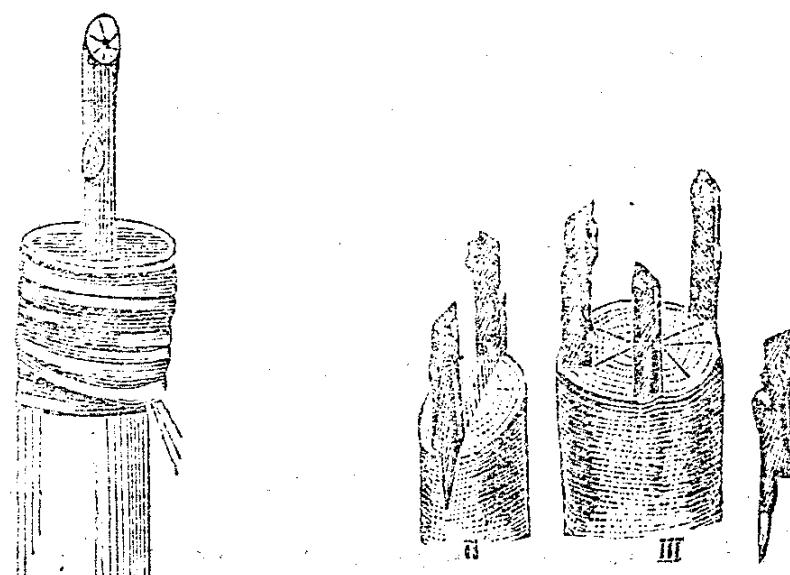
(۴) آغاچىرك آشى راستەپىر ھەرغالىمىتالىرى

آشى يېچۈن باغچۇوان يېچانى، آشى جانىسى، آشى دىستە، باغچۇوان مقاھى كېي آلنەر قوللانتىلىر . آشى قىلمىرى قوتلى، صاغلام آغاچىرك اك اىي داللىرىنىڭ اورتەپەرلىرىندىن آلىيىمالىيدىر . قىلمىرى قىشىدىن كسىلىرىك حاضرلائىر و بىر جوقورك ئىچىنە ماڭلا ئۇنىھەرق خەفييف بىر طوپراقلاه اورتىلوب ايلەك بەهارە قدر مخافظە ئېدىلىرى . آشىلىر باشلىجە يانا شەدىرىمە آشى، قىلم آشىسى و يابراق

آشیسی نامیله اوچه آیریلیر یاناش-دیرمه آشی ؛ یان یانه بولان
ایکی آغاجك داللرینك بربربنه آشیلانماستدن وياخود یان یانه

(شکل ۴) یاناشدیرمه آشیسی (شکل ۵ ازکایز آشیسی)
اولان ایکی آغاجدن بریسنک اوست قسمنی دیکرینک کوده سی
اوفرینه نقل ایشکده تطبیق اولنور .
قلم آشیلرینک دخی پك چوق انواعی موجود اولوب اك
مشهورلرمی ازکایز آشیسی ، یارمه آشی ، باشدن قابوق آشیسی

(شکل ۶) یارمه آشی (شکل ۷) باشدن قابوق آشیسی

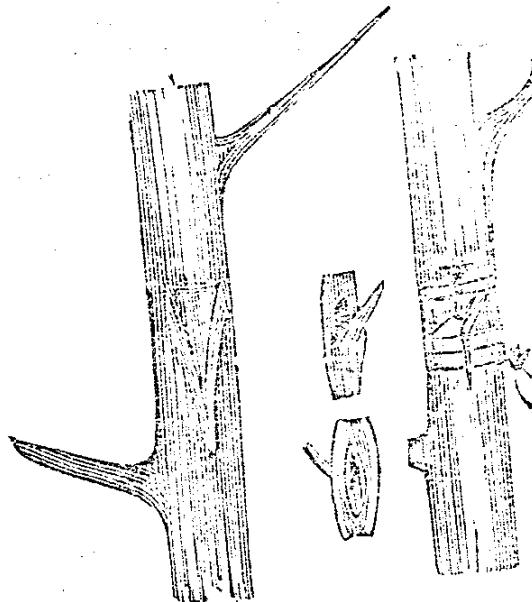
يادن قابوق آلت آشىسى ، قاقه ، قارلامه و بىندىرمه
آشىلىرىدە . قلم آشىلىرى يا ايلك بەرادە وياخود صوک
بەرادە ياسىلير .

باپراق آشىلىرىدە باشلىچە دودوك آشىسى ، سوركون
كوز آشىسى ، دورغون كوز آشىسى نامىله اوچە آيرىلېر .
دودوك آشىسى انجىز ،
جوىز ، طوت ، كستانە ،
كىراز كې قابوغى قولايقلە
آيرىلە بىلەن آغاچلردا
ايلك و صوک بەرادە
ياسىلير .

سوركون كوز آشىسى
نىساندە ياسىلير و يچىن
سەنەتك داللارى اوزرندە
بولنان كوزلر آلتىر ،

(شىكل ۸) كوز و باپراق آشىسى دورغون كوز آشىسى
يازىن تۈز واغستو سە ياسىلير و او سنەتك داللارى او زىرنە
حاصىل اولان كوزلر آلتىر . كوز آشىلىرىنى ياباركىن كوزك
آلتىندە بولنان رشىمك دوشە مىنە دقت اينك ايجاب ايدر .
آقىچە افاج ، پورتقال ، ادرىس كې بعض آغاچلىرىك صولرى
فضلاه اولدىنى زمان كوز آشىلىرى طۇماز . بو كې آغاچلردا
قابوغى ترسنە يارمۇ لازىمدە .

آشى معجونلىرى : قلم آشىلىرىنى هوانك تائىرنىن حافظە
اينك ايجون معجون قولايلىرى . صىجاق معجونلارك اك ايدى :

[قره زیفت ۱۵ ، آق زیفت ۱۵ ، رجینه ۱۰ ، بالموی ۵ ، ایچ یاغی ۲،۵] مخلوطیدر . صوئوق معجونلردن : [قره زیفت ۲۵ ، آق زیفت ۲۵ ، اسپرطو ۹ ، بالموی ۱ ، نفت یاغی ۶ ، استوچ ۱۲] مخلوطی ایک مناسب اولانیدر . آشی قلمنی آناجه با غلامق ایچون یوك وباموق اپکلری ، ساز و حصیر اوئی و صیحاق مملکتتلرده یتیشن (رافیا) نام خرمائىک پاپراقلری ، اخلامور ، سوکود ، قره آغاج قابو قلپینك لیفلری ومصر قوجانىك قابوغى قولانیلیر .

آغاج فیرانلرینك دیکیله سی . — فیدانلقدن سوکوله جك فیدانىك اطرافى بیوکلکنە كورە بلایله دائىھە داشەسى دېلىدەن سوکورك واسطە سیلە آلتى كىھەرك فیدان قالدىرىيەر . (شکل ۹) و بوکوكارك مەمکن صاتىھە قىرلما ماسنە دقت ايدىلیر .

قىريلان كوكارك اوچلىرى مقاصلە تازەلەنير . فیدانىك دیکىلە جى چوقورلىر غرسىياتدن برآى اول آچىلما يىدر . چوقورك كىنيشلەك و درىنلىكى آغاجك و طوپراغاك جىسىنە تابىدر . فیدان دیکىلە جى زمان چوقورك دىبىنە هوالانش طوپراغىن براز يېغىلیر ؛ اوستەندە يانش كوبىرە ايلە طوپراغ قارىشدە يېلەرق آتىلیر . بونك اورتەيرىنە فیدان او تورنى دېلىلەرق صاجاق كوكارى يايلىر واوسىتنە بىر مقدار طوپراغ آتىلەقدن صوکرە يانش كوبىرە قونور و بعدە طوپراغە دولدىرىلەرق اطرافىنە خفيچە آياقلە باصىلىر .

(شکل ۹)

آغاچلرک بودانه‌ی

قىشىن برا آغاچك داللىرىنى معاينه يىدرسەك اوزرىنده اىكى درلو طومورجق بولۇندىغىنى كورورز ؛ بولۇردىن برقسى مىرت و سپورىيجه دركە بولۇمۇرجلەر فايز ويررلە ، اىكىنجىلىرى ايسە يۇموشاق و يۇمورطە يېچىنده اولىوب چىچك و مىرە ويررلە .

ئىرە ئوانىيەلى يعنى شفتالى و قايىھى كى (سرت چىركىدىكى)

آغاچلرک بودانماسى . — (۱) بونووع آغاچلرک مەحصۇلى مەطقا بىرسىنە اولىكى داللىردى بولۇر بناءً عليه بوسنە مەحصۇل و بىرن داللىرى اىرتىسى قىش كىسمەلىدەر . (۲) ۴۰ - ۲۵ سانتىمتر و او زونلۇقىندا بولنان و دىيدىنده برقاج عدد فيلىز طومورجقىندىن صوڭىرە مىوه طومورجقى حاوى اولان داللىرک دېنندەن اعتباراً برقاج طومورجق براقوب اوست طرفى كىسمك لازىمەر . (۳) ۳۰ - ۳۵ سىم او زونلۇقىندا و باشدەن آشاغى مىوه طومورجقلىرىنى حاوى اولان داللىرى كىسمەمىلىدەر . (۴) بوداقلىرىك دېنندە بولنان تېھى يۇوارلاق ۲ - ۳ سىم او زونلۇقىندا كى مىوه داللىرىنى دىخى كىسمەمىلىدەر [مايس دەتى] (۵) كچىن سىنە قىصە بودانەرق برمىوه دالى حصولە كىتىرەش اولان داللىر دردنجى كوزكى اوستىندە كىسىلىدەر . چتال او لان داللىرک بويى قالدىرىلىدەر . (۶) بويىن بويە او دون طومورجقلەر يە دونانىش اولان داللىر اىكى كوز او زىنندە كىسىلىدەر (۷) بلک زىيادە او زامش و داللانىش اولىوب اوستىندە مىوه بولۇنغان داللىرى دىخى ۴ - ۵ طومورجق اوستىندەن كىسىلىدەر ئىرە ئفاحىيەلى يعنى الما ، آرمود كى اوافق چىركىدىكى آغاچلرک

بوداناسى . — (۱) بۇ آغاچلارك مىوهسى ۳ - ۴ ياشىندهكى اسىكى داللار اوزرندە حاصل اولور (۲) اوچى سىورى و بر سانتىم قدر اوزون اولوب ايرتىسى سىنه حربه دالى حصوله كتىرە جىك اولان طومور جىنلىك بودامە ياباركىن دوشىمىسىنى دقت ايتەلىدە (۳) اوزونلىقى ۳ - ۸ سىم و قالىنلىقى نسبىتى دها فضله بولان حرېلىرى كىسىمه ملىدە (۴) اينجە وجىايىز اولوب كچىن سىنه دن قالىش و چىچككەنەمىش بولنان ۱۰ - ۱۵ سىم اوزونلغىندهكى داللارى بودامىھرق يوقارى يە دوغىرۇ چوپىرۇپ بوداغىڭ بىر طرفنە باغلاڭما ملىدە . (۵) اوزرندە حرېلە طومور جىنى بولۇنغان و باخود بويىن بويىھ حرېلە طومور جىفىلە قاپىلى اولوب ھنوز مەحصۇل و بىرمەين داللارە كىنچە بونلىرى اوچ كۆز اوستىدىن كىسىلەر . اكىر بۇ اوچ كۆز يازىن حرېلە نەخول ايدرسە حايلە براقيلىدە . اكىر اوچىيە دال سورىسىنىڭ آلتىدەكى دالى اوستىدىن كىسىلەر . اكىر ايکى دال و بىر حرې ئېمۇر ايدرسە اوستىدەكى دال كىسىلوب ايكتىنجى دال ايرتەمىسىنىه ايکى كۆز اوستىدىن كىسىلەر . نەيات بىر دال ايلە ايکى حرې حاصل اولورسە ايرتەمىسىنىه ايلەك بەراردە بودال بىر كۆز اوستىدىن كىسىلەر .

نباتات خىستە لەقلرى

آرپا . — راتقىوچ خىستە لەقلى . — دانە يېرىنە سىاه

برقۇز حاصل اولور . خىستە باشاقلارى طوبلا يوب ياققى و تەخملەرى «قوهن» اصولىلە علاجلاق لازىمدر .

آرمود : آرمود بېنگى . — میوه لرده واکثرا دال

ويا پرافلر او زرنده سیاه ويا اسمرلىكىلر ظهورايدو . میوه لر طاشلى و فناڭدىلى او لور ؛ قىشىن نهابىندە خستە داللىرى كىوب ياققى و آغاچلىر صوپورىيەدن اول بىز ؟ بوردو بولا ماجى پوسكۈرەتكى و میوه لر نوخود جىـامتىنە كەنچە تىكىار بىز ؟ بوردو بولا ماجى قولانقى و خستەلىق شىدىدايسە ايچىنجى علاجىدىن برآىي صوکرا اوچنجى دفعە اولەرق علاجىلامق لازىمدر .

آرمود بىسى . — حزبران و تۈزۈدە ياي پرافلر او زرنده

قرمىزى لىكەلر ظهورايدوب بىر مدت صوکرا بولىكەلر او زرنده بىاضمىتاق كىسەچكلەر حاصل او لور و بوكىسىلىك اىچىندىن صارى جىـوزىجىقاـر . چارەسى خستە ياي پرافلرى طوبلاـق و اطراـفـە آردىـع آغاـجى وارسە كىـمـكـدـر .

آرمود بىرىسى و يائىھەلەر بوجىكى . — اسمر بىر زىكىدە در .
ياي پرافلرە عارض او لور . ياي پرافلرەك آلتى اىصالانقى او زرە تۇتون
و ياخود صابون صوپى پوسكۈردىلور ؟

آرمود داما قوردى . — رىنكلارى سياهدىر . قوردى

آرمودلى طوبلاـمالـى و جىـچـىـكـ انسانىـنـدـە آرسـىـزـقـلىـ عـلاـجـلىـ
پوسـكـۈـرـەـلىـ در .

ھارلى بىسىر دەر (بىسىر دەر لەپىرەر) بىلەتە صوايچىندە

۳۵ غرام صابونى حل ايدوب او زرىيە مەنادىيا . قارىشىد بىرەرق
۶۰ غرام كەشۈل آمېل علاوه ايتەلى . مايمىع صوپۇيىنجە پوسكۈر كېچ اپله
آغاچلىك كۈرۈدە داللىرىنى علاجىلامالى . تۇتون صوپى دە قولانىلىپىر .

ئۈزۈرە . — خىستە طومۇر جەنلىرى ياقالى ، آغاجى
صاللاپەرق بوجڭلارى بىر بىز اوستىن دوشۇرۇب ياقالى . قىشىن .
بىز . ۲ قىرە بويا محلولى پوسكۈرتۈلى . آغاچلرك آلتىنە چالى .
دەنلىرى قوبۇب از رايە بوجڭلار طوبىلاندىقدن صوڭرا ياقالى .

اينجىير : اينجىير كەمنى . — خىستە لەلى محلى ۋەزىعىق
ويا تىل فورچە وەللىدىن ايلە فورچەلامق وەقىيەندە عادى
صىيچاق صوابىلە خاشلامق لازىمدر .

مېوه آغاچلىرىنىڭ عمومى خىستە لەنلىرى

كۆك ھەرسەكلەنى (بۈرمىبىر) خىستە آغاچلرك اطرافەن چوقۇر
قاژەرق كوكلارىلە بىرابىر چىقىاروب ياقالى و چوقۇرە سونۇمەش
كېرچ دوکەلى ، بىر قاچ سىنە او محلە آغاچ دىكىمە مىيدىر .
قرە يائىچە . — كوكىدە ويا خود داللاردا حاصل او لور .
خىسىيە محلى درىيىنەن كىسەرك آشى معجۇنلە يارەبى قىاتىمالى ،
ھەرسىنە بىز ۱ الى ۲ نىسبەندە زاچ قېرىس محلولى قوللانىمالى .
بۇ صۇنەر . — بۇنلىرى قاژىمالى ، عقىيەندە بىز . ۵ نىسبەندە
زاچ قېرىس محلولىلە بادانە بىتلى .

(بىبل بىصرە) : (بۈرمەرنەر) . — فېلىزلىرىك آزويا
چوق نازەلكىنە كورە كىندى بىجىنەن ۱۰ الى ۲۰ مىلى صوابىلە
قارېشىدىرىلىش توتون صوبىي پوسكۈزدىلور ياخودىيۇزدە بىر بۇ چوق
لىزول قوللانىلیر .

آلتوره قیچیج کلپکی (بومیکن) . — داللر او زرنده طرطیللرک آغلری کوریلور کورماز همان آرسینینقلى علاجلر قولانمالی . قیشین یوواری سوکمه لیدر .

صحفع هسته لفی . — چاره سی خسته اولان یری صاغلام اولان محله قدر کسوب یارهی آشی معجونیله قیاتقدر .

قره بالى ویا فرمائین هسته لفی : اکثریتله آغا جلدہ پوسرونلر بولنور و بونلرک افزایانی او زرنده سیاه منطارلر حصوله کلیر . چاره سی پوسرونلره یا پیلان تدابیردر . قیشین غازیاغی بنے ۲۵ پوسکور تغییردر .

یانوھ قره ویا قره موھ علمقی . — خسته لانان بونگدايلرک دانه سی سیاهلاشه رق استهلاکه الوبمن . خیته لغک سبی کوچوك بربوجکدر .

چاره سی : تخمملری ۱۵۰ ایتره صوبه بر لیتره زاج یاغی علاوه سیله حصوله کان محلول ایچنده ۲۴ ساعت قدر ایصالانمالی . و بونخملری اکرکن دونوم باشنه اکیله جک اولان مقداری اوچده بر قدر فضلله آتمالیدر .

بوغمادی بیتی (شار الشوره) . — آنبارلری هوا . لاندبرمق ، حبوبات ییغینلرینی صیق صیق کوره کامک . بر فوجینک $\frac{9}{10}$ نی حبوبات ایله دولدیروب (۷۵۰) کیلو بونگدای ایچون بر لیتره کبرت قاربون علاوه ایتمه لی . بعده انتشار ایدن بخارلرک دانه لره تماس ایتمسی ایچون فوجی بی یووارلاملی . (فوجینک یانه قطعیاً آتش یاقلاشدیرماهیلی) .

آلو-یت . — دانه ایچنده یا شایان کوچوک بر قورندر .
حزیرانده کورولمکه باشلار . کوچوک برکلبکی وارد . بوجسانی
بر فورون ایچنده ۵ درجه يه قدر ايصتمالی . لکن بوغدايلر
چيملەنۈز . كېبكلەر ایچون «كابىڭ لامباسى) قولالمالى .

پاتا-تس : پاتاسى مېلمې بوسى . — د طوبتلى سنه لرده
ظھور ايدر . پوسكۈركىچ ايله بوردو بولاماچى قوللاتىلير .
ايکى اوچ دفعه علاجلامالىيدر . بىنخى علاج حزيرانك اوون بشىندىن
ئەيانىنە قىر ، دىكىرلىرىدە اوچرىھفتە آرهالغە ياپىلير .
اسمرالىھ خىستەلەنى . — بولاشقى برخستەلەندر . ياپراقلەر
صاراير و قورور . بوكا قارشى بى نىسبەتنىدەكى فورمول محلولى
درونىه بانىرلىش اولان كىيىلمەمش بوقۇن پتائىسلرى اكمەلى
وزىرعانى تىكىن صارتە كىچ ياپمالىيدر .

پور-تقال : ارىبۈز و يا صاك علمىي . — كنج داللارك
ياپراقلەينك آلت يوزنده قبارجىلار ظھور ايدر . او لا خفيف
برىزىكىدە اولوب بعده سياھلانيز . فياپىزلىر صاراروب قورورلار .
چارەسى بى ۳ بوردو بولاماچى ياخود ئافلار بولاماچى (يوز كيلو
صويمە بىرپا كەت قارىشىدىرىزەرق) خستەلە ظھور ايلىزدىن اوون
بىش كون اول پوسكۈرەلىيدر .

اھ بىقىر-س بوجىكى . — يشىلمىتراق ماوى رىنكلى و معدنلى
لەمانلى كوچوک بىر بوجىكىدە . ياپراقلەرى كىنارندىن كېرىمكە باشلايەرق
خراب ايدر . چارەسى : آغاجى سېلىكىمك ؛ بى ۲ معتدل
ورەدە محلولى پوسكۈرەلىكىدە .

پوئەزۇرە (قىمىدابەبىتى) . — بۇنلىپاراغى امىرىلۇ طاتلى
برصو جىقا بىرلىر . بۇندىن دە قىرەباللىق (فوماڭىزىن) خىستەلىنى
حاصل اولىور . كالە كەلەمەش اولان حىشىرەلر ئىچىنەلى سوبىيەلر
و بىز ۱۰ نوتون سوبىي پو-سکور دەرك قولالا يېقىلا ئىلاف ايدىلە بىاير.

پاىن قوردى . — آغا جىلە پاسلى بىر مەظەرە و بىرن بۇ
بوجىكلەر سەنلىك ھرمۇسىمندە پورتقال اشجىارى اوزىزىنە بۇنور .
اوتك اىچون ھراون بىش كوندە بىر علاجىلە تىكىرار ايدىلە لىيدر .
علاجى سو اىلە قاربىش دىرىلىش كوكورت ياخود كوكورت
چىچىكىندىن عبارتىدر .

اوزۇرە كىرىمن بۇھەكتەرى (قوشىنيل) . — رچىنەلى
پومادەلر و دچىنەلى سوبىيەلر پو-سکور تىاير . علاج آنجىق كىنج
بوجىكلەر تائىير لىيدر .

سياه كەرسى . — كىنارلىرى بىاض ، كوجوك سياه بىر طاقىم
قىبار جەقلەردىر . يابراق ، دال و مىوه لر اوزىزىنە بۇنۇزە چارەسى
ھراون بىش كوندە بىر تىكىرار اىتكى شەرتىلە مايسىك اوون بشىندىن
اعتباراً يوقارىدە كى كېي علاجىلامقدەر . عىنى زمانىدە آتىنە كى
مخلوط دە قولالانىلىير . ۳ كىلو كىرجىچى ، ۳ كىلو كوكورت طۇپراقىدىن
برقاب اىچىنە ۲۰ كىلو صو قويەرق كىرەجى حل و بىندە كوكوردى
علاوه اىتكىلىدەر . مخلوطى ۳ ساعت قاربىش دىرىدىن صو كە ۱۰۰
كىلو بىيە ابلاغ اىتك اىچون صو علاوه ايدىلەر كە هان قولالانىلىير .

حبوبات : پاىن فەسمەلەنى . — يابراقلىر اوزىزىنە پور
تىقانى صارى و ياخود سياه كوجوك لەك لەر ئەور اىدەر . اطرافىدە كى

عنبر بازیس دیکنلرینی محو ایته ایدر. جونکه منطار تحملری بو
چالینک باپراذرلنده یاشار. خسته لفلى نجیله او نلرینی بیچمه لی،
تحملنی سچمه لی و علاجلاما لی.

سورمه هسته لفی. — دانه لر او زرنده خارجا بر شی
کورولمز. فقط ازیله جک اولورسه ایچندن فنا قوقولی بر توژ
چبار. بشاقلری سورمه خسته لفه طوتولش اولان ساقلر
دیم دیک (قائم) طوروولو. چاره سی قوهن اصوانی تطبیق
ایتمکدر.

رامبیو ویا کومو هسته لفی. — سورمه به مشابه
اسمر توزلو کورونور. چاره سی سورمه کبیدر.

زیتون آغایی: قره بالاوه ویا فرمائین.

قره باللق خسته لفه مشابه در. چاره سی غازیانی پوسکور نمکدر.
قوشمبل وبا کرسن. — کنج دال ویا پرافلره هجوم
ایدرلر و شکرلی بر مایع افزای ایدرلر. ایلک بہارده کیرج قایمانی
پوسکور نمکدر.

زیتونه قوردی. — یره دوشن میوه لری اهمامله
طو پلایوب تخریب ایته لی و آرسنیقلی علاجلر پوسکوزنه لی.

شفتالی: شفتالی قربالمفی (فلووه). — باپراقلر

شیدیش. بعده بالمویی صاریلغنده وبعض دفعه قرمز مترافق
اولورلر. اکثريا هوالرک بردنبه تبدلندن صوکره بو خسته لفی
ظهوز ایدر. شیدشمش اولان بتون یاپراقلری قوپارمی لازم در.

تەبىر احتياطى او له رق طومور جەملەك او ياندىنى بىزماندە بىر ۱
بوردو بولاماجى قوللۇمالىيدىر .

ئەخنالى آذىفى . — باپراقلەر دەورلاشىرى . فيلىزلى بوكىلور،
مۇھەلر فنا بىور و نفاستىلىنى غائىب اىدىر . خىستە ئەقلى مەملەرە
كۆكۈرت سېرىپەك ۲ بوز سانىتەم تىرو مكعب صو ، يكىرىمى
غرام سونغەمش كېرىج ، او تۈز غرام كۆكۈرت چىچىكى
قارىشىدىرىلەرق آز بىر مەت پىشىرىلىدەر . بوصۇرىلە الدە ايدىلىن
مخلوطك بىر قاشنى ۱۰۰ سانىتەم تىرو مكعب صو ايجىنە آتىلەرق
پوسکورتىلور (۳) او ن كىلو صو ، اللى غرام تىباقى قەتران
۱۵۰ غرام قاربونات دو-سود (صودا) قارىشىدىرىلەرق
پوسکورتىلور (۴) بوردو بولاماجى .

ئەخنالى كەمزى . — قىشىن آغاچلىرى فورچە ايلە
تىيزىلەلىي صىيحاڭ صو ايجىنە حل ايدىلىن كۆكۈرت و عرب
صابونى مخلوطنى صو ئۇدقەن صو كە آغاچلىرى بادانە ئېلىدەر .

قىز بومەلە . — باپراقلەك آلت يۈزىدە بولنەرق
نسىنى اسالار . باپرااغلەك او سەت يۈزى صارمەتاراق و آلت يۈزى
كول رىزكىننەدر . سەرالىدە بىك چوق خىسارات او لور .
كۆكۈرتلەمە ، توتون دومانى توتسۇسى ئىيدىر . عىنى بوجك
باغلەر دە قەمىزى خىستەلى حاصل اىدىر . قابوقلىرى تىيزىلەمە
(افشار) وبالبىانى بادانەمى تطبيق او لۇر .

لاخنە (آلنېز) طۈر راي زېرىھى . — نازە نېانلىرى
جۇم اىدىر . صىقى صىقى عادى صو پوسکورتلىدەر بىر قىسم
كۆكۈرت ايلە طەۋۆز قىسم كول قارىشىدىرىلەرق سېرىپەللىر .

لامه کلېکىي . — طرطىللرى لاحنه نك باپراقلرىنى
بۈسيتۈن كېير ، صباحلىن باپراقلر دە هنۇز چى قالقى مادن كىرج
تۈزى سېرىملىيدىر .

لامه نك قىرمى كىرلىسى . — باپراقلر لك آلت
بۈزىنە شىرىدوارى قونولىش اولان يومورطەلرى طوبلامىق ،
و حامض قىيكلە ايصـلاـدىـش او دون زندەلرىنى باپراقلر سېرىك
لازىمدىر .

لامه فيتىفي و ياكەرنى . — لاحنه نك كوكارى او زىندە
بر طاقىم چىقىنلىر حاصل او لور . لاحنەلر كوزل بىبىيەسى
و يا قورور . خىستەلەلى پارچەلر كەپسەنى ياققى و اوچ ياخود
درت سىنە او يېرە لاحنە دىكەمەك و طوپراغە سوونەمىش
كىرج آتىق لازىمدىر .

يۇنجىھە : يېڭىنە خاھىي ، باياسى صەالي و ياكىرىكوت . —
بۇكا افتىمۇزدە دىرلىر ، طېلىلى سىباتىدر بۇكا قارشى يۇنجىھە
تىخەلمىغى خصوصى قالبۈرلەدن كېيرەرك كوسكوت تىخەلمىزدىن
آيرمايدىر . خىستەلەلى يېرلىرى بېچەرك تارلادن دېشارى چىقار .
دقىدىن صەتكىرا ياقالىيدىر . بېچىلن يېرلىرى هان بىز ئىلى
(قره بويا) محلولىلە صولامالى كوسكوت نك ساقنى كوبىرەلەك
قوىيەدىن و حبۋاناتى يىدىرىمكدىن احتىزاز اتىملىيدىر .

باپوت بۇھىكىي . — سىياب بر بوجىكىدر . صباحلىن
غايت اېرىكىندىن تارلانك اطرافنە كىرج سېرىك و كىنار دە

کيرچانمه مىش بىر محل براقه رق او زا يه ھجوم ايدن بوجكارى از مك لازم در . بونجه لقلرى اير كىندن بىچمك ده فائده ليدر .

باغ خسته لقلرى

طوكىر . — آسمه تحت الصفر ۲۰ الى ۲۵ درجه ده قورور . بوکى قىشلىرى يك صوئوق اولان يرلدە كوتوكلىرى كوزلە طوبراقە او زمك لازم در . قىشىن طونمىش اولان كوتوكلىرى بودانىلى وياخود آشىلانلىدە . ايلك بەرار صوئوقلىرى ، طوك وياخود قيراغى حالىدە اولور . ايلك بەرارك شدتلى طوكارىنه قارشى توصىيە ايدىلە جىك چارە كېچ آجيلان آسمەلرى دىكىمك و مىكىن سرتە بودامەنچە يامقىدىن عبارتدر . فيدانلىرى قارشى باغىرداه صنى بولوط حصولە كتيرمك ايجون ايسـلائىش سەمان ياخود قطران ، و سائزە ياققى لازم در . ايلك بەراردە طوك و قيراغى جـوقجە اولان يرلدە باغلىرى اطرافنە چىت و دىوار يامقى ، باغلىرى آرەسەنە هىچ برشى اكەمك ، باغلىرى سرتەرە يابارق اووه و درەلدە يامقى كوتوكلىرى مىكىن سرتە طوبراقىدىن بوكىك قالىپرمى لازم در .

طوارى . — آسمەنك بوموشاق اولان عضولىرىنىڭ او زىنده بىر طاقىم يارەلر حصولە كتيرەزك منظارلىك ھجومىنە وبالخاسە بىاض كوف خستەلەتك ظەور ايتەمنە سىب اولور . بونك ايجون كوز طاشلى علاجلىرى صىق صىق قولانىالىدە .

اور و پاده طولو کتیره ن بولو طلری داغیتیق ایچون مخصوص
باپیلمنش هوائی فشنکلر ، طوبلر آتیلیر .

شدتلى روزگارلر . — او حوالیده اسن اك شدتلى
روزگارلر هانگى جمەتندن ايسه آ صەركەن سەرەلرگى روزگارك
استقامتىه موازى اولەرق دېكمك لازمەر .. هەرك قوللائىق ،
او مجھەلری يره ياقين اولەرق بودامق ، سېرلر بايغۇ دخى
فائىدەلەيدر .

مېھلەت سېلىكىم . — باشىلەجە ايڭى سېبى وارددر :
۱ چىچىكلەرك غىرطىبىي اولەرق تشكىلى اولوب دانە سېلىكىن
کوتۈكىلدەن چىليك آلامەيدر . ۲ هوانك اعندىسىزلىكى ياغمورلر ،
شدتلى روزگارلر ، چىچىكلەنە ئاسانىدە صوئوقلەرك بىردىن بەرىي
كىلەسى و ساڭىرەدر . بوسېلىكىم يە قارشى اوچ آلمە وشق حلقوى
ياپۇق ، وچىچىكىدىن بىراقاج كون اول كوكورت آنمى لازمەز .
شق حلقوى سايەستىدە دانەلر حىجمآ بوبور وشکرلىرى آرنار .
اون دۇنۇملايى بر ياغىدە شق حلغوى ياخۇق ایچون ۳ يومىه
لازمەر .

کوتۈكىلار يك قوتلى اولورسە يې سېلىكىم ظھور ايدر كە
بونك ایچون چو توقلەدە زىيادە كۆز براقتق ، داللارى قاسىناف
كې كرمك شق حلقوى ياخۇق لازمەر .

داڭ سېلىكىم . — صالحىملەر دايرىلى او قانلى دانەلر
كودىلور كە بەضىلەرى قىزادرىر و بەضىلەرى سىيەلەنەن . اسماپى
و چاردىسى چىچىك سېلىكىم ئەتكەن ئىنىيدر .

كۆزە بالەپىنى . — يره ياقين بوانان صالحىملەرك طوبراقدن

انعکاس ایدن حرارت شمسه معروض بولۇغماسىندن دانەلرى
قادرولور خىستە دانەلر قىزازىر و قودور بوكا قارشى داللىرى
ھەكلەر باغلامەدن طوپراڭك اوستىنە اوزاڭق لازىمدر .

قرەلۈم ھىمەلەفي . — اكىثىبا يابراقلۇك يالىكىز اوست
يوزى اسحرلەشىر . يابراقلۇر دوشىز دال قوللۇر بىۋمىز ، دانەلر
يشىل قالىر ، قورور .

سېبى آصمهلىك تىخىلنىدىن فضله مخصوصل ويرمەلرنىدەر .
بۇنك ايمچون آصمهلىق قىصە بودامق ، كوبىرەلمك و طوپراڭى
ايىشلىپارق آصمهلىق قوتلىنىدىرمك لازىمدر .

صادىلۇم . — يابراقلۇك رىنگى دكىشەرك صارادىر ؟
سېبى باخصوص طوپراقدە تۆز حالتىدە كىرەجىك چوقىجه
بولۇغا يىدر . چارەسى فيلىزلىر ۲۵-۲۰ سانتىمتر و قدر بىودكلىرى
وقت بوزدە بىرنىسبىتىنە زاج قېرىس محلولى پوسكۈرەك و بىرمىت
صوڭرە اىكىنجى دفعە اولەرق يىشە عىنى علاجى قوللەڭىدر .
اڭ اىي چارەسى صوڭ بەهارىدە آصمهلىر بودانىقدەن صوڭرە كىسىلەن
يىرلىرى دوغىيىدىن دوغىرى يە بوزدە ۳۰ زاج قېرىس محلولىلە
بادانە اتىكىدر .

كۇنورومەلەھىمەلەفي . — تۈز واغستو سەدە كونوكاك
بىتون بىتون وياخود بىرقىمنىك آئىزىن قورىيەسىنە فلەج يېنى
كۇنورومەلەك دېنیر . خىستە كوتوكلىر قوتىي غائىب ايدىرلر ، و كوكارىلە
برابر قىزمەتراق بىرنىڭ آلدەن صوڭرە قورۇرلۇ . خىستە
كوتوكلىرى سوڭەلەيدىر .

قىزبىلەمۇم . — بازىن شىدەتلى صىچاق زىماڭلاردا قورى

روز کارلرک اسمه سندن ویا هولمک صوئوماسندن صوکره
آسمه نک بایراقلری بُردن بره قرمزمتراف بررنک آلیر ؛ خسته
کوتوكلر قوزوماز فقط قوتدن دوشلر اکر سورکونلر محو
او ماش ایسه بونلری قیصه بودامق واکر کوتوكلر بوزولمش
ایسه آشاغیدن کسەرك او زرینی آشیلامق لازمدر .

کورله مه (او بیم بورم) . — آسمه نک يشیل قېملری
او زرندە طونوق وکول رىزكىنده خصوصى كوف قوقولى توزلر
تشكل ايدر . آسمه نک چوبوقلری كوزلجه او دونلاش ماز .
او زوبلر هنوز کاله كىلەمش ابسا بوروشور و دوشلر ، اکر
دانەلر ايريلاشمش ایسه قابوقلری سرتلشىر وجاتلار . آسمه نک
بعض جىنملىرى كولله مه يې چابوق ياقلاندىنى حالدە بر طاقلری
خستەلەنە مقاومت ايدرلرە خستەلەنە خصوصىلە ۲۵ الى ۳۰ درجه
حرارتىدە خضولە كەلير . چازەمى كوكورلەمكىدر : (۱) فېلىزلىك
او زوتنى ۱۵ ساتى مترو او لىدىنى وقت (۲) چىچىك زمانىدە (۳)
او زوبلر کاله كلىزدىن ۲ الى ۳ هفتە اول . كوكورلەك تائىرى
او ۲۵ كون ئىفندە او لور . اکر خستەلەن باش كوسىرسە
تىكرار تىكرار كوكورلەمەيىدر . قوللانيلان كوكورت از بىلدەك
تۇز يىدىش ويادى كوكورت چىچىكى حالتىم او لور . قورى
وساڭن بىھوادە كوكورلەمەلى ، لا كن صالحەم و بایراقلری ياقلامقى
ايچۈن پىك صىيچىق زمانىدە كوكورت آتىقىدىن چىكتىمەيدىر .
قوللانيلىھ جى مقدارە كىنجىھ دو كويىش كوكورت او لور سەدو توم
باشنى بىنچىسىدە ۱,۵ ، اي كىنچىدىسىدە ۵ ، اوچىنچىسىدە ۶ كيلو
و كوكورت چىچىكى قوللانيلىور سە ۱,۵ ، ۳ و ۴ كيلو كافىدر .
كوكوردى آتىق ايچۈن تختە بىتى تۇزى صاجان كوروكلار كې

بر طاقم کور وکار ودها اینسی کوکورد توپیلی قولانیلیر.
کوکوردن ضرر کورن بعض آسمه جنسلرینه واخود چوق
یاغمورلو سنه لردہ بر چوق دفعه کوکورت صاصقدن قولانیلیق
ایجون فوق مانگانیت پوتاس محلولی (بیکده ۱) قولانیلور.

(کومو.) آنرا قتوز خسته لفی. — لکه لی آنرا.

قتوز : پاپر افلرک او زرنده کنارلری دها قویو بزرگده بولنان
۲ میله ترو قطرنده بر طاقم یووارلاق لکه لر ظهورایدر. لکه لر
کول رنگنده بر توزله قایلانیر. اینده منتظم بر صورنده دلینیر.
داللرده وصال الفیملرک صاینده قرحه لر حاصل اولور. دانه لر
او زرنده خفیججه چوقور و یووارلاق لکه لر کورونور واوزوملر
چاتلار. خسته لغک میدانه کلوب ایلریله مسی ایجون حرارت
ورطوبتک بولونماسی شرطدر.

آنرا توذک دیکر بر نوعیده پاپر افلرک شکانی دکیدش بردک
غره علتنک بر شکلیدر. برده نقطه لی آنرا قتوز وارددر.
بوده و طوبتی متعاقب ظهور ایدن قولانیلدن حاصل اولور.
جاده مسی : ایلک بهارده آسمه لر او یانادن بر قاج کون اول
۱۰۰ قسم صو، ۳۵ قسم (زاج قبریس) و ۳ قسم (زاج
یاغی) دن منکب بر مخلوط ایله داللر او زرنده بادانه اینک و یا
بوسکورنگندر. یوزده اون یالکز زاج یاغی ده قولانیلیر.
ایلک بهارده کیرچله کوکورت آتف ده فائده لیدر.

پیاه کوف (پیوه روٹ) خسته لفی. — اک اول
پاپر افلرک او ستنده او ته بیری لیه صاصیلمش قولیمامش پاپر اق
رنگنده بر قاج سویلجه پیدا اولور. دانه لر او ستنده ذه سویلجه لر

ظهور ایدر و ۸۴ ساعت صوکره بودانه لر بورو شوب سیاهلانیز و قورو او زومک دریسی چکرد کنه یا پیشیر . چاره سی نداین واقعه دن اولق او زره آنیده کی زمانلرده علاجلامقدر : (۱) خایزلر ۵ سانتیمتر و قدر او زادینی وقت ، (۲) تزهدن اول (۳) تزهدک هان عقیلنده ، (۴) او زوملرک اصل بیوکلکلرینک او چده ابکیسنہ کلدکلری وقت . بوندن باشقه خسته لغک شدته حکم سوردیکی مملکتلرده آصمہ لرده خسته لق کورولدجکه هر دفعه سنده آیریجه ینه علاجلامق لازمدار . قولانیله جق علاجه کلنجه ۱۰۰ کیلو صو ایله برکیلو یاغلی کیرچ وایکی کیلو کوز طاشندن مرکب بولاماج ویا ذها ایسی بوزده بر وردہ محلو ایدر . اکر خسته لق ایلک دفعه یا پراقلرده کوریلیزسه آصمہ لری محافظه ایتمک ایچون وقت کچیرمه دن علاجلاما مایدر .

پاس (عیله بیو) همسه لفی . — آصمہ نک بشبل اولان اعضا سی او زرنده وباصوص یا پرافلرده ظهور ایدر . یا پرافلرک آلت بوزنده بیاض توزلر حاصل اولوب بونلره مقابل اولان یا پراگک اوست بوزنده رنکی کیتدجکه اسم رله شن صارمتاق لکه لر بولنور .

نهايت لکه لرک بزنده دلیکلر حاصل اولوب یا پراقلردو کولور . کوتوكار او زرنده خسته لق بولونماز . رطوبت و حرارت فضله بولوندقجه خسته لق ایلر بیلر . بالعکس قوری روز کارلر اسرسه خسته اق طورور . چاره سی : کوز طاشی علاجلری پوسکور . دیلیر . [علاج بخشنه مراجعت] دونوم باشه برجی علاجلامده ده ۳۰ و اوندن صوکره یا پیلان علاجلامه لرده ۵۰ - ۶۰ لیتره محلول لازمدار . برجی علاج آصمہ فیایز لند کدن صوکره وایکنجلیسی

دنجى بىنجىسىندىن بىر آى سو كىرە پۇس كوردىلوب ياغىمۇر ياغار
دەھا صىچاق كىدرىسە برايىكى دفعە دەھا تىكارا لامايدىر .

كول ھەر رەتكى (بۇرپىش) . — آچاق، رطوبتلى
وغىرقابىل نفوذ طوبراقلردا ظھور ايدىر . فيلو قىسا كې اطرافىه
يايىلەنە باشلار ، داللىرى جىايىز قالىرى ، كوتوكلار لاحنە باشى
منظەسى آلىرى . خستە كوتوكلارى اطرافلارنىدە بولنان بىر قاج
كوتوكلە بىابر سو كەرك او رادە هېسىنى ياققى ، طوبراغى
تەجىير اىتك و بىر قاج سە خستە لەلى محلى بوش براقا رق باشقە
كوتوك دىكەمەمك و بومدت ظرفىنە طوبراغە بەر دونوم اپچون
• ٥ كىلو حسابىلە كېرىت قاربۇن شىرىنگە اىتك لازىمىر .

طوباسى بېرىسى دېبا آلتىسى . — حشرە كاملاهى يى
بىوك خۇنىلە طوبالامق ، حزبىراندە فيلىزلىك اوچىندە بولنان
٤ - ٥ يابراڭى قوبارەق ، پىرە اوئى تو زىنى تو تۇن سو يى
تىجىرى بىتك ؛ حشرە كاملاهى قارشى آرسىنېقىت خىدیدى بولما ماجى
قوللۇنۇڭ ئىك اىي چاردىلدەر . او تەدە بىرىدە چالى طوزاقلرى
يابەرق قىشىن ياقالايدىر .

ھەمكەرلىرى . — يومورطەلىنىڭ بولۇندىنى محلى آرا بوب
بۇلمالى وبو بومورطەلردىن چىكىر كەلرلەك چىقە جىنى بىزماندە آتىدەكى
مەلۇلاردىن بىرىسىلە او بىرى سولامالى .

١ . — ۱۰۰ لىترە سو بىر لىترە لىزول

٢ . — او سەنلىرىنىڭ غاز ياغى دو كەك

قىزىل بىلاوھ (اپنۇز) . — يابراولىك اوست بوزىنە
بر طاقىم قىبارنىلر و آلت بوزىنە بىاضىتراق لىكەل ظھور ايدىكە

اشدو، لکه لر پك آز و قنده اسمر قرمزي بر دنك آمده،
خسته لغك مضرت آزدر، کوکورت سرمه‌لي.

ياز بجهي بومچ (غېپەرى). — قورتلرى آصمەنڭ
كۆكى اوزوندە بولۇب اورادە بىر طاقىم يازه لر آچار و كونوكاك
ضعيفلە، سنه حتى بعضاً تلف اويماسىنە سبب اولور، حشرە
كاملەسى آصمە باپراقلەنى كىمەركى اتكىرى بوكى چىز كىلىر يابار.
طۇپراگە كېرىت قاربون شىرىنە ئىتلى؛ بوجكلرى خونىلرلە
طۇپلامالى، حشرە، كاملا يە قارشۇ، آز سەنيقىت حىدىدى
پوسكۈرەتىمىسىدە.

صالقۇم كورۇھى (قوشىپەسى). — ايى ناسلى
واردر، بىرىسى آصمەرك چىچك، آچدىنى زماندە، دىكىرى
اوزومنك كالا كەلىكى وقتىدە در، پك بىشك ضرولر يابار، باغ
بوزومىدىن صو كىرە قورتلر بونجوق حالىن كچمەدن اول آصمەلرى
صىچاق صو ايلە خاشلمالى، يوزلىتە صو بىك اىچنە ۳ كىلو
عرب، صابونى، ۵، ۱ كىلو پىرە اوئى توزى حل ايدرك
چىچكلەنە ئناسىندا قوللاغىالىدە، كلبكلر يومورطەلرېنى براقة جەلملى
بر زماندە آرسىنە فىت حىدىدى محلولى پوسكۈرەك اكى ابى و قابل
تطبىق اولان بىرچارەدر.

صالقۇم بوكىن (اورە مىسى). — صالحە كورۇھى
پك زىادە بىكىزىر عين صورتىه ضرولر يابار علاجى دە او كېيدر،
باغ بىرالى. — كوتوكلر كصارارق قابوغى آلتىندا
طر طىل حالىندا قىش كېيرىر؛ ايلك بەزادە تازە يابراق و فلىزلىرى
پىلكارلەصارارق تىخرىب ايدر، چارەمىي؛ قىشىن قايشار صو ايلە

کوتوكاری خاشلامق ؛ کوتوكاک دیدنے براز کوکورت قویوب
یاققدن صوکره کوتوكی بر فانوس ایله ۵۰ الی ۱۰ دقیقه قدر
پایانق ، نوزده کلپک حالنده ایکن فنار پیافلریله (طوزاق)
آولامقدر . طرطملر کورینور کورونز درحال آرسینیقت
حدیدی محلولی پوسکوردله لیدر .

سیفاره بوجکی . — یاپراقلری سیفاره کبی صدار .
بونلری اوچ ياخود درت دفعه ده طوپلایوب یاچالیدر . قورتلر
چېچەرق یاپراقلرک اوزرینه یاپیله فلری وقت آرسینیقت حدبد
محلولی پوسکورنه لیدر .

مايس بوجکی (هاننونه) . — طوبراغك درونه
یشیان قورتلری آصمەنك کوکارینى كسر . شبات آیندە
كورتلر طوبراغك اینجنه ذربنە اینه جکلرندن دونوم باشنه ۲۰
کيلو مقدارنده کبریت قاربون شرینغه اینه لیدر .

سوموکلی بوجکی . — بر چوق طومورجهلمى محو
ایدرلر . ایي باقىلمايان باغلرده چوق بولنور . باغلرک اطراف
وکنارلرندە بولنان چالبلرى قالدىرمق ، نهابنندە بر طورى بولنان
خونىلر واسطه سپله سوموکلی بوجکارى طوپلايوق دقتله
ازمك لازمدر .

فيموقرا . — تطبیقاتی مشکللر ۱ : کبریت قاربون :
۱۰ صوبیه بازیرمه . — باغلری ۴۰ الی ۶۰ کونه قدر ۲۸
الی ۳۰ سانتیمتر و يوكسلکلەكىنندە بر صو طبقەسى آلتىننە
براقدن . بو ايشى ياعق ایچون آصمەلك صوبیه طيانوب

طیانه میه جغنی و طوپراغلک صوبی طوتوب طونمیه جغنی بیلمک لازمدر.

۳. — قوملى طوپراغلک. — يوزده ۶۰ دن فضله سالیسى حاوی اولان طوپراغلر فيلوقسرايە قارشى بر معافىته نائل اولورلر. لاکن بوکبى قوملى طوپراغلردا يېيشن آصمه جنسلىرىنى تجربه ايدرك دېكمك لازمدر. شىمدىكى حالدە فيلوقسرايە قارشى نداوى بىك نادر اولهرق يابىلدە اولوب بونىك يېرىنه هر جىس طوپراغلە يېيشەرك فيلوقسرايە قارشى دايىانان آمرىقا آصمه لرى دېكلەمكىدە دركە بونىرك بعضاً دوغى دن دوغى يە محصوللارى آلتىينى حالدە اكتشىيا اوزرىنه يېلى جبوقلر آشىلانىقدەدر. فى الحقيقة آمرىقا آصمه لرى فيلوقسراڭك تخرىپياتە بىك آز مەروض اولىقلە برابر يېلى جنسلىرى بى طوپراغدى خۆت ايدرك كۈزىلە يېيشەمن.

— ۶۰ ۹۳ —

مەلات دەنمە لەقىلە قارشى قۇلۇپىلۇرە عمۇمەرك

ھاضملاعاسى

خستە لەقىلە قارشى — ۱. بوردو بولماچى.

برىنجى تۈرىپ : كۈز طاشى ۳ کيلو، سونەمش ياغلى كىرج ۱۵ کيلو، صو ۵ ۱۰ لېترە.

ايكتىجى تۈرىپ : كۈز طاشى ۲ کيلو، سونەمش ياغلى كىرج ۱ کيلو، صو ۵ ۱۰ لېترە.

کوز طاشی ۱۰۰ لیتره صو ایچنده حل ایتمه لی ، او بر طرفدن ۵ لیتره صوایله کیرجه‌جی ده سوندورمه لی و قاریشدیره رق متجانس برکیرچل صو (کیرچ قاباغی) باهالی ، کوز طاشی محلولک ایچنہ آزار آزار کیرچ صویندن قویالی ، بو اشاده عملیاتک صوکنه قدر مخلوطی شدته قاریشدیره لازمدر . هر قوللائیشده محلوطی قاریشدیره مالی . کرک کوز طاشی صوبی و کرک محلوطی مطلقا بافردن ، جامدن و یاخود آغازدن یا پیلمنش قایلر ، فوجیلر و یاخود طوپراقدن معمول کوپلر ایچنده یا عالیدر . کوز طاشی صوده چابوچاق ایتمک ایچون برمقدار صوبی ایصیده رق [۲ کیلو کوز طاشی ایچون تقریباً ۴-۵ کیلو صو] دروننده کوز طاشی اریدیلر . محلول صوئودقدن صوکره اوستنه صوئوق صو قونیله رق عاملانبر و کیرچل صو علاوه اولنور .

هر وقت کیرمه‌ی صوبی کوز طاشی محلوله ارسنتم
دوگمه‌ی و عکسی قطه‌یا یا گمامیده .

بورغرن با باخورد دوفین بولاما جی . — کیرچ یزینه صودا محلولی قوللائیلور ۲ کیلو کوز طاشی ، ۳ کیلو صو دروننده ازیلور . دیکر طرفدن ۳ کیلو عادی صودا (قاربونات دوسود) ، ۵ کیلو صوده حل ایدیله رک هرایکی محلول قاریشدیریلر بعده ۱۰۰ لیتره به ابلاغ ایتمک ایچون اوزرینه صو علاوه اولنور .

۳۰ — وردہ محلولی (۱۱٪ فلوبت نحاسی) : تخمیناً ۵ لیتره استیعابنده کی علاج قوللائیلمادن ۳ یاخود ۴ کون اول ۰ ۵ کیلو خلیت نحاس و ۰۰۵ کیلو صو قونیلور . بو ۳-۴

کون ظرفنده متعدد دفعه فاریشدیریلیر. سرپیله جکی کون ۲۰۰ لیتره لق برفوچی ایچنہ ۲۰ لیتره با جز ادن قونیلور و طور تیسنى دفع ایتك ایچون با قردن معمول الکلاردن سوزیلور . بو ۲۰ لیتره محلولک ایچنده ۷ کیلو خلیت نحاس حاویدر ، بناءً علیه اشبو ۰ لیتره لق فوجیلرک آغزینه قدر صوعلاوه ایتك لازم در . بو صورته بش بر نسبتنده بر محلول الده ایدلش اولور .

(۴) آنه راه رده هاضم لانه بیمه ه قلس بولدماجی :-
نحاس املائی میانیده الک موئری و هرده محلولی ایسه ده یا پراقلرک او زرنده بللی اولماز . بو محدوده قارشو موسیو و هرموده طرفندن بنه و هرده دن مرکب بر اجزا یا پیامشدرا که بونک بر پا کتی ۱۰۰ لیترالق محلول پاینده کفایت ایدر . بو توڑ صوده چابوق اریر ، یا پراق او زرنده بللی اولور و پوسکورکجی طیقاماز .

شکر لی بولداماج (دستی سره اصولی) . — ۸ لیتره صویک ایچنده ۲ کیلو کیرج حل ایدلکدن صوکره آبریجه ۱۰ لیتره صویه ۲ کیلو ملاس علاوه اولونه رق هرایکی محلول بر بریله قاریشدیریلیر ، و نهایت ۱۰ لیتره صویک ایچنده اریدلش ۲ کیلو کوز طاشی دخی بومخلوطه علاوه ایدلیلیر . [کیرج یربنیه ۳ کیلو صودا قولانیله بیلیر .] عادی بولاما جلر قدر نأثیری یوقدر .

(۶) عادی کوز طاشی محلولی . — ۳۰۰ الى ۴۰۰ غرام کوز طاشی ۱۰۰ لیتره سو ایچنده اریمه لی . ۰ یا پراقلر او ستدنده آز کوریلیر و آز بر مدت طبائیر و یاققی ته لکه سیده او لدیغندن استعمالی ترک ایدلشدر .

(٧) صابونه بولاماچی (لاورینی شمعی) . —
ا کیلو غرام عرب صابونی ، یاریم کیلو کوزطاشی و ۱۰۰ لیتره
صودن سرکبدر . صابونلی بولاماچلر پوسکورپچلرک لاستیک
(فاؤجوق) بودیلرینی بوزار .

(٨) کوکورتلى بولاماچ . — بوبات اقلر بولاماچی
ایله ۲ الی ۳ کیلو کوکورت قاریش دیریلیر . و محلوط برمقدار
صویلک ایچنے آتیله رق قاریش دیریلوب خمور قوانمه کتیریلیر .
بعده ۱۰۰ لیتره يه ابلاغ ایچون صو قونیلیر . پوسکورپچی
دولدیرمازدن اول محلوطی کوزجله قاریشدیرمالیدر .
کوکورت ، بوردوو بورغونیا بولاماچلرینه قونیلور يالکىز
پاپسلە جق شى ، کوکوردى كىزچلە بىرپىدە قاریشدیرەرق محلوط
مايى ، کوزطاشى محلولى اوزرىنە دوكمىكدر .

ھېر باڭىز مۇرىمە خىستە لەفەن ئارشى قوهن ئاصولى :
۱۰۰ لیتره صویلک ایچنده ياریم کیلو کوزطاشی حل ايدىلير .
بۇنك ایچنە محلولك سطخىنە ۸ — ۱۰ سانتىمتر و قالانجى يە قدر
تىخملق حبوبات دولدیرىلور محلولك يوزنە قالان دانەلرک هېسى
طوبلانەرق باقىلور . اوئى ايکى ساعت صوکرە کوزطاشى يېرىنە
(۱۰۰ لیتره صو وبش کیلو كىرچىن سرکب) كىرج سودى
اقامە اولىلور . بعده تىخملر قورىدىلوب ذرع ايدىلاور .

ھەرات ئەزىزە ئارشى ئەلەھىلەر ئوتۇرە صوپى . —
بىر لىترە سىندە ۱۰۰ غرام نېقوتىنى حاوى اولان سرت ئوتۇن
صولرىنى ترجىح ايتەلەيدر ئوتۇن صوبىنلەك ایچنە ۲۵ الى ۳۰ مىلى

و سرت توتون صولرینک ایچنە جىمنك ۱۰۰ مىلى صوغلاوه
ايتەلەيدر . آتىدەكى ترتىپ شايىان توصىيەدر .

سرت توتون صويى ۱ لىترە ؛ عرب صابونى ۱ كيلو ،
قاربونات دوسود ۲۰۰ غرام ، عادى اسبرتو ۱ لىترە ، صو
۱۰۰ لىترە عرب . صابوتى اسپر توده و صودا يىدە صواچىنە
حل ايتەلەيدر .

عادى توتون صويى	۱,۵	—	۲	ايتەلە
(۱۵ بومە درجه سى)				
عرب صابونى	۲	—	۲,۵	كيلو غرام
				صو
ايتەلە	۱۰۰			

اولا برقاج كيلو صىجاق صوبىك ایچنە عرب صابوتى
ايتەلە و ۱۰۰ ايتەلە بىلاخ ايتەلە واوزرىنە توتون عضارەسى
دوكمەل ، علاج پوسكۈردىكىدىن بىركون صوڭرا عادى صوابىلە
يېقامالىدەر . عرب صابونى يېرىنە ۲۵۰ الى ۳۰۰ غرام صودا
قونىلاپسىلەر .

صابونە پېتى قول سوبىسى (ھۆز ازىزلىرى تېبى) :
سرت صابون ۵۰۰ غرام ؛ پېتى قول ۱۰ ايتەلە ؛ قابنار صو
ھ لىترە . قابنار صوبىك ایچنە صابون ارىدىلەپ اوستىنە پېتى قول
دو كيلور و ھ الى ۱۰ دقيقە قدر قارىشىدىرىلەر . بورادە
ياغمور صويى قوللائقى دها اىيدەر . قوللائمازدىن اول ؟ الى
۲۰ مىلى صو قاتىق لازمىدر .

دوفورلۇك پېرە ادىنى ھاولى . — باغلىك قوشىايس
بوجىكارىنە قارشى قوللائىلور . ۱۰۰ ايتەلە صو ؛ ۳ كيلو
عرب صابونى ؛ ۱,۵ كيلو پېرە اوتنى . يىكى ترتىبلەر دە پېرە اوتنى

پرینه ۲ لیتره نفت (اسانس دو ترہ مینٹین) قولانی مقده در.
زرنجخی محلولار : آصریقاده خیلی زماندن بری قولانی مقده
او لوپ فرانسہ ده موسیو غروس ژان طرفندن استعمالی توصیہ
ایدلشدر، آرسنیقک املاح محلوله سی (عادن قلویه املاحی)
یا پراقلری یا توینگندن بلک نادرآ قولانیلور. اک ابی زرنجخی
تریبلر شونلردر.

آرسنیقت قورشون : موسیو ترابو طرفندن توصیہ
ایدلشدر. اولا ۷۵ گرام بلوری آرسنیقت سودی ۱۰ لیتره
صویک ایچنده حل ایتلى ٹانیا ۱۰۰۵۰ گرام معتدل خلیت قورشون
ملحی ۱۰ لیتره صوده اریتمه لی. خلیت محلولی آرسنیق محلولی
ایچنہ دو کھلی واپسیو د پوتاسیوم ایله ایصلاح داش بر کاغذ پارچه سی
قوینله رق رنگی صاراریجیه قدر قاریش دیر مالی. بعده محلولی
۱۰۰ لیتره یه ابلاغ ایتمه لی. بومحلول، اولدینی کبی سوزوله دن
قولانیلیر.

آرسنیقت نخاس محلولی. — اولاً ۵ لیتره صویک
ایچنده ۲ کیلو کوز طاشی اریتمه لی، ٹانیا بولیتره صویک ایچنده
۱۵۰ گرام آرسنیقت سود حل ایتمه لی، ٹالنا ۵ لیتره صویک
ایچنده بر کیلو کیرج اریتمه لی. کوز طاشنک ایچنہ اولا آرسنیق
محلولی و بعده کیرج صویخی دو کھلیدر.

آرسنیقت هم بڑی محلولی (وہ موہل و دانٹنی نپی)
— اولا ۱۰ لیتره صویک ایچنده، ۴۰۰ گرام بلوری
آرسنیقت سودی حل ایتمه لی. ٹانیا ۱۰ لیتره صویک ایچنده
۴ گرام قره بوبیا (کبریتیت حدید) حل ایتمه لی. قره بوبیا

آرسنیق محلولانک ایچنہ دوکهلى وحدید کیانوس پوتاسیوم ایله ایصالاً دلش بركاغد پارچه سی محلولانک ایچنہ باطیرلدنی زمان کاغذک رنگی ماویلشنجه يه قدر محلولی قاریشدیرمالي، بعده محلولی ۱۰۰ لیتره يه ابلاغ ایدرک پوسکورتمهلى .

آرسنیقک بالجمله املاتی شدتلى بر زهردر . بناء عليه بونلری قوللاینرکن پك زیاده احتیاطلى و تدبیرلى داورانمالیدر . آرسنیقلی علاجلره بولاشمیش اولان آلنلر و فوجیلر کال دقتله تمیزلمه لیدر . و آرسنیقلی اجزالری احتیاطاً چو جملرک دولاشدینی پرلرە، آیاق آلتىه براقاملیدر . هر حالده آرسنیقلی محلوللاری تزهدن اول ويأخذود چیچك زماننده قوللائی مناسبدر ، دها کچ قوللایلورسە میوه لرک او زرنده آرسنیق فالىر . آرسنیق محلوللارجى يپارکن لزوملى بولنان اجزالى کاغدلرى ياعق پك قولایدرا، بوده عادى سوزکچ کاغدىنى هرھانكى اجزا ايله ایصالاتق لازمايسه او اجزانك بىز ۱ محلولی درونشە باطiroب بعده قورۇقىلە اولور .

زېتىرلە قورۇقىلە قارشى آرسنیق تېپى . — ٦٠

قسم ملاسى ؛ ۲ قسم آرسنیقیت سود ؛ ۳۸ قسم صو . بوقرۇيدن ۱ کيلو آللەرق . ۱۰۰ لیتره صوا ايله قاریشدیرمالي و پوسکورتمهلى، آغاجك هر طرفىن پوسکورتمىكىدە فائىدە بوقدر .

يیانى خردالىر ئامشى تېتىپ . — ۳ کيلو كوز طاشنى

۱۰۰ لیتره صوده ارىتمهلى . يیانى خردالىر ایچون دونوم باشنه ۷۰ لیتره ويیانى طورپلر ایچون ۱۰۰ لیتره قوللائمالیدر . بوزده ۱۵ الى ۲۰ نسبىتىنده كى قره بويا (کېرىقىت حديد)

محلولی ده بلك تأثیرلیدر یا بمحالول اونده بر نسبتنده کی آزویت سود ایله ترکیب او لنورسه حبوباتی قوتاندیرر و بیانی خردال و طور پلری بالای بابا و چوبان چانطه لرنی محو ایدر . آزویت حدید (نیتروکوپرین) نامیله بلك ایه نتیجه لروبرو، بونک استعمالیله بیانی خرداللر محو اولدینی حالده اکینلر بونک آزویتندن خیلی استفاده ایدرلر .

لایوره زربی . — ۱,۵ کیلو چام طومورجنی ۲۰۰
 غرام سود محرق، بر لیتره ۲۲ درجه لک نشادر روحی؛ ۱۰۰ لیتره صو چام طومورجنی ایکی مثلی سود محرقلی صوابله ایصیدوب بربزدن سوزمه لی و آمونیاغی علاوه ایندکدن صوکره یوز لیتره یه ابلاغ ایتمه لمیدر . [الم آغا چلبنک آغ بوجکی ایچون مستعملدر]

هندسه زراعیه وزراعت ما کنه لری

بیکر	۰,۰	دونوم	۰,۰	دونوم	۰,۰
دوز سو زمه	او کوز	۲,۵	»	۳,۳	»
(اینک	۲,۳	»	۳,۰	»	۳,۵
آغیر طوبراق					
برنجی سورمه	۳,۰	دونوم	۲,۳	دونوم	
نطس سورمه	ایکنچی سورمه	۴,۰	»	۳,۳	»
او جو نجی سورمه	۵,۰	»	۴,۰	»	»

اوکوز ایله بیکیر ایله
 زرعیات ویا اکین سورمه لری ٤٥ «
 بالق صرتی سورمه لری ٦٥ «
 بربیسو قله سورمه (ایکی قولاقلی صبان) ٨٠ «
 مقلع ایله ١٠٥ «
 طیرمیه لامه (سورکولمه) ٢٠ — (والفور) متوازی الاضلاع
 طیرمیغیله برکوندہ کوریلن ایش :
 سورولیش طوپراقدہ ٢٠ دونوم اورنه طوپراقدہ ٢٠ دونوم
 اکیلمش طوپراقدہ ١٥ « خنیف طوپراقدہ ٣٠ «
 کیللى بروطوپراقدہ ١٢,٥ «
 ایکی دفعه تکرار بولنان طیرمیه لامه ١١ دونوم
 اوج « « ٦ « ٧ «
 دورت « « ٤,٥ « ٥ «
 بوسابلر قوتلی حیواناته کوره پاپیلمشد.

محصولات و کوبره لرک بد کلی آرابه لر له طاشنما سی
 دورت تکرلکلی عادی بر آرابه ياخود ایکی تکرلکلی
 بر یوك آرابه سی ایکی بیکیر قوشولمش اوله بینی حالده هر بر
 سفرنده : ٢٠٠ دمت ياخود ١٠٠٠ کیلو قورو اوت ؛
 بهری ١٠ الى ١٣ کیلوان ٩٠ الى ١٠٠ بوغدادی ویا پاردار
 طوقورجینی (دمت) ؛ ١٠٠٠ کیلو ياخود ١,٢٥٠ هترو
 مکعب چورومش کوبره کوتوردہ بیلیر .
 ٣ یاخود ٤ بیکیر طرفندن چکبلن بر آرابه ایله : ٣٠
 الى ٤ هکتو لیتره بوغدادی ، ٤ الى ٥ چاودار ، ٥٠
 الى ٦٠ بولاف ، ٣٥ الى ٤٠ هکتو لیتره قولزا طاشنده بیلیر .

جفتلەك مسافه‌ي
بىكىرلىر ايله او كوزلز ايله ١٠٠٠ مترو يومىه باپىلان سفر ٩ الى ١٢ الى ٩
١٢٠٠ الى ٢٥٠٠ مترو « ٦ الى ٩ ٥ الى ٧
بر عمله بى ساعته ١٠٠٠ الى ١٢٠٠ كيلو كوبىرى
آرابىيە بوكله تىر ؟ قوشۇ حيوانلىرىدە مسافه يە كوره آشاغىدە
كوسىتىلىن مقدارده كوبىرى نقل ايدىر .
مسافه برسفرك يومىه بوكله تىلىك
مدقى مدقى باپىلان سفرلىر عددى
٢٥٠ مترو ٣٠ دقيقه ١٥ دقيقه ١٦
٥٠٠ « ٤٠ دقيقه ٢٠ ١٢ «
١٠٠٠ « ٣٠ ٨ « ١ ساعت
٢٥٠٠ « ٤ « ٢ ساعت ١ ساعت

آلات زراعىيە

كېنىڭىمە صباڭلىرى . — قالدىرىلان تىكلىك كېنىڭىشكى ،
درېنلىكك ١,٢٧ مىلى او ماالىدەر . عادى سورمە لىردى كېنىڭىشكى ،
درېنلىكك ١,٤٥ الى ١,٥٠ مىلى او لور . چىزكىلىك مقطۇنىك
بىر دەسىمترو مسابىي اىچون خفيف طوبراقلردا ٣٠ ، عادى
طوبراقلردا ٦٠ ، آغىر طوبراقلردا ١٠٠ الى ١٣٠ كيلو
غرام قوئە جرييە لازىدەر . اورتە حالى بىكىر يۈرۈلمەدن
٩٠ كيلو وقوتلى بىكىر ١٢٠ كيلو قوت حاصل ايدىر .
مەندە قولاقلى صباڭلىرى (پوليسوفه) . — عمله ،
اجرىي، حيوان وزماندىن قزانىلىير بى آنلىرى متىن او مالى ، تارلا دە

منتظم چکامهلى ؛ اوچ دمیرلرینى يوقارى قالدىرمىق اىچـون
مانوهلهسى بولۇمالى ، يومىه ٨ - ١٢ دونوم ايش يابار .

آكىز بوزاره صباھە . — ٣ إلى ١٢ سانىتمىترو
درېنلىكىنده سلطھى حفرىيات يايقى ، آكىزلىرى بوزمىق ، تىخملرى
كۈمىك ، اوتلانمىش تارالارى تميزلەمك اىچـون قولالائىلور
ايى بىكىرلا يومىه ١٠ إلى ١٥ دونوم ير ايشلر . كىنىشلەكى
اـكىزيا درېنلىكى اىكى مىلى اوـلور . فيـئى ٧٢٠ إلى ٩٥٠
غروـشدـر .

ھېـفـة بـراـبـاـھـ بـولـموـغـىـ . — بـوزـكـلـهـ دـوـزـ حـفـرـيـاتـ يـاـپـىـلـىـرـ .
فيـئـىـ : بـويـلـرـىـنـهـ كـورـهـ ٨٥٠ـ ١٢٠٠ـ غـروـشـدـرـ .

خـتـمـفـ صـبـاـھـ وـبـولـلوـقـلـىـ . — تـكـرـلـكـسـىـزـ . صـبـاـنـلـرـ
ـ ٨٠ـ ١٢٠ـ تـكـرـلـكـلـىـلـىـ ١٢٠ـ ١٦٠ـ دـوـنـرـ قولـاقـلـىـلـىـ
ـ ٢٠٠ـ ٢٥٠ـ اـيـكـىـ تـكـرـلـكـلـىـ پـولـلوـقـلـىـ ٢٥٠ـ ٨٠٠ـ غـروـشـدـرـ .
بونـلـرـكـ اـكـمـشـھـوـرـلـرـىـ الـاـبـلـهـ خـفـبـجـعـهـ طـوـتـىـلـهـرـقـ كـىـدـنـ(ـرـوـدـسـاقـ)
وـ (ـئـەـكـرـتـ)ـ اـيـلـهـ طـوـتـىـدـنـ يـورـوـينـ بـرـاـبـاـنـ بـولـلوـقـلـىـرـدـرـ . دـوـنـرـ
قولـاقـلـىـلـىـلـكـ مشـھـوـرـلـرـىـ (ـھـوـاـرـدـ)ـ وـ (ـسـىـرـاـكـوزـ)ـ فـاـبـرـقـهـ .
لـرـىـنـكـدـرـ . بـونـلـرـ عـارـضـهـلىـ اـرـاضـىـدـهـ إـلـوـرـىـشـلـىـدـرـلـرـ .

طـىـرـمـيـقـلـىـ . — دـىـشـلـىـ دـوـوـمـهـ دـمـىـرـوـيـاـ چـىـكـدـنـ اوـلـماـلىـ ؛
آـرـالـنـدـهـكـىـ مـسـافـهـلـرـىـ مـساـوىـ ، وـهـرـدـىـشـ بـرـچـىـزـكـىـ آـچـاـلـىـدـرـ .
دـىـشـلـىـلـكـ آـرـاسـىـ ٣ـ إـلـىـ ٧ـ سـانـىـتـىـمـىـتـرـ قـدـرـ دـكـىـشـىـرـ . نـزـجـىـحـاـ
مـتـواـزـىـاـضـلاـعـ شـكـلـنـدـهـ [ـوـالـفـورـ]ـ يـاخـودـ زـيـقـزاـقـ [ـ دـمـىـرـدـنـ
مـفـصـالـىـ]ـ اوـلـاـذـلـرـىـ قولـالـانـمـالـىـ . قـلـنـلـرـىـ ٧ـ ٥ـ إـلـىـ ١١ـ ٥ـ كـيـلوـ

اولوب ۱ الی ۴ بیکیرله چکیلیم فیأتلری ۳۵۰ الی ۷۲۵
غروشدرا.

مردانلار. — اکثریا دوکمەدمیردن ياپیلیم، دونغەلرده طوپراغە باطماماسى ایچۇن دېشكىل اوزرنده ۲ الی ۴ سىربىست حلقەدن ياپىلەشىن اولمايدىر. قوتلى بىرىكىر ۴۰۰ الی ۵۰۰ کيلولاق بر مىداھىيى و ۲ الی ۳ بىكىر دخى ۹۰۰ الی ۱۰۰ کيلولاق مىداھىيى چىكەبىلىم. خفيف طوپراقلرده هەمتىر و باشنه آغىزىلەلری ۱۵۰ الی ۲۵۰ کيلو اورنە طوپراقلرده ۳۷۵ الی ۵۵۰ و آغىزى طوپراقلرده ۶۲۵ الی ۸۰۰ کيلودر. فیأتلری: يوز کيلوسى ۱۷۵ غروشدرا. كىنىشىلەكتە كۆزە يومىه ۲۰ الی ۴ دونوم يىر يابار.

نىڭ درغىزىيە ماڭم. — (پولوه رىزور) بوما كىنه لر تىزەكلەرى قىيىار، اوفالدىر. فیأتى سكىز لىرادار.

تىراكتور او نوموبىل (كىنرى كىندىشە ايشلەر قوشى ماڭنەسى). — بوما كىنه، تازلاادە پوللوغى آرقەسنسە طاقوب كىندى كىندىشە يورور و طوپراغى سورەر. آلتى طونىلاتۇرۇ قدر آغىزى يوكلى آرا به طاشىير. چەتكەنلىكىدە خرمان، دەگەن كىپى بر چوق ما كىنەلرى دخى چوپىر. ۳۰ بىكىر قوتىنده بىر تىراكتور ساعىنده ايکى بوجوق دونوم يىرسورەر و ساعىنده ۱۳ لىترە غاز يانغى يافار. ما كىنه تىك فیأتى ۴۴۰ و اوچ دەميرلى پوللوغاننىڭ فیأتى ۲۳ انكىلايىسىدەر. دەها كوجو كىپى ۱۵۰ لىرادار. بىخارلى يۈرۈقلىر. — قىرقىز بىكىر قوتىنده ايکى لوقۇمۇ.

تىفلە آيشلىيە بىلەر . پوللۇ قولرىلە برابىر تىكمىل طاقى ۲۸۰۰ ئۇمانلى لىرامىسىدۇ . بو قۇندەكى ما كىنەلر كوندە ۴۰ شىرى سانىتيمىترو درىنلەكىنده ۵۰ - ۸۰ اسکى دونوم اراضى سورە روتير مېقلار.

صرە صەمىزلىرى (تىخىم ما كەنلە) . - بوجادايدن ئە و يولافدن ئە سېپتىنده تىخىمنى فزانىلەر . يېچىملىرى بىك مختلفدر . صاچىلان تىخىنى حساب ايتىك ايجۇن :

$$B = \frac{1000}{2 \times 2 \times 2 \times 2} \text{ بورادە (ب)}$$

تىخىك آغىرانى (ل) تىجربە بىلە بولنان بىر بورىنىڭ دوگىدىكى تىخىم ئە (ج) صرەلر آراسىنداكى كىنيشلىك ، (د) آلتىك تىكىرلىكىنىڭ مېھىطى ، (ط) تىجربە ائناسىنداكى دوركى عددى ، (م) مېذردى بولنان موذىلرک عددى . هىچىنلىكى بالعمل داتما تىجربە ايتىھە لىدر . آتىلان تىخىم ، چىرخك دېشلىرىنىڭ عددىلە معكوساً متناسىبدىر . يومىيە ۰ ۴ إلى ۰ ۵ دونوم تىخىم اكىر . فيائى كىنيشلىكى ۱ إلى ۵ مترو اولان مېذرلىك ۱۸۷۵ إلى ۴۰۰۰ غروشىدر . بىر نصف داڭىز ئەتكى ئۆزىزىنە چەويىريلان بىر مىل واسسطە سىلە زرع ايدەجى تىخىملەك انواعى تعىين و حسابلى تىنظيم ايدىلە بىلەن بىسيط مېذرلىرى ايجاد او لوغىشىدر . فيائى تلىرى : ۱۵ - ۲۰ ليرادر .

تىخىم سىزىن ما كەنلە : ۳ إلى ۴، ۵ مترولىق بىر كىنشلىكى تىخىم سىزىر يۈرمىيە ۸۰ إلى ۱۵۰ دونوم اكە بىلەر . فيائى ۱۵۰۰ - ۲۵۰۰ غروشىدر .

بىلەر ھا يامى . - هىر دفعە سىندا برالى ۵ صرە آيشلىرى فيائى ۲۲۰ إلى ۲۵۰۰ غروشىدر .

ھا يام بىجۇن ما كەنلە . - يومىيە ۳۰ إلى ۵۰ دونوم چاپىر بىچىر .

بر بیکیرله ایشلهینلرده بیچاغلک اوزو نلنى ٩٨ مترو وایکى بیکرله
ایشلهینلرده ١,٣٠ مترو در ایکى مانوه لهسى واردە بىرىسى اوتمە
بۈكىشكەن دەنگىزلىكى كىلىمە سەنە دەنگىزلىكى بىچاڭلەرە مېل قىرلە سەنە
مۇخۇ صدر . آغىزلىنى ٢٨٠ إلى ٣٥٠ كىلو ئۇ ئەنلىكى ئەنلىكى : بىرىسى ئەنلىكى
ایشلهين ١٠٠٠ — ١٥٠٠ غروش ایکى بیکيرله ایشلهين
١٥٠٠ إلى ٢٠٠٠ غروشدر .

اوت قورودا نەماڭىز : او تىرى چابوق قورۇقى ئىچون
مستعملدر . ساعتىدە ٦ إلى ١٠ دونوم ايش كورور .
بۇ ماڭىز لەركە كىنىشلىكى ١٦٦ إلى ٢٤٠ مترو در . فيأتى تىرى
١٥٠٠ إلى ٢٠٠٠ غروشدر .

بىكىمىز طەناغى . — بىچىن چاير وا كىنلىرى طوپلامقى
ئىچون قوللانىلور . تىللەر اوت ايلە دولدىنى زمان ياي زىنگىلەرە
باصلەرق اوت ويا اكىن دە براقيلور . كىنىشلىكى ٢ - ٣ مترو
يۇمىھ ٤٠ إلى ٧٠ دونوم يېرى تېزلىر . فيأتى ١٠٠٠ إلى
١٥٠٠ غروشدر .

اوت بالىما ماڭىمىسى . — ال ايلە ايشلهينلر كوندە ٣٠
بالىما يا پار فيأتى ٣٠ — ٤٠ لىرادىر مانازلە ايشلهينلر كوندە
٦٠ — ١٠٠ بالىما (بەرى ٥ كىلو غرام) يا پار . فيأتى ٠
٨٠ — ١٥٠ لىرادىر موتوولە ايشلهينلرى كوندە ٢٤٠ بالىما
يا پار فيأتى ٢٥ لىرادىر .

اوراچى ماڭىمىسى : بىچاغلک اوزو نلنى ایکى بىكىرله
چىكىلىنلرده ١,٤٠ — ١,٥٠ مترو ، بىرىسى ئەنلىكى بىكىرله
١ إلى ١,٢٠ مترو در . بۇ آلتىلدە ٤ ويا ٥ طاراق واردە كە

بۇنلار دورايدىرك بعضاً اكىنى ياتىرلار و بعضاده طبلەنك اوستته طوبالانمىش اولان دەتى يېرى دوشورورلار، دەتكىز يېرى دوشمىسى بىرمانداڭ سايىھىسىدە تأمين ايدىلشدەر . بچاقلىك تنظيمى ايجون ۲ مانوھەلە واردە بىرىكىرلە چىكىلىك ئۇقانى ۳۵۰ ، اىكى بىكىرلە جراولۇنانك ۴۵۰ الى ۵۰۰ کيلودر درىيئىن ، ماققۇرمىك ، وود، اوزبورن، ئەكرت سىستېلىرى واردەر. فيائىلرى ۱۸ - ۲۵ لىرادىر .

دەمت باغلىرىدە اوراچ ماڭنىسى . — سىيچىمە
دەتلەرى باغلار، كىنىشلىكى ۱۹۴۷ الى ۱۹۵۲ مەترودر يومىھ ۴ الى ۵ دۇنۇم يېرى بىچىر دەمت باغلار ئۇقلۇ ۶۰۰ کيلو فيائى ۳۵۰۰ الى ۴۰۰۰ غروشىدەر .

خەرماانە ماڭنىسى . — مىنلىف نواعلىرى و بويلىرى
واردەز ۳ بىكىر قوتىلە بر ساعتىدە ۱۰۰ الى ۱۵۰ دەمت ۵ بىكىر قوتىلە ۱۵۰ الى ۲۰۰ دەمت و ۶ بىكىر قوتىلە ۳۰۰ دەمت بوغدائى دوکولور. يومىھ ۳۰۰ الى ۵۰۰ اسـتانبول كىلەسى دوکولاش و تىيزلىنىش بوغدائى آلتىر . سەھانكى اىچىندە آنجىق بىكىدە ۵ الى ۷ قدر دانە قالور . فيائى : ۱۲۰ - ۲۷۰ لىرادىر بۇنى چۈرىمك اىچون آيرىجە بىرلوق موئىف ويا موئۇر لازىمدر مانزىلە ايشلىين كوجۇك خازمان ماڭنىلىرى يومىھ ۲ بىكىرلە ۸۰ الى ۱۰۰ كىلە بوغدائى چىقارىپ لەكىن بىراز فىصلەجە دانە قىرار طاقى ۶۰ - ۹۰ لىرادىر ال اىلە ايشلىين كوجۇكلىرى كوندە ۴۰ - ۵۰ كىلە مەسىھلىق چىقارىرلەر طاقى ۲۰ - ۳۰ لىرادىر .

دوکن ماکنه‌سی . — محی الدین بک ایجاد کرده‌ست در طاشلی دوکنک درت مثلی ایش باپار برچفت بیکریله ایشلر . فیانی ۹ لبرادر .

طناز ماکنه‌سی ویا هالفانگی (طاام) . — بیوکلکنه کوره ساعته ۱۰ الی ۱۰ کیله مخصوصی صاوره ، تمیزله فیانی : ۵۰۰ الی ۱۲۰۰ غروشد .

قالبهر ماکنه‌سی (زیبور) . — تخلق حبوباتک ماکنه دن کچیرله‌سی پک فائنه لیدر ساعته ۴ - ۱۶ کیله دانه‌یی اوچ درت نوعه آییربر .

دانه ازه‌ده ماکنه‌لر (آمونیسون) . — دیشلری کسمیه‌ن حیوانلره بیدیریله جک دانه‌لری ازمه ایچوندر ال ابله ویا موئوله ایشله دیکنه کوره ساعته ۷ الی ۱۰ کیله دانه ازه .

دانه قیراوه ویا یاصمه ماکنه‌لری : ال ابله ایشله‌ینلر ساعته ۳ مانشه ایشله‌ینلر ۶ الی ۱۰ و بخارله ایشله‌ینلر ۴ کیله دانه قیرار فیانی ۲۵۰ الی ۷۵۰ غروشد . بوماکنه‌لرده حیوانلره ویریله جک بقله ، آرباکبی یملری قیرمق ایچوندر .

کوک در غرایاوه ماکنه‌لر . — حیوانلره بیدیریله جک پانجراکبی کوکلری دوغرامق ایچوندر قول ابله ایشله‌ینلر ساعته ۸۰۰ الی ۱۰۰۰ کیلو کوک در غرار فیانلری : ۲۵۰ الی ۴۵۰ غروشد .

يشيل مصبر صابي دوغرا ياره ماگم . — ال ايله
چهوريلن ه مانهژ ومو تورله ايشهلين ۱۵ - ۲۰ ليرادر .

صرابه قيهاره ماگم . — صهان ، صاب اوتلري قيهق
ايچوندر . ال ايله بر آدم ساعته ۰ ه کيلو صهان قيار فيانق
۱۰ - ۱۵ ليرادر .

تصير دانه لمپه ماگم . — يوميه ۱۵۰ الى ۲۰۰ کيله
تصير قوجاني دانه‌لر . فيانلري ۲۵۰ الى ۱۱۰۰ غروشدر .
ذابحه آپهاره ماگم . — ساعته ۶۰ - ۷۰ ليره
سودی آيران وال ايله چهوريلن جنساري ۷ دها بيوکاري
۱۵ - ۲۰ ليرادر .

پاينه . — فوجى يابينى نك ۱۰-۸ ليره آله بيدللى
۱۵۰ باقردن اولان پروانهلى پاينه .

قولو هقم ماگملى . — سبجاق هوا ايله ايشهلين
و ۲۱ كونده بر شىكه غاز يافان آمريقا ماگملى بىزىك ۶۶
يومورطه لنى بش ۱۴۰ يومورطه لنى طفوز ۲۴۰ يومورطه لنى
اون ايڭى ، ۳۹۰ يومورطه لنى ۱۵ عمانلى ليراسىدرا .

آنا ماگمىسى . — يوز جيو جيو بىسلەين درت ، دها
بيوکاري ۷ - ۱۰ ليرادر .

كىلە قېراره ماگمىسى . — طاوق يىلى ايجون
كمىكلرى اوفالار، فيانق ۳ - ۵ ليرادر .

ھەر چۈوه لى آرى قۇوانى . — اوروپا نىكىكىلە، طاقىيەلە
۱۰۰ آمریقانك سکسيونلى قۇوانلىرى ۱۷۰ غروشدە .
كل ياغى ئېيغى . — ۶۰ اوقة صو آلان بىلى ئېيقلەر
— ۴ اصلاح ايدىش بويوك بويلرى ۱۰ - ۱۵ ليرادر .
زېتىرە ياغى دىكىمنى . — فيأتى ۴ - ۵ ليرادر .
زېتىرە ياغى ھەندرەسى . — فيأتى ۳۰ - ۳۵ ليرادر .
ھەلتىك ما كەنسى . — ما كەنسى بىرنجىدىن قابوقلىنى
دۇومك ، آئىرمۇق اپچۇندر ال اىلە ايشلەينلىرى ۳۰ مانەژۇ .
مۇنورە ايشلەينلىك ۸۰ - ۱۰۰ ليرادر .

ئىشلەپلىرى

الشآآت زراعيە

بىكىر آخۇرلارى . — بر حیوانە وىرېلەجك يەملەك
پايى يەنى كىنيشلەك ۱,۵۰ - ۱,۷۵ ; كچىد مەلەندەن يەملەكە قدر
مساۋە يەنى حیوانك بوبى ۲ - ۲,۴۵ ; كچىد محلى ۱,۵۰ - ۱,۶۰ مەلەكە
مەترو دوشەمەتك صوبى آلتە كچىرەش ، دايانيقلى كوجولەين
قاپىيەيان بر مادەدن پاپىلەمىسى لازىمەر . دوشەمەتك مىلى ۱۵
الى ۲۰ مىليمەترو وحیوانك آرقە طرفىنده بولنان ادرار لەمنك
مىلى دە ۲ الى ۳ سانتيمەترو او ماڭىدەر . قاپۇنك كىنيشلەكى ۱,۲۰
الى ۱,۵۰ مەترو ارتفاعى ۲,۵۰ مەترو او ماڭى . يەملەك آلت

طرف ، طوپراقدن بر مترو يوكسـك اوبلوب درينـكى ٣٠
ساتى مترو و اوست طرفـه كـينـشـلـكـى ٥٠ - ٦٠ آلت طرفـه
٣ ساتى مترو اوـلـاـيـدـرـ . يـمـلـكـ آـرـقـهـ طـرـفـ دـوـزـ وـ اوـكـ
طـرـفـ مـيـلـلـىـ اوـلـاـلـىـ . اوـتـلـقـ اـيلـهـ يـمـلـكـ آـرـمـسـنـدـهـ ٥ـ الـىـ
سـانـتـيـمـتـرـ مـسـافـهـ بـولـونـالـيـدـرـ .

صـيـغـهـ آـخـورـلـرـ . — بـهـرـ رـأـسـهـ وـيرـيلـنـ كـيـشـلـكـ
يـعـنـيـ يـمـلـكـ باـيـ ١,٤٥ - ١,٤٠ اـيـنـكـ آـخـورـلـنـدـهـ : يـمـلـكـ
عـرـضـىـ ٥ـ٤ـ٥ـ - ٥ـ٥ـ٠ـ ، حـيـواـنـلـرـ بـوـيـ اـيـچـوـنـ ٢ـ٩ـ٤ـ٠ـ - ٢ـ٩ـ٢ـ٠ـ
يـمـلـكـلـرـ باـشـ طـرـفـنـدـهـ بـرـ مـتـرـ كـيـجـيدـ محـلـىـ وـحـيـواـنـلـرـ آـرـقـهـ
طـرـفـنـدـهـدـهـ ١ـ١ـ٠ـ - ١ـ٢ـ٠ـ يـنـهـ كـيـجـيدـيرـىـ بـرـاـقـيلـورـ . يـمـلـكـ
طـاـشـدـنـ يـاـپـيـلـورـ اوـسـتـنـكـ طـبـانـدـنـ اـرـفـاعـىـ ١ـ٥ـ٠ـ ، آـلتـ طـرـفـكـ
طـبـانـدـنـ يـوـكـسـكـلـكـىـ ٤ـ٠ـ، ٢ـ٥ـ ، كـيـشـلـكـىـ ٤ـ٠ـ، درـينـكـىـ
٢ـ٥ـ مـتـرـودـرـ .

آـغـيـلـلـرـ . — اوـرـتـهـ بـوـيـدـهـ اوـلـانـ حـيـواـنـلـرـ اـيـچـوـنـ بـهـرـ
ايـكـيـ مـتـرـ صـرـبـعـهـ اوـجـ رـأـسـ بـيـوـكـ حـيـواـنـلـرـ اـيـچـوـنـ بـرـ مـتـرـ
صـابـىـ ، قـوزـبـلـرـ اـيـچـوـنـ ٦ـ٠ـ، ٧ـ٠ـ مـتـرـ صـابـىـ وـهـرـ حـيـوانـ اـيـچـوـنـ
يـمـلـكـ باـيـ اوـلـهـرـقـ ٤ـ٠ـ - ٥ـ٠ـ مـتـرـ مـسـافـهـ حـسـابـ اـيـدـيـلـورـ .

صـمـائـلـقـ . — يـوـكـسـكـلـكـىـ ٧ـ مـتـرـوـيـ قـطـعـيـاـ كـيـجـىـهـ مـلـيـدـرـ .

ذـخـيـرـهـ آـبـارـىـ . — دـانـهـلـ بـرـ بـرـىـ اوـسـتـنـهـ يـيـغـيـلـدـيـنـيـ
زـمانـ ٦ـ٠ـ - ٧ـ٠ـ مـتـرـوـدـنـ زـيـادـهـ يـوـكـسـكـ اوـلـاـمـلـىـ .

مختلف محللار ایچون الـ مناسب او لان درجه حرارت شونلودر:
بـ يـكـيرـ آـخـورـىـ ٦ـ الـىـ ١ـ١ـ درـجـهـ، سـوـخـانـهـ «ـ يـازـينـ»ـ ٢ـ الـىـ ١ـ٥ـ درـجـهـ
اوـ كـوزـ ٠ـ ١ـ٧ـ ١ـ٢ـ «ـ، قـيـشـينـ ١ـ٩ـ ١ـ٥ـ ١ـ٤ـ «ـ
اـيـنـكـ ٠ـ ١ـ٥ـ ١ـ٥ـ ٢ـ١ـ «ـ، پـتـائـسـ كـيـلـادـىـ ٦ـ ٧ـ «ـ
آـغـيلـ ٠ـ ١ـ٠ـ ١ـ٢ـ «ـ، باـنجـارـ سـيلـوسـىـ ٣ـ ٥ـ «ـ

برـ كـونـهـ حـرـفـ اـيـدـيـلـهـ صـوـقـارـىـ بـرـ جـقـتـلـكـدـهـ
برـ كـونـ ظـرـفـنـهـ صـرـفـ اـيـدـيـلـنـ صـوـقـيـ حـسـابـ اـيـنـكـ اـيـچـونـ :
اـنـسـانـ باـشـنـهـ ١ـ٠ـ، بـهـرـ رـأـسـ بـيـكـيرـ اـيـچـونـ ٤ـ٠ـ، اوـ كـوزـ وـبـاـ
اـيـنـكـ اـيـچـونـ ٣ـ٠ـ، قـوـبـونـ اـيـچـونـ يـوـمـيـهـ؟ـ كـيـلوـصـوـ حـسـابـ اـيـدـلـهـ لـيدـرـ.
كـرـاسـلـكـ وـسـاـ اـشـيـانـكـ دـاـيـامـاسـىـ آـنـيـزـىـ

بوـ خـصـوصـ اـيـچـونـ كـوـزـ طـاشـىـ قـوـلـانـيـلـirـ ٠ـ ٤ـ٠ـ مـتـرـ طـولـنـدـهـ،
٠ـ٩ـ٥ـ مـتـرـ عـرـضـنـدـهـ بـرـ حـوضـ بـاـبـلـهـ رـقـ اـيـچـىـ صـوـاـيـلـهـ طـولـهـ بـرـيلـirـ
هـرـ ١ـ٠ـ٠ـ كـيـلوـصـوـ اـيـچـونـ ٥ـ كـيـلوـ كـوـزـ طـاشـىـ آـلـهـ رـقـ حـوضـكـ
اـيـچـنـدـهـ اـرـبـدـيـلـirـ.ـ هـرـكـ وـصـيـرـيـقـلـرـ حـوضـكـ اـيـچـنـهـ دـيـكـيـنـهـ بـاـيـرـيلـirـ.
مـحـلـوـلـكـ كـوـزـلـهـ نـفـوذـ اـيـدـيـلـهـ سـنـىـ قـوـلـاـيـلاـشـ دـيـرـمـقـ اـيـچـونـ
دـالـدـلـهـ بـرـيـلـانـ آـغـاـچـلـكـ تـبـيزـ اوـلـماـسـىـ لـازـمـدرـ.ـ اـكـرـ قـاـبـوـقـلـرـكـ
صـوـيـوـلـماـسـىـ لـازـمـ اـيـسـهـ مـحـلـوـلـهـ بـاـتـيرـمـهـ دـنـ يـاخـودـ دـهـاـ اـيـسـىـ مـحـلـوـلـدـنـ
جيـقـارـ بـرـ جـيـقـارـ ماـزـ هـنـوـزـ نـعـلـىـ اـيـكـنـ صـوـيـالـدـرـكـ بـرـ مـدـتـ صـوـكـرـهـ
صـوـبـقـ بـلـكـ مشـكـلـ اوـلـورـ.ـ دـجـبـنـهـ لـىـ آـغـاـچـلـرـ (ـ جـامـ،ـ كـوـكـنـارـ كـيـ)
يـاشـ اـيـكـنـ كـوـزـ طـاشـىـ مـحـلـوـلـكـ اـيـچـنـهـ بـرـاـقـيـلـماـزـ.ـ جـوـنـكـهـ مـنـظـمـ
صـورـتـهـ عـلـاجـلـانـهـ ماـزـ.

عـلـاجـكـ اـيـچـنـدـهـ آـغـاـچـلـكـ نـهـ قـدـرـ مـدـتـ بـرـاـقـيـلـماـسـىـ لـازـمـ
كـلـهـ جـكـيـ كـيـفـيـتـيـ اـيـسـهـ آـغـاـچـكـ طـبـيـعـتـنـهـ كـورـهـ دـكـيـشـirـ.

یاش هر کلر، صربقلو و قازیقلو (بیوکلکلارینه کوره) ۱۱ الی ۱۵ اکون
قوری کراسته تر « ۱۰۵ » هفتہ
بزرلر، انجه سجیملر ۲۴ ساعت
قالین سجیم، اپلر ۳۰ الی ۳۶
سپت، سله ۱۲ « ۸ »

حص پرلره کنیجه مخلولک ایچونه کوزلجه یاتمالری ایچون
اوستلرینه برآ غیرلئی (مثلا برقاچ طاش) قویمالی و قیشین ۴۸
یازین ۳۶ ساعت براقالیدر. چیقاردقدن صوکره بونلری
قوروتق ایچون حوضك اوزرینه آصومالیدر که داملا دقجه
مخلولدن ضایع اولماسون.

سقی واروا (صو لاوه = صیوارمه)

قیشین یا پرمده امغا. — طوبراغی میلاندیزه رک قوتی
آرتیرمنق مقصدیله یا پیلدینی کی قیشین شدتلى صوتونلره فارشی
چایزلری محافظه ایتك ایچون ده بواسول تطبیق اولنوره. اراضی
خفیفجه میللی اولوب آلچاق و چوقور اولمامالیدر. عکسی
تقدیرده سیللر و یاخود باتاقافلر حصوله کله رک برچوقی مضرتلری
کوریلپر.

یانین یا پرمده امغالى. — نباتاتک یتشتمەسى ایچون
لازم اولان صویی تدارک واعطا ایتكله برابر طوبراق ایچندە
بولنان مواد منبتی دخی حل ایدرک نباتلرک، من ایتمەسى
خدمت ایدرلر، بناءً علیه طوبراغی کوبره له پەرك بو اس قالاردن
ایدیله جىك استفادەي آرتیرمنق لازم كلىد.

قوللائیله جق صولر قال و نهر صولری کبی کوزلجه هوالانش
ودرجه حرارتلى معتمد او مالايدر. منبع صولری، او رمانلىر
ايچندن چىغان صولر، طورپل، پيرىتلى طورپراقلرده ظهورايدن
صولر اسقا به الوبىشلى دكىدر، بوصولرى هر حالده بىرطاقىم
كۈچۈك خوضلە سوقايدىك ھوانك و حرارتىك تائىرىنە عرض
ايمەك وياخود كېرج ويا كوبىرە علاوه سىيەه اصلاح ايتىك
لازىدر.

اسقا ياعق ايچون آشاغىدە كوسترييان بش اصول واردر.

۱. — غەطىن صورىلە اسقا. — دوز اولان

اراضىدە يابىلور. طورپراڭ اوستى بىرصو طبقەسىلە او رتولىش
او لوركە بوصو بىرطرىدن قۇزۇئە حرقلرى واسطەسىلە دائىما
آقار. چايرلىر ۵۰ - ۶۰ مترو طولىندە و بىر مترو باشنى
برمىلى مترو مىلى بولنان بىرطاقىم مىربع شىكلە تختەلە آپرىلور.

۲. — نۇرە خەرقىرىلە اسقا. — طاغلاقى اراضىدە

بابىلور. اراضى نىك مىيلە عموداً قات قات بىرطاقىم خەرقى آچىلور.
ھەر بىر خرق عىنى سويىدە بولنان نقطەلردىن كېمەلەيدىركە صومۇنتظاماً
آفەيلىيون. خوضىن آلانان صو اولا بىرنجى خرقە كاير
واورادن طورپراڭ بوزىنە طاشەرق أمىلىر. صوبىك فضىلەسى
ايكتىجى خرقە دولار و بودە دولقدىن صو كرا طاشەرق
آشاغىنسىدە كى اراضى يى صولار، عىنى صورتىه اراضىنىڭ اك
آچاقىدە بولنان محلەن قدر صولانش او لور. قورۇقى ايچون
اراضىنىڭ اڭ چوق مىلى اولان استقامتە دوغرو بىرطاقىم خىندىلر
آچىلور. اينىشى يوقوشى منقىظم او ليان اراضىدە بىرطاقىم

ایکى ئىنى درجىدە خرقلەر بایپلوركە بۇ خرقلەر صولىنجى بىرنىجى خرقلەدن آميرلە، وەر طرفىك كۆزىلە صولانماسىنى تىسىل ايدىلرلە خرقلەرى ترتىب ايدىلر كىن اىي بىرسو يە عملىتىنە و بىر جوق اھتماماتە لىزوم واردە.

٣. — باشقاوارى امقا. — دالغەلى اراضىندا يېلىرىن بىلەر ئىنلىك بىلەر مىللەرى استقامتىندا اوھەرق توزىع خرقلەرى آچىلىرىن كوجوك كوجوك شلالەلر واسطە سېيلە سۈپىك سەرعەتلىك لىزومنە كورە آغىرلاشدىرىلىرىن بۇ خرقلەلر دەرىجى طرفە بولنان اىكىنىجى [خرقلە صو يېلىرىن خرقلەك اوكتەن باپبلان كوجوك سەدىر سۈپىك اىكىنىجى خرقلە كىرمەستە خدمت ايدىلر قورۇق ئىچون كوجوك خرقلەك اوکى قىادىلىرىن.

٤. — بالىق صىرى اصىرىلىرى امقا. — اراضىندا طبىمىتى حسپىليه مختلف جسامىتىندا بالق صىرىتى حالتىندا حاضر لانىش اولان طوبراقلىرىن بىلەر عىلى العادە طولى ٤٠ إلى ٥٠ مترو كىنىشلىكى ١٠ إلى ٢٠ مترودر. تختەلرلەك يان طرفلىرىندا مترو ياشىنە ميل ٥ - ١٠ سانتيمترودر. تختەلرلەك اك يو كىشكىزىنلىكىندا يۇنى اورتەسىندىن ٢٥ سانتيمترو كىنىشلىكىندا، ٤ - ١٠ سانتيمترو درىنلەكتىندا خرقلەر بایپلور قورۇق خرقلەرى اىكى تختەنلەك آراسىندىن كېچر بۇنلەك كىنىشلىكى ٢٥ و درىنلەكى ٥ سانتيمترودر.

٥. نىشف صورتىرى امقا. — باغچىوانلىق و باغچىلەندە بىر اصول تطبىق اولنور توزىع جدولىلە كەلەن صو، اراضىندا

هر طرفنده بولنان بر طاقم کوچک و موازی بحرقله کیدر .
خرقله کلن صو آنحق نشف صورتیله ننانک کوکارنه قدر
کیدر و بنات اصلاً صو ، اینچنده فلاماز .

هر هانگی اصول ایله یا پیلو رسه یا پیلوون استایه ایلک یهاردہ ،
مارتدہ باشلانه رق اولاً مهندل بر صورتیه بنانلر صولانبر .
اکر هوانک درجه حرارتی صفردن آشاغی دوشرسه طوبراغک
بوزنده صویی برآقیه رق هان آقیمالیدر . یازه دوغری هوانک
حرارتی آرتدقیجه صولامه نک عددیجی و صوبک مقداریجی تدریجی
چوغالنالیدر . چایرلرده اوتلر کاملاً بیود کدن صوکره صولامه یه
نهایت پریلیر واوتلر بچبلوب قورو دیغی متعاقب تکرار باشلانیر .
وایکنیجی محصول آنند قدن صوکره بنه صولانبر . قیشمین استقا
عملیاتی تعطیل ایدیلیر .

تفجیر یعنی خرق آچه

طوبراقلرده لزومدن فضله بولنان صولری آقیتمه تفجیر
دینلیر . خندقله تسویه منحنیلرینه کوره و آنا لغملدہ خطمهیل
اعظم استقامته بایلیر . بو صورتله صوسرعتله آفار . مجرالرہ
ویریله جک میل اصغری ۲۰۰ و اعظمی ۱۰۰ مترودر .

خمرقلرک کنیشلکی . — قاعده سندہ ۱۰ سانتیمتر و
اوست طرفنده درینلکنہ کوره ۵ الی ۸ سانتی مترو در .
بر عمله ۱۲۰ مترو درینلکنده واوست طرفی ۶ سانتی مترو
کنیشلکنده اولان برخندق فازار ایسه یومیه کبلی طوبراقلرده
۱۲ متزو ، سرعت محلارده ۸ متزو ، طاشلق یولرده ۶ متزو ،
باتاق اراضیده ۵ متزو قدر بر محل آچه بیلیر .

خندقلىک دېنلىكى و آرالىزىدە كى مسافة

دو نوم باشىنى خندقلىكى جموع طولي	متر مئەت ئەنچى	متر مئەت ئەنچى	متر مئەت ئەنچى	متر مئەت ئەنچى	طوبىراڭىڭ طبىعى
٥١٠ إلى ٦٠٤	٠٩	١٨	١٦	٧	چاقىللەي ايرى قوم
٧٠٢ إلى ٨٠٤	١٠٠	١٤	١٢	٦	كىللەي - سلەيسلى
١٤٠٠ إلى ١٦٠٠	١٦٥	٧	٦	٣	كىشىف كىللەي
١١٠٠ إلى ١٢٠٠	١٣٠	١٢	٩	٣	تۈرپل اراضى
٩٠٠ إلى ١٢٠٠	١٤٠	١١	٨	٣	تباشيرى اراضى

(١) عادى اصولى تغىير . — تارلانك مېلى استادام تىجە خندقلىك آچىلىرى . خندقلىك نە قدر درىن و كىنيش و بىنلىرنىدە كى مسافة آز اولۇرسە صوپى اوقدر زىيادە آقىدىر . بو اصولىدە خندقلىك اوستىرى آچىق بىرلايدىرىلىرى .

(٢) قىاوه اصولى تغىير . — عادى اصولىدە آجيغان خندقلىك آلت طرفە كىنيش طاشىلدۇن مثلىي ويا مىربع الشكل بىرلمى يابىيلەقدىن صوڭرە اوستە كۆچۈك طاشىلر و دەها اوستەنە طوبىراق دولدىرىلىرى .

(٣) كۈنىڭ اصولى . — بو كۈنكلەر طوبىراقدىن يابىامش و پىشىرىلىش ٣٠ سانىي مترو طولىندە بورولىدر . اراضىنىك مېلى

استقامه تىجە خندقلر آچىلدىدىن صو كىرە قازمە كى بىر آلت واسىطە سىلە
خندقلرىك دېنە كونكىلر يىرشىدىرىلىرى وايىكى كونكىك بىراشىدىرىكى
بىرە مخـصـوس پاپىلەمش طوبراقىدىن بىر يارم داڭرە قۇنىلىرى .
خندقلر بىتىدكىدىن صـوـكـرـهـ تـقـرـيـبـاً ٦٠ درجه لەك بىر زاوىيە ايلە
آنـاـ لـغـمـكـ كـوـنـكـلـارـىـ دـهـ يـرـلـشـدـ بـرـلىـرىـ .

حـيـوـانـاتـ اـهـلـيهـ

كـمـالـهـ عـمـرـمـئـرـىـ

اـكـثـرـياـ حـيـوـانـكـ قـىـزـغـينـلـفـىـ كـسـىـلـىـرـ وـساـكـنـلـشـىـرـ .ـ اـيـنـكـلـرـ دـهـ
بـشـنجـىـ آـيـدـهـ يـاـرـوـنـكـ وـجـودـىـ حـسـ اوـلـونـهـ بـىـلـىـرـ .ـ شـوـبـىـلـهـ كـهـ :ـ
حـيـوـانـهـ صـوـ وـيمـ وـيرـلـدـكـىـدىـنـ صـوـكـرـهـ صـاغـ بـوـكـورـىـ اوـزـرـىـنـهـ
الـ قـوـنـىـلـوـرـسـ يـاـرـوـنـكـ اوـبـنـادـيـنـىـ دـوـبـولـورـ .ـ قـىـسـرـاـقـلـرـ كـلـنـجـهـ :ـ
صـبـاـحـلـىـنـ صـوـ اـيـچـدـكـارـىـ وقتـ يـنـهـ صـاغـ بـوـكـورـلـىـنـكـ اوـسـتـنـهـ الـ
قـوـنـىـلـهـ رـقـ بـرـ آـزـ بـكـلـهـ نـىـرـسـ طـايـتـ اوـبـنـادـيـنـىـ بـلـىـ اوـلـورـ .ـ كـهـ
حـيـوـانـلـرـكـ اـدـارـىـدـ كـيـرـجـ مـقـدـارـىـ آـزـالـدـىـنـىـ كـىـ قـارـنـىـنـكـ دـخـىـ
بـيـوـمـكـدـهـ اوـلـدـىـنـىـ فـرقـ اـيـدـىـلـهـ بـىـلـىـرـ .ـ عـجـىـ كـىـمـسـهـ لـرـ طـرفـنـدـنـ
حـيـوـانـكـ فـرـجـنـهـ وـيـاخـودـ شـرـجـنـهـ الـ وـبـارـماـقـ صـوـقـولـهـ رـقـ كـهـ لـكـكـ
معـاـيـنـهـ اـيـدـلـهـ بـىـ اـكـثـرـ بـاـ يـاـرـوـنـكـ دـوـشـمـهـ سـهـ سـبـيـتـ وـبـرـهـ جـكـىـنـدـنـ
اـيـ دـكـلـدـرـ .ـ

ذـاـمـلـوـهـ مـيـرـاـنـرـكـ اـخـابـانـىـ

فـرـسـمـهـ .ـ بـىـنـكـ وـسـلـطـنـتـ اـبـجـونـ :ـ عـربـ ،ـ اـنـكـاـنـ ،ـ

لیموزهان ، اوورنیبا ، ناوازین و بربرسنان آتلری ، حفیف
قوشوم ایچون پرشه رون ؛ آغیر قوشوم ایچون پولونه بیکیرلری
استخدام اولنور .

دامنلر جوانلرک او صاف شوئدر : باش کوچوك ،
قوروظريف ؛ کوزلری ابری و بارلاق ؛ باقيشی کسکین و طاطالی ؛
قولاقلری کوچوك ، دیك و بيك متجرك ؛ آلت چكمه کنيدش ؛
دیشلر منتظم ؛ بودون دلیکلری کنيدش ، کوکسی درین ، او موزلر
قابل اولدینی قدر مائل ؛ جداغوسی يوکسک ؛ صرقی و بیلی قیصه
و کنیدش ؛ صاغرسی او زون واققى ، قالچه لر کنيدش ، قوللاری
او زون واتلى ، آرقه آياغك ديرسى او زون ، ميللى و شيشلردن
عارى ، ديز قياغى و حنب ناجىھى كنيدش و قصورىز ، بوقاغىلىق
كذلەك كنيدش و شيشلردن خالى ، طرناقلر کوزل تشکل ايمش ،
طىش طرفلىرى سياه ، پارلاق و سرت او لوپ يارىق و چاتلافلر
بولوناملى ، طرناغـك آلتى [صحن] اىچرى يە دوغرى مقرع
او لوپ جتال دخى صاغلام ، الاستيقق ، خلاللارى کوزلجه آچىق
او مالى ؛ حيوان طور ورکن آياقتلى بىر بىرنه موازى و سنبولك
دخى طوبراگە درجه لەك بىر زاویه تشکيل ايمهلى ؛ بطنى
طاوشان قارنلى او مالى ؛ قويروق ؛ صاغرىنىڭ اوستىندن باشلامشى
و دېك بولوناملى دىر .

بىرىيە : سەميرەملە ئايچۈرە . — باشى و بۇنى قىصە
و کوچوك ؛ کوکسى كنيدش ؛ او موزلرندن قويروغىنە و قالچە
باشىندىن قايناق باشىنە قدر اولان مساۋە لر بىوڭ او مالى . قويروق
ايىجە ؟ بىر كورلارى كنيدش ؛ آياقتلى قىصە و ديزدىن آشاغىسى

اينجه ؛ اتلرى الاستيقى ؛ درىسى نارىن ؛ يوموشاق والى ايله
طونىلوب قالدىريلە بىلە جىك بىر حالىم او مايدىر .
صاغمال اينلىخانىي . — مەھلر ايرى ، يوموشاق

و فقط اتلى او ماىلى و صىقىلەنجە سونكىركى كوجولەرك بىندە يېتە
اسكى حالىن كەلەلى ؟ مە باشلىرى كىنىش واورتە بىو كىكىدە او ماىلى .
مەلرک درىسى اينجه و يوموشاق او لوب مەلر باجاپلەرك آراسىنە
دوغرى صارقاىى . حیوانىڭ قارىنىڭ درىسى آلتىنده بىر دامار
واردرىكە مەلردىن چېتەرق كوكس كېيىكىنىڭ اوستىنەكى دەلىكىدىن
كوكسە كىرىر، بودامار ايلە دەلىك ال ايلە معابىتە يەيدىلەنجە نە قدر
قالىن ئۆبۈك او لورسە حیوان او قدر سوتلىيدىر . بىر دە حیوانىڭ
قويرۇغى آلتىنده كى محلە بولنان قىللەر آشاغىدىن يوقارىيە
دوغرى منظم بىر صورتىدە ياسىلەمش و بىر باشراق منظرەسىنە
او لورسە او حیوان دە يېتە سوتلىيدىر . قولاغىنىڭ ايچى و توپلىرىنىڭ
آتى جوق كېرىلى او لان اينكلەرك سودلىرى ياغلى او لور .
غۇمەيم . — باشى كوجوك ؛ بۇنىي قىصە ؛ قامى موزون

و متناسب ؛ باجاپلەرى اينجه ؛ كوكسى كىنىش ؛ بوكورلىرى
او زون و كىنىش ؛ قالچەلرلى ئاتلى ؛ درىسى يوموشاق او ماىلى ؛
بردە حیوان دوردىئى وقت آياقلەرىنى باصدېنى يەردى بىر مەستىطىل
حاصل او لورىكە بونك او زون ضلى قىصە ضلعنىڭ ۳ مەتلى
او مايدىر .

بۈك ايجىرە : قىللەرك او زونلىق، يوموشاققىق، الاستيقىت ،
قالىنلىق و اينجەلك حاللىرىنە و آزەيرىدە قالىن قىللەرك بولۇنامسى كى
خصوصىتە دقت يەيدىلەرك دامىزلىق سچىلىپىر .

خوروز اشخابی . — دامنلخ خروسلر ، طاووقلری
آشمه اشتهالی ؛ کوزلری کسکین ؛ ایدیکی قرمنی و کنیش ؛
اطواری متکبر ؛ تویلری صیق ، قویو و پارلاق زنکلی ؛
آیاقلرینك مەمۇزلری قوتلی ؛ سىی قوتلی وطنان اومالىدیر .
طاوروچ اشخابی . — تویلری صیق و جوق ؛ قارنى
کنیش و بۇوازلاق ایدیکی قرمنی ، اخلاقی ملايم ؛ يەنگە اشەھاسى
چوق اومالىدیر . [طاووقلیق بىختىه سراجىت]

محمد دە كىمە (نظام)

طايلر ٧ — ٨ ؛ سبا ٥ ؛ طانا ٢ ؛ قوزى ٤ ؛ اوغللاق ٣ ،
كوبىك ٢ ؛ آياق ؛ آطه طاوشانى ٦ هفتەللىق اىكىن مەهدن
كسيلىير .
مەهدن كىلىنجى يەقدىر بىر طانا ٣٠٠ لىترە ؛ قوزمى ١٠٠ لىترە ؛
اوغللاق ١٣٠ لىترە سوت اسى .

مېۋانىرى روقت بىكىرەلى ؟

بىكىر ٥ ياشنه قىدر بىور ، ٧ { ياشنه قىدر اعظمى قىمتى
(ياشنه قىدر اعظمى قىمتى)

قرەصىغىر	٥	»	٧	»	»
قويون	٤	»	٦	»	»
اطه طاوشانى	١	»	$\frac{1}{2}$	»	»
خروس	١	»	$\frac{1}{2}$	»	»

ئېت غەپ

تعىينات غەدائىه درونىدە بولنان مواد آزوتىيە ايلە

مواد غیرآزوتیه بینندگی نسبت غدائیه دینیلیر . بوراده سلولوزایله مواد معنیه داخل حساب ایدان . اک ای نسبت غدائیه قوری اوتك نسبتیدر .

$$\frac{\text{مواد آزوتیه}}{\text{مواد غیرآزوتیه}} = \frac{1}{\frac{1}{87} + 1} = 87$$

حیواناته و پریله جک اغذیه نک نسبتی حوازنک احتیاجانه کوره $\frac{1}{7}$ آراسنده بولوغالیدر وولفک ۱۷۸ برجی صیغه ده مندرج جدولاری سایه سنده نسبت غدائیه بی آرزو ایدلدیکی وجهمه تعیین ایمک و مطلوب اولان نتیجه یه کوره نسبتی تزیید و با تنقیص ایله مک قابلدر .

بعضیلری سلولوزی دخی مواد غیرآزوتیه یه ضم ایدرک نسبت غدائیه بی تعیین ایدرلر بعضاده مواد شحمیه نک دیکر مواد آزوتیه دن دهافضله حرارت حصوله کبیردکلری نظردقته آندرق قابل هضم اولان مواد شحمیه بی ۲۰۴ ایله ضرب ایدرک مائیت قاربونله یکون ایدرلر و نتیجه یه مواد آزوتیه یه تقسیم ایدرلر اوحالده نسبتک شکلی :

(مواد شحمیه $\times 24 +$ مائیت قاربونله) : مواد آزوتیه
مثلما: حیوانلر ایچون اکیمان بشیل مصڑک ترکبی ۱۷۱ مواد صلبه ، ۱۹۷ مواد آزوتیه ۵۰ مواد شحمیه ، ۱۰۴ مواد آزوتیه ، ۶۵ سلولوز اولوب بونک قابل هضم اولان مقداری ۷۰ مواد آزوتیه ، ۳۰ مواد شحمیه ، ۱۰۴ مائیت قاربونلر اولدینی معلوم ایکن بونک نسبت غدائیه سئی تعیین ایچون :

$$\text{برنجی اصول} : \frac{1}{87} = \frac{1}{1204} \text{ ویا خود } \frac{1}{1204} \text{ اولور .}$$

ایکنجی اصولدە : $\frac{1}{10,4} = \frac{7}{143} = \frac{7}{56+48+3}$

باخود $\frac{1}{21}$

اوچنجی اصولدە : $\frac{1}{91,2} = \frac{7}{84+2,4 \times 3}$ اولور.

حیوانلارڭ تغذیهسى

دا مىزلىق قىسپرائىل دوغۇرمازدىن بىر آى اوئىنە قدر اشتىخانم او لونە بىلەيلر، يېكى دوغان طايلىرى و الدهلىرى يالادىقدان و قورۇندىقدان صوکره ايمە كە آلىشىپ بىرمايدىر. بونك اىچۇن او لا آغىزىنى كۈچۈك بارماقى و بىرملى و بىر آزصوکره اصل ئىمە بە ياقلاشدىر. مالىيدىر. طايلىر ھ باخود آىلق او لونجە مەددەن كىسيلىر، بونك اىچۇن تىرىجىا سودكىرىزىنە موادغدائىيە ومايىعات قائم او لامايدىر: ۰۰۴ إلى ۰۰۰ گرام بىلە و باخود آجي بىلە او تىيىتىجىاق صوپىك اىچىنده پىشىرەرك حاصل او لان چوربايى و يىرمەلى ؟ دە صوکره ۰۰۰ گرام قىرلىش يولاف و بىرمەت صوکرەدە ۱ کيلو يوموشاق قورى او تىلە ئەلى و بوبىلە جە طايىك مەبىي ايمەسى آزالدىقىچە تىرىجىا مقدارىنى تىزىيدىتىمەيدىر. بشىنجى هفتە دن اعتباراً قطام ھايت بولىشىدۇر. اووقت ۱ کيلو قىرلىش آجي بىلە، ۰,۵ کيلو يولاف و ۰,۵ کيلو قورى او تىلە ويرمەيدىر؛ و طايى او نىكىز آىلق او لونجە بە قدر بونسبىتى ۰,۵ کيلو يولاف، ۰,۱ کيلو آجي بىلە بە چىقارمايدىر. لاكى نىبت غدائىيە دىخى ۱ : ۵ ئى تىجاوز ئىتمەيدىر.

بىرىيە ؟ يېكى دوغان دانالارە و الدهسىنك آغىزى سودى دىنلىن

ایلک سودبىي اىچيرمەلى و طويونجى يە قدر . اىم سئە ئەمسا عىدە
اىتمەلەدر . اىلک آزى دېشلىرى چېقىنجى يە قدر . دانالرى مەدىن
كىمەملى ؟ و بىقلە اونى ياخود اىلدىق صواچىندە اىصالدىش كۆسپە
قوللاغايدىر . مەدىن كىسىلەكدىن . صو كەزىزە قوس حيوان
يېتىشىدىرىمك اىچون دانالرى مكمل . و مېدول بىر صورتىدە تغدىيە
اىتمەلەدر .

غۇمەيە : قوزىلرى اوزون مەت امىزىرىمك و قابىل اولدىنى
قدىر مەدىن كىچ كىمك لازىمدىر . ئىلىك اولمادىن اصـلا
كىمەملەيدىر . درت بىش آيلق اولو نجە بىقلەيە نباتلىرىنىڭ اوتنىدىن
ياخود تۈزھالىنە كېتىرىش كۆسپە لەدىن باپىلان چور بالرى و دەها
صو كەزىزە چايرلىك اىكەنچى مەھىسى و هەضمى قولاي اولان (طرفىل ؛
قبا يۇنچە و ساڭرە كېي) اغدىيە و يېرىلمەلەيدىر .

ھاپا او نەزىنىڭ قوە غەرا يېسى

حیوانلاره ۱۰۰ کيلو قورى چاير اونى يەدىرىلەر كې بىر وجه آنى

ئەتچىن ئەدەپلىرى :
صاعمال اينكلار و سطلى اوله رق بىر لېتىر سوت و يېرىلىر .
سمىرىمكە ۋونىلە جى او كۆزلىك ئۇلىتى ۵ - ۱۰ کيلو تىزابىدايدىر .
كەنچ حیوانلىك ۱۰ لېتىر خالص سوت ياخود ۱۵ - ۱۸ لېتىر قايماقى
آلتىش سوت اىچىن بوزاغىلىك ئۇلىتى ۱ کيلو آرتىار .

قصدا باۇرە ھېر اندرك ما صەرمى

حیوانلىك يۈز کيلو ئۇلىتىنە مقابل :

ات اىچ ياغى درى او كۆز وائىنك ۵ - ۶ - ۱۰ کيلو ۶ - ۸ کيلو

طانا (۳ آيلق) ۷۰ - ۷۵ کيلو

» (دها صوکره) ۵۵ - ۶۰

قويون ۱۰ - ۸ ۷ - ۳ ۵۵ - ۴۵

کومیں هپواندرنلٹ قوارچه مدنی

طاووق ۲۱ کون کوکرجین ۱۸ کون

هندی ۳۰ » ببرستان اوردکی ۳۷

فاز ۲۹ ۳۰ اوردک

لکلاک ۲۴ ۴۰ - ۳۵ سوکاون

چ طاوونی ۳۰ ۲۸ طاووس

همبوراندره حملتے مدنی

قسراق ۳۴۰ کون اینک ۲۸۰ کون

دیشی قويون ۱۵۰ » دیشی سرکب ۳۶۰

دیشی کچی ۱۵۰ » دیشی کدی ۵۵

دیشی کوبک ۶۰ اطه طاوشانی ۳۰

همبوراندری درول فھصو صندھ نوقت قو لہو نگالی

ارکانے دیشی

فرسیہ ۳۰ یاشندن ۱۲ یاشنہ قدر ۲۵ یاشندن ۱۵ یاشنہ قدر

بقریہ ۱۵ آیلقدن ۶ ۱۵ آیلقدن ۱۲

غنمیہ ۱۵ ۵ ۱۵ ۶ ۶

طاووق ۷ آیلق ۷ آیلق

هندي ۱ یاشنده ۱۲-۱۱ آیلق

کچی ۱۵ آیلق ۱۲ آیلق

فاز ۱۰ آیلق ۱۲-۱۱ آیلق

کوکرجین ۵ آیلق ۵ آیلق

دېشى ھېۋا نەزدە فيزغۇنلۇ ئەرەپى

حیوان چەنلىشىدىكى حالىدە تىخىم طۇمازى سە حیوان دوغۇرۇقىن صوکرا
 قىسراق ۲۵ كون صوکرا ۱۹ كون صوکرا
 اينك ۲۰ « ۲۰ «
 قويون ۱۵ - ۲۰ - ۲۰ - ۶ - ۴ آى صوکرا
 بوقىزغۇنلۇق مەتى تىخىمياناً ۳۰ - ۴۸ ساعت قدر دواام ايدى.

بىر كەڭ ھېۋا نەزدە قىرقىز دېشى لۇزىمىرى؟

صاف قانلى آيغىر	۲۰ - ۱۵	هندى	۹۰ - ۸۰
يازىم قانلى آيغىر	۵۰	بۇغا	۶۰ - ۵۰
كاھل قوج	۱۲۰ - ۱۰۰	كچى	۱۰۰ - ۸۰
ايلك دەفعە چەنلىشىن قوج	۹۰ - ۸۰	صرىك	۶
اطە طاوشانى	۱۰	خوروز	۶ - ۱
سوكلۇن	۵	قاژواوردىك	۶
طاوس	۴	لېلك	۴

ھۈرانات فرسىيە ئاشىرىنىڭ تعىيىنى

حیوانات فرسىيە ۴۰ دىشە مالكىدر . بونك ۲۴ يى
 اضرامى (آزى دىشى) دردى كۆپك دىشى و ۱۲ سى قاطعە
 (اوک دىشلىرى) در . قىسراقلىك كۆپك دىشلىرى بوقىدر .
 حیوانلىك ياشنى تعىين ايجون اوک دىشلىرىنى باقىلىر . بىر چىكىدە
 بولنان ۶ عدد اوک دىشىك اك اورىتىدە بولنان ايكىسىنە (مقدم)
 و بونلره بىتىشىك اولانلره متوسط وايىكى يان طرفە قالان
 ايكى دىشە مؤخر دىنلىرى . طايىلر دېشىسىز دوغارلى .
 ۴ نجى كون مقدملىرى ، ۰ نجى كون متوسطلىرى چىقار .

حیوان ۸ آیلیق اولونجه مؤخرلر کورینور و مقدملر آشینمش اولور . ۱۰ آیلیق اولونجه متواسطلر و ۱۵ الی ۱۸ آیلیق اولونجه مؤخرلر آشینیر . ۲۴ یاشنده مقدم سوت دیشلری دوشوب بیرینه اصل دیشلر کلیر ، ۳ یاشنده مقدملر آلتندن واوستدن قارشولاشیرلر ۳ یاشنده متواسطلر دکیشیر ، ۴ یاشنده متواسطلر قارشولاشیر ۴ یاشنده مؤخرلر دکیشیر ، ۵ یاشنده مؤخرلر قارشولاشیر . ۶ یاشنده مقدملر آشینور و مؤخرلرک ابچ کنارلری آشینه رق ، طیش کنارلری بربینه دوقونور . ۷ یاشنده متواسطلر آشینیر ، مؤخرلرک طیش کناری آشینیر واوست طرفده بولنان مؤخرلرک کنارلرنده (قیرلانچ قویروغى) حاصل اولور . ۸ یاشنده مؤخرلر آشینیر و مقدملرک اورنه سندە (کوک سنى) دینىلەن جوقورلۇق حاصل اولور ۹ یاشنده کوک سى متواسطلرده و ۱۰ یاشنده مؤخرلرده ظھورايدىر كە بووقتىدە مقدملر مىاث شكلانى آلىر ، ۱۱ یاشنده مقدملرده ميناى سراکىزى غائب اولور ۱۲ یاشنده بوجال متواسطلرده و ۱۳ یاشنده مؤخرلرده کورىلور . ۱۴ یاشنده مقدملر مىثل متساوى الساقين شكلانى آلىر ، ۱۵ یاشنده متواسطلر ، ۱۶ یاشنده مؤخرلر بوشكلاىدە در ۱۷ یاشنده مقدملر مىثل متساوى الاپلاع شكلانىدە بولنور . ۱۸ یاشنده متواسطلر ۱۹ یاشنده مؤخرلر بوجالى آلىر .

ھېۋانات بىقىرىنىڭ يائىرىنىڭ تعىيىنى

حیوانات بىقىرىنىڭ اسنان قاطعەسى يالكىز الى چىكىدە اولىق اوزىزه ۸ عددىدۇر . بوجیوانلار دوغىدىقلارى وقت مقدملر اىله بىنچى متواسط دیشلەر مالكىدرلر . ۲۰ بىنچى كونىدە اىكىنچى متواسطلر ،

۴ نجی کونده مؤخرلر ظهورايدر . ۶ نجی آيده تکمیل سوت دیشلری منتظم قوس حالنه کلیر . ۱۲ نجی آيده مقدملر ، ۱۴ ده برنجی متواسطلر ، ۱۸ ده ایکننجی متواسطلر آشینیر . ۲۰ نجی آيده مقدملر سقوط ایدوب ۲ یاشنده بزرگیه اسنان دائمه کایر $\frac{1}{2}$ یاشنده برنجی متواسطلر دوشر ۳ یاشنده بزرگیه دائمه لر ظهورايدر $\frac{1}{3}$ یاشنده ایکننجی متواسطلر سقوط و ۴ یاشنده دائمه لر ظهورايدر $\frac{1}{4}$: یاشنده مؤخرلر دوشر و ۵ یاشنده دائمه لر چیقار ۶ یاشنده بتون اسنان دائمه برقوس حالی آلی آلیر .
 ۷ یاشنده مقدملر آشینیر ۸ یاشنده برنجی متواسطلر ۹ یاشنده ایکننجی متواسطلر ۱۰ یاشنده مؤخرلر آشینیر .

میوانات غنمه نئە باشبرىڭ بىلمىمىسى

دېشىز دوغارلى ؟ ۲۵ نجی کون بۇتون سوت دیشلری ئاملانىر .
 ۳ نجی آيده دیشلر منتظم برقوس حالى آلير .
 ۱۵ نجی آيده مقدملر سقوط و بىرلۈندە دائمى دیشلر ظهورايدر .
 ۱ $\frac{1}{2}$ یاشنده مقدملر دىكىرىپىنگ خذاسته کلير .
 ۲ یاشنده برنجى متواسطلر دىكىشەرك $\frac{1}{2}$ ۳ یاشنده بۇنلۇدە دىكىرىپىنگ خذاسته کلير .
 ۳ یاشنده ایکننجى متواسطلر دىكىشەرك $\frac{1}{3}$ ۴ یاشنده بۇنلۇدە دىكىرىپىنگ خذاسته کلير .
 ۴ یاشنده مؤخرلر دىكىشەرك ۵ یاشنده بۇنلۇدە دىكىرىپىنگ خذاسته کلير .

میوانات بقیره نانه تفاهنائی مسالی

حیوانات بقیره نانک جانلی اوله رق تقلیلی خی تعین ایتمک ایچون
حیوانک اوک آیافلزینک همان آرقه طرفندن بر شرید واسطه سیله
و وجودینک قالینلی اوچیلیر . بعده حیوانک او موژینک او کندن
قویروق آلتنه قدر اولان محلی اوچیلیر و آتیده کی دستوره
تطبیق اولور : $م^2 \times ط \times ٨٧,٥$ بوراده (م) وجودک قالینلی و (ط)
دخی وجودک او زوئیدر . مثلا : حیوانک وجودینک دوره می
۱,۵۲ مترو وجودک او زوئانی ۱,۳۴ مترو او لسه
 $١,٥٢ \times ١,٣٤ \times ٨٧,٥ = ٢٧٠$ کیلوگرام اولور .

سو مجیملک

مخالف سوتلک ترکیب و طبیعت

سوت ، کنج حیوانلرک بسلنمه می ایچون الزم اولان
مکمل بر غدادر که ترکیبنده باشـلیجه : صو ، مواد آزونیه
(قاژه ئین و آلبومین) ، مواد شحمیه (تره یاغی) ، سوت
شکری (لاقتوز) و املاح معدنیه موجوددر . سوت درونـنـدـهـ کـی
مواد شحمیه کـرـیـوـاتـ حـالـدـهـ [یـاغـ جـبـهـ لـرـیـ] بـولـورـ ، سنـوـیـ
برایـنـکـدـنـ آـلـانـ سـوتـ مـقـدـارـیـ اـیـشـکـاـ عـرـقـ وـغـدـاسـیـلـهـ تـخـلـفـ
ایـدـرـ . برـ حـیـوانـکـ وـجـوـدـینـکـ تـقـلـتـنـیـ بشـ اـیـلهـ ضـرـبـ اـیـدـرـکـ
علـیـ التـقـرـیـبـ اوـ حـیـوانـدـنـ قـاـجـ اـیـتـرـهـ سـوتـ آـلـنـهـ بـیـلـهـ جـکـیـ حـسـابـ
ایـدـیـلـهـ بـیـلـیـلـیـ ؛ شـوـحـالـدـهـ ۴۵۰ کـیـلوـ تـقـلـتـنـدـهـ بـولـانـ برـایـنـکـ تـخـمـنـیـاـ
سنـوـیـ ۱۷۵ . اـیـتـرـهـ سـوتـ وـبـرـرـ .

کجی مادیا	اینک	اعظمی					اسامی
		ترکیب و-علی واصغری تبدل	ع	م	ن	س	
۱۰۳۸ ۰	۱۰۳۰	۱۰۳۴-۱۰۲۸ ۰ ۰ ۰	۱۰۳۲	۱۰۳۱	۱۰۳۲	۱۰۳۰	ا-نفلت اضافیه
۳,۷	۱۴	۲۰ - ۱۶					ب حامضیت
۷۹,۹۷	۸۷,۰	۹۰ - ۸۵	۸۷,۵۰	۸۹,۰	۹۱,۴	۸۷,۴۱	ج صو
۶,۱۸	۳,۹	۴,۵ - ۲,۵	۳,۶۵	۲,۷	۱,۲۳	۲,۲۹	د قازه عین و آلبومین
۷,۴	۴,۰	۷-۲	۳,۵۰	۲,۵	۳,۱۰	۳,۷۸	ه مواد شحمیه
۵,۳۷	۴,۳	۵,۵ - ۳,۵	۴,۶۰	۵,۵	۶,۹۳	۶,۲۱	و سوت شکری
۱,۰۲	۰,۸	۱-۰,۵	۰,۷۵	۰,۵	۰,۴۵	۰,۳۱	سر مواد معدنیه
۱۹,۹۷	۱۳,۰	۱۷-۸,۵	۱۲,۵۰	۱۱,۲	۱۱,۷۱	۱۲,۵۹	خلاصه یابسه (د+و+ه+ر)

مع مافیه حیواناتدن آلان سودک کرک مقداری [کمبی] و کرک یاغلی و یاخود آز یاغلی اوللاسی هر شیدن اول حیوالک شخصیته نابع اولدیغی او نوئاملیدر . حال حاضرده سوتی اینکلرک انتخابی ایچون اک ای و امین واسطه آبری آیری هر اینک طرفندن حاصل اولان سودی منظم فاصله لرله طاریق (هر اون بش کونده و با آبده بر) مواد شحمیه سفی تعیین

ايمكدر . (زهربر) آلتى سايىه سنده سوتىك مواد شەخچىسى
پك قولايىقلەه تعىين ايدىلە بىلىپ .

اسماى	لاقتوز	ترە ياغى	رماد	قاژە ئىن	صو	بەرە	بەرە
	لافتوز	ترە ياغى	رماد	قاژە ئىن	صو	بەرە	بەرە
۹۰-۸۸	۲,۶	۴۸,۶	۲۵,۱	۱۱,۹	۳,۹۲	۲,۵	۶۰
۹۰	۱۰,۰	۴,۳۰	۱۷,۸	۲,۵	۰,۷۰	۰,۸	۱,۶
۲,۶	۱,۶	۰,۵۰	۱۵,۷	۰,۷۰	۰,۵۰	۳۵	۸۵,۰
۴۸,۶	۱۵,۶	۱۰,۹	۲,۴	۱۰,۹	۲,۶	۲,۵	۱,۶
۲۵,۱	۱۰,۹	۱,۱	۰,۷	۱,۱	۰,۷	۰,۸	۱,۰
۱۱,۹	۱,۱	۰,۷	۰,۷	۰,۷	۰,۷	۰,۵	۱,۶
۳,۹۲	۰,۷	۰,۷	۰,۷	۰,۷	۰,۷	۰,۵	۱,۶

سەردىق مەاذظۇرى

(۱) سوت قابلىرى . — سوتخانەلر فوق .
العادە تېز طوپتىلوب، دوشەمەسى جلالى طوغلاۋيا بەتونىندن اوپالاىي .
دیوارلىك اىچ بوزى دە ھېچ دىكىسى طوبراقىن ۱ - ۱,۵ مترو
بۈكىشكە جلالى طوغلا ويا سىرسا ايلە قاپلانمىش بولۇنمائىدىر كە
صو ايلە كۆزلەجە بىقانە بىلىسىن . اکر سىرس ويا جلالى طوغلا
بولۇغا زىسە سىنە دە لاقىل اىكى دفعە دیوارلىرى بادانە ايتەلىدىر .
سوت قونىلەجق قابلىك غالوانىزىم ايدىلىش دەيرىدىن مەممۇل
اوپالاسى لازىمدر . قابلىرى تېزلىمك اىچىون اىچىنده صودا بولنان
قايىنار صو ويا خود قايىنار كېرچىلى صو ايلە بىقابىررق كوشەلىنى

و دیلنى فورچه لامق و بوندن صوکراده تېز صو ابله جاڭالاڭ
ایمجان ايدر .

(۲) صاغىمە . — صاغىدان اول اللرى كوزلجه يېقاپوب
تېزله ملى ؛ حيوانك مەلرېنى ده كوزلجه بېقامالى و قويروغنى
اوپلۇغنى باغلامايدىر . صاغىلمۇغە باشلاينجە ايلك چيقان درت بش
دامە سودى يە آقىتمىق ، قابك اوستىنە قونىلان معدىنى بر
سوزچىدىن سودى سوزك لازىمىدۇ . سوزمك اىچۈن تېز
تولبىند وياخود پاموق قوللائىق دىخى ايدر .

(۳) موڭكى مەفھىمەسى . — ۱۲ الى ۷۰ درجه حرارت
آرەسندە سودك درونىدە بولنان لاۋنۇز بىر طاقىم مېقروب ويا
مايەلرک تائىيرىلە حامض لېنه تحول ايدىكە بونك تائىيرىلە سوت
كىسيلىر .

بوكا ميدان ويرمه مك اىچۈن سودى ۱۲ درجه دن دها
آشاغى سوئۇتىق وياخود ۷۰ درجه دن فضلە ايصتمىق ايمجان
ايدر . بىرنجى اصول اىچۈن مېرىد يعنى سوئۇتە آلتلىرى وايىكىنچى
اصول اىچۈن پاستورىزاتور وتعقىم آلتلىرى قوللائىلىر . سوت
سوئۇدىلىرىسىنە آنچىق برقاچ ساعت فضلە طيانە بىايىر . پاستورىزە
اىچۈن سوت ۸۰ درجه حرارتە قدر بش اون دقىقە ايصىدىلىر .
تعقىم ايسە سوئى هېچ اولىمازىسى بش دقىقە ۱۱۰ درجه حرارتىدە
طۇتۇقدۇر . بوصورتىلە سوت او زۇن مەت مەفھىمە او لوئى بىلىرىسى دە
كىركى لەنى و كىركى هضم او لوئى ناسى خصوصى حىس ايدىلە جاك
درجه دە تغىر ايدر .

مودعه ذایماغنی آبیرمه

حاصلات	قایماغنی آبرلدینی مدت	میلیون	میلیون
۸۰-۷۵ بز	ساعت ۳۶	۱۴-۱۲	طبیعی وبا عادی اصول ابله
۸۸-۸۵		۰ ۰	سودی صوّوق طوتهرق
	ال ابله ساعته لیتره ۶۰۰-۶۰	۰ ۰	
۹۱-۹۲	موتوره ساعته لیتره ۲۰۰۰-۷۰۰	۳۲-۳۰	قایماق آبیران ماکنه لریله

پایه هارمه

آلتک سرهتی مانوه له نک عدد دوری نانیه ده	دقیقه	میلیون	میلیون	میلیون	میلیون
ماکنه بـ کوره		۰ ۰	۱۲-۱۱	طاتلی قایماق	
۶۰-۴۰	۴۵-۳۰	۰ ۰	۱۷-۱۷	خفیجه اکشیمش قایماق	
				اکشیمش سوت وبا	۱۹-۱۷ پوغورت

مختلف سوتلر زده آلتاوه رومیا غای مقداری

سودك مواد شحمیه جه
زندگیندنکی $\left\{ \begin{array}{ccccccc} ۳ & ۳,۵ & ۴ & ۴,۵ & ۵ & ۵,۵ \\ \text{امثال} & ۱,۰۸ & ۱,۱۰ & ۱,۱۱ & ۱,۱۲ & ۱,۱۳ & ۱,۱۴ \end{array} \right.$

مثال : وسطی اوله رق بـ ۴ مواد شحمیه بـ حاوی ۶۰۰

لیتره سوتندن آلتنه جق نهود یاغذنک مقداری :

$$\frac{۱,۱۱ \times ۴ \times ۶۰۰}{۱۰۰} = ۲۶,۶۴ \text{ کلو غرام در} .$$

سوتلرک معاینه سی . — (۱) ۵ ساندیغراد درجه سندنده

سوتلک نفات اضافیه می بولون گالیدر . بونک ایچون موسيودور نیفک (ترمولاقنو - دانسیمتر) آلتی قوللانیاییر ؛ درجه حرارتی ۱۵ ساندیغراده تحویل ایتمک ایچون مخصوص یا پبلمش اولان جدوله صراجمت او لبور .

(۲) قابعافه مواد شحمیه مقداری . — دوقنور (کسنہ

ویل) ک اصولنه توفیقاً « الفالی قره مو متنه » آلتی قوللانیلیر ؛ ياخود (مارشان) اصولنه توفیقاً « لافتتو بوتیرومتره » (ب نومرسولی جدوله یوزده حسابیله مواد شحمیه مقداری اعطای ایدر) قوللانیلیر ؛ اک ایسی (زربراصولنه توفیقاً) (آسید و بوتیرومتره) ایله مخصوصی بالپلشن سریع الحركه قوئه عن المرکزیه ما کنه سی قوللانقدر .

صاف نطبیعی بـ سرنک هزاری

نفات اضافیه سی ۱۰۲۸ ایله ۱۰۳۴ آره سندنده او لمالی .

مواد شحمیه لااقل بوزده ۳ و قایاق مقداری ده بوزده ۱۰ اولمالی
حامضیت ۲۲ و ده افضله بولوندالیدر .

صوفا یلمزمه سوت

ثقلت اضافیه می	۱۰۲۸	دن آشاغی
مواد شحمیه بوزده	۲۹۵	الی ۴
قایاق بوزده	۷	الی ۱۲
خلاصه یابسه بوزده	۱۱,۵	دن آشاغی

حامضیت، اکرسوت تازه ایسه ، ۱۶-۱۵ یاخود دها آز

زایماغی آنفه ر صوفا یلمزمه سوت

ثقلت اضافیه بعضاً حال طبیعیه واکثریا وسطی مقدار دن
دها آز .

مواد شحمیه بوزده	۳	دن دها آز
قایاق	۱۰	دن دها آز

امطار . — بالاده کی رقم لر نه قدر او لسه تقریبی اولدینی کی
بعضاً غیر طبیعی سوتلر بولنور که بونلرک معاینه منده یک نظر ده
حیله لی اولدینی ظن ایدیلور؛ بوسپله سودک معاینه سنی دها
مکمل بر صور تده یا پمچ او زره بوکبی حال طبیعیه اولیان سوتلر
ایجون ۲۴ یاخود ۴۸ ساعت ظرف نده عین آخر دن چیقان
عیفی سوتی معاینه ایتمه لی در اکر ایکنجه معاینه نمک نتیجه سی
برنجیدن چوق فرقی دکله او حالده سودک حیله سز و فقط
غیر طبیعی اولدینی اکلاشیدمش اولور .

سوخانه نك وفعع تعفنى

بىجرە و قاپۇلۇدە بولنان يارىقلەر كاغدى يايپىشىدىرىلەرق دلىكلىر
كۈزىلە قىادىلىرى ئەچكىمچە و دولاپلر و آلتلىر آچىلىق دىن صوڭرا
بەر متومكەب ايجون . ھ غرام كوكورت حساب ايدىلىدەك
طوبراق برقاپ ايمىنده ياقىلىرى و قاپۇ قىادىلىدەرق ۲۴ ساعت
صوڭرە آچىلىرى طاوان و دېوارلر كىرچ قايماغىلە بادانە ايدىلىرى .
زمىن و آلتلىر صودالى قايشار صوايىلە يېقانىرى . اكىر قابىل
اولورسە قاب و آلتلىرى بخاراتىلە تىيزىلەمك و بىدە قورۇقنى
لازىمىدر .

زەياڭىنىڭ طوزلۇ ئاماڭى : بىركىلۇتىرە ياغنە ۳۰ - ۵ غرام
طوز قۇنۇر ، اكىر ئىم طوزلۇ اولامى مطلوب ايسە ۱۰ - ۵ غرام
طوز كفایت ايدىر .

پىنەرلەر

۱۰۰ كىلو سوتىن : ۱ كىلو هو للاندا ياغلى پىنەرى ، ياخود
۵ كىلو ئەمانسال پىنەرى يايپىلىرى . سوتلى بىرىشكەن سنوى
۲۰۰ الى ۲۲۰ كىلو ياغلى پىنەرى ، ياخود ، ۷۵ الى ۸۰ كىلو
تىزە ياغى ايلە ۱۱۰ الى ۱۲۰ كىلو ياغىنى پىنەرى آلتىر ۳ كىلو
بىاض پىنەرى ايجون . ۱۰ كىلو قايغانى آلمىش سوت حساب ايدىلرلە .
ھ كىلو كېسى سودى ۱۵۰ غراملىق تازە پىنەرى و يىرر ، (۱۵) لىتە
قوىيون سودى (۱۰) كىلو روقفور پىنەرى و يىرر .

سرت پېنېرلەك

اسامي	باصقى مەدى									
	يازىن	قىشىن	يۇغۇرلۇسى	پېزىك طېبىخى	ئىختىلاشمە مەدى	سۈرەتلىك دار ارىقى				
			دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه
			دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه	دۇقىقىه
ادام پېنېرى	۱۴	۰	۱۲	۰	۰	۱۰	۳۵	۰	۱۲	۰
غودا	۱۴	۰	۱۲	۰	۰	۱۰	۳۵	۰	۱۰	۰
قانتال	۱۴	۰	۱۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
چستر	۱۴	۰	۱۲	۰	۰	۳	۵۰	۰	۱۵	۰
قاشقاؤال	۷	۰	۳	۰	۰	۵	۹۰	۰	۲۰	۱
كەنۋيا كېيد	۷	۰	۰	۰	۰	۲	۸۰	۰	۱۵	۰
غراوبەر	۲۴	۰	۱۰	۰	۰	۱۵	۵۸	۰	۱۵	۰
پارمەزان	۰	۰	۱۲	۰	۰	۰	۵۰	۰	۲۰	۰
روقفور	۱۲	۰	۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵	۰
زەقس	۲۴	۰	۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۵	۱
غورغۇنزو لا	۱۰	۰	۱۲	۰	۰	۰	۰	۰	۵۰	۰

صورت اعمالي

ملاحظات

کون	ملاحظات	میزان
۵	یوز کیلو سو تندن ۹ - ۱۰ کیلو پینیر آلنزو	۰
۰	طوز لانیر	۰
۱	کاله کلپسی جسامته کوره آلتی آیدن ایکی سنده به قدر در در	۶
۰	اوچ درت اوچ سو تندن براوچه پینیر آلتیر	۰
۴	امانزال پینزی ده بوکا بکزیر	۰
۰	۲ - ۳ سنده کاله کلپر	۰
۰	بر ، بر بچق آیده کاله کلپر	۰
۸	۴ - ۵ آیده کاله کلپر	۸

بیو موتاف پنیر لر ک صورت اعمالی

ج ۱۰۷								
ج ۱۰۶								
ج ۱۰۵								
سوزله	شین	پاریز	دوفه	ساعت	سوزله	پاریز	دوفه	ساعت
ج ۱۰۷	ج ۱۰۶	ج ۱۰۵	ج ۱۰۴	ج ۱۰۳	ج ۱۰۲	ج ۱۰۱	ج ۱۰۰	ج ۹۹
ساینیفراد	کون	کون	ساینیفراد	ساعت	ساینیفراد	کون	کون	ساینیفراد
هرفتہ	مادر	مادر	هرفتہ	صوکره	هرفتہ	مادر	مادر	هرفتہ
ج ۹۸	ج ۹۷	ج ۹۶	ج ۹۵	ج ۹۴	ج ۹۳	ج ۹۲	ج ۹۱	ج ۹۰
بری	چامبر	نوشاتل	موز دور	بوزله و ک	بری طولوم	زروه		
۳۰ - ۲۸	۳۰ - ۲۷	۳۰ - ۲۶	۳۰ - ۲۵	۳۰ - ۲۴	۳۰ - ۲۳	۳۰ - ۲۲	۳۰ - ۲۱	۳۰ - ۲۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۳۰ - ۲۶	۳۰ - ۲۵	۳۰ - ۲۴	۳۰ - ۲۳	۳۰ - ۲۲	۳۰ - ۲۱	۳۰ - ۲۰	۳۰ - ۱۹	۳۰ - ۱۸
۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۳۰ - ۲۴	۳۰ - ۲۳	۳۰ - ۲۲	۳۰ - ۲۱	۳۰ - ۲۰	۳۰ - ۱۹	۳۰ - ۱۸	۳۰ - ۱۷	۳۰ - ۱۶
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
ج ۱۰۷	ج ۱۰۶	ج ۱۰۵	ج ۱۰۴	ج ۱۰۳	ج ۱۰۲	ج ۱۰۱	ج ۱۰۰	ج ۹۹

پىنپەر ماپەئىلەت باپەخاسى

هنوز سوت ايلە بىسلەنن ۶-۲ ھفتەلىق طانا ، قوزى ويا اوغلاذك شىرىدىشىن ۱۰۰ غرام مقدارى آلدەرق درونشە الاي غرام عادى طوز اربىلىش بولان صوپىك ايجىندە ۵ كون براقيلىر . بىش كون صوپىك يېكىدىن ۵۰ غرام طوزايلە ۱۰۰ الى ۱۱۰ سانتىمتر و مكعب اسپرنو (۹۰ ويا ۹۲ درجه لەك) علاوه ايدىلىر . بىدە سۇزىلەتك [درونە بىز ۱۰ طوزلۇ صوو بىز ۸ الى ۱۹ اسپرنو قويىق شەرتىلە] بىرلىقده يە ابلاغ اولنور . بومايمەنك بىرغامى ۱ کيلو ايليق سودى پىختىلاشدیردۇ . اوروبانك حاضر پىنپەر ماپەئىلەرنىن مايىع اولانك بىرغامى اون كىلو ، تۈزمىماينك بىرغامى يۈز كىلو سودى پىختىلاشدیردۇ .

طاووقچىلىق [۱]

دايمىزلىك طاروق و خرسلىك سەھىپەرىسى . . .

بىسلە يېجىنىك كىندىستەجە يېتىشىدىرىجى طاووقلىرىدە جو غالماسىنى ايسەتىدېكى يۇمور طلامە ، ات ويرمە ، اوئە ، قولوچقە اويمە قابلىتلەرنىن ھانكىسى ايسە او علامىلىرىڭ چوق حاڻز طاووق و خرسلىك ئاكدىنجىلەرنىن دامىزلىغە آئىرماسى لازىدر . طاووقلىرىك سەندە ئاكچوق يۇمور طلايانلىرى ، يَا بىر بىر قىداشاارت ايتىكلە ياخود قىانلى فوللاوقلە استعمال ايلەمكە آكلاشىلىر . خرسلىرىدە

[۱] تفصىلات لازمه آلمق اىچۇن صالح ذىكى بىك ۵۴۲ صحىفەنى و ۱۶۸ رسمى حاوى «مكمل و عملى طاووقچىلىق» كتابىنە مراجعت ايدىكىز .

اینیکه بوك وبا صارقيق برحالده اوئلاماسى ، بر طرفنك غايت آز بوبومسى ، بربىنه غيرمساوي سقال ومهمىزلىك بولونماسى ، قويروغك بر طرفه قاجيق وبا پك دوز اوئلاماسى ، قويروغك قيوريلوب صيرته كلهـسى ، بعض تويلرینك طـاـوـوق توـيلـرـبـه بـكـزـهـمـهـسـىـ وـطـاـوـوـفـلـرـدـهـ اـيـسـهـ بـرـطـوـپـوـقـ كـيـكـنـىـ حـامـلـمـهـمـىـزـلـرـكـ بـولـونـماـسـىـ يـاخـودـ طـرـبـانـ توـيلـرـبـهـ مـزـينـ اوـزـونـ برـقـويـروـغـكـ بـولـونـماـسـىـ تـنـاسـلـ قـوـتـنـكـ نـقـصـانـ اوـلـدـيـغـنـهـ دـلـاتـ اـبـتـدـيـكـنـدنـ بـوـيـلـهـلـرـىـ اـنـخـابـ اـيـهـ مـلـيدـرـ .

طاـوـوقـ ، اوـرـدـكـ ، پـچـ وـكـوـكـرـجـينـلـرـىـ ۱ - ۳ هـنـدىـ وـقـازـلـرـىـ ۲ - ۴ يـاشـلـرـىـ آـرـاسـنـدـهـ دـامـىـزـلـفـهـ آـيـيرـمـالـيـدـرـ . كـيـشـ يـرـلـرـدـهـ يـاشـاـيـانـ بـاـبـاـ هـنـدىـ ۱۵ - ۲۰ ، اـرـكـاـكـ پـچـ ۵ - ۷ ، اـرـكـاـكـ اوـرـدـكـ ۵ - ۶ ، بـرـارـكـاـكـ قـازـ ۵ - ۶ دـيـشـيـ قـازـهـ كـيـفـاـيـتـ اـيـدـرـ . دـارـ يـرـلـرـدـهـ اـرـكـكـاـكـ مـقـدـارـيـ زـيـادـهـ لـشـدـ بـرـمـهـلـيـدـرـ . بـرـ اـرـكـاـكـ طـوـلـوـزـ قـازـيـ آـنـجـقـ اـيـكـيـ دـيـشـيـ بـيـلـيـرـ .

هـاـنـكـ عـرـقـ طـاـوـوـفـلـرـكـ نـهـ قـاـبـلـيـنـلـرـهـ مـالـكـ اوـلـدـيـنـيـ آـشـاغـبـدـهـ كـ جـدـولـدـنـ آـكـلاـشـيـلـيـرـ .

کـوـمـلـرـ . — اـنـشـاـ آـتـ فـرـاعـبـهـ بـحـثـنـدـهـ يـازـيـلـشـدـرـ .

طـبـيـيـيـ فـوـلـيـقـهـ . — جـهـهـلـىـ بـوـبـوكـ طـاـوـوـفـلـرـكـ آـلتـهـ اوـرـتـهـ بـوـيـوـكـلـكـدـهـ (۵۰ - ۶۰ غـرامـ آـغـيـرـلـفـنـدـهـ) ۱۳ - ۱۴ اوـرـتـهـ بـوـيـوـكـلـكـدـهـ بـولـانـ طـاـوـوـقـلـرـهـ ۱۱ - ۱۲ جـوـجـهـ طـاـوـوـفـلـرـهـ ۷ - ۸ يـوـمـوـرـطـهـ بـرـافـيـلـيـرـ . هـنـدىـ وـقـازـكـ آـلتـهـ كـنـدىـ جـنـسـلـرـنـدـنـ ۱۱ - ۱۳ هـنـدىـلـرـهـ طـاـوـوـقـ يـوـمـوـرـطـهـ سـنـدـنـ ۲۰ - ۲۵ طـاـوـوـفـلـرـهـ قـازـ يـوـمـوـرـطـهـ سـنـدـنـ ۶ - ۵ دـانـهـ قـوـنـوـلـهـ بـيـلـيـرـ . [قـوـلـوـچـهـ مـدـنـىـ]

حیوانات اهلیه بخشنده در] قولوچقه به قونوله جق یومورطه لر
غایت نازه او مالی قطعیاً ۱۵ کونلکی پچمه ملی و یانشه خروس
بولنان طاووقلردن آنمايدر .

همبره قولوچقه . — هندی طاووقلری زورله
قولوچقه یا یاق ایچون بر صاندیق وبا سپت ایچنه قیابوب اوستنه
بر آغیرلق فویالیدر .

قولوچقه رازکیمیه ملک . — بونک ایچون طاووقلری
صویه با تیرمیق ای دکلدر بر سپت ایچنه قوبوب بر یره آصلی
و ۲۴ ساعت آج بر افایلیدر . بنه واز پکمزه براز هندیاغی
ایچیرمه ایلدر .

بومورطه لرک معاینه سی . — قولوچقه به قونولازدن
اول یومورطه لرک تحملی اولوب او مادقلربنی آ کلامق ایچون
بر اصول یوقدر . قولوچقه لک در دنجی ، بشنجی کونلری
یومورطه لر قرانلقدن ایشیغه دوغری باقیلار یغنده ایچنده قرصای
رنگده اورومجک آنی کبی بر شکل کوریلورسه خروس
طرفنده آشیلانش او لدینی ، شفاف او لور یعنی ایچنده برشی
کورونمزه تحمسز بولوندینی ، اورنه سنده سیاه بر لکه
مشاهده اولونورسه چوریعش وجیلیق او لدینی آ کلاشیلر .

بومورطه لرک قاج کونلک ار ارمیغی آ کهارمه . —
تازه یومورطه صویه بر افلدینی زمان دوز بر وضعیته قالیر
۳ - ۵ کونلک یومورطه صوده افقه نظرآ ۲۰ سکز کونلک
۶ ، (۲۰) کونلک ۷ ، (۱۴) کونلک ۷۰ لک بر زاویه

تشکیل ابد ۳۰ کونلک اولورسە سیورى اوچى آشاغىدە
فالەرق دىم دىك بىر وضعيت آلىرى دها بايات اولورسە صوپك
يۇزىنە چىقار .

ھەرسىمى طاردىمى؟ — بىر يومورطەنلک اىكى نصىنى
حس اولونەجق درجه ده مساوى وبرطرفى دىكىرىنە نظراً
پووارلاق اولورسە چىقاچق ياورى دېشىدر . اىكى نصىنى
غىر مساوى ، بىر جەھى آز چوق سیورى ودىكىر جەھى
طوبارلاق بىرشكىلدە ايسە جنسى اركىكىدر .

قولو ھەقە ما كەنلرى . — بونلرده درحة حرارت
سانىغىراد ۴۰ رە ئومور ۳۲ فاھرا نايىت ۱۰۵ درجه يى
پىچىمە جىكىدر . بونلرک ۵۰ يومورطەلەدن بىك يومورطە لە قدر
اولاڭلرى واردە . فيأتلىرى زراعات ما كەنلرى قىمنىدە يازاشدر
قوللائىلماسىنى اوكرىنىك مطلقاً مەكمل و عملى طاووقجىلىق ،
كتابنى او قومغا متوفىدر .

ھېيو ھېولرک بىللەنەمى . — قولو چەتنى دن چىقان جىو .
جيولرە ۲ ساعت بىرىمە مەلىيدە . جىو جىولرک باشلىيچە
يەلىرى شونلردر .

۱ — صوپى ياخود يانغى آلتىش سودە باتىرىلوب
صەقىلەمش نىلى امك .

۲ — قابوغى صوپىلەرق اينجە دوغرانىش قاتى يومورطە .

۳ — آرپا اوئىندەن يايىلەمش صولىيچە خمور .

۴ — مازول وەندىبا ياپراڭلرى (چىك ويا پىشىمش) .

۵ — قوم دارى ياخود صودە پىشىلەش بىنچ .

- ٦ — تل شهریه (شعریه) ، مقارنه و سائمه چور باسند سوزو بشی .
- ٧ — بوجودت مایه - ایله یاغیز سوددن یا پیامش لور پینیری .
- ٨ — پیشیرلش حیوانات قاتلری ، قارنجه بومود طمیری ، قوردلر .

پیچدرک اسلنمه‌سی . — پیچدرک اک زیاده اوافق دانه‌لی بوجدادی ، قیرلش بولاف ؛ آرپا و چادر خاموری ، قره بوجدادی ، کنوبر تخمی ، لاحنه ، هندبا ، قوزی قولاغی ، بانجارت کوکی یدیرله لبدر .

بومور طهرا تمحوه ایچونه بجم تریبلری . — صباحدین مساوی مقدارده کپک ، قبا قیرلش بوجدادی و کذا قبا قیرلش مصرا و بولافدن مرکب و صیحاق صوا ایله ایصلادلش بر مخلوط وات قیرینتلری .

اوکله و قنی . — يالکز بوجدادی [طاووفلرک اشینوب حرکت ایته‌لری ایچونه صهان ویا اوت ییغینلری اوزدینه سرپیلمه‌لی]

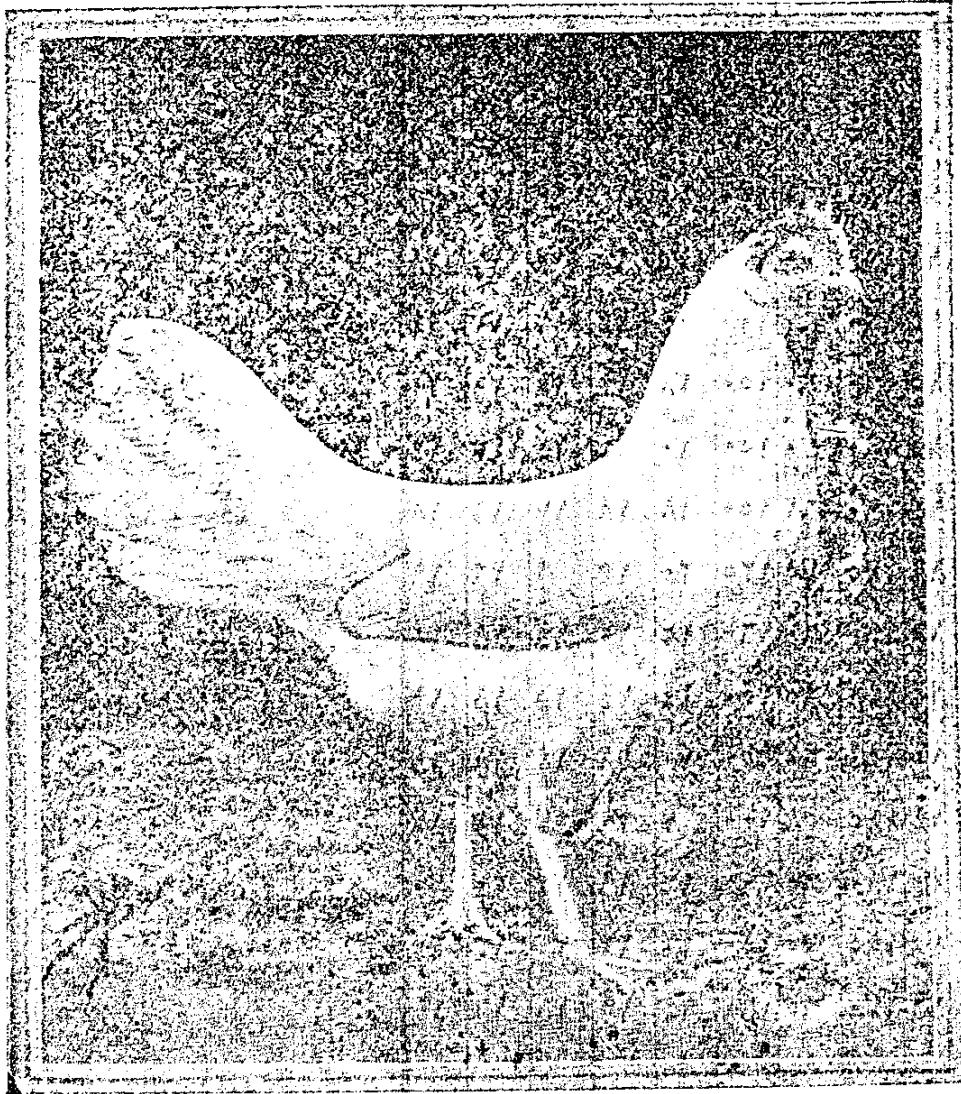
آقشامدین . — یازین بوجدادی ایله آرپا ، قیشین مصرا ایله قره بوجدادی هفت‌ده ایکی دفعه کمیک قیران ما کنه‌دن چکیلمش تازه کمیک بارچه‌لری ، ات و بایات اکمک قیرینتلری ، كذلك هفت‌ده ایکی دفعه قیلمش یونجه ، ایصیرغان اوئی ، لاحنه ، بانجارت کوکی ، مارول کبی یاشیللرکلار ویرمه‌لیدر . چاقاق طاشی ، ایستردیه قیریقلری کمیک قیرینتلری کبی سرت ماده‌لری طاووفلرک بملکلرندن هیچ اکسیک ایته‌ملیدر .

ايرکن نوي روکمېملە . — صوک بھار ابتداسىدە طاووقلەر ايکى هفتە قدر بل آز يىدىرىلوب دە بعده آزوئىچوق قوتلى يىلى ويرىايىرسە سرعتلە تۈي دىكىشىدىرىلەر وقىشە قوتلى كىرۇب چوق بومورطلازلەر .

بومورطلاڭ مخانىتمىسى . — يومورطەلەر بىر چوق اصوللارلە از جىله كول اىچىندە ياخود قابوقلىرىنىه واژەلىن سورەرك ياخود كىرجىچى صوپى اىچىنە قويىرقى مخافظە اولنور . كىرجىچى صوپى اىچىندە مخافظە ايتىك اىچۇن اولا بىر بىر چوق اوچە خالص سوئىمىش كىرجىچ آلوب ۲۰ اوچە صوئوق صو اىچىندە سوندورەلى وبرقاچ ساعت قارىشىدىرىمالى بىندە طور طولىك دىبە چوكەسىنى بىكلەملىيدىر . بو صورتىللە الدە يىدىلىن براق (دودو) مايمى ، بىر كوب ويا صىزمايان وارىيل اىچىنە يىرىشىدىرىلىن يومورطەلەر اوزىزىنە دوكمە . لىدر . بعده يومورطە صارىسىنىڭ قابوغە يائىشماسى اىچۇز فوجى و كوبىرى هفتە دە ايکى اوچ دفعە قىمىلدائە لىدر . بو صورتىللە يومورطەلەر قىشە قدر هيچ بوزولقىسىزلىن مخافظە ايدىلىرلە .

بىرون نومەرە قاچ ئارۇقە ئىسلەنیز ؟ — بىر طاواووغە ويرىلەجىك سطح ۱۵ مترو مىرابىي ؛ بىر قاز اىچۇن ۲۵ مترو ؛ بىر هندى اىچۇن ۳۰ مترو ؛ براوردك اىچۇن ۲۰ مترو مىرابىي . ارتفاع ۲۵ مترو كومسىك دابانى طوپراغىك سطخىدىن ۳۰ مترو يوكتىك ، غېرفاقابل نفوذ ، اوزىزىنە اينجە قوم دوشىتمىش چىنطودن اوماالىدر . طاووقلەر كىرۇب چىقمالارىنىه مىخصىوص كۆچك قاپونك عرضى ۲۰ مترو ، قۇنكلەرك ارتفاعى ۳۰ مترو ، دىكىر قپولرک عرضى ۶۰ مترو ؛ سطح افقى اوزىزىنە طوپراغىدىن ۶۰ مترو ، يوكتىكىدە وبربرىدىن ۶۰ مترو

مسافه ده اولالی . فولاو نلر ٣٠ ، کنیشلکنده ، ٣٥ ، طولنده ،
 ٣٠ ، ارتفاعنده صاندېقلر اولوب برجهتىك درىنده اوچ قىسى
 آچىقدىر . ٣ طاواوغە بىرتۇنك كايفىدر . بېرىھ طاواوق اىچون
 طيش حولىدە يارم مترو مسابىي مساۋە حساب ايتەلى ؛ طاواوق
 باغچە لىزىدە بېرىباش اىچون ٤ - ٨ مترو مسابىي مساۋە ، يعنى بىر
 دو بىمدى ١٢٠ الى ٢٥٠ طاواوق حساب ايتەلى ، عىن بىر مىلە
 نهایت ٥ حیوان بىرقىلىمالىدە .

طاووق عرقاری

۱۰۱۹۵	۸۰۱۶۰	۱۲	۱۷	۱۲	۱۰	۸	اسپانیول
۱۰۱۸۰	۶۰۱۷۰	۱۸	۱۹	۱۹	۱۹	۲۰	البرفلد
۱۰۱۹۴	۷۰۱۷۰	۱۲	۱۸	۱۰	۱۷	۱۸	اندلس
۱۲۱۶۰	۶۰۱۱۰	۱۴	۱۴	۱۲	۱۲	۱۴	انگلستان
۱۰۱۷۰	۷۰۱۵۰	۱۸	۱۹	۱۴	۲۰	۲۰	اورینگتون
۱۴۱۹۰	۷۰۱۰۰	۱۰	۱۴	۱۲	۱۳	۱۴	باربے زیو
۱۲۱۹۰	۷۱۱۰	۱۸	۱۸	۱۷	۱۶	۱۸	پااصدی باجاق
۱۹۲۷۵	۷۰۱۲۵	۲۰	۱۳	۹	۱۶	۱۹	براها
۱۰۱۹۰	۷۰۱۷۰	۱۲	۱۵	۱۹	۱۸	۱۸	بروس (سیاه)
۱۰۱۰۸	۷۰۱۰۰	۱۴	۱۴	۱۰	۱۸	۱۹	بروس (قیر)
۱۰۱۰۰	۷۰۱۰۰	۱۰	۱۸	۱۴	۱۸	۱۸	بروکل
۱۴۱۱۰	۵۸۱۰۰	۲	۱۰	۷	۱۱	۱۲	پادو
۲۰۱۸۰	۷۰۲۰۰	۱۶	۱۹	۱۱	۲۰	۲۰	پیلموت روچ
۱۰۱۹۵	۷۰۱۴۰	۱۰	۱۴	۲۰	۱۳	۱۱	حاجی قادریں
۱۷۱۷۰	۷۰۱۷۰	۱۴	۱۹	۱۸	۱۶	۱۸	دکزلي
طو رفایدا یومور طلا بہ قابلی							

طاووقارك عرق

١٥١٩٥	٦٠١٥٠	١٢	١٤	١٥	١٣	١٤			دوركينغ
١٥١٨٠	٦٠١٢٠	١٤	١٤	١٦	١٥	١٦			ردن قوقوسى
١٩١٨٠	٦٠١٣٠	٢٠	١٥	١٣	٢٠	٢٠			فاوه رول
٢٠١٩٥	٦٠١٢٥	٢	١٦	١٦	١٧	١٥			فيزان (هودان)
١٥١٥٢	٥٨٢٢٥	٢	٢٠	١٤	١٠	١٩			قامپين (كوموشى)
١٤٢٠٠	٧٨١٢٠	٧	١٥	١٨	١٢	١٠			قره وە كور
١٨٢٠٠	٧٥١٢٠	١٩	١٤	٩	١٦	١٩			لانشان
١٥١٨٠	٦٠٢١٠	١٢	٢٠	٩	١٨	٢٠			لەغۇرن
١٤١٩٨	٦٠١١٠	١٠	١٤	١٩	١٣	١٢			مان
١٤١٩٠	٦٠١١٥	٨	١٧	١٧	١٩	١٨			مانت
١٥١٨٠	٧٠١٧٠	١٥	١٩	١٨	١٨	١٤			مينورقا
١٩٣٠٠	٥٥١٢٠	٢-	١٢	٨	١٥	١٩			غىزه
٢٠١٨٠	٦٠١٦٠	١٦	١٩	١٠	٢٠	٢٠			وييياندوت
١٥١٨٠	٥٠٢٤٠	١٠	١٨	١٠	١٤	١٤			هامبورغ
١٤١٩٠	٦٠١٢٠	١٨	١٣	١٢	١٢	١٨			هند
									طۇرمانىدە بۇەنەرطىلامۇقا بازىرى
									بۇمى خەدارىي غەرام
									بۇمى خەدارىي غەرام

آریجیملق

نفیس بال ویرن نباتات . — آت کستانه‌سی ، آری اوئی ، آفاسیا ، آنامون ، آی چچکی ، اخلامور ، اولیا اوئی (سن فووان = قیرینجه‌سی) ، بادم آغاجی ، بیاض خردال ، سوکود ، شالاغاجق ، شفتالی ، صارماشیق ، صالحیم آغاجی ، طیرفیل ، فیندیق قاواقی ، قایصی ، قولزا ، ککبیک ، لاحنه ، لاوانطه چچکی ، سرزگوش (فاره قولانی) ، یونجه .

آجی بال یاپان نباتات . — کستانه ، قوجه بش .

بول فقط اسمرا بال یاپان نباتات . — چام ، قره بوغدادی ، فوندا ، کچی بوینوزی آغاجی .

یالکز باغلق اولان مملکتله‌ده آریلر یاشایهماز .

آری جنساری . — باشلیجه‌لری عادی بال آریسی .

ایتالیا ، آمریقا ، قبریس ، سوریه آریلریدر .

چرچیوه‌لی قووانلار . — بزم یرلى سپتمن باپیامش ویا آغاجدن اوپیاش عادی قووانلردن بال آلنیرکن آریلرک برجوقلری تلف اولدینی کی قیشین محافظه‌لری مشکل ایسه: نیلدیکی زمان اوغول ویردیرئک ویا ویردیرتەمك غیرمکن اولدینگندن يكی اصول چرچیوه‌لی قووانلر ایجاد واعمال اولونىشدر بونلرده آریلر راحت یاشادقلری ، بال و موم آلنیرکن تلف اولادنلری کی ، قوواندەکی آریلرک قوت ویا ضعفیتته کوره اوغول وبردیرئک وباخود ویردیرتەمك ممکن و هر وقت هر حاللرینی تدقیق و تفییش ایتك قولای ، آفالری تلف اولدینی وقت يكیدن

آناقو بىق قابل أولى بىندىن و بونلردىن دها چوق بال آليندى بىندىن
چىتىجىلىك بوندى تدارك اىتەلرى شىرطىدۇر . بونلردىن چىرچىوەنر
اکرىھىنى اولى بىندىن بال و موم اىلە طولۇقلرى وقت قولايچە
قالدىرىلوب بوشالدىرىلر وينه بىرلىكىنە قونولور هر آى آرىلرە
باپىلە جى اهتمامات زراعات تقويمى قىسىمدا قوواڭلرک فىأتلىرى
زراعات ماڭىنەلرى بىخىنندە يازىلماشىدۇر . بوقواڭلرک ايىكى جىنى
واردر . بىرى « لابەنس » دىكىرى « دادان » قووانىسىدۇر .
لابەنس قووانى اكلى دادان قووانى اوزۇن وايىكى قاتلىيدۇر .
بىر نجىيىسى عجمىلىك اىچۈن دىكىرى براز تىجرىبەلىلر اىچۈن الويرىيەشلىيدۇر .
آرىلرک كومىچ باپىقى اىچۈن وقت غائىب اىتەمەلرى و بوزمانىدە
بال و موم ياباللىرى اىچۈن بوجىرچىوەلر خصوصى قالبىلە باپىلەمشى
پووالى بالى موى لوحەلرى كېپىرىپايدۇر آرىلر بوقواڭلرک اىچىنە بال
دولەپىمىغە باشلارلىر .

سەھىپە ئەمەن

ايپاك بوجىركىجىلىكى

بوجىركىخانەلرده استحصال ايدىلش اولان تىخىلەر سوئوق
مەھلەردىن ويا خود سوئوق هوا حاصل ايدىن آلتىردىن قىشلاڭلەپىلىرى .
يىسانىدە مەھلەنلىك چىقاڭارىلەرق تىخىلەر بىقانىز و تىخىم آچقە مەھلەنلىك
اولان او طەلەرە ويا خود قولو جىته لەغە قونور . براونس (دىكىرى
بىش غرام) تىخىم اىچۈن ۲ دەسىمتر و سەرىبى محل كافىدۇر . بوندىن
صو كرا حرارت ۱۱ كون ظرفىدە تىرىجىا ۱۵ الى ۲۰ درجه يە
چىقاڭارىلىرى . تىخىلەرک آچىلەمامى صىراشىندا حرارتى ۲۵ درجه يە

بۈكىلەمك ، رطوبىتى دفع ايتىك ، كىنيدىش بىر باجا واسطەسىلە او طەپى هوالاندىرىمىق و تەخىمن كچ فېشقىرانلىرى آيىروب آتىق لازىدر .

بوجىلارك او يقۇسى انسانىندا اصلاح يا پراق و يىرمەملى ؛ در دېنجى ياشىدىن صوڭرا هوانك دىكىشدىرىلمەسەنە فوق العادە اعتىا ابىمەلى ، كىرهوتلىرى هە ايکى كونندە بىر تىزىلەملى و بوجىل شفاف بىر حال كىسب ايدىنجىه اصولى وجىھەلە آصقىلىرى يىرلىرىنىه قۇنماليدە . ۱۰ كون صوڭرا آصقىدىن بوجىلار طوپلانەرق سىجاق صوپە آتىلىرى .

براؤنس مۇحمەم ۲ مترو مىرابىي دوت باپراغى
ايچون : سطحىنداكى كىرهوتلى

آچىلەمەدن بىرنىجى	{	۱	عدد	۱۲	كىلو
ياشە قدر					

بىرنىجى ياشىدىن	{	۲			
ايکىنچى ياشە قدر					

۲	»	۳	»	۶	
					۱۴۴

۳	»	۴	»	۱۷ - ۱۵	»
				۲۰۶	

۴	»	۵	»	۳۰ - ۳۰	۴۵
					۷۰۰
« آصقى يە					
چىقىنجى يە قدر					

بر اونس تەخىمن تقرىباً ۳۰۰۰۰ بوجىل چىقار و بونلىرى بىلەمك ايچون بوكس ساقلى ۴ طوت آغاجى لازىدر . بىر اونسىدىن ۶۰ الى ۶۵ كىلو قورى قوزە حاصل اولىور . بىر كىلو ايپك ايچون دىرت كىلو قورى قوزە ياخود ۱۶ كىلو ياش قوزە لازىدر .

وېرەجىكى يابراق	وېرەجىكى يابراق	آغاچك ياشى درهم قىيە			
۵۶	۲۰۰	۱۲	۰	۳۶	۱
۵۹	۰۰	۱۳	۱	۵۳	۲
۶۰	۹۵۰	۱۴	۲	۲۰	۳
۶۶	۳۰۰	۱۵	۹	۰۰	۴
۶۹	۱۰۰	۱۶	۱۴	۶۵	۵
۷۱	۱۰۰	۱۷	۲۰	۱۱۰	۶
۷۳	۱۰۰	۱۸	۲۵	۳۲۰	۷
۷۵	۰۰	۱۹	۲۳	۲۴۴	۸
۷۷	۲۰۰	۲۰	۳۸	۷۱	۹
۷۸	۱۰۰	۲۱	۴۱	۲۶۳	۱۰
۷۹	۲۵۰	۲۲	۵۰	۱۰۰	۱۱

بوجىكلارك خستەلەملىرى . — (۱) سودلەمە (غراسرى) :
بولاشىق دىلدەر ، بوجىكلە وجودىندا خارجە سود رىنىكىندە بى
مايمىع آقار ، قوزە بوزىلۇر . تىزىلەكە وحرارىنک انتظامىنە بالاخاصە
دقت ايتەلىدە .

(۲) موسـقاردىن (كىرچ) خستەلەنى : بوجىك پىنه كىل
رىنىكىنە كىرەزك تلف اوپلور ، بىدە وجودى سرتەشىر ،
واوزىرنىنە بىاض تىزەرات حصولە كلىير . خستە بوجىكلارى تلف
اوئازىن اول قالدىرىمالىدە . بوجىكخانەلرى رطوبىتىن مەحافظە
ايتەلى بوجىك بىسەمىزىن اول بوجىكخانەبى وكرەونلىرى بىن ۳
نىسبەتنىنە كۆز طاشى صوپى پۈسکۈرەتلىدە . بوخستەلەق سارىدە .
(۳) قىردە طبان (پېرىن) خستەلەنى : سارى وارئىدە .

بوجك كوجولور واوزرنده ساھ بىنكلار حاصل ادلور . تلف اولان خسته بوجكارك وجودى بوروشىر . بو خسته لغه قارشى معابىنه ايدىش خسته لفلىرىن عارى تخم قوللائالىدر .
 (٤) بايغىنىق (فلاشرى) : بوجكك منظرە سىندە درما . سىزلىق كورىلىير ، تلف اولان بوجكارك وجودى يوموشاق اولور وقوقار . رطوبتىن صافىتىق و دەزنىڭكتە ياخى لازمۇر ، سارىدر .

چەفتەلەك بىيطرانى [١]

خستەلەق علامتلىرى . — جوبانلىر وصبىغىر ئاماچلىرى كې حيوانلەر باقان كىمسەلر چوق دفعە اوئلىرك اك كوجوك بى راھتىز لفلىرىنى بىلە فرق ايدىلر . خستەلەق علامتلىرى بىك چوقدىر ، بعضاً حيوانك احوال عمومىيەسى خستە لغى كوسىرر ، بعض دفعە دە يالكىز خستە لفڭ ظەھور ايتدىكى اعضا مضطرب اولور . خارجىن كوروان بو علامتلىر آزە سىندە باشلىجەلرى : اشتەنانك آزماسى ، درمان سىزلىك ، نىشە سىزلىك ، اوکسوردوك ، طوبالامە ، باغرى ساق قارىشىقلىنى و سائەرەدر . اك اوچكە خستە لفڭ سىبىنى و وخامتنى نظر دقتە آلمق ايجىاب ايدىر . سطھى اولان دامارلىرىن بىرىنى پارمقلر آلتىنده تضىييق ايدىرك قالك دوراتى معابىنه ايتىك لازمۇر ؛ فلبىك اورمەسى صاپىلە جىق [١] بو خستە لفلىرى تفصىلاتى زراعت و تجارت غەزە سىندە بولور سكىز .

ومنتظماً وظيفه -نى ابفا ايدوب اينديكى تدقيق اولونه جقدر .
 بىكىر ، سركب وقاطير ايچون آلت چكەنك آلتىنده بولنان
 (شريان وجهى لسانى) آراتىلەرق باش پارماق حيوانك
 يوزىنە ودىكىر پارماقلەر چكەنك آلتىنە قونور . چتال طيرنافلى
 حيوانلىرى قويىرۇغۇنك كوكىندىن ۱۵ الى ۲۰ سانتىمتر و محلدن
 طوتهرق قويىرۇق صوقومىنده كى دامار معابىنە ايدىلىر . قوبون ،
 كچى و كوكىلاردا اوڭ اياڭىڭ اېنج يۇزىنە دىزك اوستىنده بولنان
 (شريان كعبى) قول دامارى اوزدىنە پارماقلەر قونور .
 ياشنە وجذنە كورە خىستە اوليان بر حيوانك نبضى بىر دقيقە
 ظرفىنە قاج دفعە آتىدىنى بروجە آتى كوسىرلىشدەر :

	اورئە ياشلى	كىنج	اختيار
بىكىر	۳۶	۴۰	۷۲ — ۳۲ — ۳۸
سركب وقاطر	۴۶	۵۰	۶۰ — ۴۵
صيغىر	۴۵	۵۰	۴۰ — ۷۰ — ۶۰
قوبۇن و كچى	۵۵	۸۰	۹۵ — ۷۰ — ۶۰
كوبك	۹۰	۱۰۰	۱۲۰ — ۱۰۰ — ۷۰
كدى	۱۰۰	۱۳۰	۱۴۰ — ۱۲۰ — ۱۲۰

حيوانلىرى درجه حرارتى دىخى حال صحىتك غايتىمۇم بىر علامتىدەر .
 حيوانلىرى حرارتى $\frac{1}{2}$ درجه يە تقسىم اولۇنىش بىر اعظمى
 ترمومترو واسطە سىلە مشاھىدە ايدىلور . حيوانى يارەلاماق
 ونجەسىنە مانع اولق اوزىم ايجاب ايدىن تىابىر احتياطييە بىه
 توسل اىتىك شرطىلە بۇ آلت حيوانك قېچىنە ادخال ايدىلەرلىك
 حرارتىنە باقىلىر .

بیکیر	۳۷,۵	سانتیگراد درجه سی
صغر	۳۸,۰	»
قویون	۳۹,۰	»
کوپک	۴۰,۰	»
قوشلر	۴۲,۰	»

اکر حرارت یاریم درجه فضله بولنورسه (جما) بولندیفی آکلاشیلر . نهایت حرکات تنفسی نک سرعان دخن حیوانک خسته لغنی اظهار ایچون مهم بر واسطه در حیوانک بوکرینک عدد حرکاتی یاخود دیگله مه صورتیله تنفسک عددی تمیین اولنور .

بیکیر دقیقه ده ۱۰ الی ۱۲ قویون دقیقه ده ۱۳ الی ۱۶ صیغیر « ۱۵ — ۱۸ کوپک « ۱۵ الی ۱۸

اسهال (عمل) . — کپک و قوری اوت ویرمه لی ، فارننک آلنی کبره ایله او غمالی ، قاینادلش نار قابو غی ، بالاموت توزی ، شراب کبی قبضلیق ویریجی علاجلر ایچیرمه لی .

اویوز (کیچیمیک) . — اولا یاره لری ایله ق صو و عرب صابونی ایله بیقامالی بعده یاری یاری به بزین ایله یاخود زیتون یاغی ایله فاریش دبرلش غاز یاغی سورمه لی ، بولنورسه (هامه ریک) پوماده سی استعمال ایته لی .

انقباض (پکلاک) . — حیوانک جنسنه کوره مقدار لری یوقاریده کوستریلن عمل علاجلرندن (مسهل) ایچیرمه لیدر .

آياغه چيوى باعه . — چيوى يى چقارمالى . طيرناغى يونتىرمهلى يارهې بى ۲ كوز طاشى ويا آسىدەنەك محلوللاريله اىصالدىش پاموقله صارمالى .

آياغه صو طوبلانىه . — يېجىلغانك ايلريلەمش حالىدر كوندە ايکى دفعە عرب صابونى بىدە بى ۴ كوز طاشى ويا آسىدەنەك وياقره زىل ايلە يېقادىدىن صو كرا پاموقله صارمالى . يېجىلغان (بىكىرىلرده) . — بى ۲ قره زىل ، آسىدەنەك كوز طاشى محلوللاريله يېقامالى بونلر بولۇماز سه ۴ - ۴ درهم كوز طاشى و ۰ - ۰ درهم كىسىكىن سىركەدىن باپىلەمش علاجىلە كوندە ايکى دفعە يارهې ئىزىلەملى ، كېكى ياخود كىن لابەسى وورمالى .

بل طۇنۇقلىنى . — بويوك بىزىرى بر قاج قات بوكوب صىجاق صودە اىصالاندىدىن وايجە صىقدىدىن صو كرە حىوانك بلەنە صارمالى اوستەنە مشمع ويا كېكى چىكمەلى بونى ايکى ساعتىدە بر تىكارا ئىتەلى ، حوانى استراحت ايتىرمهلى .

ئۈرەكى (درى قىزىشىمىسى) . — قىزاران يېلىرى سىركەلى صو ئۇق صو ايلە يېقامالى ، خفيف عمل علاجي ويرمهلى .

جداڭو يارهسى . — يارهې كوندە ايکى دفعە طوزلى صو ئۇق صو ايلە بولجە يېقامالى بىدە اوستەنە اسىد بورىكى توزى اكمەلى .

چاتال قىزغىنلىنى (مايا چوروكى) . — پىس قوقولى

و ایرینلى در يوقارىكى علاجىلرله ياخود طوزلى صو ايله ايجىه
ييقامالى و بعده قطران قوئمالى .

چىپاڭلار . — اطرافندەكى توپلرى كىشمەلى ، ئالودن
كېپىش بىر جاقى اوچىلە چىبانى دشەمىلى ، ايرىنى بوشالمالى
هر كون علاجلى سولرلە ياخود طوزلى صو ايله هر كون ييقامالى .
داماق شىشكىنلىكى . — آسىد بوريات ويا شاب صوبى
ايله ييقامالى ، شاب تۈزى ايله او غالامالى .

دوغىچە (كىزاز = تەنانۇز) . — بونك مېقروبى ،
پىس ، چامورلى كوبىرهلى يېلىردى . بولنور حىوانىك قوللارى
طوتولۇر ، آغزى كايىدله نىز ، خىستەلىق يىكى باشلايدىنى وقت
مېقروبك يارە يە كىرىدىكى محلى قېزغىن دەپر ايله داغلامقى فاندە
و يېرسىدە خىستەلىق ايلر يە دەكىن سوڭرا حىوانىك آغزىنى زورلە
آچوب آفيوننى علاج اىچىرمەلى ، بىطىرە سراحت ايتەلىدە .

سانجىلر . — سانجىلرك سېبلەرى چوقدىر ، مەددە
ھضمىز لەندەن ، باغرىساق ھضمىز لەندەن ، باغرىساقلەر قان
ھجومىندەن (قىزىل قورد) باغرىساقلەرك طېقا ناسىندەن .
دو كومىنە سەندەن قەرە جىڭىرلە ، بوبىركلە قان ھجومىندەن ايلرى كايىر .
سېبلەرىنە كورە تداويلىرى دەكىشىر . مەددە و باغىر صاق صانجىلرنىدە
اوئدن اىكى طورە ياءمالى بىدە اىصىيدىلش سىركىدى حىوانىك
بۈش بوكورىنە دو كوب اىكى كشى اىكى طرفدىن قوتلىجە
وبر ساعت دواام اىنمەك او زىرە طورالرلە او غەمالى ، بىر آدم
طېرناڭلىرىنى كىسوب قوللارىنى ياغلادقەندە سوڭرا ئىنى حىوانىك
قىچىنە صوقوب پىسلىكلىرى چىقارمالى بالاخرە بىش آلىنى او قە

صوده يارم قالب صابون اربوب وايچنه يوز درهم قدر
صودالي از كايز طوزى قاتوب چوچوقلرك سو طولومبه لرى كېيىھى
بر شىرىنگە ايله حيوانلىق قىچنە صيقمالى ، بونى صابونلى سو
بنىنجه يه قدر تىكارا لامەلى قوبروغىلە قىچنى طيقا يوب حيوانى
قوشدىرمالى وبعده حيوانى يوزدرهم قدر ايليق چاى اىچيرمه ليدر
قزىل قورد سانجىسى اىچون شاه داما لىندىن اىكى اوچ اوقة
قدر قان آمالى ، درېسىنى تىرهمنى روچىلە او غلامالى ، كېك
چورباسى اىچيرمه ليدر .

ضولوغان . — حيوانلىق سىيچاق طۇئالى ، پىشىمىش

جاودار يىدىرمەلى ، استراحت اىتىدىرمەلى .

طوبالاق . — طوبالاڭى سېلىرى چو قدر . هانى اعضا دە
اولدىنى چكىچ و كىرپەتن ايله اورىلەرق آكلاشىلدە قدن سو كرا
او كاڭورە نداوى ايتە ليدر . كەن لابەمى وورمۇ فائەدە ليدر .
قزىل قورد . — سانجىلەر مراجعت .

مانقاقا (دعام) بىكىرلۇدە اولور خستە حيوانلىرى
اولدىرمەلى ، بىر طرفى تىيزلەملى .

، صىغىر وباسى . — تلف اولان حيوانلىرى درېلىلە كومەللى
آخورلىق علاجلەر ، كىرجلەر ايله تىيزلەملى ھان حکومتە خبر
و يروب ساغلام حيوانلىرى بىطىرە آشىلاتمالى .

شاب (طبان) . — يارەلرى قابنادىش يىانى كىكىك
صوبى ايله يېقامالى .

دالاق (قيونلارده) قوبۇنلەر بىطىرە آشىلاتمالى تلف
اولانلىرى كوموب اوستە كىرچ آمالى .

چیچک (قویونلرده) . — خسته قویونلرک ۵ - ۶
کونلک قبار جمله‌ی باریمی یاروب تایز بر ساعت جانی اوستنه براز
صو چیقادقدن صوکره دیکر قویونلرک قویر و قلرینک آلتنده‌کی
دری یه خفیف بر چیزکی ایله آشیلامالیدر دها ایپسی بیطره
پاپدیرمه لیدر .

کله‌بک (قویونلرده) . — ئولنری کومک ، سورینک
او تلاغنى دکیشدیرمک ، اون وکپک چورباشی واصلانمش دەپر
صوبى ایچیرمک لازمدر .

قیل قوردى . (قویون و چیلارده) قیالی بیرده قطران
توتسوئی ویرمه لیدر بعده بوجه طوز یدیرمه لى .
کوز آغزیلری (عمومی) . — آسید بوریکلی صو
ایله برقاج کرمه لر بیقامالی .

قارن شیشکینلکی (قویونلرده) بھارده اونلر ياش
ایکن قویونلری آغیلان ایرکن چیقارماملى ، دها اول براز
قورى اوت یدیرمه لى .

قویون بیتی . — یوکلری آزاندیریلوب بر کوروكاه
کوکورد چیچکی سرپه‌لی بو خسته لفلر ایچون کله‌حک سنه دها
زیاده نفصیلات ویریله جکدر شیمدیلک نفصیلات ایچون زراعت
و تجارت غزنه سنه ۶۱ درلو طاوق خسته لفلری ایچون مکمل
و عملی طاوق چیلنق کتابنے مراجعت ایدیکز .

بر قضا و قو عنده طبیب کانجه یه قدر

یا سله حق نه بیرلی

صوده بوغولمن، بوغولان کیمسه بی کوزشی بزیرمه
 یاخودایی بر آنشک یانه کتو زه رک صاغ-ظرفی او زرینه اوپ او زون
 یا برمی، تاشی کوزاده سندتی دها بوسکده او مالی آغزنده کی
 قوم، اوست وسائله کی بیانجی جسمتری نیزلمه می، وجودی
 هیچ طورمه دن او غمانی، معده سنک او زرینه راقی به باطریش
 بزل-قویالی بوزون، دلیکلارینه و آغزینه او وله می، بوغولمش
 کیمسه بی آیانلندن باش، آشاغی بقطعاً آشامایدرا چونکه بونک
 خسته بی او لدیرمکدن باشقه پرفائده سو بوقدر، خسته نک باش او جنه
 او تو رو ب قولانی، طو ترق شدله بوقاری آشاغی قالدبروب
 ایندبرمه می، عینی زمانده، عین برمته بیل ایله خسته نک دیانی
 طو ترق دقیقه ده ۱۸ الی ۲۰ دفعه خفیقجه چکمه لیدر، خسته
 نفس اینکه باشلا بجه یه قدر ۱۰۰ الی ۱۵۰ دقیقه دیلی بوصورمه
 چکمه می، خسته نک اینفسی، عودت اینه دن بقطعاً برشی
 اچیرمه ملیدر.

زهر لنه، اکر بعده یه کیرمش، یاقیجی زهر لردان ایسه
 (طوزروخی، کذاب، زاج یاغی، بو تاس، سود، کیرج کی)
 او فی ضررسی، بر غاله کنیزمک ایچون چوقجه مقدارده صیحاتی
 صویک ایچنده پازه زنی حل ایدرک خسته یه ایچرمه لیدر،
 حاصله ایچون بڑکلو صویک ایچنده ۴۰۰ گرام، مانعه ذی بی
 خسته بی اینجه یه بایدیم بیلای خسته ایچونه بیلای خسته ایچونه

و فلوليات اىچون بىباردىق سو اىجىنە اىكى قاشقى سرکە و يالىمون
صوينى قارىشىدىرىوب اىجىرمەلىدەر . خستەي قوشۇرۇمە
جاڭشىمالى .

يىلان اىصىرماسى . — وقت كېيرمەدن اىشە باشلامالى .

يارەيى كۆزلىھە يېقامالى و قان جىنچىجە به قدر قوتىھە صقمايدىر .
اڭ اپسى آغزە زىتون يانى آلهرق يارەبى دوغىرىدىن دوغىرى به
امكىدر . بوندىن صوکرا جامض فىيكلە يارەيى داغلامالى .
اوستەنە لىيون صوبى داملانمالى . صىحاق قەھوھ و سائىرە اىچىرەزك
خستەي مەلئەيە جالشىمالى .

قودوز كۈپك اىصىرماسى . — يارەيى قىزغىن بىردىمىلە
مەكىن اولدىنى قدر مەكمەل و چابوق داغلامالى . اكىر دەمىز
بولۇنماز سەزھەر دىشارى چىقماسى اىچون يارەيى يېقامالى
و يارماقىلە اطرافى قانىمالىدەر . بوندىن صوکرا تەكىن سەتبە
سەرعتە داغلاملىدىر . بعده خستەي هان استانبولە كۈندىروب
آشلاڭمالىدىر .

عقرب واورومجىك صوقاسى . — تەتكىكەلرە آزىدر .
يوزده ۳ جامض قروم و يارماقىغاناتى محلوای ياخود نشادرروھى
قوللائىلەر .

آرى صوقاسى . — عقرب واورومجىك كېيى معامەلە
اولنۇر . بىنے ۳ يەرماقىغانات دوپۇناس محلولىدە قوللائىلەر .
آرىيىنەك اىكىنەمىي ، اكىر قالىش اپسى ، چىفارمالى . اىجىنە
بربارچە سېرىكە ياخود نشادرروھى قۇنۇلىش اولان صوئۈق
صەۋاپلە شىيشەن بىرىي يېقامالى . صوقىلان بىڭىلەك مەكىن اولدىنى قدر
صىحاق اولان صوبىك اىجىنە دالدىرىلىسىدە توصىھا يىدلەشىر .

جرهلى سينىكلىرىك ايصيرماسى . — آسید فېنېكلىداغلاملى
وهان دوقۇرە قوشمايدىر .

سيوی سينىك ايصيرماسى . — فاشينىمىي دفع اتىك
ايچون طوزلو صو ، سىركە ، نشادرروحى ودھا اپىسى
ئىنوردىسيوذه اوغىمالىدر .

آلتىلر ، بالق قلمىختى ، ايکىنە وساۇرە باڭماسى . —

اکر قانامبۈرستە . قانانچە يە قدر اطرافى خەفيچە ئىقىمالى .
صوکرە ئىزىز صوابىلە بىقاپوب اوستىنە ئىز قورى بىر بىز وياخود
بىكىدە بىر نىسبەتكى سۆبلىيمە مخلولى ايلە ايصالدىش بىراز باوقۇ
ويا بىر توپىند قويوب باغلاماى .

ماكىنەلردىن ، آرابەلردىن ويا دوشەمكىن حاصل اولان
يارە وبرەلر : اکر يالكىز درى اورسە ئىنىش ايسە صوئوق صو
ياخود ئىنوردىرىنىقا [او كوز كوزى روحى] ويا خود كافورلۇ
رائى ايلە يېقىمالى . اکر يارە حاصل اولىش ودرېنىك بىراز جەسى
قالقەرق چوقىجە قان آقماسى سەملى بولۇنىش ايسە هان صوئوق صو
تطبىق اتىھەلى ، بىكىدە بىر سۆبلىيمە مخلولى ايلە يېقىمالى ؛ بەندە بىر توپىندى
صودە ايصالدىرق يارەنىك اوستىنە باغلاماى وەر اون دېقىقەدە
بىر دېقە توبىندى چۈزمەدىن ايصالمالى .

يانىقلۇر . — آجىبى كىشكى اىچون اولا صوئوق صوابىلە
يېقىمالى . اکر درى يانىماش ايسە بىكىدە بىر نىسبەتكى حاصل
پېقىرق مخلولىنى بىر توپىند باطىر، رق اوستىنە قۇيىلى درى قالقىش ايسە
مسـ اوىي مەقدىار دە زېيتون ياخى ايلە كېرچ صوپىنى قارىشىد بىر يەرقى
ايچەنە بىراز پاموق باقىرىدىقىدىن صوکرە يارەنىك اوستىنە باغلاماى .

هضمیز لق . — چو قجه ایله یق صو و اوئی متعاقب بی راز شکر
 قاتلش نجای ایچه رک قوصمه چالیشمای . اوئدن صو کرا ایچنه
 قاشیق طوز قاتیلمش . کیکلی صوا یله حقنلر باعماقی . برهیز
 واستراحت ایتمه لی .
 طیاق و دوشمک . — یاره اینک قوشاق و دوکمه لرینی
 للبسه لرینی چیقار مالی . غیر صودن باشقه برشی ایچز ماملى .
 اکر خیته نک عقلی باشنده دکاسه آیا قلرینی خردالی صویه
 قویاکی ، وجودیجی اسپر تو و سیر که کبی شیلر له اوغمالمی .
 بور قولیه ازیله . — بور قولان پرک شیشمە مسی ایچون
 دوغرودن دوغری به صوئوق صویه دالدیر مالی . صوکره
 کافورلی اسپر توده ایصالادیش بر تولپندله صار مالی . اکر شیش
 وارسە کتن اوئی لاپھی قویاکی . استراحت و برهیز ایتمه لی
 سرینلە بیجی و فرخلاند بیجی مشروبات ایچمە لی .
 کونش خار ماسی . — باشه صوئوق صو و آیا قلرە
 خردالی قویاکی . صابونلی صوا یله حقنلر باعماقی .
 بايغینلوق . — خیته نک باشی آکلتنه ياصدق قویه بەرق
 اوپ او زون بیره ياتیر مالی درحال بايغینلوق پچەر . بوزیته صوئوق
 صو سریک ، اسپر تو ، قولونیا . سیر که کبی شیلر قولانلۇق دە
 فائەددىلەر .
 غازلر لە زەھر لە . — صودم بوجولانلرە ياسیلان تىابېرک
 غینی ياسیلەرە . خستە بىچۈرق صىخاق بىریرە قویاکی . بۇ کې
 نېڭكە لزە تەعرۇوض ئاماڭق ایچون قویو و لەم کبی . يېر لرە كېرمەك
 لازم كەلەپکی زمان اولا يامشى برمۇرى قوبولك ایچنە ایندېرمە لى

شاید و میو نرسه اور اراده حامض قاربون بولوندینی اکلاشیله جنگدن
آغاج دالدری و یاخود آجیق بر شمسیه کی شیری صالاپهرق
اور اسنی هوندبرقدن سوکرا ایچری کیرمه لی و چابوق دیشاری
حی قمالدر . دها ایسی برو طباغت ایچنه کیرچ فاماگی و یاخود
نشادر روحی فوبندن سوکرا بوطباغی بر سیدنک اور رهنه
قویه رق قویونک ایچنه صادقیتمانی . قویولانک ایچنه بوئان محلولی
بو سکور تملکله ده مقصدا حاصل اولور ، بونک ایچون کیرچ قاماگی
کولای صیبی قایناتمی . برمدت سوکرا طور طوسی دینه
جو کو تجه بولاندیرمه دق اوستنده کی صویی آمالی و آغزی
قیمالی شیده لوه . قویه رق بعده قو الائمه الدین . اعمله کانجه
قولر کلس آنچ لازم در .

پوسته تعریفه سی

۱ — مکتوپه و آهیو خواره و رقهاری
مکتوپلرک بھر اون بش غرام و کسوردی ایچون داخله
قرق پاره و ساحل مملکتلر آزمندہ یکرمی پاره آلینیر . قارت
بوستلر ایچون ساحل اولسون داخل اولسون یکرمی پاره
وجوابی قارت بوستلردن قرق پاره آلنور . کیده جک
مکتوپلرک ایلک یکرمی غرامی ایچون قرق پاره و بوندن
صوکره کی بھر یکرمی غرام و یا کسوردی ایچون اوتوز پاره
اجزت آلینیر .

٠٢ — رساله وغزه لر . — غزه و مجموعه لر لر بهر اللى
غرام وكسوردى ايجون ايکي بازه اجرت آلنور . آغيراني
بشن كيلو دن فضله اولانلر قبول ايذلز . پوسته اتحادي اولان
ملنكىتلر كيده جك غزه لر مطبوع اوراق تعرفه سنه تابعدر .

٠٣ — اوراق مطبرعه ومصالح . — كثايلر فوطو .
غرافلر ، يلاقلر ، خريطه لر ، اعلاننامه لر آدرس ورقلرى .
قارت دوويزيتلر ، قاتالوغلر ، فاطوره لر ، قوشمنتو لر جمولة
سندلرلى كبي موادك اجري اوتوز غرامه قدر بش و اوتو زدن
اللى غرامه قدر اون وفضله بهر اللى غرام ويا كسدورى
ايجون ده اون پاره در اكر ساحل مملنكىتلر آره سنه اولور سنه
اللى بيرىنه يتش بش غرام ايجون اون پاره آلنور پوسته
اتحادينه داخل اولان مملنكىتلر ايجون بهر اللى غرامى اون پاره
اجرنىه تابعدر .

اشيائى تجاريه محروم لرى . — اوتوز غرامه قدر بش
وايكىوز اللى غرامه قدر ايلك اللى غرام دخى داخل اولدىنى
حالده بهر اللى غرام وكسوردى ايجون اون وبخراً كيده جك
اولانزرك ايكىوز اللى غرام قدر بولانزرك بهر يتش بش غرام
وكسوردى ايجون كىدا اون پاره آلينير ايکي بوز اللى غرامى
متجاوز نونه لردن كرك داخل وكرك ساحل ايجون بهر اللى
غرام ويا كسور ايجون يكرمى بازه اعتبارىله اجرت آلنير .
پوسته اتحادينه داخل اولان اجيبي مملنكىتلرى ايجون اوچبوز
اللى غرامى دها آغير اولان پاكىتلر قبول ايذلەر لر بهر
اللى غرام ويا كسدورىندن اون پاره اجرت آلنير يالكاز ايلك

بوز غرامه قدر اجرت پکرمي پاره در ، جامدن يالش اشيا ،
زيتون ياغى ، تره ياغى ، قوطى ايچنه قونولش جانلى آزىزى دن
دخي بوصورلە اجرت آلىز .

٥٠ — قىمرىلى مراسلىز بىت عادى تعهدلى مكتوبى دن بىغروش ؛ اعاده علم و خبرلىرى دن ايلى غروش تعهد اجزى آلىز ؛ بوندىن باشقە مكتوبى كوندرەنك ئىدە و بىريلە حك اولان علم و خبرك اوستەن اون بارەقى مقطوع بول يابىشىرىلىور .

٦٠ — بشرط النادىم . — پوستە خانى يە تسلیم ايدىلىن بىر پا كىتك مرسىل اليەدىن معين مقدار ده آللە حق بىر بارە مقابىلە كىندىسىنە تسلیم ايدىلەسى خصوصىنە « بشرط المأديه تعهدلى مواد » دىلىور بونلىك اجر تلىرى ده تعهدلى مراسلات كېيدىر .

٧٠ — هۇزىلىنى قويىلە ؟ اجنبى مەكتېلە كوندرىلىن مكتوبى ده و بىريلە حك جواپلىك پوستە اجر تىدى مرسىل اليەلى قورمارقى ايچۈن بىن الملل جوابلى قويىن ورقلەرى فاردرى كە بونلىك فىائى آلتىش بارە در .

٨٠ — قىمت مەقدورەلى مكتېلىر ؟ ايچىنە باقنوطب ، تھوپلات ، اسهام و سائز اوراق نىدىن بولىان و قىمنلىرى ظرفلىرى او زىزىدە يازىلى اولان مكتوبىلۇدر . بونلىك ايچۈن اصولاً پوستە و تعهد اجرىنلىرى و قىمت مەقدورەنك بىن بىتىك غروش و كىسوردى ايچۈن قرق بارە اجرت نىدىن آلتۇرى .

٩. فیلم مقداری قرطیلر : دروننده مجوهرات
کی قیمتی اشیا بولنان تخته فیامدندن پالش و او زونانی او توڑ ،
اکی وقالانی او نر ساتھ متودن قضله اولیان قو طیلردر که
بونلردن سروقات بر بیه اشتراک ایدن هر مملکت ایچون بوز
پاره و حین حاجتده سروقات بحر بیه اشتراک ایدن هر اداره
ایچون بش غزوشن عبارت بر اجرت ایله آیریجه اجرت
تامینیه آلیه ریزد .

١٠. داضنی هوالنامه . — بر پوسته خانه به نهایت

ایکی بیک غروشی کچمه مک شتر طیله تسلیم ایدیلن بر پاره نک دیگر
پوسته خانه جه تأذیه سی ضمینه نه با پیلان ورقه بیه حواله نامه دینیلیر
بشووز غروشه قدر کوندزیلن پاره نک بہر بوز غروشی ایچون
یکرمی پاره اجرت بوزیلیر بشووز غزوشن دنیلیر ایکی بیک غروشه
قدر بہر ایکی بوز غروش ایچون یکرمی پاره علاوه اولنور .

١١. پوسته برونسی . — بوز غروشی قدر اولان بر
پاره بی میالک عمانیه نک هر هانکی بر پوسته خانه مندق آلمق او زره
پوسته خانه نک بزیسته تسلیم ایدزکه مقابله ده آلان پواچه بیه
« پوسته بونوسی » دینلیر . بونک اجرتی یکرمی پاره در .

١٢. پوسته راکتمزی . — آغیدانی قرف کیلویی کچمه بن
اشیا، قیمتی و یاخود عادی پوسته پاکتی اوله رق پوسته خانه جه
نقل اولنور . بوبالکتکلرک بہر بش کیلوسی ایچون آکر آره برده
یا لکن دکن ویا شومندوفر وارسه درت غروش و اکر هم
دکن هم شومندوفر وارسه بدی غروش آلنیر . اکر آره برده

شومەندۇر وواپور يوق اىسە ئەرفەنە خىصوصىھە سەھ كۈدە اجرت آلىنیز .

١٣ مەالت اھنبىھە ھەرالىنامىلىرى . — پۇستە ئەخادىتە

داخىل اولان [كە بىزىم معاملە ئىدە جىكىمىز لىكىش اوزوباؤ آمرىقا حكىومىتلرى داخىلدر] مەلکەتكەلىدە كۈندۈلە جىڭ آقچەلردىن ۲ لىرا يە قدر اولانلاردىن بىر غروش ۲۰ . ۴ لىرا يە قدر ايىكى ، ۴ سەن لىرا يە قدر اوچ ، ۶ - ۸ لىرا يە قدر دوچىر ، ۸ - ۱۰ لىرا يە قدر بىش غروش و آندىن يوقارى بېرىلىرى اىچۇن يىكىمى بازە اجرت آلىنیز . علم و خېرلىرىغا بولاندىن مەعافىدر .

تىلغىراف ئەرفەسى

۱ . — بىر شەھىر داخلىنده بولنان تىغرا ف مەركزلىرى آرەسندە چىكىلىن تىغرا فنامە لردىن يىكىمى كىلە يە قدر بوزبارە و يىكىمى كىلە دن فضىلەسى اىچۇن بېرىلىرى اون كىلە و كىس و زىندىن اللە بارە اجرت آلىنیز .

۲ . — بىر ولايت داخلىنده بولنان مەركزلىرى آرەسندە چىكىلىن تىغرا فنامە لردىن بىر كىلە دن يىكىمى كىلە يە قدر بش غروش و آندىن فضىلەسى اىچۇن هەر كىلە باشىنە اون بارە اجرت آلىنیز . (چىمالجە ، ئايىزمىت ، چىناق قىلە لوازى ئاستانبول ولايىتى مەحقانىدىن صاپىلىز .)

۳ . — بىر بىرىنە بىتشىك اولان ايىكى ولايت داخلىنده كى مەركزلىرى آرەسندە چىكىلىن تىغرا فنامە لردىن بىر كىلە دن درت كىلە يە قدر يىدى بوجوق غروش و درت كىلە دن فضىلە اولور سە كىلە باشىنە يىكىمى بازە آلىنیز .

۴ — بربزنه بیشیک اوایان ولاستل آرده سنده چکیلن
تلغرا فنامه لردن بر کله دن اون کله به قدر اون غروش و آندن
فضله سی ایچون بهر کله باشه برعوش آلبنیر.

۵ هزار هطقی. — مدینه منوره طریقندن خطه جازیه
داخلنده بولنان مركز لره چکیله جک تلغرا فنامه لرک بهر کله می
بر غروشد. بالکن مدینه نک ایلری سنده شمدیلک تلغرا خطی
بولند یعنی دها ایلری به چکیلن تلغرا فنامه لر مدینه دن پوته
ایله کوندریلر. در سعادت دن آتیده کی محلزه چکیله جک تلغرا فنامه لرک
بهر کله سنده آله حق اجرت مقداری:

سانتیم غروش سانتیم غروش

{ فلمک، رایحقا
۲,۹۶۲ بخان { ودانیارقه
۸,۷۸ بخان { بلغارستان

۲,۷۸ اسپانيا ۳,۰۰ بیوک بریتانیا

۳,۰۰ ایروج ۱,۲۴ بوسنہ هرسک

۲,۲۳ اسویچرہ ۲,۹۷ پورتکیز

۲,۳۷ آلمانیا ۲,۹۲ تونس وجزایر

۷,۹۷ آسیقا (نیبورق ۲,۲۷ چین (پکن)

اوستون { اوستریا و مجارستان ۸,۳۳ جپشیستان

۱,۲۲ ایتالیا ۱,۱۵ رومانیا

۷,۲۰ ایران ۳,۲۱ روسيه

سانتیم غروش	
۹۰۰	بصره کورفزی
	{ بخارا و آسیابی روسی
۷۱۴	زنگبار
۲۳۷۴	ژاپونیا و قوره
۰۹۱	برنجی منطقه صریستان
۱۱۶۵	ایکنچی « مصر عدن اوچنچی «
۳۹۵۸	فاس (طنجه) مصوع
۴۲۴	فرانسه نوروج
۱۰۵۸	ماداداغا-قفار هندستان
۱۹۰۲	جاوا یونان
۱۰۲	پوسته خانده ایرانی عمانی غروش پاره
۲۴	حسابیله آلبنیر برعمانی ایرانی فرانسی سانتیم باخود
۱۸	مارق فنیچ اعتیار ایدیلیر

زراعت و تجارت مؤسساتی

تجارت و زراعت نظارتی

نظارت هیئت بر ناظر ایله بر مستشار دن ویڈی مدیریت عمومیه ایله قلم مخصوص ، محاسبه ، اوزاق مدیریتلر ندن و حقوق مشاور لکمدن متشكلدر .

زراعت مدیریت عمومیه سی . — بر مدیر عمومی ایله اداره ، فن ، مکاتب و مؤسسات ، انتشویقات اشعیه لری

مدیریتلرندن واپکی مفتتش عمومیلکدن تحریرات و محاسبه قلامرندن سرکبدر .

امور بیطریه مدیرلکی . — بر مدیر واپکی معاون ایله ایکی مفتسلکدن واپکی قلمدن تشکل ایتمشدار . بومدیریتکان مدیریت عمومیه به ترقیعیله داخلیه نظارتنه ربطی حقنده حکومتیه بر تشبث وارددر .

زراعت بانقه سی مدیریت عمومیه سی . — بر مدیر عمومی و بر مدیر ئائیدن و بر تحقق مفتتش ایله متعدد اقلامدن متشکلدر . اورمان مدیریت عمومیه سی . — بر مدیر عمومی ایله بر معاوندن و بر اداره سرکزیه مدیریتله اکا مرسوبه ، (ادماءه ئاموریش ، مکان) و (آماناژمان ، قاداستروی تحظیط اعمالات) و (بودجه ، استانستیق ، دعاوی ، حقوق تصرفیه) شعبه لری مدیریتلرندن و برده هیئت تفتیشیه مدیریتله درت منطقه مفتشنندن واپکی قلمدن سرکبدر .

معدن مدیریت عمومیه سی . — بر مدیر عمومی ایله بر سرمئندس واپکی مهندسدن و بر قلمدن متشکلدر .

تجارت مدیریت عمومیه سی . — بر مدیر عمومی ایله بر معاوندن و بر قلمدن ترک ایتمشدar .

صنایع مدیریت عمومیه سی . — بر مدیر عمومی ایله بر معاوندن و بر قلمدن متشکلدر .

ایستانستیق مدیریت عمومیه سی . — بر مدیر عمومی ایله بر معاوندن و بر قلمدن سرکبدر .

ولايات زراعت مأمورلری

۲۵۰۰ غروش معاشلى اوچ منطقه زراعت مقتشى اولوب بىرى (خداوندكار ، قسطمونى ، بولى ، قره سى ايزمىت) حوالىسىنى ، ايكتىجىسى (آنقره ، سىيواس) ولايتلىرى اورچىجىسى (طربزون ، وان ، ارضروم ، بتليس) ولايتلىرى تفتىش ايتىك وظيفه سىيلە مكىفدىر . زراعت مدبرىتلر اوزرىنه اولوب ۲۵۰۰ غروش معاشلى بىزنجى صنف مدبرىتلر استانبول ، ادرنه ، خداوندكار ، آيدىن ، قونيه ، موصل ولايتىنده ئىعاشلىرى ۲۵۰۰ غروش اولان ايكتىجى صنف مدبرىتلر آنقره ، اطنه ، طربزون ، وان ، سىيواس ، معمورە العزيز ، حلب ، سورىه ، بعداد ، بصره ولايتىنده ئىعاشلىرى ۲۵۰۰ غروش اولان اوچنجى صنف مدبرىتلر : ارضروم ، بيروت ، بتليس ، دياربكر ، قسطمونى ولايتىلەلە ايزمىت ، جانىك ، قره سى ، قلعه سلطانىه ، قدس سنجاقلىرىنده در .

۲۰۰۰ سغروش اولان زراعت مأمورلری استانبول ، كل بولى ، آيدىن ، صاروخان ، منتشا ، موشى ، قوزان ، يوزغاڭ ، چورۇم ، اورفە ، بولى ، چتاجە ، سرعاش قره حصاز صاحب ، كوتاهىيە ، مازدىن ، زور ، حوران ، توقاد ، بوردور ، انطاكييە ، سينوب ، مدینە سنجاقلىرىلە اوزۇن كوبىرى فضامىندا استخدام اولۇنۇمۇدۇ در .
۲۵۰۰ معاشلىرى ۲۵۰۰ سغروش اولان زراعت معدملىرى ، ادرنه ، تكفور طاغى ، قرق كايىدا ، ازمير ، ذكزىلى ، اورلە ، اطنه ، آنقره ، فيصرى ، قىر شهرى ، ارضروم ، ارزنجان ، بايزىندىز

اطه بازاری ، بالوه ، حیفا ، لاذقیه ، عکا ، طرابلس شام ، بیروت ، بغداد ، بتلیس ، بولی ، صامسون ، حلب ، اسکندریون بروسه ، کملیک ، آینه گول ، اسکیشہر ، عشقان ، مدانیه سیوه رک ، دیار بکر ، حمص ، اصیم ، اسکی شام ، سیواس آماسیه ، قره حصار شرقی ، لازستان ، کیره سیون . اردو ادریبد ، باندیرمه ، کنفری ، قونیه ، اسپارطه ، فسطموی نیکیده ، آینه بولی ، یافه ، موصل ، کرکوک ، ملاطیه ، وان ، صنعا ، حدیده مرکز لرنده استخدام ایدلکدده در . پوتلدن باشقه خصوصی بودجه لردن قونیه ولاجی ۲۴ بولی سنجانی ۹ زراعت معلمی دها تعین ایتشلر دیکر ولایتلرده هر قضا به معلم تعیننیه تشیث ایتشلردر .

زراعت شعبانی مکتبیاری و نمونه تارالاری

در سعادتده بر زراعت مکتب عالیسیله ، بروسه ، آنقره ، اطنه ولایتلری مراکز نده سوریه نک سلیمانیه قضا سنده اعدادی درجه سنده بر زراعت عملیات مکتبی ، قسطمونی ، سیواس ، ارضروم ، حلب مرکز لرنده ابتدائی درجه سنده بر چنتلک مکتبی ایزمیرک سیدی کوی ناحیه سنده بر باغ جیلیق و باغ جوانلی مکتبی ، حلب ، طربون مرکز لرنده بر ثابت و منطقه لری معلوم اولیان بیش سیار بود جیلک و خرپیط ، آنطا کیه ، بیروت ، آماسیه مرکز لرنده بر ایکجیلک مکتبیاری ، شام و قلعه سلطانیه ده بر نمونه تارالاسیله قزیل طوبراق ، قرق کلیسا واورله ده بر آمریقا آصیم فیدانلی ، اسپارطه ده بر کل فیدانلی واردی .

حلقه‌لی زراعت مکتب عالیسنه دخول شرائطی
تاریخ نئیسی مدیر معلم معاون مأمور طلبه صنف
۱۲۰۸ ۱۰ ۶ ۲۲

مکتب هرسنه ایلوک اون بشنده کشاد اولور . مسابقه
امتحانی آغستوس ابتداسنده اجرا ایندیلر . مکتبه کیرمک
ایچون بدى سنه لک اعدادی ویا سلطانی مکتبلری مأذونی
اولق و باخود او درجه، ده کی خصوصی مکانیده تحصیل اپهه رک
شهادتنامه آمش بولونقی واجرا ایندیله جك دخول امتحاننده
و سطی نوطه لری قازانق شرطدر . طالبک سنى ۱۷ ابله ۲۰
آره سنده اوله جق تذكرة عثمانی ، حسن حال ، آشی شهادتا .
مه لرینک ربطیله زراعت نظارتنه پراستدعا تقدیم اولونه جقدر .
مکتب ، اجرتسز لیلی ، اجرتلی لی ، نهاری ، سامعین
سفتیله درت نوع طلبه قبول ایدر . مجاناً کیرمک ایچون ۲۰
طالب آراسنده مسابقه امتحانی قازانق لازمدر اجرتلی کیرمک
ایشته بىلدە عین درسلدن مسابقه دن صوکرا ایکنجه دفعه
امتحانه تابع طوقولور سنوی اجرت ۲۵ لپرادور مسابقه لری
درسلری : مکمل حساب ، هندسه مسطحه ، علم جبر
(بر مجهوللی معادلاتن تهایته قدر) ، حکمت طبیعه (جاده
ارض و حرارت بختری) کمیای غیر عضوی (مشبه معادن
قسی) چگانیای عمومی ، تاریخ عثمانی ، کتابت رسمیه ،
لسان فرانسوی (املا و ترجمه) درسلرندن عبارتدر نهاری
وسامعین طلبه دن اجرت آلینماز زراعت عملیات مکانی
مأذونلرینک برنجی و ایکنجه لری بلا امتحان و مجاناً قبول
اولورلر .

زراعت عمليات مكتبلرينه كيرمك شرطلىرى بروسى زراعت
مكتبى ۳۰۸ ده انقره ، آطنه ، سليمان مكتبلرى ۳۲۸ ده
تأسيس اولۇمشىلدە .

۱ - تذكرة عمانىه ، مكتب دشده شهادتnameسى
حسن حال ورقهسى ، حال صحىدە واساضدن سالم اولدېغىنە داڭ
طىپ رابورى ، آشى شهادتnameسى ، اك آزدىن اوچبوزدونوم
اراضى صاحنىك اولادى اولدېغىنە داڭ طابو ادارەلنىن مصدق
بر شهادتname مربوط اولدېنى حالىدە مكتبلرىك ئائىد اولدېنى
ولابتەرە وبامكتب مدیرلىرنە سراسىتىغا وريلەر ، مسابقه
امتحانى اغستوس ويا ايلولە يايلىپر يوم اجرامى بىر بوجوق
آى اول غزەرلە اعلان اولۇر امتحان درسلىرى نوركە ،
جغرافىيى عمومى ، تارىخ عمانى ، حسابدىن عبارىدر .
اجرسىز والى طلبە بالىسابقە ، اجرتلى ، لىلى ونھارى طلبە
بالامتحان قبول اولۇر . اصحاب اراضى اولادىن مقدار كافى
طالب بولۇمازسى ايكنىجي بىر امتحان ئىللە صاحب اراضى
ولىيانىلدە آلىپىرى اجرت سىنۋىيە ايكى نقسسطە ويراك اوزىزە
لېادر .

چفتلىك مكتبلرىنه كيرمك ايچون چفتىجي اولادى
اولىق لازىمىرى او قور يازار اولانلىق ترجىح اولۇر
جملەنى لىلى واجرسىزدر .

مكتبلرىنه كيرمك

اورمان مکتب عالیسی

مدت تدریسیه می ایکی سنه اولوب هر صنده یکری طلبہ
واردر بش طلبہ ده فضلہ اولہ رق سنوی ۲۵ الیرا اجر تله آلیندیر.
شرائط دخولیه می زراعت مکتب عالیسی کبی اولوب دخول
امتحانی کتابت رستمیه، مکمل حساب، جبر، لغارت،
مثلثات، مساحت اراضی، حکمت طبیعی، کمای عضوی
و غیری عضوی، تاریخ طبیعی و هندسه مسطحه فنلرندن اجرا
اولنور. واستدعا اگستوسدن اول زراعت نظارتہ تقديم
ابدیلیم.

ملکیه بیطر مکتب عالیسی

مکتب لیلی اولوب مدت تدریسیه می درت سنه در اجر تسلی
واجرتلى قس-می وارد. نهاری ده قبول اولنور. شرائط
دخولیه می حلقوی زراعت مکتب عالیسک عینیدر.

ماون بیطر مکتبی

بش سنه لک اعدادی مأذونلری بلا امتحان، مکانی رشدیه
مأذونلری علی الاصول امتحانله قیول اولنور. مکتب نهادیدر، مدقی
ایکی سنه در.

تجارت مکتب عالیسی

مکتبه کیرمچک طلبہ لک یاوشی ۶۰ دن اشاغی ۲۳۰ دن
یوقاری اویله جق و معارف نظارتہ و بزیله جک عرض-حال ایله

برابر آشی شهادتname سی طبیب راپورتی ، حسن حال ورقه سی وايکی عدد مقواستز فو طوط عراف ابراز او لاه جقدر .
مکاتب سلطانیه ویدی سنہ لک اعدادی ماذونلری بلا امتحان قبول او نورلر . شهادتname سی او لیلیلر تور کجه فرانسزجه (ترجمہ) چغرا فیاضی عمومی و عنانی ، تاریخ عمومی و عنانی ، حساب جبر ، هندسه ، اصول دفتری و علوم طبیعیه در سلردن امتحان ایدبلیرلر . مدت تدریسیه اوچ سنہ در .

صنایع مکتباری

درس عادت صنایع مکتبته کیرمک ایچون مکتب رشدی ماذونی او بلق و رشدیه ده او قونان در سلردن امتحان ویرمک لازم در . مکتب لبی و اجر تبرز در تحصیلی بشن سنہ در .

اوروبا و آمریقا زراعت مکتبلر ندن

شایان توصیه او لانلری

(۱) بلچیقاده ژامبلو زراعت مکتب عالیسی

Institut agricole

A " Jambloux (Belgique)

مدت تدریسیه سی اوچ سنہ در بـ نـ لـ کـ آـ يـ جـ هـ اختصاص صنفی وارد در مکاتب سلطانیه ایکال ایدن و فرانسزجه

لسانیه دیاضیانی او لرجه قوتلى اولان طلبه بالسابقه داخل او له بیلیرلر . مكتب نهاربدر ، مكتب اجرتی سنوى ٤٠٠ فرانقدر .
فرانسه ده کی غرینیون ، موئپلیه ، رهن زراعت مكتب
عالیه سندن دهازیاده نظری ماذونلر پیشیدیکنندن عثمانی طلبه می
ایچون شایان توصیه دکادرلر .

(۲) اک مکمل والک عملی زراعت دارالفوئری متعدد آمریقا
همالکنده کائندر . آمریقاده یتش ایکی زراعت مكتب عالیه
موجود اولوب هربینه مربوط آبرجه طابوقجیلاق شعبه لری
واردر . شهورلرندن بری الیینویز Illinois زراعت دارالفوئری
بوراده بش عثمانی طلبه می تحصیل ایتمکدە در . براز انکایزجه
بیلمرك زراعت تحصیلی ایچون هر حالده آمریقاده کیمه لری
لازمدر . آمریقا مكتب لری حقنده معلومات آلمق ایسنه سترک شو
آدره سه تو رجه مكتوب يازما لری اقتضا ایدر .

Salih Nazmi Bey
505 S., Babcock St
Urbana Illinois

U. S. A

(۳) ویانه زراعت مكتب عالیسی

الیمکمل زراعت مكتب لرندندر . مكتب سلطانیه ماذونلری
داخل او له بیلیرلر . درسلری تعقیب ایده جك قدر آمانجه بیلمک
لازمدر .

(۴) آلمانیاده بون زراعت دارالفوئی

او صاف و شرائطی ویانه زراعت مكتب عالیسی کیدر .

(۵) اسویچروده فریبورغ زراعت عملیات مکتبی .

آدرس : Ecole d'agriculture de Fribourg - Grang-
èneve près Hautrive (Suisse)

مدت تدریسیه سی ۳ سنه در . دخول امتحانی فرانسزجه ،
حساب ، جفرافیای عمومی ، تاریخ عمومی درسلرندن اجرا
او نور . لوا آگدادیلری ماذونلری اولدقجه فرانسزجه بیلمک
شرطیله داخل اوله بیلیرلو . مکتب لیلدر . سنوی ۵۰ .
فرانق اجرت آ لینیر . محلکت نز ایجون الاشیان نوصیه عملیات
مکتبلرندن بریدر . جنوره عنانی شهیندرخانه سندن ایضاً حات
آ لینه بیلیر .

(۶) اسویچروده نوشائل ولوزان قصبه لری جوارنده ده
عملی زراعت مکتبلری وارد .

(۷) فرانسه ده پادوقاله زراعت عملیات مکتبی .

آدرس : Ecole pratique d'agriculture de Berthonval
Pas - de - Calais

(۸) فرانسه ده آلب ماریتم ولاپنده آنیب عملیات مکتبی .

آدرس :

Ecole d'agriculture d' Antibes. Alps - Mariti-
mes (France)

(۹) فرانسه ده نانی ده دومبال زراعت مکتبی .

آدرس :

Ecole d'agriculture de Mathieu de Dombasle
Tomblaine

Nancy (France)

(۱۰) مارسلیاده والاپر زراعت مکتبی .

آدرس :

Ecole d'agriculture de Valabre Par Gardanne
(B - du - Rh) . . . (France)

عمادات مکتبیلرینه کیرمک ایچون لوا اعدادیلری درجه سنده
نخصل کورمک و فرانسرجه لسانه درملری تعقیب ایده جك
درجه ده وائف اولقی لازمدر . آبریجه مسابقه امتحانلری
واردر . ایلی طبله ایچون (والاپر) مکتبنک سیوی مکتب
اجری ۵۰۰ ، (دومبال) مکتبنک ۶۰۰ فرانقدر . مدت
تدریسیه لری آنقب ، والاپر مکتبیلرینک اوچ ، دومبال مکتبنک
ایکی سنه در .

آلات زراعیه ده پولری . — درس عادت ، بروسه ،
ارضروم ، قونیه ، حلب ، دیاربکر ، سیواس ، وان ، بتلیس ،
موش ، شام ، حوران ، حصن ، قسطمونی ، خربوط ، اورفه
مرکز لرنده تأسیس او لوئشددر . قونیه ، معموره العزیز
ولاپنلر بله بولی سنجاغی اکثر ملحقاتنده خصوصی آلات زراعیه
ده پولری تأسیس ایتمشلر در .

زراعت او طملری . — هرولايت ، لوا و قضا مرکز .
لرنده اعضا می فخری بر زراعت او طه سی وارد .

ممالک عثمانیه ذمیر یوللری

کیلومترو - متر - میل - فوت - کیلومترو

۳۱۸ استانبول - ادرنه خطی ۸۶۰ یافه - قدس

۴۵ بایا اسکی - فرق کایدا ۱۳۰۳ شام - مدینه

۵۷۷ حیدر باشا - آنقره ۱۶۰ خیفا - درعا

۲ فناز بولی شعبه سی ۴۷ بیروت - شام - حوران

۱۹ عارفیه - آطه بازاری ۳۲۱ ریاق - حلب

اشعبه -

۳۴۴ اسکید شهر - قونیه خطی ۱۰۲ حمص - طرابلس شام

۱۰ آلاپوند - کوتاهیه شعبه سی ۴۷۲ ازمیر - دینار - اگردیر

۱۹۱ قونیه - قره پیکار ۱۳۸ آیدین خطی شعبه لرمی

(بغداد خطندن

۴۲۰ ازمیر - آفیون قره حصار ۱۲۷ (دوراق - معموره

۴۷۴ مفنسا - صومه - باندیرمه ۹۸ راجو - حلب

۴۱ مدانیه - بروسته ۱۰۳ مسلیحبه - جربالش

۶۷ صربین - آطه ۵۹ طوبراقی قاعده

۱۰۰ اسکندرون

در دست اثنا دویز بوللری

آطه بازاری - بولی - چناق قلعه - ازمیر - صامسون -

سیواس ، آنقره - سیواس ، سیواس - ارطیروم - دیار بکر -

خربیوط - وان ، بغداد خطیک متابقیسی ، اگردیر - آنطالیه

خطلری

مکتبه ملک

زراعت و تجارت قوانین و نظامانی

اعشار . — براسکی دونومند کوچوك اولان واولرک اوپسندن محدود بولنان يرلر خاصلاندن عشر آلينهاز ، او دون و کومورابله تازه لىكى كچىكىن صوکره ينهىن وصالاموره اوپيان ابه كونەتى ، مارول ، براصە ، سېزاۋىق ، اسپاق كىي سېزەتكەرلىك ھىرى يەقدىر ؟ لاكن بامىھە ، انگنار ، بال قىباغى ، صوغان ، طومانسى ، يانجىار ، صارمساق و بىرمالسندن عشر آلينپىر . عشر يَا عىيناً ويا بدلاً آلينور ، آفيون ، خىشخاش ، توپون ، مصر ، باموق ، زيتون ، بال ، اوزوم ، اپىك كى بعض مەھۇلاتك عشر لرى مەطفا بدلاً آلينور . عشرى بدلاً آلنەحق مەھۇلات ايجون اوراك مجلس ادارەمىي بىرفىات كىر ، اكىر عشر عىيناً آلينورسە خارمان يېردىن اعشار آبارىنە قدر ذخىرىھە يى چەنجى طاشىمغە مجبوردر . يوزغۇوشاق مەھۇلدىن اونى ايکى بوجوق غروش عشر آلينپىر كە يونك ۳۹۲ دو ۱۰ غروشى خىزىنە حصەمى ، ۴۸۵ دو ۱۰ غروشى حصە اغاھە بى ۶۲ دو غروشى بىھىزىتىز .

اغنام رسمي (صایم) . — قويون اوچىپىردىن هەستە آلان و يېرىكى يە اغنمادىملىك دېرىلر ، قوزى تۈلۈغلاقلەرك دوغىقلەرى يېل ايجون و بىر كىسىمى بوقدر ، بىر خىواناك و بىر كىسىم بىش غروش اولوب بوكا بوزدە آلتى نىتەتىندا تىجەيزات ضم اولىنور . اغنمادىملىك ياشلايدىغىدىن اعتباراً اوچ آتى ئظرفىندا و اوجىمىسى ئىقسىطىدە اودىنپىر . ۳۳ سىنە سەھىخ مەھۇللىق اوچىپىر ، بىر بىلدە ئۆزىپىر .

طريق بدلى . — اون سكز ياشندن ۶۰ ياشنه قدر هر عهانى شده درت کونده لک ويرمکه محبوردر . طريق بدلى ولايت مجلس عموميلرينى فرارى او زرینه يربىنه كور ۱۲۰ غروشدن ۰ غروشه قدر دكىشىر .

طاپو معاملهسى . — بركىمسه اراضىسى باشقەسنه فراغ ايتك ايسرسه او اراضى به صحىحا متصرف اولدىغى ، قاج غروشه فارغ اولەجىنى ، هانكى قضا داخلدە اولدىغى ، حدود ، و دوپوم مقدارىسى مبين محلەسى وياخود كوبى امام و مختارلىرى مهرلىلە مهرلىتش بىر علم و خبر آلوب صااته جى كيمسه ابىه قومىسىون مخصوص حضورىنه كله رك تقريرلىرى و بىرەجىكلەردر . دفتر خانەدن طابو سندى كائىجه يە قدر موقت بىر علم و خبر ويرلىر .

اكر بىسى وفات ايدرك عهده سندەكى اراضى انتفال . ايده جىك ايـه متوفانك صحىحا متصرف اولدىغى و اراضىينك قيمت مخنەسى ابىه كيمه انتفال ايدەجىكسە حق انتفالك او كيمسە به منحصر اولدىغى مبين محلە ويا قريهـى امام و مختارلىرى طرفندن مهرلى علم و خبر موجنجە حق انتفاله نائل اولان كيمسەدن خرج آلنەرق انتقالى باپىلىر .

اراضى قاج غروشه فراغ اولنورسە فراغ ايدن كيمسەدن يوزده بش ، و مجاناً فراغدە قيمت مخنە سندن كذلك يوزده بش فراغ خرجى آلنير ، وفاء فراغدە فارغدن نصف يعى دىن مقدارىندن يوزده ايـكى بىچوق و انتفالدە دىنى قيمت مخنە دن يوزده بش خرج آلنير . ايـكى كشى اراضىلىرىنى مبادله ايدرلرسە او ايـكى اراضىىندن هانكىسىنك قىچى زىادە ايـه او قيمتىن يوزده بش خرج

آنوب بونك نصفي برندن ونصف ديكري ده او برسندن استيغا ولنور.
 هنوز كندي عهده سنه استقال اجرا ايدلهين اراضي في برگيمسه
 باشنه فراغ ايده جك او لورسه فارغندن بوزده بش استقال خرجي
 ومفروغ لهندن كذلك بوزده بش فراغ خرجي ، املاك واراضينك
 اصول وفروعه (أولاد واخفاذه) استقالنه بوزده ۱۵ ، زوج
 وزوجه به استقالنه بش ۳ براذر وهمshire و آنلرک فروعه استقالنه
 بش ۵ ، ديكري افربيه استقالنه بش ۶ املاك صرافنك وصيت
 صوريه اشخاص ساوريه ترکنه بش ۱۰ خرج آلينير .
 حکومتچه خبر آلينه مان اراضي اميريه وموقوفه ومسفات موقوفه
 واملاك صرفه في هر کيم خبر وبرسه بالماز ايده طالبته صانيله قدن
 صوکره بدل معجلندن او کيمسه به بوزده اوون اخباريه ويريلير .
 رئي اداره سی . — توتون امک ايسنه يلل خانه
 آوليلرندن ماعدا هر حاله پارم دونومند آشاغي اوليمان محللر
 ايچون رئي اداره سندن رخصتنامه آير ، محصول چيقجه رئي
 آنبارنه تسلیم ايدرك هماليک عهانيه ده صرف او لونه حق مقداري
 ايچون آرالرنه بالرضا قرارشدي بله حق فيات او زرندن چه جي
 توتوسي رئي اداره سنه صائمه محبوردر . هماليک عهانيه دن
 خارجه چيقه حق توتونندن ماعدا سني باشنه سنه صانه ماز . اکر
 چفتجي ايله رئي اداره سی فيات او زربته او بوش ماژلر و خارجه
 صائمه ايچون مشترى بولونمازه طرفهندن بر رعنن اتخاب
 او لدور اکر خمنلرده اتفاق ايده مزارسه او چنجي برمخنک انضمام
 رأييله رئي توتونلري آلير ؛ توتونلرک آنباره آلميشهندن ايکي سنه
 صوکر ايه قدر چفتجي هراجعت ايتزمه کند بسنها خطار و اوں بش
 کون مهلت ويريله دك بومدتك صوکنه مجلس اداره دن منتخب
 مأمور مخصوص حضوريله توتونلر خارجه چيقارماق او زره الک

زیاده فیان و بینلرده صانعیلر و افغانستان - آنبار و سمعی تغییل شاید لد کدن
صوکره صبا حبنه ویریلر ، مشتری چقماز سه - محمن اسوله
مرا جمعت ایدیلر . رخصتیز قونون صانعی - دا کمک و قیمانی
میوع اولوب طویلور سه مصادره او لوئغلهه برایز بیرون کلویی
ایچوز قرق غروش جزا آلیر . رخصتیز هاوان کی آلمر طویلان
کیمسه دن بش لیرادن الی ایرایه قدر جزا آلیر .
نمغا (پول) رسمی : پولان نسی ، مقطوع و منضم
اویق او زرده اوچ نوعیدر . نسبی پولار سندلر کبی برمبلنی احتوا ایدن
اوراق او زرینه او مبلغه ک مقدار سه نسبی باشد بیریلر . قرق
غروشدن ۱۰۰۰ غروشه قدر اون باره اق ، بوز غروشدن بیک
غروشه قدر بیکری باره اف ، بیک غروشدن ایکی بیک غروشه
قدر بر غروشلاق پول پاشد بیریلر درق سندک محتوی آرد قجه
پولک فیان ده بولساه لیر .

مقاطوع پولار : عمر ضحالر ، مقاوله لر ، مضبوطه لر ،
شہادنامه لر ، علم و خبرلر و اعلانلر کبی برمبلنی احتوا ایدن
اوراقه پاشد بیریلر .
منضم پولار : اکنیا دوازد رسمیه دن افراده بیزبلن مقووض
وسائمه کبی او راقه پاشد بیریلر .

خریر عشري . - حامل اولان ایکلار ، ایکچیلر
ظرفیتی محلی دیون عمومیه اداره سنک کوستره جکی بیزان محلنیه
کتیرلر ، صرایده علیه ایله صایله رق صرایده فیانی او زرندن
عشري آذور ، قاچاق ایکلار میری نامه ضبط ایدیلر .
ایکلار بر اسله دن دیگر اسله نه نقلنده کمرک رسمیه تابعدر .
۱۰ مایس سنه ۱۳۱۴ تاریخی برا اظام منامه به کوره بندنه
زراعت و خیر مکتبیلر دن شہادنامه او لیانلر ایک تحتمی استحصال
و فروخت رایده منزل .

پرنج زرایتی قانوننامه‌سی . — (خلاصه) : پرنج اکبله‌حک تارالار نخانه‌لی قریه‌لرک صوک مسکنلرندن اعتباراً ۰۰۰ ، نفوسي ۰۰۰ دن بش بیکه قدر اولان قرا و قصباتندن ۱۰۰ ، و نفوسي ۰۰۰ دن ۴۰ بیکه قدر اولان قصباتندن ۲۰۰ ، و یکرمی بش بیکدن زیاده نفوسلی شهرلردن ۴۰۰ مترو اوذاق اویق شرطدر . آنچق اسکبدن بری تطهیری غیرقابل بائافق اویدینی زرایت او طه‌لرنجه تهیین اوینان محللره مسافة نظر دهه آلمیاز . هدت صحیه‌نک زاپورلری او زرینه قصه‌ر بجالس اداره‌سنه نک تنسیبی و بجالس عمومی نک قرارلریله مسافة لر باری به ایندیبریله بیله‌جکی کی ایکی مثنه ده چقاریله بیلیر . پرنج زرایعی عملیات موسمندن ایکی آی اوی محلی زرایت او طه‌لربنه بر استدعا ویره‌دک رخصت آلمه مجبور در لر . برآیی ظرفند استدغالرینه جواب ویراسه رخصت ویراش نظریله باقیله جقدی . جلتیک بربنی زرایت فن هموري و نافعه مهندسی . و پرنج زرایعنی ایکی ذامندن سرک برهیئت کشیف و تعیین ایده‌جکدر . برکیمسه رخصتیز پرنج اکرسیه حکومت طرفندن صویی کسیله‌رک مصارف صاحبینه تضمین ایتدیبریله چک و شوقدر که تارلا شرائط لازمه‌یی حائز ایسه بالکن ہو دنوی ایچون صاحبیند باریش سجده‌یه جزانی نهدی آلمه‌جقدر .

فیلو قسرا قانونی . — (خلاصه) : یان و قوری اوزومند و قوروقدن ماعداً آصمیه‌ک بونون افسایی و بالغلوه مهندسلن هرک ، سپت ، کوفه و بونزلرک صارغیلری . فیلو قسرا و بومورطه‌سی ، نباتی و عادی کوبره و ظوپراغک تملک عهانیه نک

فیلوکسراز محللینه ادخالی کلایا منوعدر . فقط سائر نباتات
فیدان ، دال ، صوغان و بوصولریله پایراقلری و آشی فلمیری ،
پاش سبزه و میوه لر خرج شهادتname سیله مالک اجنیبه و ولايات
عهانیه دن فیلوکسراز محللره نقل ایدیله بیلیر . حبوبات ، صمان ،
قوری میوه و سبزه و تخلملرک طوب راقدن تیز لئنک شرطبله ادخالی
جاویدر . آمریقا آسمه لربله باخود صو آلتنده و باخود قومسان
اراضیده ۲۵ دونومدن ۰ ۵ دونومده قدر باغ بیشیدیرنه
زراعه مخصوص - (باقر) ۰ ۰ دونومدن زیاده بیشیدیرنه
کوموش مدالیه ویریلیر . ادخالی منوع اشیایی فیلوکسراز محللره
کتیرن کیمه دن ایکی بوجوق ایرا جزای نقدی آلنیر . بر نه
ظرفنده فملی تکرار ایدرسه ایکی قات جزا آلمفله برابر
فاعلي بر آیدن اوچ آیه قدر حبس اولنور .

زراعت اوطری نظامنامه سی . — (خلاصه) او طه
اعضالری منتخب و فخری اولوب مقداری استانبول ولايتند
۱۲ ساشرولایت سرکزنده ۸ سنجه افلردہ ۶ قضالرده ۴ در .
اعضالر مقتدر ، ناموسی عهانی زراعندن و ۲۵ پاشنی کچمش
اولاًلردن اوله جقدز . مدتری درت سنہ در ، هر سنہ نصف دیکشیدر .
زراعت اوطری ، زراعنک ترقیسی وزراعنک حمایه سی ایچون
نظامنامه ده صایلان ندابیر و تشویقانی اجرا ایده جکلردر .
چکر که نظامنامه . — (خلاصه) بر محلده چکر که ظهور

ایتدیکی نقدیرده ۱۵ پاشندن ۶ پاشنے قدر بوتون ارکانکار
حکومت محلیه نک تعیین ایده جکی مقدارده . چکر که تخمی طوبلاوب
علم و خبرله حکومته تسیم ایتمکه مجبور در . عکس نقدیرده
جزای نقدی آلنیر . کوی اخبار مجلسلری و مختارلر چکر که لرک

نخم براقدقلری برلری آرایوب حکومته خبر ویرمکه مجبور اولدقلری کبی
حکومت محلیه دخی عقبنده مافوقنه عرض ایمکه و چکر کلری
هان ائتلاف ایتدیرمکه مجبور در .

حیوان سرفتنک منی حقنده قانون موقت . —

(خلاصه) حیوان صانق ایسته بىلر اوں پاره مقابلنده مختاردن
علم و خبر آله جفلر و صائدقلری وقت اوں پاره ایله بونی
دکیشیدبرده جکلاردر . حیوانی چالینان کیمسه هان بکھی ويا
مختاره ويا قره غوله خبر ویره جکدر . چالینان حیوانك ایزى
برکویده ويا چفناکدە نهايت بولونجه اوکوي وياعشىرت اهايسى
وياخود چفناك صاحب و مستأجرى يا ایزك حدودلری خارجنه
چيقارلدىغنى ابات ويا خرمى اخبار ياخود حیوانك بداني
آزالىندە نقىب و اعطى ايمکه مجبوردرلر . بىلنك الندە
چالىنمش حیوان بولنورسە حکومت ضبط ايدر و سکن کون
بسلى بومدت ظرفنده حیوان صاحبى چقوپدە ابات ايدرسە
امضا ایله كىتىسىنە تسلیم ايديلىرى صاحبى . چيقمازسە صايلوب
پارهسى حفظ اولنور . بىرسنە يە قدر صاحبى چيقارسە پارهسى
وبرىايىر، چيقمازسە پارهسى كويك خيرلى ايشلرنده صرف اولنور .
چوابانلىك ياخود صاحبلېنىڭ محافظەسى آلتىنە اويمەرق باشى
بوش حیوان صالویرمك ياساقدر . بوکى حیوانلى طوتىلوب
حکومتە تسلیم اولنور، صاحبىنى بىللەمە مصروفىنى بشقە بىرشىلەكدىن
اوں بىشكە قدر جزا آلىنير .

بولاشيق خىستە لەدىن تىف اولان حبوازلى دىرىلېلە بىرابر
كوميلور . حیوان خرمىلری و شريكارى ويا تاپلىرۇ علم و خېرلىك

مازيلرينى بوزوب قوللاناڭلار و باشقەسىنك حيوانلىرىنى ضرور تىزى
غىلف ايدىلر آغىر جواهە چارپىلىرىلى .
حالە حيوانلىرى آلوب صاتاڭلار، باشقە حيوانڭ علم و خېرىنى
جالىش حيوان اىچۇن قوللاناڭلار، خىرسىز حفندە بىلدىكىنى
صاقلايانلار، بىر كۈندىن بىر آبە قدر حېس اولىنور ياخود بىرىادىن
اوئى بشى لېرايە قدر جزاى تىدى آلىنىد .
حيوان خىرسى اولمۇلە شەرت بولان كىمىسىلىرى آتى آى
ولايىتلەر خارجى سۈرکۈن ايدىلىرى .

زراعت لىاقت نشانى نظامنامەسى . — (خلاصە)
بۇ نشانك اوچ رېھى او لوب زراعتك ترقى و تعالىيى خصو .
سىدە خەدەمەت مخصوصە ابراز ايدىلزە و بىرىلىرى . بىنچى رېھىمى
ستىدە ۲۵ عددى كېمەمك اوزرە ۲۵۰ اىكىنجى رېھىسى
ستىدە ۱۰۰ عددى كېمەمك اوزرە ۱۰۰ و اوچنجى رېھىسى
رسىنەدە ۲۵ عددى كېمەمك اوزرە ۵۰۰ عدد اوله جەتىزى .
بۇنىشان ۱۵ سىنە زراعتك ترقىسى اىرىنە خەدەمەت صحىخە
مقبولەمى سىق ايدىن مأمورىن ايلە ارباب فەنە و نەۋە ئەنتىال
اولەحق صورتىدە بالىقىل اجرای صىنمەت اپدەرك توسيع زراعتە
چالىشانلاره اوچنجى رېھىدىن باشلا بارق اعطى اولىنور واوچ سىنە
كېمەتكە وزراعتك ترقىسىنە عائىد بىر خەدەت و مۇفقىتى كورلە دەكە
دە بىوكى ويرپەمىز . بۇنىشان زراعت ناظرىنىڭ بخت رىاستىندە
اولەرق زراعت، اورمان وزراعت يانقىسى مەدىرىن عمومىلىرىلە
بىطىر و شەبابات زراعىيە مدېرىڭىزدىن و بۇنىشانى حاصل اولىق شەرتىلە
باب عالييە انتخاب ايدىلە جىك سكىزدا ئەن سىككىنىڭ تىشكىلىدە جىك
ھىئىتك تدقىق و تىسىدى و نۆزارتىك باب عالىيە غەرضى ايلە با ارادە
سىنە اعطى اپدەلىرى .

ا درمان نظامنامه می . — اور مانزه درت نوادر : (۱) میری او رمانزه (۲) وقف او رمانزه (۳) کوی و قصبه لره مخصوص او رمانزه (۴) اشخاص عهد سنده کی او رمانزه . قیشین پاپر افلربنی دوکن آغازلر شترین اول لک اوی بشندن بیسا لک اول بشنه قدر کسیلیر ، پاپراغنی دوکمین آغازلر هر زمان کسیله بیایر ، کویلیر خانه ه آغیل ، آنبار ، آرایه پاپق و تیراتک و کندی او لرنده قول لانق او زده او دون و کو و ور پاقق ایچون میری او رمانزه دن پار خست مجاناً آغاز کسرلر او رمانزه دن ور بلربنی او تلاده بیلیرلر . او رمانزه دن (بدیل ، او رمان حق ، پول رسی ، عشر) نامیله بر طاقم رسوم آنلیر .

دل : میری او رمانزه دن بر قطعه نفریق ایدبله رک بالزایدہ صانیلان آغازلر دن آلنیر . او رمانزه اسکله او زا لفنه کوره درت مسافه به آبرلش و اصغری فیأت ایچون بر تعرفه پاییلمشدر .

او رمان حق : او رمانزه جوار اولان کوی اهالی سینک رخصیت نامه آلدوق کسد کاری و شهر لردہ ، قصبه لردہ و یاخود دکز اسکله لریله ، شومند و فر استانیون لرندہ صاند فلری کرسته ، او دون و کومور دن آلنور . بونک مقداری نقل ایدیان مسافه ایله مکوسا مناسب اولوب دکز ، بیوک ایرماق و شومند و فر مسافه لری حسابه قایی امامازم صانیله بینی محله کی قیمت دن آلنیه جق رسی بروجہ آنیدر :

مسافه سی بوز غرو شلقی بوز غرو شلقی او دون ساعت حسابیه کرسته دل کومور دن

۱ - ۵ ۲۵

۱۰ - ۵ ۲۰

١٠ — ١٥ — ١٦

٤ — ٢٠ — ١٥

٢ — ١٠ — ٥٥

اوج بوجوق کیلومترو برساعت حسیاب اپدیلیر .

بول رسمی : اشخاص او رمانلریله، اجاره نیلى و یاتخصیصات نوعىندن اولان وقف او رمانلردن چیقاریلان او دون و کوموردن آلتور . الیوم او دونك يوز کیلو سندن ١٦ پاره [یعنی جگیدن بر غروش] و کومورك بوز کیلو سندن ٤٢ پاره رسم آلتغىددىر .

عشر : خصوصى او رمانلردن و کوئ قوريلرندن چیقاریلان كرستىدن عشر آلتىبر .

بوللردىن باشقە رسم آلتقدىن صوکره و بىريلان تىذكرە لردىن .

٢٠ غروشە قدر اولانلىرى مېتىنىا اولىق او زرى تىذكرە باشىنە .

٢٠ پاره « تىذكرە بدلى » و خصوصى او رمانلردىن چیقاریلان او دونك يوز او قەسندىن او ن و کوموردن يىكىمى پاره (بول رسم منضىي) و مىرى او رمانلرندىن چیقارىلوب كويىلدە صايىلان زىزاعت ادواقى ايلە خطب و کوموردن بىجىز دەمەز پولى نامنە (اصف او رمان حق) و بىرداھ بىن ٦ نىسبىتىدە (بىجىز بىزاب عسکرىيە حصىسى) آلتغىددىر . او رمانلرده تىجار مالى او لوب يازلا .

قىيشلامقى اىستەنيلان حىواناندىن محلى مجلس ادارە سىندىن تعىين او لە جق مقدار او زىرندىن (او تلاقيه رسمى) آلتور .

معادن نظامىنامەسى . — اصول اعماللىرى اعتبارىلە

معدنلر اوج قىمىدر :

اصلىيە ، سطحىيە ، طاش او جاقلىرى .

معدن اصلیه ، ارضیک درینکنده بولان آلتون ،
کوموش ، دمیر ، باقر ، قالای ، قورشون ، معدن کوموری ،
نفت کی معدنلدر .

معدن سطحیه ، طوپراغی اوستنده بولان طورب ،
قوملی طوپرالرکی موادمعدنیه در . برکیمه کندی اراضیدنده
معدن تحریسی ایچون (علم و خبر) و باشقه سنک اراضیدنده
ویا اراضی امیریه ده نخربات اجرا ایتك ایچون (تحری
رخصتname سی) آیر . علم و خبر ویا رخصتname آلق ایچون
والی به ویا مستقل متصرفلله بر عرضحال ایله اوکا مربوط بر قروکی
ویرماک لازم در ، بازار بیری ، عمومی باججه ، کوی مرعا
وقوریسی اولان یرلر ایچون واستحکام ، اما کن امیریه کی
محملره باقین اولوب بونلره مضت ویره جک محملره ایچون
علم و خبر و رخصتname ویراز ، علم و خبر لردن ۳ الی ۵ ، رخصتنا
مه لردن ۵ الی ۱۵ لیرا خرج آلينیر ، دور و فراغ معامله سند
رخصتname خرجنک نصی قدر خرج آلينیر ؛ و بومعامله ایچون
تعیین اولان سکز آئی بر دفعه یه مخصوص اولق شرطیه فراغی
یا پیله جق تحری رخصتname سی مدته ضم ایدلش صـ ایلیر .
تحری رخصتname سنک تاریخندن اعتباراً بر سنه ظرفنده تشیبات
جدیده بولونیلرینی آکلاشیلری سه عین مدته بر دفعه ایقی تعدد
اولور ، تحری عرضحال اعطاسی تاریخندن اعتباراً آلتی آئی
ظرفنده تعقیب اولونمازه ابطال ایدلیر .

بالتحری کشف ایدیلن معدنک احواله سی ایچون اولاً ولاپته
بر استدعا ویریلیر ، مصرفی مستدعی یه عائد اولق اوزره معدنک
جنس و احواله مدنی نظارت و ولاپنجه غزنه لرله ایکی آئی اعلان

ایدیلیر ؛ اکر بر اعتراض و قوعبو مازسه شرطname و مقاوله نامه سی با پیله وق فرمان عالیسی چیقاریلیر ، ملتزم ایلک دفعه معدنک جنسنے کوره الیشن ایکبوز لیرابه قدر فرمان خرجی ویرر . معدنک ایشلدیکی مد تجده ایکی درلو رسم و بررکه بریسی معدنک حدودی داخلنده کی اراضینک بھر جری یچون آلان (رسم مقرر) وایکن جیسی ده معدن حاصلاتندن آلان (رسم نسبی) در . بھر جریب یچون رسم مقرر اوں غروش اولوب هرسنه مارتندہ مطلقاً آلنیر .

رسم نسبی بعض معدنک حاصلات غیر صافیه سندن بوزده بردن بشـه قدر و بیفین حالنده او لانلدن بوزده اوں الی یکری راده سنده در ، بو خصوص یچون معدنک ممالک اجنبيه ده کی فیأقی ایله تغییلی لازم کلن مصارف نقلیه وقال ، واذا به مصرفی نظر دقتنه آلنیر ، ملتزم هرسنه اعمالات واخراجاتی میبن ایکی قطعه جدول تنظیم ایدرک بریسی معدن اداره سنه و دیکری و الیه ویرمکه مجبور اولوب اکر مارت یچنده ویرمزایسه هـ الی ۱۵ لیرا جزا آلنیر .

معدن سطحیه به کلنجه : اصحاب اراضی طرفندن درت لیرا قدر بر خرج ویرمک فرمان عالی استحصال اولوندقدن صوکره بلا مدت ایشلنه بیلیر بونلرده هرسنه مفردات دفتری تنظیمنه مجبور اولوب یا پمازلرسه ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ آلتون جزا آلنیر .

طاش او جاقلری . — صـوماکی ، آچـی ، کـیـج ،
چـاقـاق ، قالـدـبرـم ، دـکـرـم ، بـیـطـوـغـرـافـیـا ، چـاقـلـ ، انـوـاع
هرـسـ طـاشـلـرـلـهـ تـیـاشـیـرـ ، اـسـتوـعـ ، کـیـلـ ، چـنـطـوـ وـامـنـالـیـ

موادك چىفارلدىنى محله طاش او حاغى دىنلىرى . او جاقلىر ھانىكى نوع اراضىيده ظهور ايدرسە كشاد واعمال ايدلهلىرى حق او اراضى صاحبته عائىدر . او جاق آچق ايجون حكومت محلە يەاستىدا ويرىلىرى . او جاق حاصلاتنىڭ اسكلە ويا استاسىو نىلدەكى وياخود او جاق محلەكى قىمتىك مصارف نقلەي واعمالەسى تىزىل اولۇندىدىن سىوکەر يۈزدە بش دىم نسى آلىرى . آميانت ، قىرمىزى عقىق وصۇما كېنىڭ رسىمى بىز ۲۰ بى كېمەمك او زىرە تجارت وزراءت نظردار تىجە تعىين اولۇر . بۇندىن باشقە اراضى ئامېرىيەدە آچىلە جق او جاقلىر ايجون رخصتنامە آلىنىرى كە بۇنىڭ ايجون چىفارىلە جق موادك جىنسە و مەتە كورە ۲۰،۵ - ۵ - ۲۵ لىرا واراضى ئامېرىيەدىن ماعداسىندا آچىلە جق او جاقلىر ايجون آلنە جق علم و خىردىن ۲۰ - ۵ لىرا خرج آلىرى . ۲۵ سەنەدىن فضىلە مەتلى رخصتنامە ايجون ۲۵ - ۱۰۰ لىرا خرج آلىرى . طوغەلەوکەمەدا او جاقلىرىنىڭ خرجى ۲۰،۵ لىرادىر . تجارت بىريه : تجارت داخلىيە دىن كىرك آلماز ؛ اخراجات و ترانسیت معاملاتىدىن يۈزدە بىر وادحالاندىن يۈزدە او نى بر كىرك رسى آلىرى . معاملات تجارييەنىڭ شرائط اساسىيەسى درىدر : (۱) باروت اعمالى ، رخصتىز پىانقو كشادى كېي قانۇنا مەنوع ايشلىر اولمايدىر . (۲) بىر بىدل و مەفت مەتابىلى او لاپىدەر . (۳) اموال غىر منقولە بى تىلىق اېتەملىدىر (۴) بىر مالك حىن اشتىرا و استىجارتىندا تجارت قىسى بولۇمالىدىر . تجارت قانۇنا يۈمىيە ، بىلەنچو ويا موازىنە ، قوبىيە دفترلىرى طوقى مجبورىتىندا در . تجارت شرکتلىرى درت نوعىدر : (۱) قوللاكتىپ شرکتى

در که شرکانک جمله سیده شرکتیک تعمید اشندن دولایی فروت عمومیه لریله کفالت و مسئولیت متسلسله آلنده بوانورل. (۲) قومندیت شرکتی در که، بر ویام تعد مسئولیت غیر محدوده به نام قوللکتیف شرکا ابله مسئولیت محدوده یعنی وضع بد استدیکی سرمایه قدر مسئول اولان دیگر شرکادن صراکدر. (۳) آتویم شرکشیدرکه بشرمایه سی اسهامه منقسم اولوب شرکتیک معاملانی موقة توکیل ایدیلان و عزل و نصیبی جائز اولان و کیلار معرفتیله اداره اولنوز. شرکتیک اسهامی بیلدیرن او راقه (حصه سنداقی) دیگر شرکتیک حسابه عندالایجاب استقرارض اولنان مبالغک تسخیه سی ضمانته افزار اولنان اقسامک بھری احتوا ایدن او راقه (نحویلات) دینیر. (۴) حصه دارلک و جهله شرکتلر در که بونک شرکت خصوصیه، شرکت ضمینه و یا شرکت موقته دینلوب صراهم مخصوصه قانونیه سی بودر. قوپوپراتیف شرکتلری ده بونو وعدندز.

باشه سنک حسابه بر اجرث مقابله نده اجرای تجارت ایدلین کیمسه به (قومیسیونجی)؛ برآ بحرآ بر محلدن دیگر بر محله شونک بونک اشیاسنی نقل ایتمک وظفه سی در عهده ایدلره (اما تجی و یا نقلیه قومیسیونجیسی) و شومندوفر قومیانیه لری، کمی قاپودانلری کبی اشیایی نقل ایدن کیمسه لره (کیراجی) و اسهام، عقار، املاک ه اراضی ه سیغور طه، امتعه و اشیای تجارتیه معاملاتنده طرفیتی بربنینه باقلاشدیران یعنی وساطت ایدن کیمسه لره (دلال و سمسار) دینلوز. بر مبلغ معین تأدبه سی حواله و یا تهدی حاوی اولان پولجه، چک و اقامه کاه سندا کبی او راقه (سندا تجارتیه) دینبلیر.

محل آخرده تأديبه‌سی تعمود ايديلن مبلغ يا ملتزم طرفدن بالذات ويا او محل آخره امر ايدمه جكی شخص آخر طرفندن ويريلير كه برجيسنه (افامتكاه سندی) ، ايکنچيسنه (پولچه) دينيلير . بر شخصه ويا بر شخصك امرینه ملا^۲ ويا نقداً ويا حبيباً ذمته تعلق ايدن بر مبانی پولچه‌ده اولدينى كي سندك ويرلديكى محلك غيريده تأديبه‌سی مشروط بولنبا^۳ رق شخصاً تأديبه واعطابي تعمود ايدن ورقه‌يه (امره محرر سند) دينيلير . حاوي اولدينى مبلغك اسم تعين ايدلکسزبن ابراز ايدن شخصه تأديبه ايديله جكى مبين اولان سندلره (آچيق یونو) ديرلر . بر كيمسه بشقه بريده بولنان ديكر كيمسه به مكتوبده اسمى محرر شخصه معين ويا غير معين بر مقدار پاره ويرمك اوزره يازيلان ورقه‌يه (اعتبار مكتوبى) دينيلير پولچه‌لره ، معاملات تجاريدهن اولان امره محرر سنداته متعلق دعاوى بش سنه لک صرور زمانه قابعدر .

معاملات تجاريده متعلق اوليان امره محرر سندلره عائد دعاوينك صرور فmani اوون بش سنه در . شرائط قانونيه به موافق صورته تنظيم ايديلن پولچه ويا امره محرر سندده اوون بش سنه صرور زمانه قابعدر .

تجارت بحريه . — برسفيه‌نك ايجار واستيجاريشه دائر اولان سنده (ناول قونطوراتوسي) دينيلير . بر شخص مخصوصك اسمنه ويا آنك امرینه ويا خود حامله اوله رق تنظيم اولونوب درونسنه تحمييل اولان امتنه‌نك جنس ومقدارى بيان اولنان ورقه‌يه (تحمييليه سندی ويا قونشمنتو) دينيلور . سفيهه ويا جوله‌سی ويا بولنرك ايکيسى اوزرینه ياييلان استقراض

مقاوله سنه (استقرارض بحری قونطورانوی) دینیلوب ترہین
ابدیان سفینه ویا حموله بر قضای بحریدن دولابی ضایع
اولورسه استقرارض اولنان افچه ادا اولونماز عکس تقدیرده
مشروط اولان کذشه تامیله ویریاير .

استقرارض بحری قونطورانوی وسیغور طه سندی حقنده کی
دعاویده صور زمان بش شنه ، کمیٹک انشا و تعمیری ایچون
ویریلن بدلار ایله لوازمات واستخدام اولونان عمله اجز تلریتک
تادیه ی دعواشندہ اوچ ، قاپودان و طائفه نک معاشلری وناول
وامته حموله سنک تسلیعی ایچون برسنه در .

زراعت و تجارت متعلق کتابلرک اسم و فیاتلری
پوسنه اجرنی کتابک فیاتی کتابک اسمی مولنی
غروش غروش

۳۰ (زراعت و تجارت (برنجی جلد) صالح ذکی و رفاسی
۳۰ (غزنه سی

۳۰	»	(ایکنچی جلد)	»
۳۰	»	(اوچنچی جلد)	»
۶۰	»	(دردنجی جلد)	»
۲۰	»	(بشنجی جلد)	»
۳۰	»	(بدنجی جلد)	»
۲۰	۲۰	مکمل و عملی طاووقجیلیق (مجلد) صالح ذکی بک	۴
۳۲	۲۲	عملی و نظری آریجیلیق (مجلد) محمد علی	۳
۵۰	۲۰	۵ فنی و عملی آریجیلیق ع . فربید	۲
۳	۳	حشرات زراعیه مجموعه سی م . فربید	۲

حسین کاظم بک	(نوکنمشد) علم زراعت	
»	۱۰ باجیلچ	۲
»	۶ زراعت درسلری	۲
»	۱۰ زراعت البوی	۳
»	(نوکنمشد) ترمهانی و پیزمانی صنعتی احسان	۴
»	۲۰ پاموق زراعت و تجارتی سبوح افندی	۴
»	۵ پنج زراعتی	۲
۱۵ امراض عمومیه نباتیه ۳۲۷ حلقة‌لی. آذونزی	۳	
علی رضابک	۵ نباتات خسته‌افلری	۲
جیوانی افندی	۲ اصلاح و تکثیر حیوانات	۴
رامس باشا	۶۰ چفتچیلک (اوچ جلد)	۲۰
فائق بخ	۱۰ معلومات زراعیه	۳
عہمان نوری	۴ بیکیر بتیشدیرمک	۲
طور قومیان افندی	۷،۰۰ ۷،۰۰ اپیک بوچکی بسله‌مک	۳،۵
محمد عارف بک	۶ « « «	۲
۱۶۰ حیوانات طبیه و زراعیه (اوچ جلد) اسماء‌بلحقی	۲۰	
خریستاکی افندی	۵ توتوں	۲
حوالہ علی افندی	۵ اورمانجی جزدانی	۲
رشید باشا	۵ حفوچ تجارت (سک. جلد)	۱۰
جاوبد بک	۴۵ ۴۵ علم اقتصاد (۲-۱)	۱۰
۲،۵ (بهری) تجارت لایحه‌لری (اوچ آیده‌بر) خارجیه نظاری	۲	
بک	۷،۵ ۷،۵ معلومات تجارتی حیدر	۲،۵
کاظم	۱۵ تجارت بزیه قانونی شرحی	۴

مُؤخره

ایلک دفعه اوله دق ارباب زراعت و تجارت هم تقدیمه موفق او لدیغمر شو نو-الک آرزو ایتدیکمز حال مکملیتده او لما دیغنى اعتراض ایدرزو. نوساله درج ایدلک او زره یازلش بر چوق مسوده لریمز او لدینی حاله تورکجه مطبعه حرفلرندن الک کو. چو کلرینک بیله لاتین حروفه نظرآ بر چوق یراشغال ایمه-یی و کتابک جیبده طاشینه بیله جک جمی تجاوز ایله مسی ، بزی الده کی معلومات نافه دن بر خبلی قسمنک طی ویا تاخیصنه جبور ایله مشدر . انشا الله نو-المارک ایکنیجی سنه-سی نشر ایتدیکمز وقت بو سنه تفصیل ایدیلن قسملرک اخراج ویا اختصار وبالعکس بو سنه مختصر یازبلان ویا هیچ یازبلیان معلوماتک تفصیل ایدله-یی و جدول-لردن بر قسمنک دیکش-دیرله-سی پروغرامز اقتصاسندندر . زراعموزدن بر قسمنک ارزولری او زرینه بو سنه هر آیک زراعت تفوعی حقنده بلک زیاده تفصیلات ویرلش ایسه ده بو وامثالی مباحث ایکنیجی سنه-سنده جملاء درج ایدبله جک وبالخاصه حیوانات ونباتات خسته لقلریله ، صنایع زراعیه و شومندوفر تعرفه لریشه و تجارت و معلوماته دها زیاده اهمیت ویریله جکدر . نه لر حقنده تفصیلات و معلومات ویرلله-سی ایسته نیله-یکنی علاقه دار ذوات شیمدیدن بزه اخبار ایدرلر-ه نظر دقته آلن-ه جقدر . بو سنه حلقه لی زراعت مکتب عالیسی ماذونلرینک سنه-یه صیره بیله اسامیسی وحال

حاضرده کی مأموریتله بی و مؤسسات زراعیه و صناعیه منک
فو طو غرافیلر بی درج ایله مک ارزو ایتیش ایسے کدھ حجمک
بو یومه می، بو سنە لاك بزى بو فکردن صرفظر ایتدیرم شدر
انشا الله ایکسنجی سـنـهـسـنـدـه نوسـالـزـی دـهـاـ نـافـعـ وـدـهـاـ مـكـمـلـ
اولـهـرقـ قـارـئـلـرـ مـزـهـ عـرـضـ وـنـقـيـهـ مـوـفـقـ اولـهـ جـخـمـزـیـ اـمـیدـ
ابـدـرـلـکـ توـچـهـلـرـ بـیـ تـنـیـ اـیـلـرـزـ .

فـتـحـتـهـ

غایت نفیس صورتندہ واهون فیأنه کتابلر ، قالالو غلر
واوراق تجارتیه طبع ایدر .

خطا صواب جدولی

		صواب	خطا	خطا سطر	صفقه
۱۱۹	۱۱	۴,۸۲	۴,۸۰	۴,۸۲	
۱۲۰	۱۵	$\frac{۴۰۰}{۷ \times ۶}$	$\frac{۱۰۰}{۷ \times ۶}$	$\frac{۱۰۰}{۷}$	
۱۳۶	۱۰				الجوات ارضیه نک
۱۴۷	۷	۶ بیک کیلو	۶		دونومه ۶ بیک کیلو
۱۵۲	۱۵	قاربودوقالسیوم			قاربودوقالسیوم
	۲				$2 - ۱,۴$
	۳				$1,۵ - ۱,۲$
۱۶۶					ایری مصر خذائمه
	۴				کوچوك مصر
۱۶۷	۸	بولاف	۱۱,۵	۲۰	۲۰ - ۱۵
۱۶۸	۱۰	قیشلاق بوغدای	۱۵,۵	۲۰	۲۰ - ۱۵
۱۷۱	۸,۵	کنان خذائمه	۱۰,۵	۱۰,۵	۱۰,۵ - ۸,۵
۱۷۱	۲۰	بر الماسی	۲۰	۲۰	۲۰ - ۱۲۰
۲۰۱	۲۰	کیلو، ۵ کیلو، ۰ لیتره	۱۵	۱۵	۱۵ لیتره
۲۰۲	۰	اکیلن تخلملرک مقداری لیتره حسابیله در قابن	۰	۰	۰
۲۰۲	۲۰	$\frac{\text{محط} \times \text{محط} \times \text{طول}}{۴}$	$\frac{\text{محط} \times \text{طول}}{۴}$	۲۰	۲۰۲
۲۰۳	۲	$\frac{\text{محط} \times \text{محط} \times \text{طول}}{۲۴}$	$\frac{\text{محط} \times \text{طول}}{۲۴}$	۲	۲۰۳
۲۰۳	۷	$\frac{\text{محط} \times \text{محط} \times \text{طول}}{۰}$	$\frac{\text{محط} \times \text{طول}}{۰}$	۷	۲۰۳
۲۰۳	۱۶	$\frac{\text{قطر} \times \frac{\text{قطر}}{۲} \times \text{طول} \times \frac{۱,۴۱۴ \times ۱,۴۱۴ \times ۱,۴۱۴}}{۲}$	$\frac{\text{قطر} \times \text{قطر} \times \text{طول} \times \frac{۱,۴۱۴ \times ۱,۴۱۴ \times ۱,۴۱۴}{۲}}{۲}$		۲۰۳

		خطا	- طر	صیغه	صواب
۲۰۵	۱۳	Kleditschia		Gleditschia	
۲۰۹	۵۰۰	اوچنجی ستونده	۵۰۰		
۲۱۴	۱	صوک بهار		صوک بهارده	
۲۱۵	۹	ایلک بهارده		ایلک بهاردر	
۲۱۵	۱۱ و ۱۲	ایلک بهاردر		ایلک بهارده	
۲۱۸	۵	ایپکلاری		ایپکلاری	
۲۵۱	۱۳	اکین ده		اکین بره	
۲۵۲	۱۸	لو قومونیف		لو قوموبیل	
۲۵۵	۷	پرنجدن		پرنجک	
۲۹۵	۱۴	چیرمش		چیرمهین	
۲۵۶	۱	اولیوب		اولوب	
۲۵۶	۱۱	۱۹۵		۰۹۰	
۲۶۴	۱۸	اولمالی		اولماملی	
۲۶۴	۱۹	بولونیاملی		بولونملی	
۲۶۵	۴	اولمالی		اولماملی	
۲۶۷	۲۲	۱۹۴		۸۹۴	
۲۶۸	۲	۴۸		۸۴	
۲۶۸	۲	۱۰۶۴		۲۰۶۴	

(نو سال زراعت و تجارت) لک فهرستی

صحیفه

٣ مقدمه

٦ تقویم عمومی (مارت — شباط)	٦
٢١ آئی و کونش طوتولاسی	٢١
٢٢ تقویم زراعت: — مارقدن شباته قدر اون ایکی آبده پاپیله حق زراعت، با غریبلق، اور مانجیلق، حیوانات اهلیه، سودجیلک، طاووق جیلق، آریجیلق، بوچک جیلک، میوه با غرچه سی، سبزه با غرچه سی. چچک با غرچه سی، کاجیلک ایشلری مملکت مزرعه اقلیم وزراغته موافق اوله رق ۸۸ صحیفه ده نفصیل ایدلشدر.	٢٢
١١١ زراعت و تجارتنده اکثریاده قوللانیلان مقیاسات	١١١
١١١ طول مقیاسلری	١١١
١١٣ سطح مقیاسلری	١١٣
١١٤ مایعات و حبوبات مقیاسلری	١١٤
١١٥ اوزان مقیاسلری	١١٥
١١٦ مسکوکات مقیاسلری	١١٦
١٢٠ فائض حسابلری	١٢٠
١٢١ تقسیط حسابلری	١٢١
١٢٢ مساحة سطحیه دستورلری	١٢٢
١٢٣ مساحة حجمیه دستورلری	١٢٣
١٢٥ حبوباتک مساحه سی	١٢٥
١٢٥ اوت و صمانلرک مساحه سی	١٢٥

صیفه	
۱۲۷	مختلف موادك نقلت اضافيہ جدولی
۱۱۹	کونشن ، آئی ، علامہ سما ، بولوط ، روز کارلر ، حیوانات و نباتات واسطہ سیله هوانک دکیشمہ سنی
کشف ایمک	
۱۳۲	روز کارلرک سرعت و شدّتی جدولی
۱۳۳	روز کارلرک اسلامی
۱۳۴	ترمو مترو لرک تحویل جدولی
۱۳۵	بارومترو ایله ارتفاعلرک تعین جدولی
۱۳۶	انتاش جدولی
۱۳۸	صو مهندسی
۱۳۹	محصولاًه لازم اولان صومقداری
۱۴۰	نباتاتک و هوانک کمیوی ترکیبلری
۱۴۱	طوبراقلرک ترکیباتی
۱۴۲	کیلی ، کیرچلی ، قوملى طوبراقلر
۱۴۳	اوemosلى ، خفیف طوبراقلر ، تراب ممتاز
۱۴۴	آغیر و متوسط طوبراقلر
۱۴۵	نباتاتک طوبراقلرک جنسنی آکلامق
۱۴۸	پشبل کوبرهلر ، چفتلک کوبرهسى
۱۴۹	ماندبرالائمه ، پتاقلق
۱۵۰	مارنلامه ، کیرچلامه ، آچیلامه
۱۵۴	کمیوی کوبرهلر
۱۵۶	کوبرهلرک استعمالي
۱۵۶	کمیوی کوبرهلرک آلم صائبی

صحیفہ

کوبره لرک ترکیبات جدولی	۱۵۸
طوبراقدن محصولات واسطہ سبلہ فالدیریلان مواد	۱۵۹
نباناتک ترکیبائی جدوللاری	۱۶۰
هربات ایچون کوبره ترینبلری	۱۶۲
مندوغاناتک ، زرعیات و حصاد جدوللاری	۱۶۶
اوکودیلن حبوباندن آلنان اوں و کپک مقداری	۱۷۲
اوندن آلننه جق امک مقداری	۱۷۲
تھملەتك حاضرلائەسی	۱۷۳
تھملرک انساش مدقی	۱۷۴
دائئی ياخود طبیبی چايرلر	۱۷۴
موقت ويا صني چايرلر	۱۷۴
پشیل اوٹ محلوٹی	۱۷۶
چاير اوتلرینک محافظەسی	۱۷۷
چايرلرک ترکیبات جدوللاری	۱۷۸
حیوان یملرینک قیمت غدائیەسی	۱۸۲
چايرلرک زرغیات و محصولات جدوللاری	۱۸۴
باغچیلیق عملیائی و عملانک کوردیکی ایشلر	۱۸۶
آمریقا آسمەلرینک انواعی	۱۸۷
تملکتەزك مشهور اوزوم نوعلری	۱۸۹
مختلف مواددن چقاریلان اسپرتوولر	۱۹۳
سیرکە استحصالی	۱۹۴
اورمانچیلیق و مختلف طوبراقلرە دیکیله جلک آغازلر	۱۹۵
اورمان آغاچلرینک پتشدیرلەسی	۱۹۶

صیغه	
۲۰۰	اورمان تخلیمی جدولی
۲۰۱	قائم اشجارک مساحه‌لری
۲۰۲	مقطوع اشجارک مساحه‌لری
۲۰۴	او قالپوس (ستمه آغاجی)
۲۰۵	چیتلر ایچون قوللایلان دیکنلى نباتات
۲۰۶	سبزه باخچه‌سی جدوللاری
۲۱۲	میوه آغازلرینک تخلمه او زده دله‌سی
۲۱۳	دالدیرمه ایله آغازلرک او زده دله‌سی
۲۱۵	چلیک ایله آغازلرک او زده دله‌سی
۲۱۵	آشی ایله آغازلرک او زده دله‌سی
۲۱۷	آشی معجونلری
۲۱۸	آجاج فیدانلریک دیکیامه‌سی
۲۱۹	آغازلرک بودانه‌سی
۲۲۰	نباتات راستیق خسته‌لئی
۲۲۱	آرمود بشکی خسته‌لئی
۲۲۱	آرمود باسی «
۲۲۱	آرمود پیره‌سی ویا قیلان بوجى
۲۲۱	آرمود و الما قوردى
۲۲۱	خاولى پوسه رون
۲۲۲	شارانسون بوجى
۲۲۲	اینجیر کرمنى
۲۲۲	میوه آغازلرینک عمومی خسته‌لفلری
۲۲۲	کوك چوروکلاسکى

شوبه	
٢٢٢	قره يائيق خسته لفی
٢٢٢	يوصونلر
٢٢٢	يشيل باصره (پوسهرون)
٢٢٣	آلتون قىچ كابىكى (بومييكس)
٢٢٣	ضخ خسته لفی
٢٢٣	قره باللق ويافو ماژين خسته لفی
٢٢٣	قره موق خسته لفی
٢٢٣	بغدادى بىتى
٢٢٤	آللوسيت
٢٢٤	پتانس ميلديوسى
٢٢٤	اسمرلاڭ خسته لفی
٢٢٤	بورتقالك او يوز وياصاك عللى
٢٢٤	اريدتوس بوجكى
٢٢٥	پوسهرون (فيدان بىتى)
٢٢٥	پاس قوردى
٢٢٥	قوشنىل
٢٢٥	باھ كرمن
٢٢٥	جباتك پاس خسته لفی
٢٢٦	سورمه خسته لفی
٢٢٦	راستيق ويا كومور عللى
٢٢٦	قره باللق (فومازين)
٢٢٦	كرمن بوجكى
٢٢٦	زيتون قوردى
٢٢٦	شـفتالى قزيللنى (قلوق)

	صەنۇھى
شەفتالى آقلىنى خستەلنى	٢٢٧
شەفتالى كىرەزى	٢٢٧
قىزبوجىك	٢٢٧
طۇپراق پېرىسى (آلتىز)	٢٢٧
لاختە كىلبىكى	٢٢٨
لاختە فېتىيەنى	٢٢٨
كۆسکوت (شىطان صاچى)	٢٢٨
بابوت بوجىكى	٢٢٨
باڭ خستەلەملىرى	٢٢٩
طۇككار - طولولور	٢٢٩
شەدتلى روز كارلىر	٢٣٠
چىچىك سىلەكىمە	٢٣٠
دانە سىلەكىمە	٢٣٠
كۈن يازىيەنى	٢٣٠
قرەللىق خستەلنى	٢٣١
صارىللىق خستەلنى	٢٣١
كۆنورومىك خستەلنى	٢٣١
قىزبىللەق خستەلنى	٢٣١
كوللەمە خستەلنى	٢٣٢
آنترافۇز (كومور) خستەلنى	٢٣٣
سپاھ كوف خستەلنى	٢٣٣
مېايدىبو (باس) خستەلنى	٢٣٤
پورىدىيە (كوك بچورو كاكى)	٢٣٥
طۇپراق پېرىسى	٢٣٥

	صیغه
چکر که لر	۲۳۵
قزیل بالق (ارینوز)	۲۳۵
بازیجی بوجک (غیربوری)	۲۳۶
صالقم آکووه‌سی (قوشبلیدن)	۲۳۶
صالقم بوکن (اوده‌میس)	۲۳۶
باغ پیرالی	۲۳۶
سیغاره بوجکی	۲۳۷
مايس بوجکی (هانه‌تون)	۲۳۷
سوموکای بوجک	۲۳۷
فیلوسرا	۲۳۷
علاجلر - بوردو بولاماچی	۲۳۸
بورخونیاوايا دوفین بولاماچی	۲۳۹
ورده محلولی	۲۳۹
نه نلر بولاماچی	۲۴۰
شکرلی بولاماچ	۲۴۰
عادی کوز طانی محلولی	۲۴۰
صابون بولاماچی	۲۴۱
کوکورنلی بولاماچ	۲۴۱
سورمه ایچون قوهن علاجي	۲۴۱
توقون صویی تربی	۲۴۱
صابون و بتروول سوبیه-سی	۲۴۲
زرینچی محلوللر	۲۴۳
آرسنیقیت نحاس محلولی	۲۴۳
آرسنیقیت حدیدی محلولی	۲۴۳

	صیغه
آرسینیق تریبی	۲۴۴
بیاتی خردالاره فارشی تریب	۲۴۴
مالرک آغ بوجکی علاجی	۲۴۵
هندسه زراعیه وزراعت ما کنه لری	۲۴۵
جفت جوانلرینک کوردکلری ایش	۲۴۵
محصولانک و کوبره لرک طاشینماهی	۲۴۶
کریزمه صبا انلری	۲۴۷
متعدد قولافلی صبا انلر	۲۴۷
آکیزبوزان صبان	۲۴۸
چبغه برابان پولالو غی	۲۴۸
مخالف صبان و پولالو قللر	۲۴۸
طیرمیه قللر	۲۴۸
صردانله لر	۲۴۹
ترزک دوغرا ایان ما کنه	۲۴۹
ترا کتور او تو موبیل	۲۴۹
بنخارلی پولالو قللر	۲۴۹
نخم اکن ما کنه لر	۲۵۰
نخم سرپن ما کنه لر	۲۵۰
بیکید چاپسی	۲۵۰
چابر بیچن ما کنه	۲۵۰
اوست قورودان ما کنه	۲۵۱
بیکید طراغی	۲۵۱
اوست بالیا ما کنه هی	۲۵۱
اوراق ما کنه هی	۲۵۱

صیفه

دمت با غلایان ما کنه	۲۵۲
خارمان ما کنه سی	۲۵۲
کوجوک خارمان ما کنه لری	۲۵۲
دوکن ما کنه سی	۲۵۳
ظیناز ما کنه سی (تارار)	۲۵۳
قالبوز ما کنه سی (زیبور)	۲۵۳
دانه ازهن ما کنه لر	۲۵۳
پارمه ما کنه لری	۲۵۳
کوک دوغرایان ما کنه لر	۲۵۳
مصر صایی دوغرایان ما کنه لر	۲۵۴
صفان قییان ما کنه	۲۵۴
مصر دانلهین ما کنه	۲۵۴
قاباق آیران ما کنه	۲۵۴
پاپیقلر	۲۵۴
قولوچه ما کنه لری	۲۵۴
آن ما کنه لری	۲۵۴
کمیک قیران ما کنه	۲۵۴
چرجیومل آری قووائی	۲۵۰
کل یاغی ایمینی	۲۵۰
زیتون یاغی دکرمنی	۲۵۰
زیتون یاغی جندره سی	۲۵۰
جلتیک (پرنج) ما کنه سی	۲۵۰
انشا آت زراعی	۲۵۰
بیکیر آخورلری	۲۵۰

	صەپىھە
صـ.غىر آ خورلىرى	۲۵۶
آ غېللەر	۲۵۶
صەنالق	۲۵۶
ذخىرىه آ نىبارى	۲۵۶
چىفتلىكىدە بىر كوندە صرف ايدىلە جىڭ سو مقدارى	۲۵۷
كراستەلك وساير اشىامك دايىنەسىنى آرتىرىقى	۲۵۷
اصولى	
صـ.ولامە (سقىواروا)	۲۵۸
يازىن يايىلان صولامەلر	۲۵۸
غطس اصولىلە اسقا	۲۵۸
تسويە خرقىلرلە اسقا	۲۵۸
باشاتۇارى اسقا	۲۶۰
بالقى صرىتى اسقا	۲۶۰
نىشىف سۈنۈيەلە اسقا	۲۶۰
تەۋبىجىر يىنى حرق آچمە	۲۶۱
عادى اصـ.ولە تەۋبىجىر	۲۶۲
قىياق اصولى تەۋبىجىر	۲۶۲
كۈنك اصولى تەۋبىجىر	۲۶۲
حيوانات اھلىئەتك كېھلەك علامەلىرى	۲۶۳
دامىزلاق حيوانلرک انتخابى	۲۶۳
سمىرىدىلە جىڭ صېغىر انتخابى	۲۶۴
صاغمال اينىك انتخابى	۲۶۵
قوبۇن انتخابى	۲۶۵

صفحه

- ٢٦٦ خروس و طاوق انتخابی
 ٢٦٦ ممه دن کسمه
 ٢٦٦ حیوانلری نه وقت یکیله مه لی ؟
 ٢٦٦ نسبت غدائیه حسابلری
 ٢٦٨ حیوانلرلک تغذیه سی
 ٢٦٩ چابر او تلرینک قوّه غدائیه سی
 ٢٦٩ قصاباق حیوانلرلک حاصلاتی
 ٢٧٠ کومس حیوانلرینک قولوجقه مدتی
 ٢٧٠ حیواناندہ کبه لالک مدتی
 ٢٧٠ حیواناتی دول ایچون نه وقت قوللائمالی ؟
 ٢٧١ دیشی حیوانلرده قیزغینلاغك ظهوری
 ٢٧١ برا رکاک حیوانه نه قدر دیشی لازمدر ؟
 ٢٧١ حیوانات فرسیه نک یاشلرینک تعیینی
 ٢٧٢ حیوانات بقریه نک یاشلرینک تعیینی
 ٢٧٣ حیوانات غنمیه نک یاشلرینک تعیینی
 ٢٧٤ حیوانات بقریه نک ٺڻلاتک حسابی
 ٢٧٤ مختلف سودلرلک ترکیب و سطیسی
 ٢٧٥ سودلرلک ترکیبات جدولی
 ٢٧٦ سودخانه - سودقاپلری
 ٢٧٧ صاغمه اصولی
 ٢٧٧ سودلک محافظه سی
 ٢٧٨ قابماق جدولی
 ٢٧٨ یابینه لامه جدولی

	صەيىخە
سۇدلەدن آلنان نىرە ياغى مقدارى	۲۷۹
سۇدلەك معاینەسى	۲۷۹
صاف سۇدك خواصى	۲۷۹
صو قاتىلەش سوت	۲۸۰
قايانىق آلمىش سوت	۲۸۰
سود خانەنك دەنم تەغىنى	۲۸۱
تىرە ياغىنك طوزلا ئاماھى	۲۸۱
پېزىك اعمەلى	۲۸۱
سەرت پېزىلەر جەدولى	۲۸۲
پەزىزلىرى جەدولى	۲۸۳
يوموشاق پېزىلەر جەدولى	۲۸۴
پەزىز مايەنسىك يابىلماھى	۲۸۵
دا بىزلىق طاۋوق و خروسلەك - چىلەمھەمى	۲۸۵
کومىسلەر	۲۸۶
طېبىي قولوجقە لەصولى	۲۸۶
جىرى « »	۲۸۷
قولوجقە دەن واز كېيرمەك	۲۸۷
يومورطەلەك معاینەسى	۲۸۷
بۇ ورطەلەك قاچ كونلەك اولدېغى آكلاھى	۲۸۷
خروسى ؟ طاۋوقى ؟	۲۸۸
قولوجقە ما كىنەلەي	۲۸۸
جيوجىولەك بىلەمھەسى	۲۸۸
پېلىچىلەك بىلەنەمى	۲۸۹
يومورطلا ئەق ايجون بىر تىپىلەرى	۲۸۹

صحىفە

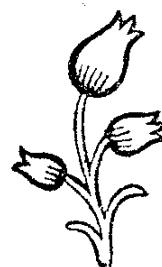
ايركىن توبى دو كىدبرەتك اصولى	٢٩٠
يۇمۇرطەلرک معاۋظىھىسى	٢٩٠
بىردونومدە قاچ طاۋوقى دىسلەنۈرۈ	٢٩٠
طاۋو فلرک عرق وقايمىت چىدۇللارى	٢٩٢
آربىجىلەق - نېمىس بالى وېزىن نىماتات	٢٩٤
آجى بال ياپان نىماتات	٢٩٤
آرى جىسلرىدى	٢٩٤
چىچىۋەلى قۇوازلرک فائىدەلرى	٢٩٤
ابىك بوجىكجىلىكى	٢٩٥
بوجىكلەر ويرىلەجىك سطح و بايراق مقدارى	٢٩٦
آغا جىلرک ياشلىرىنىڭ كورۇمۇ ويرەجىكلەرى يايبراق مقدارى	٢٩٧
ابىك بوجىكلەرنىڭ خىستەلەقلەرى	٢٩٧
چىفتىلەك بىيطرانى - خىستەلق علامەتلەرى	٢٩٨
اسهال (عمل)	٣٠٠
اویوز (كىچىملىك)	٣٠٠
انقباض (پىكلەك)	٣٠٠
آياغە چىوي يائىمە	٣٠١
آياغە سەپ طوبلازە	٣٠١
بىچىلغان (بىكىپىرىدە)	٣٠١
بل طوتوقلىق	٣٠١
ئىمرەكى (درى قىزىشىملىكى)	٣٠١
جىداخۇ يازىمى	٣٠١

	صيغه
چانال قىزغىنلىنى (مايا چورۇكى)	۳۰۱
چىيانلر	۳۰۲
داماق شىشىكىنلىكى	۳۰۲
دوغجه (تەنانۋز)	۳۰۲
مختلف سانجىلر	۳۰۲
قزىل قورد سانجىسى	۳۰۲
صولوغان	۳۰۳
طوبالاڭ	۳۰۳
مانقاقا (رعام)	۳۰۳
صىغىر وباسى	۳۰۳
شاپ (طباق)	۳۰۳
دالاڭ (حىرىز)	۳۰۳
قويۇن چىچىكى	۳۰۴
كلەبىك خىستەلىقى	۳۰۴
قىيل قوردى	۳۰۴
كۆز آغرىلىرى	۳۰۴
قارن شىشىكىنلىكى	۳۰۴
قويۇن بىتى	۳۰۴
طېبىپ كانجىھى يە قدر يايىلە جىق تىدىرلىر	۳۰۵
زەرتىمە	۳۰۵
يىلان اىصىرماسى	۳۰۶
قودۇز كۆپلە ئىصىرماسى	۳۰۶
عقرب واور و مېڭىچى صوقلىسى	۳۰۶

آری صوقامی

- ۳۰۶ جرملى سیدىكلارك ايھىزىماسى
۳۰۷ بالق قىلغىنى وايىكىنە باعاسى
۳۰۷ يارە وبرەلر
۳۰۷ يانىقلر
۳۰۸ هضمىزاتىق
۳۰۹ طباق بىك وذوشماڭ
۳۰۸ بورقولە ، ازىلە
۳۰۸ كونش چارپاسى
۳۰۸ بايغىنلىق
۳۰۸ غازىلە زەرنە
۳۰۹ پۇستە تعرفەسى
۳۱۳ تلغراف تعرفەسى
۳۱۵ تجارت وزراعت نظارقى تشکىلاتى
۳۱۷ ولايات زراعت مأمورلىرى
۳۱۸ زراعت مكتىبلرى وغۇنە تارلالىرى
۳۱۹ حلقەلى زراعت مكتىبى شرائط دخولىيەسى
۳۲۰ زراعت عمليات مكتىبلرى
۳۲۱ اورمان وملېكىنە يىطىر، معاون يىطىر، تجارت مكتىبلرى
۳۲۲ صنایع مكتىبلرى
۳۲۲ اوروپا و آسياقانك مەممۇز زراعت مكتىبلرى
۲۲۵ آلات زراعىيە دەپولرى زراعت او طەلرى
۳۲۶ مالاڭ عىملىيە دەپىز يۈللەرى

زراعت و تجارت ه عائد قوانین و نظمات	۳۲۷
اعشار و اغمام رسومی	۳۲۷
طریق بدلی ، و طابو معامله سی	۳۲۸
رژی اداره سی	۳۲۹
نمای رسومی ، حزیر عشري	۳۳۰
برنج قانونی ، فبلوقسرا قانونی	۳۳۱
زراعت او طه لری و یکر که نظامنامه سی	۳۳۲
حیوان سرقته قانونی	۳۳۳
زراعت لیاقت نشانی نظامنامه	۳۳۴
اورمان نظامنامه سی	۳۳۵
معدن و طاش او جایلری نظامنامه سی	۳۳۶
تجارت بریه قانونی	۳۳۹
تجارت بحریه قانونی	۳۴۱
زراعت و تجارت ه متعلق تورکجه کتابلر	۳۴۲
مؤخره	۳۴۴
خطا و صواب جدولی	۳۴۶
نو سالک فهرستی	۳۴۸
فائدہ لی اعلانات	۳۶۴

چفتلک صاحبی ذوانه

بخارله اجرای زراعته دئر معلومات جدیه ایدینک ایچون
 (۱۸۰۰ سنه سنه مؤسس دنیانک اك بیوک
 بخارلی پولاق فابریقه‌سی)

جون فاولر وشرکاسی

شپهنه‌سی

درسـعادت بک اوغلی جاده کبیری ، عمانلی پوسته‌سی
 قوطو نوصو (۴۰) آدره سنه مراجعت بیورملری
 کمال صمیمه‌تله توصیه اولنور .

بو مشهور فابریقه‌نک مهندسی ووکیلی
 موسیو لئوپولد . بیس
 وسعت کافیه‌ی حائز تارالارک غایت جسم وقوتلی
 چفته لوقوموتیفلی صوک سیستم .

اختراع براتلی حقیقی فاولر بخارلی پولوقدلیه
 بر اجرت معینه هتابلنده سوزولمه‌سی بک مسـاعد ونافع
 شرائط تختنده در عهده واچرا ایدر و اجرت خفریه‌نک
 امر تأییه سنده تسهیلات ممکنه ارائه ایدر .

عُمَّانِی زراعَتْ تَجَارَتْ غَرَبَتْ

۲۳. پیپا به ۳۳۰ ده سکنی بھی باشند کیم مسدر.

زراعت و تجارت غربتہ سنک هر نسخہ سی
بر واسطہ روودر، زراعت آغا جندن بریا پرا قدر،
تجارت کتابندن بر صحیفہ در. عبد المولہ حامد
مجلس مبعوثان عثمانی ایله تجارت وزراعت نظارات
جلیلہ سی و متعدد ولایات مجالس عمومیہ سی طرفندن
تقدیرات مخصوصہ یہ و حکومت سنیہ جہ تخصیصات سنویہ یہ
مظہر اولیش و بروسم سرکیسندل بر قطعہ مدالیہ
وشہادت نامہ ایله تلطیف اولونی مسدر.

صاحب امتیاز صالح ذکی بک ریاست تحریریہ سی آلتندہ
بر چوق متخصص و مقتدر محترم طرفندن بدی سنہ دن بری
از مردمہ و استانبولہ نشر ایدلکدہ و سادہ اولدینی قدر طانی
بر لامہ زراعت و تجارت فنلینی خلف مزہ تعلیم و تفہیم ایتکدہ
اولان بو تجربی و بیانکار غربتہ سنک هر نسخہ سی غایت متعدد
مقالاتی و متنوع نفیس رسملی محتوبدر.

باشد بجهہ مندرجاتی شو نلدر : چفتلک ادارہ سی - چفتلک
محاسبہ سی - زراعت عمومیہ - صو مہندس سلکی - چفتلک
مہندس سلکی - چفتلک طبیلکی - بیطر طبیلکی - حیوانات اهلیہ

پیشیدبرمك - هر نسخه ده طاووقجیلق - سودجیلک و پنیر
 جیلک - بوجکجیلک - آرچیلق - قونسرودجیلک - کاجیلک -
 عطریاتجیلق - ساير زراعت صنعتلری - نساجات خسته لعلری
 میوه باغچوانتلی - سبزه باغچوانتلی - چیچک باغچوانتلی -
 باغچیلق - اورمانچیلق - زراعت ماکنه لری - تجارت عمومیه -
 پیاسه لر - مصاحه اقتصادیه - صنایع عمومیه - فابریقه لر -
 بزرلی صنعتلر - امور نافعه - معادن - معلومات متنوعه - اوربا
 و آمریقاده کی تجارت ، فابریقه طور ، قوبیس بونجی و سیمسار
 آدره سلری و سائره در .

سلکنه متعلق هر سؤاله جواب ویرو ، مشتریلرینه اک
 قولایتشلی ، صاغلام و اوچوز ماکنه لر ، اک جنس حیوانات ،
 تخلملر ، کمبوی کوبره لر و سائره توصیه ایده ز . خانه سنده
 بر جفت طاووغى ، بر ساقى چىكى اولان ذواتدن بىر چفتلىك ،
 بر فابریقه صاحبته وارنجى به قدر هر كسه الزم ونافع بىك چوق
 معلومانی حاوي اولان بوفائدهلى غزنه شیمدیلک اوئى بشن کوندە
 بر نشر اولنور . بر سنه لاك آبونه سی ئمالكى عەمانىيە ایچۇن بوسنە
 اجرىلە ۳۰ آلتى آيانى ۲۰ غروش ، ولايات ممتازه و ئمالك
 اجنبىيە ایچۇن سنه لكى ۸ آلتى آيانى ۵ فرانقدر . مکاتب عمومیه
 طلبىسى ایچۇن سنه لاك بر محبىدیيە آبونه قىد اولنور . يىدى
 سنه لك قوللەكىسونلرندن موجود اولانلرک فيشانلىرى زراعت
 كىتابلری قىشمەندە يازىليدۇ . بۇونە اولق اوزرە آدرس سلرینى
 بىلدۈرنلرە ايڭى نسخە بجانا كوندەريلەر بۇ غزەنلەك زراعت
 و تجارت آراسىندا نشر و تعميمە دلالت ، و حىبة حىيتىدۇ .
 حل تحریر و ادارە سى باب غالى تجادە سندە دائرة مخصوصە در .

زراعت بازاری

زراعت و تجارت غزنه‌سی اداره خانه‌سی؛ زراعتی مخنکر و فن بیلمنز ناچرلرک الارندن قولر تارموق ایچون (زراعت بازاری) نامیله برقومیدسیو نجیلیق شعبه‌سی آچشدرو. یاقیندنه مکمل بر قاتالوغ ده نشرایدە حکدر بوداره خانه (۱) هنوع زراعت ماکنه لری (۲) نباتات تخم و فیداللری (۳) کمبوی کوپره لری (۴) حیوانات اهلیه (۵) صنایع زراعیه فابریقه لری آلاتی (۶) هراسانده زراعت کتاب و غزنه لری (۷) زراعته‌ده مستعمل اجزای کمبویه و سائمه کی زراعت محتاج اولدینی شیلرک اک مکمللرینی هر محلل اقلیم و طوب راغنه و احوال اقتصادیه سننه و فنک اک صولک ترقیاتنه کوره انتخاب خوتوصیه ایدر، اک او جوز فیائله جلس و ارسال ایلر و صورت ذرع واستعماللرینی تعریف ایدر. تجارت خانه‌لرده یا کاش آلق و داعما آلدائیمه قی تهلهکه‌سی اولدینی حالده بوبازار بالخاصه زراعیه رهبرلک ایتمک و حقوقلرینی محافظه ایله‌مک ایچون آچبلمشدر. بوداره خانه چفلنکلره مقتدر فن مأمورلری ده انتخاب ایدر و طشره‌ده کی محصولات زراعیه. یده مشتری ندارک ایلر. کمال اعتماد و امنیتله هراتا جککز ایچون صراجعت ایده بیلیر سکن.

مکمل و عمایی طاووقچیلیق کتابی

بر طاووقدن سنه ده ۲۹۰ یومور طه الله آیتک واعظی
یکرمی او قه اق بر هندی ینیشد برمک ایسترمیسکن ؟ متخص ص
صالح ذکی بک مفصل بر ائری او لان و فن داڑه سنده طاووق
هندی . فاز ، اوردک ، پچ . سوکلوون ، کوکرجین ، طاوشان
ینیشد برمک صنعتدن و کومس حاصلانی تجارتندن باحت بولنان
(مکمل و عمایی طاووقچیلیق) کتابنک اصوللرینی عبنا

تطبیق ایدیکز . بو کتاب ۴۲ ه صحیفه پی و ۱۶۷ رسمی حاوبدر .
۶۰ قدر طاووق عرفانی و ۶۱ درلو خسته لنى و قولو چقه
و آنا ما کنه لریتک مفصل تعریفاتی و بر جوق اصوللرله یومور
طه لرک حافظه سی تعریف والحاصل طاووقچیلیق متعلق هر درلو
مشکلاني حل و توصیف ایلر . مجلدی استانبولده یکرمی غر و شدر .
ولا یاته درت غروش بو نسته اجرتی ضم اولنور . استانبولده
هر که ایجاده بولنور . سراکز خوبی زراعت و تجارت غزنه سی
اداره خانه سیدر . طاووقچیلیق حقنده کی یکی کشفیات و تجربه لر
مد کور غزنه طرفه دن تعقیب ایدلکده در .